

Patricia Highsmith

El Sürçmesi

İngilizceden çeviren
Fusun Umar

Kitabın özgün adı
The Tremor of Forgery

EL SÜRÇMESİ

"Bana mektup olmadığından emin misiniz?" diye sordu Ingham. "Adım Howard Ingham. I-n-g-h-a-m." İngilizce konuştuğu halde, harfleri biraz duraklayarak Fransızca kodlamıştı.

Ateş kırmızısı üniformalı ufak tefek Arap, üzerinde I-J yazan gözdeki zarflan tekrar gözden geçirdikten sonra başını iki yana salladı. "Non, M'sieur."

"Merci," dedi Ingham kibarca gülümseyerek. Aynı soruyu ikinci soruşuydu bu. İlkinde, on dakika kadar önce, Tunisia Palace oteline gelir gelmez sorduğunda resepsiyonda başka biri vardı. John Castlewood'dan ya da Ina'dan bir mektup bulacağını ummuştu. New York'tan ayrılalı beş gün oluyordu. Önce doğru Paris'e uçmuş, hem ajansı ile görüşmüş, hem de şehri tekrar görmeye biraz vakit ayırmıştı.

Dalgın bir tavırla bir sigara yakıp çevresine bakındı. Değerli halılarla kaplı lobide havalandırma tertibatı çalışmaktaydı. Koyu renk tenli, modern giyimli, tek tük Arap işadamları dışında müşterilerin çoğu Fransız ya da Amerikalıya benziyordu. Oteli John tavsiye etmişti, çevredekilerin en iyisiydi herhalde.

Cam kapıdan sokağa çıktı. Haziranın ilk günleriydi, saat akşamüstü altıya geliyordu; güneş iyice alçaldığı halde ortalık aydınlık, hava sıcaktı. John, yemekten önce Cafe de Paris'de aperitif almasını önermişti. İşte, Burgiba Bulvanı'nın karşı tarafında, ikinci köşe başındaydı kahve. Ingham karşıya geçip Herald Tribune'ün Paris baskısını aldı. Geniş caddenin ortasında, iki yanı ağaçlı, asfalt orta refüje gazete ve sigara bayileriyle ayakkabı boyacıları sıralanmışlardı. Mexico City'le Paris bulvarları arası bir yerdirdi burası; ama zaten Fransızlar vaktiyle hem Mexico City'yle hem de Tunus'ta söz sahibi olmuşlardı. Çevresindeki yüksek sesle konuşmalardan hiçbir anlam çıkaramıyordu. 'Oteldeki valizlerinden birindeki Kolay Arapça adlı cep kitabı geldi aklına. Başka hiçbir dile benzemediğine göre, anlaşılan Arapçayı ezberlemek gerekecekti.

Ingham karşıya ulaşıp Cafe de Paris'e doğru yürüdü. Kaldırıma çıkarılmış masaların hepsi doluydu. Müşterilerin bakışları gözünden kaçmadı - Herhalde yeni bir yüz olduğu için insanlar ona bakıyorlardı. Tunus'ta çok Amerikalı ve İngiliz vardı, hepsi de, sanki uzun süreden beri buradaymış ve biraz sıkılmış gibi görünüyorlardı. Bara yanaşıp bir Pernod ısmarladı. Gazetesini okumaya çalıştı, ancak çevrenin gürültüsü dikkatini dağıtıyordu. İleride boş bir masa görüp oturdu.

Kaldırımdan ağır adımlarla geçenler, kahvede oturanlara aynı boş gözlerle bakıyorlardı. Özellikle gençleri izlemeye dikkat etti Ingham; konusu iki genç sevgili olan bir senaryo siparişi almıştı, aslında iki değil üç genç, çünkü kıza ilgi gösteren, ama elde edemeyen biri daha olacaktı. Oysa geldiğinden beri birlikte dolaşan bir genç kızla erkeğe henüz rastlamamıştı. Genç erkekler tek başlarına geziyor, arada bir el ele tutuşmuş, birbirlerine ciddi bir tavırla bir şeyler anlatan iki erkek geçiyordu. Ingham, bu ülkede erkeklerin birbirlerine yakınlık gösterdiklerini, eşcinsel ilişkilerin doğal sayıldığını John Castlewood'dan duymuş, ama senaryosu açısından önemli saymamıştı. Burada ayrı cinsten gençlere bir yetişkin eşlik ediyor, ya da en azından uzaktan gözlüyordu. Gerçekten gözlenecek pek çok yenilik vardı çevresinde. John'un gelişine kadar geçireceği sekiz on gün içinde olabildiğince yeni izlenim edinecek, kentin atmosferine alışmaya gayret gösterecekti. John'un tanıdıklarının yardımıyla Ingham da Tunuslu orta sınıf ailelerinin yaşamlarını tanıma fırsatını bulacaktı. Gerçi senaryoda büyük ölçüde yazılı diyalog istenmiyordu, ama yine de bazı özellikleri

belirtmek gerekecekti. Ingham, daha önce de bir kere televizyon için bir senaryo yazmıştı, ancak kendini daha çok romancı olarak görüyor, bu nedenle yeni görevinden biraz da ürküyordu. Oysa John, Ingham'a güveniyordu, ayrıca kontratın ayrıntıları oldukça esnek düzenlenmiş, Ingham da bir şey imzalamamıştı. Castlewo-od'un avans olarak verdiği bin doların hesabını dikkatle tutup sadece iş giderleri için kullanıyordu. Paranın büyük bir bölümünü bir ay süreyle kiralayacağı otomobile yatırması gerekecekti. Arabayı yarın sabah teslim alıp dolaşmaya başlamalı, diye düşündü.

"Merci, non," diyerek uzun, çiçekli bir dal satmaya çalışan seyyar satıcıyı başından savdı. Çiçeklerin ağır, tatlı kokusu havada kalmıştı. Satıcı, dalları toparlayıp masaların arasından "Yase-miiin!" diye bağıarak ilerledi. Başında kırmızı bir fes, üzerinde, içindeki beyazımsı donunu gösterecek kadar yıpranmış, lavanta çiçeği renginde bir entari vardı.

Yan masalardan birindeki şişman adam çiçekli dalı elinde evirip çevirdi, burnuna götürüp kokladı. Gözleri kaymış, kendinden geçmiş gibiydi. Sevgilisini mi bekliyordu, yoksa birini mi düşünüyordu? Ingham on dakika sonra adamın kimseyi beklemediğine karar verdi. Bardağındaki gazozu benzeyen renksiz içkisini bitirmişti. Açık gri takım elbisesiyle orta sınıftan, hatta üst sınıftan biri olabilirdi. Haftada otuz dinar, belki de biraz fazla, yaklaşık otuz altı dolar kazanıyor olabilirdi. Ingham son haftalarda Tunus hakkında bu tür ayrıntılı bilgi edinmişti. Burgiba, halkını dinin tutuculuğundan kurtarmaya çalışıyordu. Birden fazla kadınla evliliği yasaklamıştı, kadınların peçe takmasını da hoş karşılamıyordu. Tunus, öteki Afrika ülkeleri arasında kuşkusuz en gelişmişiydi.

Gerçi Fransız tüccarların ülkeyi terk etmeleri istenmekteydi, ama henüz Fransa'nın mali yardımına fazlasıyla bağlıydılar.

Ingham otuz dört yaşında, bir seksen boyunda, kumral, mavi gözlü, ağır kanlı bir tipti. Spor yapmadığı halde düzgün yapılıydı, omuzları geniş, bacakları uzun, elleri güçlüydü. Florida doğumluydu, ama sekiz yaşından beri New York'ta oturduğundan kendini New Yorklu sayıyordu. Pennsylvania Üniversitesi'ni bitirdikten sonra bir süre Philadelphia'da gazetecilik yapmış, ara sıra bir şeyler de yazmış, ancak ilk kitabı yayımlanana kadar şansı yaver gitmemişti. Olumsuz Düşüncenin Gücü adlı kitap, olumsuz düşünen iki kahramanının sonunda şöhrete kavuşup zengin oluşunu anlatan, olumlu düşünceyi alaya almaya çalışan bir gençlik eserinden fazla bir şey değildi, ama büyük ölçüde ilgi uyandırmıştı. Ingham, bunun üzerine gazeteciliği bırakıp iki üç yıl sıkıntı içinde yaşadı. İkinci kitabı Domuz Serisi aynı ölçüde tutulmadı. Bu arada Char-lotte Fleet adlı zengin bir kıza tutulup evlenmişti, ama karısının parasından yararlanmadı, hatta Charlotte'nin zenginliği evliliklerini olumsuz yönde etkiledi, iki yıl sonra boşandılar. Ingham, Manhattan'da küçük bir daire tuttu. Ara sıra bir öykü ya da televizyon senaryosu satarak geçinip giderken, geçen Şubat'ta, "Eğer" Oyunu adlı kitabının 50.000 dolara bir film şirketine satılmasıyla önemli bir dönüm noktasına ulaşmış oldu. Gerçi kitabın, hüsnüku-runtunun gerekliliği ve değeri konusunu işleyen entelektüel mesajından çok, çılgın aşk hikâyesi yüzünden filme uygun bulunduğunu düşünüyordu, ama önemli olan satılmasıydı. Ingham ömründe ilk kez maddi rahatlığın tadını çıkarmaya başlamıştı. Kitabını senaryo haline getirme önerisini kabul etmedi. Sinema ve televizyon yazarlığında kendini çok iyi bulmuyordu, üstelik kitabın konusu da film olmak için elverişli sayılmazdı.

John Castlevood'un "Trio" konusundaki fikirleri çok daha basit ve görsel açıdan zengindi: Bir başkasıyla evlenen sevgilisini elinden kaçırarak genç, şanslı rakibinden öç almak için korkunç bir plan yapıyor, önce karısını baştan çıkarıp ardından işini bozuyor, sonunda da adamı öldürtüyordu. Konu, Amerika için pek akla yakın sayılmazdı, ama ne de olsa Tunus'ta geçiyordu. Tunus'u iyi bilen John Castlewood, Miles Gallust adında bir prodüktör bulup hevesle işe girişti. Bu arada Ingham'la tanışmış, konuyu anlatıp uygun bir senaryo yazmasını rica etmişti. Ingham, işler istediği gibi ilerlemez ya da altından kalkamazsa John'dan açıkça başkasını bulmasını isteyip bin doları geri vermeye karar vermişti. John daha önce kısıtlı bütçelerle iki iyi film çevirmişti. "Öfke"nin konusu Meksika'da geçiyordu, ikincisine oranla daha başarılı olmuştu. Ingham'in adını hatırlayamadığı ikinci film ise Teksas'taki petrol dalaverecileri hakkındaydı. John yirmi altı yaşındaydı. Ingham'a göre, hayatı henüz tanımamış herkes gibi o da enerji ve güven doluydu. Ingham, John'un geleceğinin kendisininkinden daha iyi olacağını sanıyordu. Ingham, insanın yapabileceklerinin sınırlarını anladığı yaşıydı, oysa John Castlewood sınır tanımıyordu; belki de bu konuya kafa yormayan, ya da bunun bilincine varmayan insanlardan biriydi, bazen böylesi daha iyi oluyordu.

Ingham, hesabı ödeyip ceketini almak üzere otele döndü. Karnı acıkmıştı. Üzeri I-J yazılı bölmedeki iki mektuba ve asılı duran oda anahtarının altındaki boş göze baktı. "Vingt-six, s'il vous plait," diyerek anahtarını aldı.

Yine John'un önerisine uyup, otelle Cafe de Paris arasında, Rue du Paradis'deki Restaurant du Paradis'e gitti. Yemekten sonra çevrede dolaştı, turistlerin bulunmadığı kahvelerde ayaküstü birer espresso içti. Kahvelerin sahipleri erkekti. Barmen Franstz-casını anlamıştı, ama çevrede kimse Fransızca konuşmuyordu.

Otele döner dönmez Ina'ya mektup yazmayı planlamıştı, ama oldukça yorgun, biraz da isteksizdi. Yatağa girip Amerika'dan getirdiği William Golding'in bir romanını okumaya başladı. Uykuya dalmadan önce, Cafe de Paris'de uzaktan uzağa hafifçe flört ettiği kızı düşündü: Sarışın, biraz tombul, ama çok çekiciydi. Alman olabilirdi (yanındaki adamın milliyeti belirsizdi), kahveden çıkarken Fransızca konuşmaları pek hoşuna

gitmişti. Züppelik, dedi kendi kendine. Ina'yı düşünmesi gerekirdi. Ina da mutlaka onu düşünüyordu. Kesin olan bir şey varsa, o da Tunus'un Lotte'yi hatırlatmayacak bir yer oluşuydu. Çok şükür, son günlerde aklına takılmamıştı: Boşanalı bir buçuk yıl olduğu halde, bazen sadece altı, hatta iki ay geçmiş gibi geliyordu.

II

Ertesi sabah da postadan mektup çıkmayınca, John'la Ina'nın Hammamet'teki Hotel du Golfe adresine yazmış olabileceklerini düşündü Ingham. Bu oteli de John tavsiye etmişti. Gerçi henüz oda ayırtmamıştı, ama Haziranın beşi, altısı için rezervasyon yaptırmalıydı. "Birkaç gün Tunus'ta gez, dolaş," demişti John. "Biliyorsun, kahramanlarımız Tunus'ta yaşıyorlar. Orada çalışabileceğini sanmıyorum - şehir çok sıcak oluyor, üstelik denize girebilmek için Sidi Bou Said'e gitmek gerekiyor. Hammamet'te kalsak daha iyi çalışırız. Öğleden sonraları denize dalıp çıkarız, kentin gürültüsünden de uzak..."

Ingham bütün gününü kâh yaya, kâh otomobille Tunus'u dolaşarak geçirdi. Saat on ikiden dörde kadar, restoranlardan başka her yerin kapandığı öğle "tatilini de oyalanarak atlattı ve ertesi gün Hammamet'e varır varmaz Tunus'u yeterince görmediği için vicdan azabı duyacağını düşünüp iki gün daha kalmaya karar verdi. Birinci gün arabayla on altı kilometre uzaklıktaki Sidi Bou Said'e gitti; kumsalda yürüyüş yaptı, denize girdi, çevrede lokanta bulamayınca küçük, lüks bir otelin restoranında öğlen yemeği yedi. Şehir tertemizdi, beyaz kireç badanalı evlerin kapı ve pencere panjurları çivit mavisine boyanmıştı.

Bir gün önce Hotel du Golfe'e telefon etmiş, yer olmadığını öğrenmişti. Hammamet'teki başka bir otelin adını vermişti resepsiyon memuru. Ertesi gün gidip oteli gezdi, fazlasıyla Hollywo-od'a özentili buldu. Sonunda Hammamet'teki Hotel La Reine'de bir oda tuttu. Yörenin bütün otelleri gibi bu da Hammamet körfezinde, ancak kumsaldan elli metre kadar gerideydi. La Reine'in bir ana binası, limon ve portakal ağaçlarıyla bugenvillaların yetiştiği güzel bahçesinde yeşilliklerin meraklı bakışlardan gizlediği on beş yirmi kadar da bungalov vardı. Bungalovlarda mutfak da olduğu halde, Ingham'ın canı yemekle uğraşmak istemediği için deniz manzaralı bir otel odasında karar kıldı. Yerleşir yerleşmez plaja indi.

Güneş henüz batmamıştı, ama sahilde pek az müşteri vardı. Ingham, şezlongların ücretli olup olmadığını çıkaramadı, sonunda otele ait olduklarına karar verip birine yerleşti. Güneş gözlüğünü taktı -John Castlewood bunu da düşünmüş, bir gözlük hediye etmişti- bornozunun cebinden kitabını çıkarıp okumaya koyuldu. On beş dakikaya kalmadan gözleri kapanmış, içi geçmişti. Tanrım, ne kadar sessiz, güzel, sıcak bir yer...

"Merhaba - iyi akşamlar! - Amerikalı mısınız?"

Başucunda silah patlamış gibi birden yattığı yerden sıçrayarak doğruldu. "Evet."

"Kusura bakmayın, sizi kitabınızdan ayırdım. Ben de Amerikalıyım, Connecticut'tan." Karşısında elli yaşlarında, kır saçlı, tepesi açılmaya yüz tutmuş, hafifçe göbekli bir adam duruyordu. Gıpta edilecek kadar güzel yanmıştı. Uzun boylu sayılmazdı.

"Ben New Yorkluyum," dedi Ingham. "Sizin şezlongunuz muydu acaba?"

"Yok canım! Ama yarım saate kalmaz komiler şezlongları toplayıp götürürler. Gece kilit altında tutmasalar, sabah birini bile bulamazsınız!"

Kendini yalnız hissediyor, diye düşündü Ingham. Karısı da onun gibi konuşkan mı acaba? Öyle de olsa, insan yine de yalnızlık çekebilir. Adam, Ingham'm iki adım ötesinde durmuş, denize bakıyordu.

"Adım Adams - Francis J. Adams." Adından gurur duyuyor-muş gibi söylemişti.

"Ben de Howard Ingham."

"Tunus'u nasıl buldunuz?" diye sordu Adams, güneş yanığı yanaklarını hafifçe tombullaştıran bir gülümsemeyle.

"Ah, çok güzel. En azından Hammamet."

"Evet, bence de. Ülkeyi gezebilmek için insanın arabası olmalı. Sousse, Djerbafalan. Arabanız var mı?"

"Evet."

"Güzel. Eh, öyleyse", duraladı, anlaşılan gitmek istiyordu. "Vaktiniz olursa beklerim. Şu yukarıdaki bungalovlardan birinde kalıyorum - on numara. Komilerin hepsi beni tanır, Adams'ı sorun, yeter. Akşamları bir içki içmeye gelin. Varsa eşinizi de getirin."

"Teşekkür ederim," dedi Ingham. "Hayır, burada yalnızım."

Adams başıyla selam verip el salladı. "O halde yakında görüşmek üzere."

Ingham birkaç dakika daha oturduktan sonra odasına çıktı. Duş yapıp giyindi, otelin barına yöneldi. Geniş salonda yerde İran halıları seriliydi. Orta yaşlı bir çift aralarında Fransızca konuşuyordu. Bir başka masada üç İngiliz oturmaktaydı. Barın topu topu sekiz on müşterisinin birkaçı da köşedeki televizyonun önüne yerleşmişlerdi. Aralarından biri İngilizlerin masasına yaklaşıp, umursamaz bir tavırla:

"İsrail bir düzine havaalanını bombalamış," dedi

"Nerede?"

"Mısır'da. Belki de Ürdün'de. Araplar gafil avlandı."

"Haber Fransızca mı verdiler?" diye sordu İngilizlerden biri.

Ingham barda ayakta duruyordu. Savaş çıktı demek, diye düşündü. Neyse ki Tunus, savaş alanından çok uzaktaydı. Film çalışmaları etkilenmezdi herhalde. Ancak, Tunuslular da Araptı. Araplar kaybedecek olursa,

batı-karşıtı davranışlar beklenebilirdi, Arapların kaybedeceği de kesindi. Yarın mutlaka Paris baskısı bir gazete almalıyım, diye düşündü.

Bundan sonraki iki gün içinde Ingham plajda görünmedi, arabasıyla ülke içlerine doğru geziye çıkmıştı. İsrailliler, Arapların işini kısa sürede bitiriyorlardı. Daha savaşın patlak verdiği pazartesi günü yirmi beş hava üssünü yerle bir etmişlerdi. Paris gazetelerinden biri, Tunus'taki gösterilerde yabancı plakalı birkaç arabanın devrildiğini, Burgiba bulvarındaki Amerikan kütüphanesinin camlarının kırıldığını yazıyordu. Ingham, Tunus'a uğramadı. Önce, Hammamet'in kuzeydoğusundaki Naboul adlı küçük bir kasabaya gitti, oradan içerilere yönelip Bir Bou Rekba'ya ve adlarını aklında tutamadığı yoksul, tozlu kasabalara uğradı. Bir sabah kendini bir pazar yerinin ortasında buluverdi. Develer, toprak çanaklar, pamuklu kumaşlar, hasır minderler, süs eşyaları arasında dolaştı. Mallar, yere serili kaba örtülere diziliydi. Kalabalıkta yanından geçenlerin ikide birde çarpmasından rahatsız olmuştu. Arapların bu tür temaslardan çekinmediklerini, aksine, insanların birbirlerine dokunmaya âdeta gerek duyduklarını okumuştur bir yerlerde. Çevrede gördükleri bunu doğruluyordu. Pazardaki takıları basit ve zevksiz buldu,, ama gördüklerinden esinlenerek, iyi bir dükkândan Ina'ya gümüş bir iğne almaya karar verdi. Yassı bir üçgen üzerine iştirilmiş daire biçimindeki iğneler her boyda, her yerde satılıyor. İğnenin küçük kutusunu postalamanın zor olacağını düşünerek bir de üzeri işli, kırmızı bir gömlek satın aldı. Aslında erkek gömleği, ama Amerika'da bu canlı renklerle dolaşmak fazla efemine kaçardı. Öğleden sonra paketleri postalamak için Ham-mamet postanesinin önünde saat dörde kadar öğlen tatilinin bitmesini bekledi. Kapıda asılı çalışma saatlerinde, postanenin öğleden sonra dörtte açılıp beşte kapandığı belirtilmişti.

Dördüncü gün La Reine otelinden, John Castlewood'a bir mektup yazdı. John, Manhattan'da.Elli Üçüncü Batı Caddesi'nde oturuyordu.

8 Haziran 19-

Sevgili John

Hammamet, tıpkı anlattığın gibi, pek güzel bir yer. Kumsal harika. Ayın on üçünde geliyor musun? Artık işe başlayacak durumdayım; her fırsatta önüme gelen herkesle konuşuyorum, ama senin ilgilendiğin tiplerin Fransızları iyi değil. Dün akşam Les Arcades'a gittim. (La Reine .otelinden iki kilometre ilerideki bir kahvenin adıydı bu.)

Lütfen Ina'ya, bana mektup yazmasını söyle. Ben de ona yazdım. Sizlerden haber alamayınca kendimi biraz yalnız hissediyorum. Belki de, dediğin gibi, postanın inanılmayacak kadar ağır çalışmasındandır...

Ve saire. Mektubu bitirdikten sonra her zamankinden daha güçlü bir yalnızlık duygusuna kapılmıştı. Her gün - bazen günde iki kez - Hotel du Golfe'a uğrayıp mektup olup olmadığını soruyordu. Ne mektup gelmişti, ne de telgraf. John'a yazdığı mektubu otel resepsiyonundan postalarsa, aynı gün yola çıkacağından emin olmadığı için postaneye götürdü. Otelin resepsiyon memurları, postanın gelişi saati sorusuna üç ayrı cevap vermişlerdi - belki de kutunun ne zaman açılacağını da kimse bilmiyordu.

Ingham altıya doğru, kumlarda yetişen sık palmiyelerin arasındaki dar patikadan geçerek plaja indi. Yere çakılmış birkaç boru, eski bir çocuk bahçesinin kalıntıları olabiliirdi; üstlerinde kene gibi yapışmış sümüksümlücek kabuklarından beyaz tepelikler oluşmuştu. Borular el değmeyecek kadar sıcaktı. Yürürken romanını düşünüyordu. Çalışmak için yanına not defteriyle kalem de almıştı. Zaten John gelene kadar Trio'nun senaryosunda yapabileceği bir şey yoktu.

Denize girip yoruluncaya kadar açıldı, sonra tekrar kıyıya yüzdü. Su, ilerilerde bile kadar sığırdı. Denizin dibi yumuşak, ince bir kumla kaplıydı, arada bir bölümü taşlık, kıyı yakınları yine kumluktu. Ingham sahile çıkıp bornozuyla yüzünü kuruladı, yanına havlu almamıştı. Oturup defterini açtı. Romanının kahramanı, ikili hayat süren, ancak ahlakdışı hareketlerinin bilincinde olmayan, dolayısıyla hafif kafadan kontak, en azından dengesiz bir tipti. Bu yönü Ingham'ın pek hoşuna gitmemekle birlikte başka çözüm bulamamıştı.

Kahramanını -Dennison'du adı- haklı çıkarmak niyetinde değildi. Romanın başında yirmi yaşında olan Dennison, mutlu bir evlilik sürdüren, otuzunda banka müdürlüğüne kadar yükselen, genç bir adamdı sadece. Bankadan her fırsatta, çoğunlukla imza sahtekârlığıyla, zimmetine para geçiriyor, bu paraları aldığı rahatlıkla başkalarına armağan ediyor ya da borç veriyordu. Bir bölümüyle, ailesinin geleceğini düşünerek yatırım da yapmıştı, ama üçte ikisini (çoğunlukla takma adıyla) ihtiyacı olanlara, ya da serbest iş hayatına atılmaya çalışanlara dağıtıyordu.

Ingham, her zaman olduğu gibi, yirmi dakika kadar çalıştıktan sonra yoruldu, notları bir sayfayı doldurmadan neredeyse uyukla-yacakken, aynı düşü bir daha görürcesine, Connecticutlu Amerikalının sesiyle kendine geldi.

"Merhaba! İyi günler. Ne zamandır ortalarda görünmüyordunuz."

Ingham doğruldu. "İyi günler." Ne konuşacaklarını tahmin edebiliyor, akşam Adams'ın odasına içki içmeye gideceğini şimdiden biliyordu.

"Burada ne kadar kalacaksınız?" diye sordu Adams. "Tahminen üç hafta. Bir arkadaşımı bekliyorum."

"Ya! O da Amerikalı mı?"

"Evet." Ingham, Adams'ın elindeki zipkına baktı. Bir buçuk metrelik bir oka benziyordu, ama anlaşılan kurma düzeni yoktu.

"Odama çıkıyorum," dedi Adams. "Gelip soğuk bir şey içmek ister misiniz?"

Coca-Cola, diye düşündü Ingham. "Teşekkür ederim, gelirim. Bu zıpkınla ne yapıyorsunuz?"

"Balık avlamaya çalışıyorum, ama beceremiyorum," deyip güldü Adams. "Bazan da yüzerek ulaşamadığım midyeleri çıkarıyorum iki, iki buçuk metreden."

Kumlar hâlâ sıcaktı, ama dayanılmayacak kadar değildi. Ingham sandaletlerini eline aldı, Adams'ın ayakları çıplaktı.

"İşte geldik," diyerek, mavi-beyaz boyalı bungalowunun önün deki taş döşeli, çakıllı patikaya saptı Adams. Odanın çatısı, serin-

17

lik sağlamak amacıyla, Arap stili bir kubbe biçiminde yapılmıştı.

Ingham, omzunun üzerinden, yan tarafta, o güne kadar görmediği bir yapıya baktı; otelin mutfak ve servis personelinin kaldığı bölümü olmalıydı. Komilerle kat personelinden bir dizi yeni-yetme çocuk duvara dayanmış, gevezelik ediyorlardı.

"Pek şahane değil, ama şimdilik evim sayılır," dedi Adams. Mayosunun küçük cebinden çıkardığı anahtarla kapıyı açtı.

İçerisi serindi. Pencerelerin panjurları kapalı olduğundan, dışarıdaki aydınlıktan sonra iyice karanlık görünüyordu. Soğuk hava tertibatı çalışmaktaydı. Adams ışık yaktı.

"Evet buyurun, oturun. Size ne ikram edebilirim? Viski? Bira? Coca-Cola?"

"Coca-Cola, lütfen. Teşekkürler."

İçeri girmeden, kapının önündeki taşlıkta ayaklarındaki kumları özenle temizlemişlerdi. Adams, çıplak ayaklarıyla taş döşemede hafif sesler çıkarak, hızlı adımlarla mutfak bölümünün önündeki hole yöneldi.

Ingham çevresine bakındı. Gerçekten de ev gibiydi burası: İstiridye kabukları, kitaplar, kâğıt tomarları, sık sık kullanıldığı belli olan yazı masasında mürekkep şişeleri, kalem uçları, ıstampa yastığı, kurşun kalem açacağı, açık duran bir sözlük. Reader's Digest dergisi. İncil. Acaba Adams yazar mıydı? Rusçadan İngilizceye sözlük, kahverengi kâğıtla kaplanmıştı. Yoksa casus muydu Adams? Ingham bu düşüncesine güldü. Yazı masasının ardındaki duvarda, New England yöresine özgü, beyaz bir çiftlik evinin çerçevesi resmi asılıydı. Beyaz çitle çevrilmiş, büyük bir bahçe içindeydi ev, karaağaçlar, Collie cinsi bir de köpek görünüyordu, ama insan yoktu.

Adams, elinde küçük bir tepsiyle yaklaşıp kendine viski-soda hazırladı. "Hiç içki içmez misiniz?" diye sordu. Gülümsemesi yine yanaklarını tombullaştırmıştı.

"İçerim, ama şimdi canım Coca-Cola istedi," dedi Ingham. "Ne zamandır buradasınız?"

"Bir yıl oluyor," dedi Adams, ayaklarının ucunda yaylanarak. Tabanları kavisli, ayakları ufaktı. Ingham, nedenini anlayamamakla birlikte, bu ayakların görünüşünden öğrenmişti, bir kez gör-dükten sonra bir daha bakmadı.

"Eşiniz de burada mı?" diye sordu. Adams'ın arkasındaki komodinde duran, kırk yaşlarında, sade giyimli, hafifçe gülümseyen bir kadın resmi gözünden kaçmamıştı.

"Eşim beş yıl önce öldü. Kanseri."

"Ya? Burada vakit geçirmek için ne yapıyorsunuz?"

"Yalnızlık hissetmiyorum," dedi Adams. "Bir sürü işim var." Yanakları yine tombullaştı. "Ara sıra otele ilginç müşteriler geliyor, tanışıp görüşüyoruz, gidiyorlar. Ben kendimi burada Amerika'nın gayri resmi elçisi sayıyorum. Bir anlamda hem iyi niyet dağıtıyorum -umarım becerebiliyorumdur- hem de Amerikan yaşam biçimini". Bizimkini."

Bu da ne demek oluyor, diye düşündü Ingham. Aklına hemen Vietnam savaşı gelmişti.

"Evet, ama nasıl yapıyorsunuz?"

"Kendi yöntemlerimle. Biraz da sizden söz edelim, Mr. Ingham. Oturun lütfen. Buraya tatile mi geldiniz?"

Ingham, çanak biçimi deri koltuğu hafifçe gıcırdatarak oturdu, Adams divana geçti. "Yazarım," dedi Ingham. "Amerika'dan gelecek bir arkadaşımı bekliyorum. Kendisi hem rejisör, hem kameramandır, burada film çevirecek. Prodüktör ise New York'ta. İş henüz başlangıç aşamasında sayılır."

"Çok ilginç. Filmin konusu ne?"

"Tunus'ta yaşayan genç insanlar. John Castlewood, kameraman, Tunus'u iyi bilir. Bir ailenin yanında birkaç ay kalmış."

"Demek siz de sinemacısınız, öyle mi?" diye sordu Adams, üzerine kısa kollu, alaca renkli bir gömlek giyerken.

"Hayır, ben aslında roman yazıyorum, ama arkadaşım bu filmi birlikte yapmamızı istedi." Ingham bu tür konuşmalardan nefret ederdi.

"Bugüne kadar kaç kitap yazdınız?"

Ingham ayağa kalktı, bunun ardından başka soruların da geleceğini biliyordu. "Dört," dedi. Birinin adı "Eğer" Oyunu, okuma-mışsınızdır herhalde." Hayır, okumamıştı Adams. "Bir diğeri Domuz Serisi. Pek iyi satmadı."

"Domuz Sürüsü" mü?" diye sordu Adams, tıpkı Ingham'ın beklediği gibi.

* Burada Matta'ya göre incil'de Bap 8'de adı geçen Gadarinlilerin topraklarındaki domuz sürüsüne gönderme yapıyor, (y.h.n.)

19

"Serisi," dedi Ingham. "Sürüyü çağrıştırmayı amaçlamıştım." Sıkıntıdan, utançtan yüzünün kızarmaya başladığını hissediyordu.

"Geçinebiliyor musunuz?"

"Evet, ara sıra New York'ta televizyona da bir şeyler yazıyorum." Birden gözünün önüne Ina geliverdi, yüreği hızla çarpmaya başlamıştı. Avrupa'dan Afrika'ya gelesi beri bu kadar yakın, böylesine gerçek olmamıştı Ina. New York'ta öğlen saatleriydi. Onu bürosunda görür gibi oldu. Masasının başına oturmuş, bir kaleme ya da bir sayfa kâğıda uzanıyordu. Öğlen yemeğine randevusu varsa geç kalacaktı.

"Ünlü olmalısınız, ama ben duymamıştım," dedi Adams gülümseyerek. "Biliyor musunuz, aslında pek roman okumam. Arada sırada; o da özet olursa, Reader's Digest'te çıkanlar gibi. Yanınızda kitaplarınızdan biri varsa memnuniyetle okumak isterdim."

Ingham da gülümsedi. "Kusura bakmayın," dedi, "Yola çıkarken yanıma almıyorum."

"Arkadaşınız ne zaman gelecek?" Adams ayaklanmıştı. "Bardağınızı doldurayım mı? Belki şimdi bir viski içersiniz."

Ingham kabul etti. "Salı günü gelmesi gerekiyor." Duvardaki aynada yüzünü inceledi. Güneşten kızarmış, hafifçe bronzlaşmaya başlamıştı. Dudakları haşın denecek kadar sert bir görünümdeydi. Birdenbire pencerelerin kapalı panjurları arkasından birinin yüksek sesle Arapça bir şeyler söylemesiyle irkildi, ama aynadan gözlerini ayırmadı. Demek Adams'ın da, Arapların da gördüğü yüz bu, diye düşündü: Mavi gözleri her şeyi gereğinden fazla sinayarak inceleyen, ağzı hiç de sevimli olmayan, sıradan bir Amerikalı yüzü. Alnında enine üç çizgi oluşmuş, gözlerinin altında ilk kırışıklıklar belirmişti. Pek canayakın bir çehre değildi, ama kendini zorla, olduğundan farklı göstermek istemiyorsa, yüz ifadesini de değiştiremezdi. Bunda Lotte'nin de suçu var, dedi kendi kendine. Düşünceleri dağılmıştı. Ne olacak, en iyisi tarafsız davranmak, ne soğuk, ne de fazla samimi, ama mesafeli olmak.

İçkiler gelmişti. "Savaş hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu Adams her zamanki gülümsemesiyle. "İsraililer kazandı bile."

"Haberleri dinleyebiliyor musunuz?" Ingham'ın ilgisi uyan-

20

mıştı. "Radyonuz var mı?" Bir transistör radyo almalıym, diye düşündü.

"Paris, Londra, Marsilya, Amerika'nın Sesi - hemen hemen bütün istasyonları alıyorum," dedi Adams, yatak odasına açılan kapıyı göstererek. "Şimdiye kadar dinlediklerime göre Arapların sonu gelmiş sayılır."

"Amerika da İsrail yanlısı. Yakında burada da Amerika aleyhtarı gösteriler başlar herhalde, ne dersiniz?"

"Birkaç gösteri olur sanırım," dedi Adams, bahçede açan çiçeklerden söz edermiş gibi umursamaz bir tavırla. "Arapların burunlarının ucunu bile görememeleri pek üzücü doğrusu."

Ingham gülümsedi. "Arap dostu olduğunuzu tahmin etmişim zaten," dedi.

"Neden?"

"Burada yaşadığınız için, Arapları sevdiğinizi düşündüm." Bir yandan, komünist düşmanı olarak bilinen Reader's Digest dergisi okuyordu, öte yandan... Öte yanda ne var acaba, diye düşündü.

"Evet, Arapları severim. Bütün insanları severim. Bana kalırsa Araplar kendi ülkelerinin sorunlarına eğilmeli. Artık olan olmuş, ister doğru, ister yanlış - İsrail'in kuruluşu demek istiyorum. Araplar durup dinlenmeden yakınmaktan vazgeçip çölü adam etmeye başlamalı. Çoğu bütün gün tembel tembel oturuyor."

Evet, aslında doğrudu, ama Ingham, Adams'ın Reader's Digest okuduğunu duyduğundan beri sözlerine güvenmemeye başlamıştı. "Arabanız var mı? Arapların devirmesinden korkmuyor musunuz?"

Adams umursamaz bir gülümsemeyle, "Burada bir şey olmaz," dedi. "Arabam şu karşık ağaçların altında duran, tenteli siyah Cadillac. Tunus tabii ki Arapların tarafını tutuyor, ama Burgiba büyük çapta gösteri yapılmasını engelleyecektir, işine gelmez."

Adams, Connecticut'taki evinden, Hartford'daki işinden söz etmeye başladı. Bir meyve suyu şişeleme tesisi vardı. Hayatını anlatmaktan belli ki pek hoşlanıyordu. Evliliği mutlu geçmişti. Tulsa'da oturan bir kıızı vardı, damadı çok başarılı bir mühendisti. Ingham, Ina'ya tutulmaktan korkuyorum, Lotte'dan sonra herhangi birine âşık olmaktan korkuyorum, diye düşündü. Gün gibi açık-

21

ti işte, neden aylar öncesinden farkına varamamıştı. Nasıl olup da birdenbire şimdi, tam da bu Connecticutlu gevezeyle konuşurken gelmişti bunlar aklına? Yoksa Indianalı mıydı Adams?

Ingham ertesi akşam sekize doğru otelin barında buluşmak üzere yarım yamalak söz verip ayrıldı. Adams bazı akşamlar yemek yapmayıp otelin restoranına gittiğini söylemişti. Ingham ana binaya doğru yürürken Ina'yı düşünüyordu. Ona karşı duyguları yanlış sayılmazdı, hatta belki de çok yerindeydi. Ina'ya delicesine âşık değildi. Ondan hoşlanıyor, fikirlerine önem veriyordu. "Eğer" Oyunu'nun film sözleşmesini imzalamadan önce Ina'ya da göstermişti. Onun onayı da en az ajanının onayı kadar önemliydi. Ina film konusunda epey bilgi sahibiydi gerçi, ama ona duygusal açıdan da gerek duyuyordu. Akıllı, güzel, çekici bir kızdı. Güvenilirdi, kaprisleri yoktu. Kendi işiyle ilgileniyor, Ingham'ın canını sıkırmıyor -gerçeği söylemek gerekirse- Lotte gibi (yatak dışında) yük de olmuyordu. Üstelik özellikle senaryo yazarlığı konusunda çok yetenekliydi, bu işe aslında kendisinden daha uygun düşerdi. Acaba John senaryo işini neden Ina'ya önermemişti? Belki önermişti de, Ina New York'tan ayrılmak istememişti. John Ina'ya Trio'yu yazmasını önerdiyse bile, Ina bunu kendisine söylemeye-bilirdi, diye düşündü Ingham.

Ingham birden rahatlamış, keyfi yerine gelmişti. O akşam da, ertesi gün de otelde John'dan mektup olmasa da, John ayın on üçünde gelmese de ne çıkar sanki, dedi kendi kendine. Belki de Afrika yaşamına alışmaya başlamıştı bile. Acele etme. Zamana bırak. Francis J. Adams'ın etkisi hiç de beklenmeyecek ölçüde olumlu sayılırdı. Reader's Digest'in özetleri! Amerikan Yaşam Biçimi! Adams, kendinden de, çevresinden de son derece hoşnuttu. Hem de bu zamanda! Az önce Arap komilerden biri otelden temiz havlu getirmiş, Adams onunla Arapça konuşmuştu. Çocuk Adams'tan hoşlanıyor gibiydi. Ingham bir yıldır otelde gibiydi. Ingham bir yıldır otelde kalmanın nasıl olacağını düşünmeye çalıştı. Adams Amerikan casusu muydu acaba? Hayır, casus olamayacak kadar saftı. Yoksa özellikle saf görünmeye mi çalışıyordu? Ingham, Adams hakkında ne düşüneceğine karar verememişti.

On üç Haziran ne John'dan, daha da garibi ne de Ina'dan bir haber çıkmadan gelip geçti. Ingham ayın on dördünde, otelde yediği güzel bir öğlen yemeğinden de güç bularak Ina'ya bir telgraf çekti:

NE OLDU? OTEL REINE HAMMAMET'E YAZ. SENİ SEVİYORUM. HOWARD.

Telgrafı Columbia Broadcasting Company adresine gönderdi, böylece ertesi gün, perşembe sabahı eline geçeceğini düşünüyordu. Tunus'a geleli on beş gün geçmiş, John'dan da, Ina'dan da tek bir haber bile alamamıştı. Oysa, mektuplarla arası hiç de iyi olmayan Jimmy Goetz bile bir kart yazmıştı. Jimniy, birinin yazdığı bir romanı senaryo haline getirmek üzere Hollywood'a gitmek üzereydi. Kartı Hotel du Golfe adresine gelmişti.

Günler uzadıkça uzuyor, bir türlü geçmek bilmiyordu. Kırk sekiz saat sonra yeniden kendini topladı Ingham, belki de yaşam temposunu yavaşlatarak zamanın ağır akışına uydurduğu için al-dırmamaya başladı. Romanının taslağı üzerinde çalışıyor, oldukça iyi ilerliyordu, ilk üç bölümü şekillenmeye başlamıştı bile.

Otele yarım pansiyon üzerinden anlaşılmıştı. Öğlen, bazan da akşam yemeklerini genellikle Hammamet'te, otelden bir kilometre uzaklıktaki Melik'in Yeri adlı restoranda yiyordu. Genellikle akşamları kıyı boyunca restorana yürüyüp gündüz sıcağından sonra rahat bir soluk alıyor, arada bir de arabasıyla gidiyordu. Melik'in Yeri çok ucuz ve teklifsiz bir lokantaydı; sokaktan birkaç basamakla çıkılan, üzeri asma dallarıyla kaplı, bir ucunda kasaplık koyun ve keçilerin bekletildiği küçük bir ağıla bakan bir terası vardı. Bazan canlı hayvanlar yerine, kedilerin çekiştirdiği, üzerlerine yüzlerce sineğin konup kalktığı kanlı koyun postları duruyordu ağılda. Görüntü pek iç açıcı değildi, ama müşteriler ilginçti. Sarıklı deveciler, gitar ya da flüt çalan Tunuslu, Fransız öğrenciler, Fransız -ara sıra İngiliz- turistler, masalarındaki bir tabak meyveyle gece yarısına kadar oturup roze şaraplarını ağır ağır yudumlayan köy sakinleri. Bir keresinde Adams da birlikte gelmişti. Adams, Melik'in Yeri'ni önceden de biliyordu tabii, ama Ingham kadar beğenmiyor, temizliğe özen göstermediklerini söylüyordu.

Ingham, otel müşterilerinin bazılarıyla tanışmış, ama hiçbiriy-' le fazla ilgilenmemişti. Amerikalı bir karı kocanın birlikte brîç oynama teklifini brîç bilmediğini ileri sürerek kabul etmemişti, yalan da sayılmazdı. Richard Messerman adlı bekâr bir Amerikalı, kadın tavlama çalışıyor, kendi ifadesine göre sadece Fourati otelinde başarılı oluyor, geceleri genellikle orada kalıyordu. Messerman'ın Fourati otelinde birlikte ava çıkma davetini kabul etmemişti Ingham, Bir başkası, Hamburglu Alman bir homoseksüeldi, Hammametli Arap oğlanlar arasında şansının açık olduğunu söylemişti. Heinz bilmem neydi adı. İyi İngilizce ve Fransızca konuşuyor, daracık beyaz pantolonlar giyip renkli kemerler takıyordu.

İşin garibi, Ingham tanıdıklarının arasında Adams'la vakit geçirmeyi yeğlemeye başlamıştı. Adams ondan hiçbir şey beklemi-

yordu. Melik'e, eczacıya, posta memuruna, oteldeki Arap komilere, herkese aynı şekilde güler yüz gösteriyor, hayatından memnun görünüyordu. Ingham, günün birinde Adams'ın Hristiyan Bilimi* ya da

Gülhaç teşkilatı** konusunda ani bir atağa kalkıp ders vermeye başlayacağından korkuyordu, ancak tanışalı iki hafta olmuş, henüz korktuğu başına gelmemişti.

Sıcak, her geçen gün biraz daha artıyordu. Ingham, ilk günlerdeki kadar yemek yiyemiyordu, birkaç kilo vermişti.

Ina'nın Brooklyn Heights'teki ev adresine ikinci bir telgraf çekmiş, yine cevap alamamıştı. Bu telgraftan üç gün sonra bir akşamüstü telefon etmeye çalıştı. New York'ta sabah olduğuna göre Ina'yı ofisinde bulabileceğini düşünmüştü. Otelin soğuk hava tertibatlı lobisinde iki saatten fazla beklediği halde, santral Tunus'la bile bağlantı kuramadı. Hatlar çok yüklüydü. Tunus'a gitmedikçe telefon etmeye çalışmanın ümitsiz bir çaba olduğunu anlamıştı. Aslında gidebilirdi, Tunus yalnızca altmış bir kilometre uzaklıktaydı; ama gitmedi, bir daha Ina'ya telefon etmeye de kalkışmadı. Bunun yerine uzun bir mektup yazdı. Bir yerinde şöyle diyordu:

Afrika, düşünmek için inanılmayacak kadar uygun bir yer. İnsan, yakıcı güneş altında, çıplak, beyaz bir duvara dayanmış gibi hissediyor kendini. Bu aydınlıkta hiçbir şey gizli kalmıyor...

Zihnini asıl kurcalayan konudan, âşık olma korkusundan ve Ina'ya karşı bu korkuyla güçlenen duygularından söz etmedi. Kim bilir, belki günün birinde açıklar, belki de hiç söylemezdi. Ina yanlış anlayabilir, yeterince sevilmediğini sanabilirdi.

John'a söyle, bir an önce gelmezse romanımı yazmaya başlayacağım. Neden bu kadar gecikti? Burası pek güzel, üstelik senaryoyu satarsak gezimiz bedavaya gelecek, ama iş günleri gi-

* 1866 yılında Mary Baker Eddy tarafından keşfedilen, Bilim Adamı İsa'nın Kilisesi adı altında örgütlenmiş ve İsa'nın öğretilerine dayanan manevi tedavi yöntemlerini benimseyen bir dindar, (y.h.n.)

** Christian Rosenkreutz'un kurduğu, 17. ve 18. yy'larda örgütlenmiş bir tür Hristiyan mason teşkilatı, (y.h.n.)

25

derek tatile dönüşüyor, bilirsin ben tatilden hoşlanmam... Araplar sevimli ve teklifsiz insanlar. Çoğunlukla boş geziyor, ağaçların gölgesindeki masalarda gevezelik edip kahve ve şarap içiyorlar. Denize kadar uzanan eski kalenin yakınlarında bütün evleri bembeyaz bir mahalle var; neşeli tombul anneler, çoğu yine hamile. Kapalı kapı nedir bilmiyorlar, bütün evlerin içi görünüyor. Yere serili hasırlarda bebekler emekliyor, büyükanneler ocak başına oturmuş, atkılarının ucuyla ateşi yelpazeliyor... Arabam steysin vagon bir Peugeot, şimdilik idare ediyor... Ah, keşke sen de burada olsaydın! John bu işi neden ikimize birden vermedi sanki? Ne olur, bana bir resmini gönder. Bende bir tek resmin bile olmadığını biliyor musun?

Şimdi dalga geçmek için berbat bir resim gönderecek, diye düşündü Ingham. Kendini son derece yalnız hissediyordu. Mektup en erken dört beş günde, Haziranın yirmisi ya da yirmi birinde Ina'ya ulaşacaktı.

İsrail savaşı kazanmıştı, gazeteler "Blitzkrieg"* terimini kullanıyorlardı. Adams haklı çıkmış, Hammamet'te önemli protesto gösterileri yapılmamıştı; oysa Tunus sokaklarında göstericilerle polis birbirine girmiş, Ingham'ı oradan uzak tutmaya yetecek kadar cam çerçeve indirilmişti. Arapların Hammamet kahvelerinde savaştan söz edip etmediklerini çıkaramadı, zira duyduklarından tek kelime bile anlamıyordu. Hep aynı tonda, yüksek sesle ve hararetle konuşuyorlardı.

Ingham, otel idaresine bir bungalow taşınmak istediğini bildirmişti. On dokuz Haziran'da boş bir yer bulundu. Buzdolabıyla fırını yepyenydi, Adams bu bölümdeki bungalovların ilkbaharda yeni yapıldığını söyledi. Otelden caddeye çıkan yolun başındaki küçük bakkal dükkânında yalnız soğuk bira ve alkollü içki değil, her türlü konserve, hatta ufak tefek mutfak gereçleriyle dış macunu bile bulunuyordu. John'la birlikte kaldığımızda, bungalovdan yalnızca denize girmek ya da bakkala gitmek için çıkarız, dedi kendi kendine Ingham. Üç numaralı bungalow, mutfak, banyo ve iki yataklı bir odadan oluşuyordu. John herhalde aynı odada yat-

* Blitzkrieg: Yıldırım saldırısı, (y.h.n.)

26

mak istemez, diye düşündü, zaten yatak odasını paylaşmak niyetinde değildi, John'a ana binada yer ayırtmaya karar verdi. Odasındaki büyük masa çalışmaya pek elverişliydi. Taşındığı gün öğleden sonra bakkaldan salam, peynir, tereyağ, yumurta, meyve, bisküvi ve viski aldı, saat beşe doğru yeni odasını kutlamak üzere Adams'ı içkiye davet etmek istedi.

Adams odasında değildi. Ingham, plajda olabileceğini düşünerek aşağıya indi. Adams hasır örtüsüne yüzüstü uzanmış, bir şeyler yazıyordu. Ingham başucuna gelene kadar yazmaya devam etti, son cümlesini de noktalayıp kalemını havaya kaldırdı.

"Merhaba, Howard," dedi. "Bungalovunuza geçtiniz mi?"

"Evet biraz önce."

Ingham'ın tahmin ettiği gibi, Adams davete pek sevinmişti. Saat altıda, üç numarada buluşmaya karar verdiler.

Ingham yukarıya çıkıp yerleşmeye devam etti. Otel odasından sonra burası gerçek bir eve benziyordu. Washington Square yakınlarında, West Fourth Street'teki katını, kendi yazı masasını düşündü. Ancak üç ay kadar oturmuştu evinde. "Eğer" Oyunu'nun satışı kesinleştikten sonra taşındığı bu lüks daire, o güne kadar oturduklarının en pahalısıydı. Yedek anahtarları Ina'ya bırakmış, arada bir uğramasını rica etmişti. Ina, evdeki birkaç saksıyı Bro-oklyn'deki kendi katına götürmüştü bile, dolayısıyla postada önemli bir mektup olup olmadığına bakmaktan başka yapacak iş kalmamıştı. Ina, neyin önemli neyin önemsiz olduğunu ayırt etmeyi iyi becerirdi. Ingham yola çıkmadan önce, çalıştığı yayınev-lerine Tunus'a gideceğini söylemiş, Hammamet'ten de Reine otelinin adresini bildirmişti.

"Ooo!" Adams, elinde bir şişe şarapla kapıda belirdi. "Doğrusu çok güzelmiş! Açılış şöleni için bunu getirdim, daha doğrusu ilk yemeğiniz için, buyrun!"

"Teşekkür ederim, Francis, çok nazıksınız. Ne içersiniz?"

Birer viski hazırladılar, Adams'ınki her zamanki gibi sodalıydı.

"Arkadaşınızdan haber var mı?" diye sordu Adams.

"Ne yazık ki hayır."

"Ortak dostlarınızdan birine telgraf çekseniz?"

"Çektim bile," dedi Ingham, Ina'yı düşünerek.

27

Bungalowların kafeteryasında garsonluk yapan Mokta adlı genç Arap, odanın açık kapısını hafifçe tıkırdatıp sevimli bir gülümsemeyle, "İyi akşamlar, efendim," dedi Fransızca. "Herhangi bir arzunuz var mı?"

"Hayır, teşekkür ederim," dedi Ingham.

"Kahvaltınızı saat kaçta alırsınız, efendim?"

"Oo, kahvaltı servisi var mı?" "Zorunlu değil," diye atıldı Mokta. "Bungalowlarda kalan müşterilerimizin çoğu kahvaltıyı odalarına istiyorlar da."

"Tamam, saat dokuzda getirin," dedi Ingham. "Yok, sekiz buçukta olsun, daha iyi." Servis nasıl olsa gecikir diye düşünmüştü. "Sevimli çocuk bu Mokta," dedi Adams, garson gittikten sonra. "Burada çok kötü koşullar altında çalışıyorlar. Mutfağı gördünüz mü?" Eliyle bungalowların teraslı kafeteryası olan basık, kare yapıyı gösterdi. "Ya kaldıkları odayı?"

Ingham gülümsedi. "Evet." Öğleden önce göz atmıştı. Garsonlar, on ya da on iki yatağın dip dibe sıkıştırıldığı bir odada kalıyorlardı, mutfaktaki lavabo ağızına kadar bulaşık ve pis su doluydu.

"Borular sık sık tıkanıyor," dedi Adams. "Ben kahvaltımı odamda hazırlıyorum, otelin verdiğiinden daha temizmiş gibi geliyor. Mokta iyi çocuk, ama o müdire olacak cadı, oğlanı öldüresiye çalıştırıyor. Kadın Almanmış; Arapça ve Fransızca bildiği için işe aldılar herhalde. Temiz havlu bitince ana binaya Mokta'yı gönderip aldıyor. -Kitabınız ne âlemde?"

"Yirmi sayfa yazdım. Henüz eski hızıma ulaşamadım, ama yine de iyi gidiyor." Ingham, konuğunun kitapla ilgilenmesine sevinmişti. Adams, gazeteci ya da yazar değildi, ama -ara sıra Rusça öğrenmek dışında- ne iş yaptığıını henüz çıkaramamıştı. Belki de hiçbir şey yapmıyordu, neden olmasın, diye düşündü.

"Her an ara vermeniz gerekeceğini bilerek kitap yazmak hiç de kolay olmasa gerek," dedi Adams.

"Asıl sorun bu değil." Ingham içkileri tazeledi, Adams'a bisküviyle peynir ikram etti. Bungalow daha cazip gözükmeye başlamıştı. Akşam güneşi, yarı açık mavi panjurlardan geçip beyaz duvara mavimsi gölgeler düşürüyordu. Ingham, John'la birlikte

28

senaryoyu en çok on günde bitirebileceklerini düşündü. John'un Tunus'taki arkadaşı oyuncu da bulacaktı. John, amatör oyuncular istiyordu.

Ingham'ın arabasıyla Melik'in Yeri'ne akşam yemeğine gitmek üzere yola çıktıklarında ikisi de keyifliydi. Terastaki masaların yarısı boştu, gürültü henüz başlamamıştı. Biri gitar tıngırdatıyor, arka masalardan bir başkası arada bir flütle kesik melodiler çalıyordu.

Adams, Tulsa'daki kızı Caroline'den söz etmeye başladı. Mühendis olan damadı, ordudaki sivil gruptan birinde görev almak için Vietnam'a gitmek üzereydi. Caroline dört aylık hamileydi, ilk bebeğini düşürmüştü. Adams, dede olmayı dört gözle bekliyor, bu sefer bir aksilik çıkmayacağını umuyordu. Ingham'ın çoktan tahmin ettiği gibi, Adams Vietnam savaşı yanlısıydı. Bu sorunu Adams gibilerle tartışmaktan bıkip usanmıştı Ingham. Neyse ki o akşam bu konu açılmadı. Adams, demokrasiye ve Tanrı'ya inanıyordu. Hristiyanlık Bilimi ya da değil ama, Billy Graham gibi, Yüce Varlık inancını, çoktan modası geçmiş bir ahlak bilinciyle bağdaştırıyordu Adams. Vietnam'da, Amerikan demokrasisi uygulanması gerektiğini iki üç kelimeyle anlatıverdi. Amerikan demokrasisinin yanı sıra Amerikalılar Vietnamlıları, kerhane endüstrisi sayesinde kapitalist sistemle ve zencilerden fahiş fiyat talep ederek Amerikan sınıf sistemleriyle tanıştıyordu, diye düşündü Ingham. Adams'ın anlattıklarını sıkılarak dinliyor, arada hafif bir öfkeyle baş sallıyordu.

"Hiç evlenmediniz mi?" diye sordu Adams birden.

"Bir kez; boşandım, çocuğumuz yok."

Kuskuslarını bitirip birer sigara yaktılar. Etler bir şeye benzemiyordu, ama kuskusla acılı sos nefisti. Adams, Afrika'da yetişen akdarıya kuskus dendiğini ve et suyu buharında pişirilen, bir tür öğütülmüş bulgur yemeği olduğunu, bazan buğdaydan da yapıldığını anlatmıştı. Koyuca renkli, yavan lapanın üzerine, pancarla pişirilmiş, az ya da çok acılı, bol kırmızı soslu kuzu eti konuluyordu. Kuskus Melik'in Yeri'ndeki özel yemeklerden biriydi.

"Eşiniz de yazar mıydı?" diye sordu Adams.

"Hayır, çalışmıyordu," dedi Ingham, hafifçe gülümseyerek.

29

"Yaşamın tadını çıkarmak istiyordu. Bunlar artık çok gerilerde kaldı sayılır." Adams sorarsa, bir buçuk yıldan fazla olduğunu söyleyecekti.

"Yeniden evlenmeyi düşünüyor musunuz?"

"Bilmem. Neden sordunuz? Sizce evlenmek gerekli mi?"

"Belli olmaz, adamına göre değişir." Adams ufak bir puro içiyordu. Purosundan nefes çekerken yüzü uzayıp görünüşü normal-leşiyor, puroyu ağzından çeker çekmez yanakları hemen tombul-laşıp, kendi kendinin karikatürü oluveriyordu. Bu tombul yanakların arasında pembe bir ağız, durmadan dostane gülücükler dağıtmaktaydı. "Ben çok mutluydum. Karım, bir evi çekip çevirmenin ne demek olduğunu gayet iyi biliyordu. Reçeller yapar, bahçeye bakar, konuk ağırlar, kimsenin doğum gününü unutmazdı. İşten geç geldiğim akşamlar surat asmazdı. Yeniden evlenmek aklımdan geçti doğrusu. Hatta uygun biriyle de tanıştım - ilk karıma çok benzeyen biri, ama insanın yaşı ilerleyince durum değişiyor."

Ingham ne diyeceğini bilemedi. Ina'yı düşünüyordu. Burada, yanlarında olmasını, Adams'a iyi geceler deyip ayrıldıktan sonra, birlikte kumsalda yürümeyi, bungalowa dönüp, geceyi birlikte geçirmeyi isterdi.

"İlgilendiğiniz bir kadın var mı?" diye sordu Adams.

Ingham irkildi. "Var sayılır."

"Âşksınız demek," dedi Adams gülümseyerek.

Ingham, kimseye Ina'dan söz etmekten hoşlanmıyordu, ama Adams gibi birine anlatmaktan ne çıkardı?

"Evet, sanırım öyle," dedi. "Bir yıldır tanışıyoruz. New York'ta CBS-TV'de çalışıyor. Birkaç televizyon oyunuyla bir iki kısa hikâye yazdı, çoğu yayımlandı," diye ekledi.

Flütçü gayrete gelmişti. Hoş bir Arap türküsüne hüznü bir erkek sesi eşlik etmeye başladı.

"Kaç yaşında?"

"Yirmi sekiz."

"Eh, ne istediğini bilecek yaşta sayılır."

"Evet. Yirmi birinde ya da yirmi ikisinde evlenmiş, ama yürü-tememiş. Yeni bir hata yapmak için acelesi olmadığından eminim. Ben de öyle."

30

"Ama siz evlenmek istiyorsunuz, değil mi?"

Müziğin sesi biraz daha yükseldi.

"Galiba. Bence, insan çocuk sahibi olmak istemedikçe, evlilik o kadar önemli değil."

"Buraya gelecek mi?"

"Hayır, keşke gelse. John Castlewood'u iyi tanıyor, zaten bizi o tanıştırmıştı, ama New York'taki işini bırakıp gelemez."

"Size yazmadı da, değil mi? John hakkında da yazmadı, öyle mi?"

"Evet." Adams'ı biraz daha canayakın bulmaya başlamıştı. "Garip, değil mi? Mektubun buraya ulaşması kaç gün sürebilir ki?"

Tatlı olarak yoğurtla bir tabak meyve getirdiler.

"Sevgilinizden söz edin biraz," dedi Adams. "Adı ne?"

"Ina Pallant. Ailesiyle birlikte Brooklyn Heights'ta büyük bir evde oturuyor. Pek sevdiği, sakat bir erkek kardeşi var, adı Joey. Múltipl skleroz* yüzünden tekerlekli sandalyeden kalkamıyor. Ina çok yardım ediyor ona. Joey daha çok sürrealist resimler yapıyor. Geçen yıl Ina bir sergi ayarladı, ama resimler iyi olmasa, Ina'nın yardımı sergi açmasına yetmezdi. Otuz resimden yedi sekiz tanesini sattı." Ingham, hiç istemediği halde, Adams'ın sayılarla ilgileneyeceğini düşünerek söylemişti bunu. "Örneğin birinde, ormanda bir kaya parçasına oturmuş, sigara içen bir adam var. Ön planda, başından ağaç çıkan küçük kız bir korkuyla kaçmakta."

Adams merakla masaya eğildi. "Ne demek acaba?"

"Büyümenin zorluğunu anlatıyor. Geri plandaki adam hem yaşamı, hem de kötülüğü simgeliyor. Baştan aşağıya yemyeşil bir adam. Oturduğu yerden kıza bakıyor, hayır, bakmıyor bile, her halinden her şeye hâkim olduğu belli."

Melik'in on üç yaşındaki tombul oğlu yaklaşıp ellerini masaya dayayarak Adams'la Arapça bir şeyler konuşmaya başladı. Adams sırtı, çocuk hesabı çıkarınca Ingham hemen atılıp, akşam yemeğinin de yeni odasını kutlama programına dahil olduğunu söyleyerek hesabı ödedi.

Tozlu sokağa indiklerinde Ingham, daha önce de birkaç kez gördüğü yaşlı bir Arabın, arabasının çevresinde dolaştığını fark

* Múltipl skleroz: Sinirlerin tutulmasıyla kendini gösteren çoğunlukla felçle so nuçlanan hastalık, (y.h.n.)

etti. Kısa kır sakallı, sarıklı, kırmızı şalvarlı, bastonuna dayanarak yürüyen Arap, anlaşılan arabanın kapılarını yokluyor, bitmez tükenmez bir sabırla Ingham'ın kapıları kilitlemeyi unutacağı günü bekliyordu. Ağır adımlarla Peugeot'nun yanından uzaklaşırken, Ingham göz ucuyla baktı adama; bu Arap da, Cafe de la Plage ya da kale gibi, mahallenin demirbaşlarından sayılırdı. Adams'la ana yoldaki ışıkların sonuna kadar yürüyüp, fazla karanlık olduğundan geri döndüler. Gecenin bu saatinde yalnız Cafe de la Plage'in önündeki geniş kumsal hareketliydi. Erkekler, ufak masalarda kahve ya da şarap içiyor, Plage'in geniş pencerelerinden dışarıya süzülen sarı ışık, ilk sıra masalarının altındaki sandaletli ayakları aydınlatıyordu.

Ingham, kahvenin ana girişine doğru bakarken, birinin kapıdan dışarı itildiğini, sendelediğini gördü. Adams'la birlikte durup izlemeye başladılar. İçkiliydi adam; hemen toparlanıp kahveye girmeye çalışırken yemden dışarıya itildi. Kapıdan biri daha çıktı, kolunu sarhoşun omzuna dolayıp, bir şeyler söyledi. Beriki inat ediyordu, ama sonunda kalenin ardındaki beyaz boyalı evlere doğru yola koyuldu. Ingham, içinden taşan bir tutkuyla büyülenmiş bir halde sendeleyerek uzaklaşan sarhoşun arkasından bakakal-mıştı. Adam, ışıkların bittiği yerde durdu, inatçı bir çocuk tavrıyla kahvenin girişine bakmaya başladı. Kapıda, az önce kolunu sarhoşun omzuna dolayanla, uzun boylu biri, yüz metre ötedeki hareketsiz, kararlı adamdan gözlerini ayırmadan sohbet ediyorlardı.

Ingham meraklanmıştı. Acaba üstlerinde bıçak taşıyorlar mı, diye düşündü. Belki de eski bir meseleydi aralarındaki.

"Kadın yüzünden olsa gerek," dedi Adams.

"Evet."

"Kadınlar konusunda son derece kıskançtırlar."

"Evet, öyleymiş," dedi Ingham.

Kumsal boyunca biraz yürüdüler. Ingham, incecik kumun ayakkabılarına dolmasından Hoşlanmamıştı. Küçük çocuklar, ay ışığında sahilten öte beri topluyorlardı - ana babalarından ve ağa-beyleriyle ablalarından sonra üçüncü grup çöpçüleri oluşturuyordu çocuklar. Bulabildiklerini boyunlarında asılı torbalara dolduruyorlardı. Ingham, ömründe bu kadar temiz bir kumsal görmemişti.

32

Toplayıcılar ordusu, en ufak tahta parçasını bile ateş yakmak için alıyor, herhangi bir deniz kabuğunu bile turistlere satmak üzere torbaya atıyordu.

Ingham'la Adams, otele dönmeden önce Plage'da birer kahve içtiler. Sağ tarafta, ardından ekşi kokular yayılan kemerli kapıda koskoca harflerle "W.C." yazılıydı. Az ötede, mavi badanalı duvardaki siyah ok, tuvaletin yönünü gösteriyordu. Tavanın bombeli kirişlerine sahne spotlarına benzeyen büyük, sarı toplar asılmıştı. Ingham, Adams'la konuşacak konu bulamadığını fark etti. Adams da aynı fikirde olsa gerek, epeydir ağzını açmıyordu. Ingham, fin-canındaki şekerli kahvenin son yudumunu içip gülümsedi. Sırf ikimiz de Amerikalıyız diye burada birlikte dolaşmak ne garip, diye düşündü. Yirmi dakika sonra otelin bahçesinde birbirlerine samimi duygularla iyi geceler dilediler. Adams'ın yeni odasında iyi şanslar dilemesi Ingham'm garibine gitmişti; sanki burada devamlı oturacakmışım, ya da aylarca herkesten uzak yaşamaya mahkûm bir araştırma gezisine yeni katılan biriymişim gibi dedi kendi kendine. Oysa Ingham'ın, kendi isteğiyle üstlendiklerinin dışında hiçbir sorumluluğu yoktu; üstelik istediği zaman arabasına atlayıp yüzlerce kilometre uzağa gidebilirdi.

Ingham o gece yatmadan önce özel ve iş adresleri defterlerini karıştırıp, John'la ilgili olarak mektup yazabileceği iki kişi buldu. (Miles Gallust'un adresini yanına almamıştı. New York'ta bırakmış olacaktı herhalde, bu düşüncesizliğine fena halde sinirlendi.) Adreslerden biri, Paramount'un New York bürosu elemanlarından William McIlhenny, öteki de John'u iyi tanıyan, serbest çalışan bir fotoğrafçı olan Peter Langland'a aitti. Ingham önce telgraf çekmeye kalktı, ama fazla dramatik olacağını düşünerek vazgeçti. Peter Langland'a kısa ve dostane bir mektup yazdı. (John'un verdiği partilerden birinde tanışmışlardı; şimdi iyice gözünün önünde canlandırabiliyordu, tombul, sarışın, gözlüklü bir tipti), John'u arayıp, hâlâ mektup yazmamışsa hemen telgraf çekmesini söylemesini rica etti. Mektup New York'a varana kadar geçecek dört-beş gün, bir asır gibi gelecekti, ama kendini sabırlı olmaya zorladı. Burası Paris, ya da Londra değil, Afrika'ydı. Mektubun uçakla gönderilebilmesi için önce Tunus'a varması gerekiyordu. Ingham ertesi sabah zarfı postaya verdi.

Aradan iki gün geçti. Ingham kendini işine vermişti.

Sabahları dokuz on beşle dokuz buçuk arasında Mokta hafif kahvaltısını getiriyor, her seferinde soracak bir şey buluyordu:

"Buzdolabınız iyi çalışıyor mu?" ya da "Hassim temiz havlu getirdi mi?" diye soruyordu sevimli gülümsemesiyle. Açık kumraldan çok sarışın denebilecek, gri-mavi gözlü, uzun kirpikli bir çocuktu.

Ingham, Mokta'nın kadınlar kadar erkeklerin de ilgisini çektiğini ve henüz on yedisinde olduğu halde her iki cinsle de tecrübe edindiğini sanıyordu. Bu yakışıklılığı ve terbiyesiyle ömrünün sonuna kadar kumlarda kahvaltı tepsileriyle havlu yığınları taşımayacağı kesindi. "Bir ricam var, dostum," dedi Ingham. "Ana bina-

34

da bana mektup varsa hemen getirir misin?"

Mokta güldü. "Bien sur, m'sieur! Je regarde tout le temps. Tout le temps pour vous!"

Ingham eliyle öylesine bir selam verip kıvamı yerinde, ancak yeterince sıcak olmayan kahveyi fincanına doldurdu. Bazan da sıcaklığı uygun, rengi açık oluyordu. Pijamasının üstünü giydi. Yatarken bir tek külot, olurdu üstünde normalde, geceler de sıcak oluyordu. Bungalovlardan sorumlu müdirenin bürosundaki yazı masasını düşündü. Saat on buçuk, on bire doğru bir mektup alabilecek miydi? Otel idaresinin verdiği bilgiye göre, bungalow idaresine günde iki kere posta geliyor, derhal dağıtılıyordu. Bu bilginin doğru olmadığı kesindi, çünkü Ingham, zarflar arasında mektuplarını arayan müşteriler görmüştü. Arap komilerden, ya da işi başından aşmış aksi müdirenden müşteri mektuplarına önem vermelerini bekleyebilir miydi? Büroda genellikle kimse bulunmuyordu. Bir köşeye havlular yığılmıştı; yine de, Ingham havlusunu bir haftadan fazla kullandıktan sonra değiştirmek isteyince Arap komi, temiz görüldüğü için yerine yenisini koymadığını söylemişti. Duvarlar boyunca esrarengiz görünüşlü, gri dosya dolapları diziliydi. Bürodaki eşyanın aykırılığı, Ingham'a göre Kafkavari bir anlamsızlık yaratıyordu. Buradan asla gerçekten önemli bir mektup alamayacağı duygusuna kapılmıştı. Bazan büronun kapısının bilinmeyen nedenlerle kilitlenmesi, kimsenin açmaması, kimsede anahtar olmaması onu çileden çıkarıyordu. Olur a bir mektup gelmiştir de daha bungalovlara gönderilmemiştir diye, kumlu patikadan ana binaya koşup sormak zorunda kalıyordu.

Ingham çalışmaya dalmışken, saat on bire doğru elinde bir mektupla Mokta göründü. Ingham zarfı alırken cebinden Mokta'ya vermek üzere bozuk para çıkardı.

"Çok şükür!" dedi. New York'tan gönderilmiş, ince uzun bir uçak postası zarfıydı bu.

"Succes!" dedi Mokta. "Merci, m'sieur!" Hafifçe eğilerek teşekkür edip gitti.

Mektup, Peter Langland'dan geliyordu, ne rastlantı. Mektupları yolda karşılaşmış olacaktı.

35

19 Haziran 19-Sayın Bay Ingham - ya da Howard,

Geçen haftaki üzücü olayın haberini almış olacaksınız, Ina size yazacağını söylemişti. John'la olaydan iki gün önce beraberdik. Bildiğiniz gibi -belki de bilmiyordunuz- bu sıralarda bunalım geçirmekteydi. Yine de hiçbirimiz böyle bir şey beklemiyorduk. Bu koşullar altında Trio'yu bitirememekten korkuyordu, sizin Tunus'ta onu beklemeniz de suçluluk duygusunu bir kat daha artırıyordu. Ayrıca, Ina'dan da duymuş olacağınız gibi, özel sorunları da vardı. Eminim ki, size iki satır yazıp olanlardan üzüntü duyduğunu belirtmemi isterdi, bu nedenle' yazmaya karar verdim. Omuzlarındaki yükü taşıyamadı. Onu tanıyan herkes gibi ben de John'u çok sever ve takdir ederdim. Hepimiz onun mesleğinde ilerleyeceğini düşünüyorduk. Olay hepimizde, özellikle onu iyi tanıyanlarda şok etkisi yaptı. Bu durumda hemen geri döneceğinizi, hatta belki yola çıktığınızı sanıyorum, herhalde mektubu ev adresinize gönderirler.

Sevgiler,

Peter Langland

John Castlewood intihar etmişti. Ingham, elinde mektupla pencereye yürüdü. Sabah güneşine karşı kapalı panjurlara, sanki dışarıyı görebilecekmiş gibi gözlerini dikti. Tunus gezisinin sonu gelmişti. John nasıl öldürdü kendini, diye düşündü. Tabancayla mı? Herhalde uyku ilacıyla. Ne korkunç bir olay! Neden yapmıştı bunu? John'u, intihar nedenini tahmin edecek kadar iyi tanı mıyordu. Yüzü gözünün önüne geldi, düz siyah saçların çevrelediği, her zaman gülen, canlı, hafif renksiz yüzü. Acaba biraz çaresiz bir yüz müydü, diye geçirdi aklından, yoksa sonradan mı yakıştırmıştı bunu? Her neyse, seyrek sakallı, bembeyaz bir cilt. New York'ta son kez, Ina'yla birlikte Times Square yakınlarındaki restoranda akşam yemeğinde görüştüklerinde, John'un hiç de bunalımlı bir hali yoktu. Ingham yola çıkmadan bir gece önceydi. "Tunus'taki kiralık otomobil acentasının adresini biliyor musun?" diye sormuştu John. Her zamanki gibi pratik ayrıntılara önem veriyordu. Tunus'un şehir planıyla Guide Bleu'yu yanına alıp alma-

36

diğini da sormuştu. Her iki kitabı da John ödünç vermiş ya da armağan etmişti.

"Aman Tanrım," diye mırıldandı Ingham. Odada gidip gelmeye başladı, başı dönüyor gibiydi. Adams'ın anlattığı bir olay geldi aklına. Adams, on yaşındayken bir gün dere kenarında (Connecticut'ta mı? Yoksa

Indiana'da mı?) balık tutuyormuş. Oltasını sudan çıkardığında, ucunda bir kafatası sallandığını görmüş; kendi deyimiyle "o kadar eskiymiş" ki, artık önemi yokmuş. Annesiyle babasını inandıramayacağından çekinip bir şey söylememiş, korkudan kafatasını toprağa gömmüş. Ingham, Adams'ın yanında olmayı istedi birden. Gidip olanları anlatmayı düşündüyse de sonra vazgeçti.

"Ulu Tanrım," diyerek mutfağa yöneldi, bir kadeh viski doldurdu. Günün bu saatinde canı içki istemediği halde, kendini Castlewood'un anısına içmeye zorladı.

Artık dönüş planları yapması gerekecekti. Otele haber vermek, Tunus'tan New York'a uçakta yer ayırtmak.

Bugün Ina'dan mektup gelir herhalde, diye düşündü. Peter'in kastettiği hafta sonu 10-11 Haziran olmalıydı. Büyük batı dünyasının o nefes kesici hızı nerelerde kalmıştı? İşler, Tunus'takinden bile yavaş gidiyor gibiydi.

Ingham dışarıya çıkıp, bungalovların barı -cafesi- postanesi -bürosuna doğru kıvrılan bomboş giriş yolunda yürüdü. Tenis ayakkabılarının altındaki kumlar un gibi incedi. Elleri şortunun cebinde, bir süre dolaştı; yanında nokta gibi görünen küçük oğluyla Fransızca konuşan çok şişman bir kadınla karşılaştı, kararsızlıkla geri döndü. İlk olarak ne yapması gerektiğini düşünüyordu. Ina'ya bir telgraf daha mı çekmeliydi acaba? Bir iki gün daha kalıp ondan gelecek mektubu beklemeliydi -eğer yazdıysa tabii. Birden her şey belirsiz, şüpheli görünmeye başlamıştı.

Odasına döndü; Adams'ın, bir an bile dışarıya çıkacak olsa mutlaka kapıyı kilitlemesi önerisine uymamıştı. Cüzdanını alıp bu sefer kapıyı kilitleyerek ana binaya yöneldi. Ina'ya telgraf çekecek, lobideki gazetelere göz atacaktı. Sehpalarda kimi zaman birkaç gün öncesinin gazeteleri bulunuyordu. Paris baskısı Herald Tribüne 'de John'la ilgili bir haber olabilirdi. On iki Haziran Pa-

37

zarteşi tarihli olana bakmalı, diye düşündü, belki de 13 Haziran Salı,

Plajdan otelin arka kapısına çıkan, alçak basamaklı, geniş merdivenlerin başında, denizden gelenler için açık duşlar bulunuyordu. Biri kadın, diğeri erkek iki şişman Alman, yüksek sesle bağırıp çağırarak birbirlerinin sırtındaki kumları temizliyorlardı. Ingham yaklaşıncı, koyu bir Amerikan aksanıyla İngilizce konuştuklarını duyup sinirlendi.

Resepsiyonda Ina'ya bir telgraf yazdı:

LANGLAND'DAN JOHN'UN HABERİNİ ALDIM. BANA HEMEN MEKTUP YAZ VEYA TELGRAF ÇEK. ŞAŞKINIM. SEVGİLER. HOWARD.

Telgrafı Ina'nın Brooklyn'deki ev adresine gönderdi, ne olursa olsun Ina eve uğrardı. Kardeşi Joey'in durumu iyi değilse, belki işe gitmeyip, onunla ilgileniyor olabilirdi. Lobide ne sehparların üzerinde, ne de duvardaki raflarda 10-11 Haziran hafta sonu gazetelerini bulabildi, 12 ya da 13 Haziran'ın İngilizce ve Fransızca gazeteleri de yoktu.

Resepsiyondaki genç Arap'a beş yüz milimlik bir kâğıt para uzattı. Bloknota büyük harflerle adını yazıp, Fransızca sözcükleri dikkatle seçerek: "Bugün bana mektup gelecek olursa hemen odama gönderir misiniz?" dedi. "Üç numaralı bungalowda kalıyorum. Çok önemli."

Barda bir içki içmeye niyet etti, sonra vazgeçti. Ne yapmak istediğini bilemiyordu. İşin garibi, öğleden sonra romanının başına geçerse, iyi ilerleyeceğini hissediyordu. Aslında dönüş planı yapması, otel idaresiyle görüşmesi gerekliydi, ama yapmadı.

Odasına dönüp mayosunu giydikten sonra plaja indi. Uzaktan elinde zıpkınıyla Adams'ı seçti, ama ona görünmemeyi başardı. Adams her gün öğlen yemeğinden önce denize girdiğini söylemişti.

Öğleden sonra ancak bir paragraf yazabildi. Bütün dikkati, Ina'dan beklediği ve dört buçukla altı buçuk arasındaki postadan çıkacağını umduğu mektuba yönelmişti. Ancak, Ina'dan, Vergi Dairesi antetli, pencereli bir zarftan başka bir şey gelmedi. Üç yüz

38

yirmi sekiz dolar daha borcu olduğunu bildiriyordu maliye. Anlaşılan vergi danışmanı ufak bir hata yapmıştı. Ingham bir çek yazıp uçak zarfına koydu.

Ina'dan haber çıkmadığından emin olabilmek için önce bunga-lowların bürosuna uğradı. Sekiz mektubun hiçbirisi ona ait değildi. Ardından ana binaya gitti. Orada da bir şey yoktu. Sandaletlerini eline alıp, kıyıya vuran küçük dalgaların içinden yürüyerek geri döndü. Güneş batmak üzereydi. Ayaklarına yapışan ıslak kumlara baktı.

"Howard! Nerelerdeydiniz?" Birkaç adım ötesinde, güneşten iyice yanmış burnu parlayan Adams duruyordu. Bu haliyle tavşana benziyordu. "Gelin, bir içki içelim chez moi."

"Sağ olun," dedi Ingham, durakladı, "Ne zaman?"

"Hemen. Zaten odama çıkıyordum."

"Gününüz iyi geçti mi?" diye sordu Ingham kendini zorlayarak.

Birlikte yürümeye başladılar.

"Çok iyiydi, ya sizinki?"

"Pek iyi sayılmaz."

"Ya, ne oldu?"

Ingham, Adams'in odasına doğru belirsiz bir el hareketi yaptı, Adams'tan kaptığı bir hareketti bu.

Bungalow bürosunun yanından, iri kumdan yapılmış patikadan yürüdüler; Adams yalınayak, Ingham topuksuz sandaletleriyle. Topuksuz sandalet ya da terlikle yürümekten pek hoşlanmazdı, ama bu sıcakta en uygun ayakkabı kuşkusuz sandaletti.

Adams, bütün konukseverliğiyle hemen viski hazırlamaya girişti. Havalandırma tertibatının serinliği Ingham'a iyi gelmişti. Kapının dışına çıkıp ayaklarındaki kumları dikkatle silkeledi, tekrar içeri girdi.

"Buyurun," diyerek bir kadeh uzattı Adams. "Şimdi anlatın bakalım, ne oldu?"

Ingham viski kadehini aldı. "Burada buluşacağım arkadaşım on gün kadar önce New York'ta intihar etmiş."

"Ne diyorsunuz! Aman Tanrım! Ne zaman duydunuz?"

"Bu sabah. Arkadaşlarının birinden mektup aldım."

39

"Adı John'du, değil mi? Neden yapmış bunu? Ümitsiz bir aşk mı? Para sıkıntısı mı?"

Ingham, beklediği sorulan sorduğu içi âdeta şükran duyuyordu Adams'a. "Gönül meselesi olduğunu sanmıyorum, ama bilinmez ki. Belki de belli bir neden yoktu - sadece korku ya da ona benzer bir şey."

"Sinirli bir tip miydi? Nevrotik miydi?"

"Bir bakıma. Bu kadar nevrotik olduğunu sanmıyordum."

"Nasıl yapmış?"

"Bilmiyorum, herhalde uyku hapi almıştır."

"Yirmi altı yaşında olduğunu söylemişsiniz." Adams'ın yüzünden merhamet okunuyordu. "Maddi sıkıntısı mı vardı?"

Ingham omuz silkti. "Para içinde yüzümüydü gerçi, ama bu projeye yetecek kadar parası vardı.

Prodüktörümüz Miles Gallust birkaç bin dolar avans vermişti. Kafa yormak neye yarar ki? Hiçbirini bilemediğim birçok nedeni vardı herhalde."

"Otursanıza."

Adams, elinde içkisiyle kanepeye oturdu, Ingham gıcırdayan deri koltuğa geçti. Kapalı panjurlardan süzülen ışık odayı hoş bir alacakaranlığa bürümüştü. Adams'ın başının tam üzerinde bifkaç ince ışık huzmesi tavanı aydınlatıyordu.

"O halde," dedi Adams, "John gelmeyince siz de yakında buradan ayrılmayı düşünürsünüz -Amerika'ya mı döneceksiniz?"

Ingham, Adams'ın sesindeki üzüntüyü fark etmişti. "Evet, kuş

kusuz. Birkaç güne kadar."

"Kızınızdan haber var mı?" diye sordu Adams.

"Kızınız" sözü Ingham'ın hoşuna gitmemişti. "Henüz yok," dedi. "Bugün telgraf çektim."

Adams düşünceli bir tavırla başını salladı. "Ne zaman olmuş bu?"

"On, ya da on bir Haziran, hafta sonunda. Ne yazık ki o günlerde gazete okumamıştım. Herald Tribüne'nün Paris baskısında çıkmış olabilir."

"Sizin için çok ağır bir darbe, anlıyorum," dedi Adams sevecenlikle. "John'u iyi tanırdınız?"

Sıradan sözler.

Adams birer içki daha hazırladı. Ingham, yemekten önce pan-

40

tolon giymek üzere odasına gitti, içeri girerken, yazı masasının köşesinde Ina'dan beklediği telgrafı bulabileceğini umuyordu, ama her zamanki gibi masada postaya benzer bir şey yoktu.

O akşam Melik'in Yeri pek hareketliydi. İki masada nefesli sazlar, arkalarda bir gitar çalınıyordu. Başka bir masadaki adamın terbiyeli Alman kurt köpeği gürültüden kulaklarını kısıyor, ancak havlamıyordu. Müziğin sesi doğru dürüst sohbeti engelleyecek kadar yüksekti. İsabet, diye düşündü Ingham. Köpeğin sahibi uzun boylu, zayıf ve Amerikalıya benzeyen biriydi; pamuklu gömlekle blucin giymişti. Adams, her zamanki gülümsemesiyle arada bir başını sallıyordu. Ingham, gürültülü bir salonun ortasındaki küçük, sessiz -belki de boş- bir odadaymış gibi bir duyguya kapılmıştı. Amerikalı ayağa kalkıp köpeğiyle birlikte gitti.

Adams, ikinci kez yüksek sesle, "Gitmeden önce bu ülkeyi biraz daha gezmelisin diyordum," dedi.

Ingham düşünceli bir tavırla başını salladı.

Dolunay olmak üzereydi. Kumsalda biraz yürüdüler. Ingham, ışıklandırılmış kalenin gerilere doğru yükselen, bej rengi duvarlarına, kalenin ardındaki iç içe girmiş, beyaz kubbeli Arap evlerine baktı, hafif rüzgârın sesine kulak verdi; New York'tan, John'dan, onun esrarengiz nedenlerinden çok, pek çok uzaklarda hissetti kendini; hatta Ina'dan bile çok uzaktı. Ina'nın yazmamasına alınmış, alındığı için kendini basit ve küçük görmüştü. Kim bilir, belki de önemli bir nedeni vardı yazmamasının. Neydi acaba? Adams'ı bile kendime yakın görmüyorum, diye düşündü hafiften belirmeye başlayan bir yalnızlık korkusuyla.

Nereye gidecekti? Ertesi sabah Tunus haritasına göz atmalıydı. Ya da Ina'nın mektubu, telgrafı gelene kadar romanına devam etmeliydi. En iyisi buydu. Bungalowun günlük fiyatı kahvaltı dahil altı dolardı. Gerçi bu durumda Tunus giderlerinin büyük bir bölümünü kendi cebinden ödemesi gerekecekti, ama yine de Ina, telgraf çekmek yerine mektup yazarsa diye, iki üç gün daha kalıp haber gelmesini beklemeliydi.

Bungalowlara giden yolun başında Adams'la birbirlerine iyi geceler dilediler. "Aklım sizde kalacak," dedi Adams. Komşu odalardaki müşterileri uyandırmamak için alçak sesle konuşuyordu. "Biraz uyumaya çalışın, şok geçirdiniz Howard."

41

V

Ingham geç kalkmaya niyet etmişti, ama erkenden uyandı. Plaja inip denize girdi, odasında bir fincan Nescafe yaptı. Saat hâlâ yedi buçuktu. Mokka dokuzda kahvaltısını getirinceye kadar çalıştı.

"Ah, bu sabah erken başlamışsınız. Aman, dikkat edin, zihniniz bulanmasın!" dedi Mokka, parmağını kulağına götürüp ufak daireler çizerek.

Ingham gülümsedi. Arapların beyinlerini fazla yormaktan korktuklarını öğrenmişti. Naboul'da ahabplık ettiği bir genç, üniversite öğrencisi olduğunu ama, kafasını fazla yorduğunu ve doktor tavsiyesi üzerine birkaç hafta tatile çıktığını anlatmıştı. "Mektubum gelmiş mi bakiver, olur mu Mokka? On bire doğru ben de soracağım, ama belki daha önce gelir."

42

"Ama bugün Pazar."

"Doğru ya." Ingham'ın keyfi kaçmıştı. "Temiz bir havlu getirsen iyi olur. Hassim dün benimkini aldı, ama yerine yenisini getirmeyi unuttu."

"Ah, o Hassim! Çok üzgünüm, efendim! İnşallah bugün temiz havlu vardır, dün hepsini kullanmıştık."

Ingham başını salladı. Hiç değilse birilerine temiz havlu verilmişti demek.

"Buradaki komilerin işi öğrenmek için beş ay süreyle otelcilik okuluna gittiklerini biliyor muydunuz?" diye sordu Mokka, zarif bir hareketle kapının pervazına dayanarak. "İnanılır gibi değil, ne dersiniz?"

"Haklısın." dedi Ingham, bir dilim kızarmış ekmeğe tereyağ sürerken.

Öğlen on ikide yatıp bire kadar uyudu. Dokuz sayfa yazmış, çalışma hızını uygun bulmuştu. Arabayla yedi kilometre uzaktaki Bir Bou Rekba adlı kasabaya gitti, kaldırıma birkaç masa çıkarmış bir restoranda hafif bir öğlen yemeği yedi. Sokak kedileri burada daha da sıskaydı, kemikleri sayılıyordu, hepsinin de kuyruğu garip bir açı oluşturacak şekilde kırılmıştı. Kedi kuyruğu kırmak Tunus'ta sevilen bir spordu herhalde.

Hammame'teki kedilerin çoğu da kırık kuyrukluydu. Ingham tek kelime bile Fransızca duymuyor, duyduğu konuşmalardan hiçbir şey anlamıyordu. Bu çevreyi kendine uygun bulmuştu, ne de olsa romanının kahramanı da çoğunlukla ailesinin ve iş arkadaşlarının tanımadığı, yalnız kendinin bildiği bir dünyada yaşıyordu; ayda birkaç kere, üç değişik imzayla çek sahtekârlığı yapıp zimmetine para geçirdiği gerçeğini kimseye paylaşamazdı. Ingham güneşte oturup düşüncelere dalmış, soğuk roze şarabını yudumluyor, bir yandan da zamanın biraz daha çabuk geçip Ina'dan bir an önce haber gelmesini diliyordu - ama o anda pek güçlü değildi bu istek. Ina neden yazmamıştı acaba? Belki de bir -ya da iki- mektubu postada kaybolmuştu. Ingham iki gün önce Hotel du Golfe'a telefon etmiş, mektup olup olmadığını sormuştu, ertesi gün tekrar aramamıştı. Olumsuz karşılık almaktan bıkmıştı artık. Üstelik Golfe'a gelen mektupların Reine'daki sahiplerine ulaştırıldıkları da belliydi. Güneş yüzü-

43

nü germişti; iyice ısınmıştı, pişiyordu âdeta. O güne kadar güneşin böylesine büyük ve yakıcı olduğunu fark etmemişti. Kuzeyde yaşayanlar güneşin ne olduğunu bilmiyorlardı, işte gerçek güneş buradaydı; kişinin ömrünü sanki bir saniyeye, sorunlarını da bir hiç'e indirgeyen ezeli ateş!

İnsanlar ne dramlar yaratıyor] diye geçirdi aklından. İnsan ırkına karşı hafif bir tiksinti duyuyordu.

Sıska, bakımsız bir kedi, dilenen gözlerle Ingham'a baktı, ama kızarmış yumurta ve balık yediği tabağı götürmüşlerdi. Bir parça ekmeğe içi koparıp tozlu kaldırıma attı, verecek başka şeyi yoktu. Kedi, başını yana eğip uzun uzun çiğneyerek yedi ekmeğe parçasını.

Öğleden sonra yine çalışmaya oturup beş sayfa yazdı. Pazartesi, salı geçti. Ina'dan haber çıkmadı. Ingham çalışıyor, Adams'la karşılaşmamaya dikkat ediyordu. Morali bozuktu, kimseyle ahabplık edecek durumda değildi. Bu haldeyken karşısındakine acı bir söz söyleyebilirdi. Çarşamba günü, Adams'la birlikte akşam yemeğine gitmeyi düşünürken, Adams'ın çarşamba akşamlarını yalnız geçirdiğini söylediği geldi aklına. Adams'ın kendine koyduğu bir kural gibiydi bu. Ingham otelin restoranına gitti. Bekâr Amerikalı da oradaydı, ama masasında bir adam vardı. Ingham uzaktan başıyla selam verdi. Peter Langland'ın mektubuna cevap vermediğini hatırladı birden. Aynı akşam oturup bir mektup yazdı:

28 Haziran 19-Sevgili Peter,

Mektubunuza çok teşekkür ederim. İlk mektubumdan da anlamış olacağınız gibi, haberi henüz almamıştım, Ina'dan da henüz ses çıkmadı. John'a çok üzıldüm, herkes gibi ben de hayatından memnun olduğumu sanıyordum. Gerçi onu pek tanıımıyordum, bildiğiniz gibi, bir yıl önce tanışmıştık, ama herhangi bir sıkıntı geçirdiğinden haberim bile olmadı. Önümüzdeki hafta buradan ayrılıp Amerika'ya dönmeyi düşünüyorum. Bu yolculuğun şimdiye kadar yaptıklarımın en garibi olduğundan hiç kuşku yok. Prodüktörümüz olacak Miles Gallust'tan da ses seda çıkmadı.

44

Bu yarım yamalak mektubun kusuruna bakmayın lütfen, hâlâ aklım başımda değil.
Sevgiler, Howard Ingham

Peter Langland, Jane Street'de oturuyordu. Zarfı yapıştırdı. Pulu kalmamıştı. Mektubu ertesi gün Hammamet'ten postalamaya karar verdi.

Ingham'ın odasının hemen arkasında, limon ağaçlarının gerisindeki bungalowun önünde Fransızlar birbirlerine veda ediyorlardı. Ingham açık penceresinden onları rahatlıkla duyabiliyordu.

"Üç gün sonra Paris'teyiz. Mutlaka telefon edin, olur mu?"

"Tabii ederiz! Jacques! Gel artık -ayakta uyuyacak neredeyse!"

"İyi geceler, iyi uykular!"

"Size de!"

Dışarısı zifiri karanlıktı, mehtap görünmüyordu.

Ertesi gün de bir önceki gibi geçti, Ingham sekiz sayfa yazdı. Akşamüstü saat beşte Adams'ı içkiye davet etmek için kapısını tıklattı, ama Adams odasında değildi. "Plaja inip bakmaya üşendi Ingham.

30 Haziran Cuma sabahı CBS antetli bir zarfla Ina'nın mektubu geldi. Mokka getirmişti. Ingham, bahşiş vermeyi bile unutarak aceleyle zarfı yırtıp açtı.

Mektup ayın yirmi beşinde yazılmıştı.

Howard, sevgilim,

Şimdiye kadar yazamadığım için kusuruma bakma. Peter Langland, John'un haberini duymamış olabileceğini düşünerek sana mektup yazdığını söyledi, ama hem Times'da, hem de Paris Trib'de çıktığı için Tunus'ta okumuş olacağını düşündük. Öylesine allak bullağım ki, doğru dürüst yazamıyorum, ama bir iki güne kadar, hatta belki yarın yazacağım sana. Söz veriyorum. Lütfen beni affet. İyi olduğunu umuyorum.

Sevgiler, Ina

45

Mektup daktiloyla yazılmıştı. Ingham bir daha okudu. Bir şeye benzemiyor, diye düşündü, öfkelenmişti. Şimdi ne yapacaktı? Bir hafta daha burada oturup Ina'nın keyfinin gelmesini mi bekleyecekti? Neden allak bullak olduğunu yazıyordu? "...okumuş olacağını düşündük..." Peter Langland'la bu kadar samimi miydi? Peter'le birlikte hastaneye gidip, John ölünceye kadar elini mi tutmuşlardı? Tabii uyku hapı aldıysa eğer...

Ingham plaja indi, Ina'dan mektup sormak için defalarca geçtiği kumsalda yürümeye başladı. Mektup onu çileden çıkarmıştı. Ina, sekiz-on satırlık bir mektupta bile rahatlıkla bütün önemli noktaları belirtip, hatta belki "ayrıntılar bir dahaki sefere" diye bir de not yazabilen bir tipti, ama bu mektupta önemli tek bir satır bile yoktu. Ondan hiç beklenmeyecek bir acımasızlık, diye düşündü Ingham. Kendini Ingham'ın yerine koyabilmeli, binlerce kilometre uzakta oturup haber beklemenin ne demek olduğunu tahmin edebilmeliydi. Hem, John intihar etmeden önceki günlerde neden yazmamıştı? Evlenmeyi düşündüğü insan bu muydu? Ingham gülümsedi, bu düşünce rahatlatmıştı onu, ama aynı zamanda sanki uzaydaymış gibi boşlukta kaybolmuş hissediyordu kendini. 'Evet, evlenmeye karar vermişlerdi. Ina'nın hoşuna gidecek bir şekilde, biraz baştan savma bir biçimde evlenme teklif etmişti. Ina "Ah, evet sevgilim," dememişti, ama anlaşılmıştı. İkisinin de işlerini ayarlamaları, oturacakları bir daire bulmaları daha birkaç ay sürerdi, hele Ina'nın yine arada bir altı haftalığına California'ya gitmesi gerekirse, ama asıl önemli olan...

Bu cehennem sıcaklığı Arap ülkesinde New York'un yazılmamış kurallarını hatırlamaya çalışmanın rehabetiyle düşünceleri, tepesindeki güneşin etkisiyle pişmekte olan kafasından uçup gitti. Adams'ın anlattığı bir olayı hatırladı: Bir İngiliz kız, bir Arap erkeğe gülümsemiş, belki de sadece biraz fazla uzun bakmış; Arap, kızı karanlık kumsalda izleyip ırzına geçmiş. Olayı kız böyle anlatmış. Arap erkeklerine göre, kadının dikkatli bakışı yeşil ışık anlamına geliyormuş. Tunus, batılı ülkelerle iyi ilişkilerini zedelememek için olayı büyüttmüş, adamı yargılayıp ağır hapse mahkûm etmiş, ancak cezası sonradan indirilmiş. Ingham bu saçmalığa yüksek sesle güldü, o sırada yanından geçmekte olan -Fransız benzeyen- dalgıç giysileri içindeki iki genç hayretle bakakaldılar.

46

Öğleden sonra çalışmaya oturdu, ancak üç sayfa yazabildi. Sinirli ve tedirgindi.

O akşam blucinli adamla birlikte yemek yedi. Saat sekizde bir içki içmek üzere gittiği Cafe de la Plage'da karşılaşmışlar, önce blucinli söze girmişti. Yanında yine Alman kurt köpeği vardı. Danimarkalıydı, hafif bir

İngiliz aksanıyla kusursuz İngilizce konuşuyordu. Adı Anders Jensen'di. Melik'in karşısındaki sokakta kiraladığı bir dairede oturduğunu söylemişti. Ingham, Jensen'in içtiği boukhah'tan ısmarladı. Tadı grappa'yı, ya da tequila'yı andırıyordu.

Ingham, kendinden söz edecek havada değildi, Jensen de üstüne varmadı. Bir sorusuna karşılık Ingham, yazar olduğunu, bir aydan beri tatil yaptığını anlattı. Jensen ressamdı. Otuz, otuz iki yaşlarında görünüyordu.

"Kopenhag'da depresyon geçirdim," dedi, yorgun, kuru bir gülümsemeyle. Zayıf, bronz tenli, düz sarı saçlı bir tipti. Açık mavi gözlerinin dalgın bakışları çevresinde olan bitene hiç dikkat etmiyor gibiydi. "Doktorum - psikiyatrist- güneşli bir yere gitmemi öğütledi. Sekiz aydır buradayım."

"Evinizde rahat mısınız?" Jensen, basit bir evde oturduğunu söylemişti, üstelik pek kalender görünüşlüydü, Ingham da adamın iyice ilkel koşullarda yaşadığı sonucuna varmıştı. "Yani resim yapmaya elverişli mi demek istedim."

"Işık harika," dedi Jensen. "Mobilya yok sayılır, ama burada hep böyle. Evi kiraladıktan sonra başlıyorsunuz sormaya, 'Yatak nerede? İskemle yok mu? Ya masa?' Ertesi gün getireceklerini söylüyorlar. Ya da ertesi hafta. Aslında buranın yerlileri eşya kullanmıyor. Minderlerde yatıp, giyeceklerini yerde katlıyorlar, ya da kaldırıp bir köşeye atıyorlar. Benim hiç değilse bir yatağım var. Sokakta bulduğum sandıklarla tahta parçalarından bir de masa yaptım. Köpeğimin bacağını kırdılar. Topallaması daha yeni geçti."

"Sahi mi? Neden." diye sordu Ingham dehşetle.

"Koca bir taş attilar, galiba pencereden. Hasso'nun, karşı sıradaki evlerden birinin gölgesine yatmasını beklemiş olacaklar. Hayvanlara eziyet etmekten zevk duyuyorlar. Belki Hasso gibi

47

cins bir hayvan, sıradan sokak köpeklerinden daha çekici geliyordur." İskemlesinin yanında oturan köpeğini okşadı. "Hasso o günden beri sinirli. Araplardan nefret ediyor - haydut tiplilerden." Yine o uzak, ama neşeli gülümseme belirdi yüzünde. "Neyse ki söz dinliyor, yoksa hergün en az bir düzinesinin pantolonunu paralarlı."

Ingham güldü. "Kırmızı şalvarlı, sarıklı birini paralasa keşke. Ne zaman buralarda park etsem, arabamın çevresine dolaşıp duruyor."

Jensen parmağını kaldırdı. "Tanıyorum, Abdullah," dedi. "Gerçek bir hayduttur. Biliyor mısınız, geçenlerde buradan iki sokak ötede güpegündüz bir araba soyduğunu gördüm." Jensen keyifli, sessiz bir kahkaha attı. Düzgün, bembeyaz dişleri vardı. "Kimsenin kılı kıpırdamadı."

"Arabadan valiz mi çalıyordu?"

"Giyecek bir şeylerdi sanırım. Pazarda rahatlıkla satabilir. -Galiba burada daha fazla kalmayacağım, Hasso yüzünden. Bir daha taş atarlarsa öldürebilir. Üstelik Ağustos'ta burası tam bir cehennem sıcakı."

İkinci şişe şaraba başladılar. Melik'in Yeri sessizdi, sadece iki masada, hepsi erkek Arap müşteriler vardı. "Yalnız tatil geçirmek hoşunuza gidiyor mu?" diye sordu Jensen.

"Gidiyor sanırım."

"Şu sıralarda yazmıyor musunuz?"

"Yazıyorum tabii. Yeni bir romana başladım. Pek sıkı çalıştığımı söyleyemem, ama yine de bir şeyler yapıyorum."

Gece yarısına doğru Jensen'in kaldığı yeri görmek üzere birlikte yola çıktılar. Sokak kapısına asma kilit asılı küçük beyaz bir binadaydı. Jensen elektrik düğmesini çevirip ölü göz gibi bir ampulü yaktı; korkuluksuz, beyaz fakat pis merdivenlerden yukarıya çıktılar. Bir yerden tuvalet kokusu geliyordu. Jensen, orta kattaki büyükçe bir salonla bir üst kattaki iki küçük odayı tutmuştu. İçerisi, duvarlara ve Jensen'in sözünü ettiği sandık ve tahta parçalarından yapılmış masaya dayanmış tuvallerle doluydu. Üst kattaki odalardan birinde iki gözlü bir gaz ocağı vardı. Odadaki tek is-

48

kemleye kimse ilgi göstermedi, ikisi de yere oturdular. Jensen kırmızı şarap ikram etti.

Boş şarap şişelerine dikilmiş iki mum yaktı Jensen. Resim malzemesi almak üzere Tunus'a gitmesi gerektiğini anlatıyordu. Otobüsle gidecekti. Ingham çevredeki resimlere baktı. Canlı bir portakal sarısı hâkimdi. Soyut resimler, diye düşündü; oysa bazılarındaki düz çizgilerle dörtgenler ev de olabilirdi. Birinde bir parça paçavra, belki boya silmekte kullanılan bez, buruşturulup tuvale bastırılmış, üzeri boyanmıştı. Işık, resimler konusunda karar vermeye yeterli değildi. Ingham da vazgeçti.

"Düşünürsünüz var mı?" diye sordu Ingham.

"Bir kova su dokunuyorum. Ya balkonda, ya da aşağı avluda. Orada yer süzgeci de var."

Sokaktan yüksek sesle tartışan iki erkek sesi duyuldu. Jensen doğrulup kulak kabarttı. Sesler uzaklaştı. Her zaman duyulanlardan daha öfkeli gibiydi bu tartışma.

"Arapça anlıyor musunuz?" diye sordu Ingham.

"Biraz. Öğrenmeye gayret etmiyorum, ama yabancı dilleri çabuk kaparım. Kafa göz yarararak idare ediyorum."

Jensen bir parça ekmekle kuru beyaz peynir getirdi. Ingham'ın canı yemek istemedi. Peynir tabağı mum ışığında çevresindeki yuvarlak gölgeyle pek güzel görünüyordu. Yerde yatan köpek derin bir iç çekip uykuya daldı.

Yarım saat sonra Jensen, elini Ingham'ın omzuna koyup geceyi orada geçirmek isteyip istemediğini sordu. Birden Jensen'in eşcinsel olduğunu anlamıştı Ingham, en azından gece kalma önerisiyle eşcinsel bir pas vermişti.

"Hayır, arabam kapıda," dedi Ingham. "Yine de teşekkür ederim."

Jensen onu öpmeye kalktı, ama Ingham başını çevirince dudakları yerine yanağına bir öpücük kondurdu. Yerde diz çökmüştü. Ingham ürperdi, gömleğinin üzerine bir şey giymemişti.

"Erkeklerle hiç yatmaz mısınız? Güzel oluyor, hem de sorunsuz," dedi Jensen. Ingham'ın bir adım ötesinde tekrar yere oturdu. "Buradaki kızlar berbat, ister turist olsun, ister -ne desem- yerliler. Frengi tehlikesi de cabası. Biliyor musunuz, aslında hepsinde

49

var. Kendileri bağışıklık kazanmış, ama başkalarına bulaştırıyorlar."

Jensen'in alçak sesle anlattıklarından hayata küskünlüğü okunuyordu. Ingham, Jensen'in eşcinsel olduğunu anlayamadığı için kendini budalalıkla suçluyordu. Tecrübeli bir New Yorkludan biraz daha uyanık olması beklenirdi. Gülümseyecek gibi oldu, ama Jensen'in kendine değil de ona güldüğünü sanmasından çekinip tarafsız bir ifade takınmaya çalıştı.

"Çevrede çok oğlan varmış diye duydum," dedi Ingham.

"Var tabii. Bir sürü hırsız piç," diye karşılık verdi Jensen düşünceli bir gülümsemeyle. Yere uzanıp dirseğine dayanmıştı. "Hemen kapı dışarı edebilirsiniz ne âlâ!"

Ingham dayanamayıp güldü.

"Evli olmadığınızı söylemişsiniz."

"Değilim," dedi Ingham. "Resimlerinize bakabilir miyim?"

Jensen kalkıp ışık yaktı. Tavandan çıplak ampuller sallanıyordu. Resimlerin birkaçında, ön planda, dev boyutlu çarpık yüzler vardı. Çoğundaki portakal sarısıyla kırmızı arası renkler, aşırı sıcak izlenimini yaratıyordu. Ingham hepsini biraz baştan savma ve disiplinsiz bulmuştu. Ancak anlaşılan Jensen sıkı çalışıyor ve hep aynı melankoli konusunu işliyordu: Geri plandaki Arap evleri karmaşasının önünde kocaman, çarpık suratlar ya da devrilen ağaçlar, rüzgâr, kum fırtınası, sağnak, hepsi de melankoliyi canlandırıyordu. Ingham beş dakika sonra Jensen'in iyi bir ressam olup olmadığına hâlâ karar verememişti, ama en azından resimleri ilginçti.

"Danimarka'da sergi açtınız mı?" diye sordu Ingham.

"Hayır, sadece Paris'te," dedi Jensen.

Ingham birden Jensen'in sözlerine inanmadı. Yoksa yanılıyor muydu? Ne önemi vardı ki? Çıplak ampullerden birinin altında saatine baktı. On iki otuz beş. Jensen'in gönlünü okşayacak bir iki kompliman yaptı zorla.

Jensen yerinde duramıyordu. Aç bir kurt gibi, diye düşündü Ingham, belki bedensel açlık, ama kesinlikle ruhsal açlık. Jensen'in gözünde kendisinin odada elle tutulur bir şekilden, bir gölgeden başka bir şey olmadığını anlamıştı. Jensen soru sormamıştı,

50

onun hakkında hiçbir şey bilmiyordu, yine de o anda birlikte yukarıdaki yatakta yatıyor olabilirlerdi.

"Artık gitsem iyi olacak," dedi Ingham.

"Evet. Yazık, tam da serinlik çıkmaya başlamıştı."

Ingham tuvaletin yerini sordu, Jensen birlikte gidip ışığı yaktı. Çini kaplı, hafif meyilli yerde bir delik vardı. Dışarıda, duvardaki musluğun altındaki kovaya su damlıyordu. Jensen arada sırada deliğe bir kova su döküyor herhalde, diye düşündü Ingham.

"İyi geceler, davetinize teşekkürler," diyerek elini uzattı. Jensen elini sıkıca tuttu. "Memnun oldum, yine gelin", dedi. "Melik'te görüşürüz. Ya da Plage'de."

"Sizi de beklerim. Bungalowda kalıyorum, buzdolabını da var, yemek bile yapabilirim." Ingham gülümsedi. Jensen kırıldığını sanmasın diye biraz abartıyordu. "Ana caddeye nereden çıkacağım?"

"Kapıdan çıkıp sola dönün, ilk sokağa sola, sonra sağa sapın."

Ingham dışarıya çıktı. Sola sapar sapmaz, Jensen'in evinin önündeki sokak lambasının titrek ışığı da yok oluverdi. En çok iki metre eninde, arabaların geçemeyeceği bir yoldu burası. İki yandaki beyaz badanalı, içerlek karanlık pencereli duvarlar, Arap evlerinden her zaman duyulan çeşitli gürültülerden uzak, garip bir sessizlik içindeydi. Gecenin bu saatinde sokak aralarından hiç geçmemişti Ingham. Ayağı yerde bir şeye takılıp tökezledi, düşerken son anda ellerini uzatıp yüzünü yere çarpmaktan kurtardı. Yerdeki cisim durulmuş

bir battaniyeye benziyordu. Ayağıyla dokununca şarabı fazla kaçırdığına hükmetti. Uyuyan bir adamdı bu. Ayağı bir çift bacağa değmişti.

"Tam da uyunacak yer," diye söylendi Ingham.

Yerde yatan adamdan ses çıkmadı.

Ingham meraktan bir kibrit yaktı. Adam, kolunu başının altına koymuş, üstü açık yatıyordu. Boynuna siyah bir şal sarılıydı. Siyah pantolon, pis bir beyaz gömlek giymişti. Ingham birazdan, siyah şal olarak gördüğünün kırmızı kan lekesi olduğunu fark etti. Kibrit parmağını yakmıştı. Yeni bir kibrit çöpü tutuşturup iyice eğildi. Adamın kanı başının çevresinde göllenmişti. Çenesinin altında derin bir kesik görünüyordu.

51

"Hey!" dedi Ingham. Adamın omzuna önce yavaşça dokundu, ardından sıkıca yakaladı, ama tutar tutmaz bırakıverdi. Beden soğumuştı. Ingham çevresine bakındı; karanlıktan, evlerin belirsiz gölgelerinden başka bir şey görünmüyordu. Kibriti bitmişti.

Jensen'in evine dönmeyi düşündü, oysa aynı anda cesetten de, Jensen'den de ana cadde yönünde uzaklaşmaya başlamıştı. Hayır, onu ilgilendirmeyen bir olaydı bu.

Sokağın sonuna doğru ana caddedeki lambaların fersiz ışığı göründü. Arabasını solda, yüz metre kadar ileride, Melik'e yakın bir yere bırakmıştı. Arabaya otuz metre kala şalvarlı, kambur, yaşlı Arabi sağ arka kapının yanında görünce koşmaya başladı.

"Defol oradan!" diye bağırdı.

Arap, kendinden umulmayacak kadar çevik bir hareketle olduğu yerde sindi, arkasını dönüp koşarak sağdaki karanlık sokağa daldı.

"İtoğlu it!" diye homurdandı Ingham.

Az ileride, Cafe de la Plage'in ışıklarının aydınlattığı ağacın altında iki erkek durmuş konuşuyorlardı, ortalıkta başka kimse görünmüyordu.

Ingham arabanın kapısını açtı, ışık yanınca arka koltuğa baktı. Plaj havlusu (otelinki değil, kendi havlusu) ve keten ceketini oraya koymamış mıydı? Tabii. Arka camlardan biri dört parmak açılmış, Arap, havluyla ceketini çekip almıştı. Yeniden öfkelenerek Araba küfretti. İnip kapıyı kapadı, Arap'ın ardından karanlık sokağın başına koştu.

"İtoğlu it, geber" diye bağırdı, öfkeden yüzü yanıyordu. "Orospu çocuğu!"

Arap'ın bir kelime bile anlamaması hiç önemli değildi.

52

VI

Ingham, ertesi sabah saat dokuzda, panjurlardan sızan güneşin sıcaklığında yatarken, bir gece önce otele nasıl döndüğünü hatırlamaya çalıştı. Kambur, pis sarıklı Araba küfürler yağdırdıktan sonra ne yaptığını bilmiyordu. Birden aklına ceset geliverdi. Aman Tanrım, evet, bir ceset! Boynundaki korkunç kesiği görür gibi oldu. Adamı yerden kaldırmaya davransa cesedin başı yere düşecekti belki. Hayır, gecenin bu bölümünden Ina'ya söz etmeyecekti. Yalnız Ina'ya değil, hiç kimseye anlatmamalı, diye düşündü. Yoksa "Neden polise haber vermediniz?" derler. Kendinden utandığının farkına vardı. Başına gelebilecek bütün tatsızlıklara katlanıp polise haber vermesi gerekirdi, hâlâ da verebilirdi; cesedi gördüğü saat de önemliydi belki, ama polise gitmeyecekti.

53

Yataktan fırlayıp duşa girdi.

Banyodan çıktığında, Mokta'nın kahvaltı tepsisini getirip yatağının yanındaki pencerenin içine koyduğunu gördü. Servis iyiydi. Üstüne gömlekle şort giydi, iskemlenin ucuna ilişip kahvaltıya başladı. Bir yandan da Ina'ya yazacağı mektubu düşünüyordu. Daha kahvesini bitirmeden tepsiyi kenara itip daktilosunun başına geçti.

1 Temmuz 19-Cumartesi sabahı Sevgilim,

Dün garip bir gündü. Aslına bakarsan burada geçen her gün garip sayılır zaten. Senden-haber alamadığıma çok kızdım. Bu mektubu bekletip, seninki geldikten sonra göndereceğim. Bana lütfen, John'un neden intihar ettiğini ve senin bundan neden bu kadar etkilendiğini açıklar mısın?

İnanılır gibi değil, ama kitabımın kırk yedi sayfasını yazdım, galiba fena olmayacak. Ancak korkunç bir yalnızlık içindeyim. Bu benim için o kadar yeni bir duygu ki, neredeyse ilginç denebilir. Bugüne kadar birçok kez yalnız olduğumu sanmıştım, ama buradaki yalnızlık bambaşka. Kabataslak bir çalışma planı yaptım, çünkü bu da olmasa büsbütün ipin ucunu kaçıracağım. İşin garibi, geçen hafta, John'un haberini aldıktan sonra böyle oldum. Gerçi ondan önceki günler de John'dan (ve senden) haber alamadığım için boş geçiyordu, ama onun ölümüyle sanki dibi çıktı - neyin mi? Belki Tunus'un. Benim değil. Tabii burada daha fazla kalmayacağım, ama gelmişken çevreyi biraz gezmek niyetindeyim.

Dün akşam, eşcinsel olduğunu sonradan öğrendiğim, bana da hafifçe pas veren Danimarkalı bir ressamla yemek yedim. O zavallı da yalnız, ama buradaki gençler arasında yatacak sürüyle adam bulabildiğinden eminim. Eşcinsellik, buradakilerin dinine aykırı değil, ama alkollü içki yasak, bazı kentlerde satılmıyor. Anlaşılan hırsızlık da yasak değil. Dün gece Danimarkalının -sadece resimlerine bakmak için- evindeyken, yaşlı, iğrenç bir tip arabamın arka koltuğundan keten ceketimle havlumu çaldı. Bu Arap'tan özellikle nefret ediyorum; biliyorum, bu tür duy-

54

gulara hakkım yok, ama elimde değil, insan birinden neden-nefret eder? Zaten işin aslı böyle değil, önce çirkin duygularını başkasına yansıtıyorsun, sonra da o kişiye ya da nesneye nefret duyuyorsun. Ina, sevgilim, ben bunun tam tersi duygularımı sana yansıttım, sevdiğim her şeyde sen varsın, neden o korkunç suskunluğunla bana acı çektiyorsun? Sana göre günler çabucak geçip gidiyordur, ama burada bitmek bilmiyor. Anlaşılan, senden haber çıkmasa da, bu mektubu bugün ekspres postalayacağım...

Sabah postasında Ina'dan haber çıkmadı. Ingham, öğleden sonra saat dörtte mektubunu postaneden ekspres gönderdi. Akşamüstü postasıyla da mektup gelmemiştir Ina'dan.

Adams'la Tunus yakınlarında, La Goulette adlı bir balıkçı kasabasına akşam yemeğine gittiler. Burası, eğlence yerleri ve her köşede sosisli sandviç satan kulübeler olmasa bile, ince uzun konumu, alçak evleri, deniz havasıyla garip bir biçimde Coney Island'ı andırıyordu. Ucuz, pis ama sevimli ve bozulmamış bir yerdi. Ingham'in aklına hemen otel sormak geldi, ancak bir şeyler içmek için girdikleri barın barmeni, kasabada otel olmadığını söyledi. Akşam yemeği yedikleri lokantanın garsonuyla sahibi de aynı bilgiyi verdiler. Garson, oda kiralayan birini tanıyordu, ancak söyledikleri Ingham'a gecenin geç saatlerinde araştırmaya değmeyecek kadar belirsiz gelmişti.

O akşam Adams oldukça can sıkıcıydı. Durmadan demokrasinin, Hristiyan ahlak değerlerinin herkese gerekli olduğundan dem vuruyordu. (Ingham bir keresinde "Herkes mil" diye sözünü keserken öyle bağırırmıştı ki, yan masadakiler dönüp baktılar). Hazreti İsa'dan, hatta belki frengiden habersiz, mutlu yaşayan ilkel kavimleri düşündü. Nerelerde yaşıyorlardı acaba? Hristiyanlıkla atom bombası deneyleri dünyanın en uzak köşelerine kadar ulaşmıştı. Şimdi Vietnam'dan söz etmeye başlarsa sabrım taşacak, dedi kendi kendine. Ancak bu garip, ufak tefek adama karşı duygularının saçmalığının farkına vararak kendini frenledi; arada bir Adams'la birlikte vakit geçirmekten hoşlandığını hatırladı; otelin bahçesinde ya da plajda her gün birkaç kere karşılaştığı birine karşı

55

cephe almanın hiç anlamı yoktu. Öfkesinin sadece tatminsizliğinden kaynaklandığına karar verdi. Gerçekten de, yeni başladığı romanı dışında, şu sıralarda hiçbir konuda tatmin olmuyordu.

"Tanrı'ya sırt çevirdikleri insanların yüzünden okunur," diye vaaz veriyordu Adams.

İnsanların sırt çevirdiği iddia edilen Tanrı neredeydi acaba?

Adams'ın tombul yanakları iyice yusuvarlak olmuştu, kendinden memnun bir ifadeyle hem gülümsüyor, hem de lokmasını çiğniyordu.

"Uyuşturucu madde düşkünleri, alkolikler, eşcinseller, suçlular - hatta sokaktaki sıradan insanlar bile eğer Doğru Yol'dan çıkmışlarsa mahvolmuşlar demektir, ama Doğru Yol'a dönmeleri sağlanabilir..."

Aman Tanrım, bu adam hafif çatlak, diye düşündü Ingham. Eşcinsellerden ne istiyordu?

"Tanrı'nın bahçesine

Güller çiğliyken girdim yalnız,

Kulağıma çarpan ses

O'nun sesiydi yalnız," diyordu Adams.

Kulağına çarpan mı? Ayık gelseydin ya bahçeye! Ingham'ın aklına okul çağlarından kalma bir fıkra gelmiş, kahkahasını gözleri yaşararak zorlukla bastırabilmişti. Neyse ki Adams farkına varmadı, yoksa Ingham neden bu kadar neşelendiğini kesinlikle açıklayamazdı. Adams memnun bir tavırla gülümsüyordu.

"Evet, haklısınız tabii," dedi Ingham, konuyu kapamaya çabalayarak. Adams gibilerine dostça davranılabilir, ama onlarla dost olunmaz, diye düşünüyordu. Tehlikeli tiplerdi böyleleri.

Az sonra Adams ilk hızını kaybetmiş, ama hâlâ Bizim Yaşam Biçimimiz konusunda öğütler vermekteyken, Ingham "Peki, normal, insanların yatakta yaptığı bazı şeyler konusunda ne düşünüyorsunuz?" diye sordu.

"Heteroseksüellerin. Onlara da karşı mısınız?"

"Ne demek istediniz?" diye dikkatle sordu Adams. Gerçekten de bilmiyor galiba, diye düşündü Ingham.

"Yani - çeşitli şeyler. Eşcinsellerin yaptıkları. Tam aynı."

56

"Ya. Ama yine de söz konusu olan erkek ve dişi. Bir erkek ve karısı," dedi Adams neşeli bir hoşgörülle.

Evet, eğer rastlantı sonucu evliyseler, dedi Ingham kendi kendine. "Evet, haklısınız," diye karşılık verdi. BYB (Bizim Yaşam Biçimimiz) hoşgörülü olmayı öğütüyorsa, Ingham da kendini dışlanmış saymıyordu. Ancak, Adams'la her tartışmasında olduğu gibi şimdi de düşünceleri gittikçe gücünü kaybediyor, en sağlam fikirleri birden unufak oluveriyordu. Beyin yıkama bu olsa gerek, diye düşündü. Pek garipti doğrusu.

"Bu konularda herhangi bir şey yazdınız mı?" diye sordu Ingham.

Adams anlamlı bir şekilde gülümsedi.

Ingham, Adams'ın yüzünden ya yazdığını, ya yazmak istediğini, ya da şu sıralarda yazmakta olduğunu anlamıştı.

"Siz yazarsınız, üstelik bence güvenilir bir insansınız," dedi Adams. "Evet, yazıyorum denebilir. Dönüşte odama gelin, size bir şey göstereceğim."

Ingham, pek pahalı olmayan akşam yemeğini ödedi; hem Adams'a biraz kaba davrandığını hissediyordu, hem de yemeğe onun Cadillacıyla gelmişlerdi. Dönüşte arabayı Adams'ın kullandığına pek sevindi, çünkü yemekten yarım saat sonra barsaklarında, ardından karnının her tarafında, kaburgalarına kadar yükselen krampa benzer ağrılar hissetmeye başladı. Otele geldiklerinde, sigara alması gerektiğini söyleyerek tuvalete gitti. İshal olmuştu, oldukça kötüydü. İki Entero-Vioform hapı yutup Adams'ın bungalowo-wunun yolunu tuttu.

Adams, konuğuna yatak odasını gösterdi. Ingham burasını önceki gelişinde görmemişti. İki kişilik yatağın üzerinde Adams'ın seçtiği belli olan, kırmızı-beyaz-mavi renkli pek güzel bir yatak örtüsü vardı. Birkaç kitap rafı, duvara asılı fotoğraflar, bir de yatağın başucundan kolayca erişilebilen, ufak, ışıklı girintide birkaç kitap, not defteri, kalem ve kibrit görünüyordu.

Adams anahtarla açtığı büyük dolaptan orta boy, siyah deriden bir valiz çıkardı, anahtarlığındaki küçük anahtarı kilide soktu, valizi yatağın üzerine koyup açtı. İçinde bir tür radyo, bir teyp, iki tomar yazılı kâğıt göründü, hepsi özenle yerleştirilmişti.

57

"İşte yazdıklarım," dedi Adams, valizin bir bölümündeki daktiloyla yazılmış kâğıt tomarlarını göstererek. "Gördüğünüz gibi bunlarla radyoda program yapıyorum. Her çarşamba akşamı." Kısa bir kahkaha attı.

"Sahi mi?" Adams'ın çarşamba akşamları ne yaptığı anlaşılmıştı. "Çok ilginç," dedi Ingham. "Yayın İngilizce mi?"

"Amerikanca, evet. Demir Perde gerisine gidiyor, daha doğrusu sadece Demir Perde gerisine."

"O halde resmi çalışıyorsunuz. Devlet memuru musunuz? Amerika'nın Sesi'nde mi?"

Adams başını iki yana salladı. "Kimseye söylemeyeceğinize yemin ederseniz..."

"Yemin ederim," dedi Ingham.

Adams biraz rahatlamış görünüyordu. Alçak sesle, "Demir Perde gerisindeki küçük bir anti-komünist grubun elemanıyım," dedi. "Aslında artık pek de küçük sayılmayan bir grup. Fazla para ödemiyorlar, çünkü paraları yok. Ödemeler İsviçre üzerinden yapılıyor, duyduğum kadarıyla işin yalnızca bu bölümü bile yeterince zormuş. Gruptan sadece bir kişiyi tanıyorum. Radyo programlarım Amerika yanlısı, batı yanlısı - ne desem? Felsefe. Sohbet." Adams kıkırdadı.

"Gerçekten çok ilginç," dedi Ingham. "Ne zamandır yayın yapıyorsunuz?"

"Bir yıl kadar oldu."

"Sizinle nasıl ilişki kurdular?"

"Bir yıl önce gemi yolculuğunda bir adamla tanıştım. Aynı gemide Venedik'ten Yugoslavya'ya gidiyorduk. Olağanüstü bir oyuncuydu," dedi Adams dalgın dalgın gülümseyerek. "Kesinlikle işin hilesine kaçmadan çok iyi birçi oynuyordu, poker de. Moskova'da oturan bir gazeteciymiş. Tabii ki düşündüklerini yazmasına izin vermiyorlar. Moskova gazetelerine yazarken parti çizgisine yüzde yüz bağlı, ama aynı zamanda yeraltı örgütünün önemli elemanlarından biri. Gereken malzemeyi Dubrovnik'ten alıp bana verdi." Adams gururla radyo vericisini ve teybini gösterdi.

Ingham, saygıyla karışık bir şaşkınlıkla valize bakıyordu. Adams'a kaç para verdiklerini merak etmişti.

Radyo Özgür Avru-

58

pa'yla Amerika'nın Sesi Demir Perde gerisine aynı yayını bedava yaparken bunun ne gibi bir anlamı olabilirdi? "Rusların parazit yapamayacağı özel bir dalga uzunluğunuz falan var mı?" diye sordu.

"Evet, öyle dediler. Aldığım talimata göre dalga boyunu deşiş-tirebiliyorum. Talimat buraya İsviçre'den, bazan da İtalya'dan geliyor. Bantlardan birini dinlemek ister miydiniz?"

"Memnun olurum," dedi Ingham.

Adams teybi valizden çıkardı, yanındaki madeni kutudan bir bant aldı. "Mart-Nisan ayları. Bunu deneyelim." Makarayı yerleştirip düğmeye bastı. "Sesini fazla açmayacağım."

Ingham yatağın öteki ucuna oturdu.

Bant hışırdadı, az sonra Adams'ın sesi duyuldu.

"İyi akşamlar, bayanlar baylar, Ruslar ve Rus olmayanlar, bütün ülkelerdeki kardeşlerim, demokrasi ve Amerika dostları. Ben Robin Goodfellow, sıradan bir Amerikan yurttaşım, tıpkı dinleyicilerimin çoğunun kendi ülkelerinin sıradan bir yurttaşı olduğu gibi..."

Adams, "Robin Goodfellow" adı geçerken Ingham'a göz kırptı. Bandı biraz ileri aldı.

"... bugün Vietnam'dan gelen haberler hakkında çoğunuzun düşüncesi buydu. Vietkong, on yedi Amerikan uçağı düşürdüğünü, kendilerinin ise bir uçak kaybettiğini iddia ediyor. Amerikalılar dokuz Vietkong uçağı düşürdük diyorlar. Taraflardan biri yalan söylüyor. Hangisi mi? Hangisi dersiniz? Hangi ülke uzay araştırmaları konusunda hatalarını da tıpkı başarıları gibi rahatça açıklıyor? Fakirliğe gelince - Amerikalılar bununla tıpkı Vietnam'daki yalan, despotluk, yoksulluk, eğitimsizlik ve komünizme karşı savaştıkları gibi savaşıyorlar. İşte bu ülke Amerika'dır. Hepiniz..."

Adams bir düğmeye basıp bandı durdurmadan hızla ileri sardı. "Burası biraz sıkıcı." Teypten önce hıçkırığa benzer sesler, tiz çığlıklar yükseldi, ardından yine Adams'ın sesi duyuldu. Ingham yatağın karşı kenarında oturduğu halde, Adams'ın yüzündeki mutlu gülümsemenin farkına varmıştı. Barsakları buruldu, yeni bir sancı krizi başlamak üzereydi.

"... hepinizi rahatlatacaktır. Yeni Amerikan askeri, Haçlı askeri gibidir, ayağını attığı her ülkeye yalnız barış getirmekle kalmaz,

59

daha mutlu, daha sağlıklı, daha olumlu bir yaşam biçimi de getirir. Ne yazık ki bu ayak atış genellikle -... (burada Adams'ın sesi dramatik bir fısıltıya dönüştü ve sustu)... cesur Haçlı askerinin ölümü demektir; kötü haber evdeki ailesini mateme boğar, genç eşinin ya da kız arkadaşının mutluluğunu yıkar, çocuklarını babasız bırakır..."

"Bu da fazla iyi değil," dedi Adams, oysa yüzünden ilgi ve heyecan okunuyordu. Bandı yine hışırdatarak ileri aldı. İlginç bulmadığı bir iki bölümü kısaca dinleyip atladi, ardından:

"... ama sonunda Tanrı'nın Sesi galip gelecektir," dediği duyuldu. "İnsanlara her şeyden fazla önem verenler kazanacak, insanlık değerlerine aldırmandan Devlet'i ilk sıraya koyanlar ise yok olacaklardır. Amerika yalnız kendi varlığını korumak için değil, onun yolunu izleyen herkes için savaşmaktadır. Bizim Kutsal Yaşam Biçimimiz için. İyi geceler, dostlarım."

Tık. Adams teybi durdurmuştu.

Bizim Kutsal Yaşam Biçimimiz. BKYB. İnsanın dili dolaşır, diye düşündü Ingham. Biraz durakladıktan sonra, "Çok etkileyici," dedi.

"Beğendiniz demek. İyi." Adams aceleyle aleti kutusuna yerleştirip valizi kaldırdı, dolabın kapısını kilitledi.

Bütün bunlar doğruysa, Ruslar Adams'a para veriyorsa, programın saçmalığından dolayı veriyordur, dedi Ingham kendi kendine. Gerçekten de iyi bir anti-Amerikan propagandasıydı bu. "Yayın kaç kişiye ulaşıyor? Kaç dinleyiciniz var?"

"Altı milyondan fazla," dedi Adams. "Dostlarım öyle dediler. Dostlarım diyorum, ama size sözünü ettiğim adam hariç adlarını bile bilmiyorum. Hepsinin başına ödül konmuş, her yerde aranıyorlar. Tabii bir yandan da taraftar toplamaya çalışıyorlar."

Ingham başıyla onayladı. "Amaçları ne? Yani, hükümetin politikasını mı değiştirmek istiyorlar?"

"Daha çok yıpratma taktiği," dedi Adams, her zamanki gibi yanaklarını tombullaştıran gülümsemesiyle. Gözlerindeki mutluluk parıltılarından yaşamının tek gayesinin bu iş olduğu anlaşılıyordu. Amerikan Yaşam Biçimi'ni haftalık radyo yayınlarıyla Demir Perde gerisine ulaştırmak. "Sonuçlarını ben göremeyeceğim her-

60

halde, ama programlarım dinlendiği sürece -ki dinleniyor- gereken etkiyi yapıyor sayılırım."

Ingham bir an ne diyeceğini bilemedi. "Konuşmalarınız ne kadar sürüyor?"

"On beş dakika - Aman bunlar aramızda kalsın, sakın kimseye söylemeyin, Amerikalılara bile. Aslında bunları anlattığım ilk Amerikalı sizsiniz. Kızıma bile sözünü etmedim, ne olur ne olmaz. 'Anlaştık mı?'"

"Tabii," dedi Ingham. Geç olmuş, saat gece yarısını geçmişti. Kalksam iyi olacak, diye düşündü. İçinde kapalı yer korkusuna benzer garip bir huzursuzluk duyuyordu.

"Aldığım ücret fazla sayılmaz, ama doğrusunu isterseniz bedavaya da yapardım," dedi Adams. "Gelin, öteki odaya geçelim."

Ingham, Adams'ın kahve ya da son bir içki önerisini kabul etmedi, beş dakika içinde dostça vedalaşarak ayrılmayı başardı. Karanlıkta odasına dönerken kendini hiç iyi hissetmiyordu. Hemen yattı, ancak biraz sonra barsaklarındaki kramplar yeniden başlayınca kalkıp tuvalete gitti. Bu defa ishalle birlikte kusmaya da başlamıştı. İsalet, diye düşündü. La Goulette'teki restoranda yediği yumurtalı balıktan zehirlenmiş olacaktı. Birkaç Entero-Vioform hapi daha yuttu.

Sabahın üçü olmuştu. Ingham, iki kramp nöbeti arasında biraz uyumaya çalışıyordu. Terlemişti. Alnına ıslak havlu koyunca birden titremeye başladı. Çoktandır böylesine üşümemişti. Yine kustu. Acaba doktor çağırılmalı mıydı? -Bu korkunç duruma altı saat daha dayanmak pek akla yakın görünmüyordu- ama odada

telefon yoktu, bu haliyle de -yeni edindiği el feneriyle bile- ana binaya kadar gidip belki de kapıyı açacak birini bile bulamamayı gözü yemedi. Mokta'yı mı çağırmalı? Bungalowların bürosunda yattığı yerde uyandırmalı mıydı? Bunu da yapamadı. Gün ışıyana kadar terledi. Üç dört kere tuvalete kalkıp kustu, dişlerini fırçaladı.

Bungalow müşterileri sabah saat altı buçukla yedi arasında ayaklanıyorlardı. Bir doktor bulup Entero-Vioform'dan daha etkili bir ilaç sormayı geçirdi aklından. Pijamasının üzerine bornozunu giydi, ayağında sandaletlerle bungalow bürosuna doğru yürüdü. Üşüyordu, yorgundu. Büroya varmadan Adams'ın kavisli tabanla-

rına basarak odasından çıkıp çabucak kapıyı kilitlediğini gördü.

Adams el salladı. "Merhaba! Ne oldu?"

Ingham mecalsiz bir halde durumunu anlattı.

"Vah vah, keşke beni uyandırsaydınız! Kusmaya karşı önce Pepto-Bismol almalısınız. İçeri gelin, Howard!"

Ingham, Adams'ın peşi sıra odaya girdi. Bir yere oturmak ya da sırtüstü uzanmak istiyordu, ama kendini ayakta durmaya zorladı. Lavabonun önünde Pepto-Bismol'ü içti. "Gülünç değil mi, insan kendini paçavra gibi hissediyor," dedi zoraki bir gülümsemeyle.

"Dün akşamki balıktan mı diyorsunuz? Restoranın ne kadar temiz bir yer olduğunu bilemem tabii."

Adams'ın bu sözleri, akşam ilk yemek olarak sipariş ettikleri balık çorbasını hatırlatmıştı Ingham'a, o çorbayı görmüş olduğunu aklından silmeye gayret etti.

"Biraz çay içer misiniz?" diye sordu Adams.

"Hayır, teşekkür ederim, içmesem daha iyi." Yine tuvalete gitmesi gerekiyordu. İçinde pek bir şey kalmamış olacağını düşünerek biraz rahatladı. "Size bunca zahmet verdim, kusura bakmayın, Francis," dedi. "Bilmem ki... acaba doktor çağırırsam mı? En iyisi hemen odama döneyim."

Adams birlikte geldi, kolunu tutmuyor, ama hemen yanbaşıyla yürüyordu. Ingham kapısını kilitlememişti. Özür dileyip kendini tuvalete dar attı. Çıktığında Adams gitmişti. Üzerindeki bornozu çıkarmadan dikkatle yatağın kenarına oturdu. Barsak krampları, uyumasına engel olacak şiddette devamlı bir karın ağrısına dönüşmüştü.

Adams yalınayak, bir genç kız gibi hafif adımlarla tekrar geldi. "Çay getirdim," dedi. "Az şekerli, sıcak bir fincan çay iyi gelir." Mutfağa yöneldi. Ingham musluğun sesini duydu, çaydanlık tıngır-dadı, bir kibrit çakıldı. "Mokta'yla konuşup kahvaltı getirmemesini söyledim," dedi Adams. "Kahve dokunur."

"Sağolun."

Çay gerçekten de iyi gelmişti, ama Ingham bir fincanı bitiremedi.

Adams neşeli bir tavırla, plajdan dönüşte tekrar uğrayacağını, Ingham uyuyorsa uyandırmayacağını söyleyip ayrılırken, "Cesare-

62

tinizi kaybetmeyin! Dostlar arasındasınız!" diye ekledi.

Ingham'da cesaret kalmamıştı. On, on beş dakikada bir biraz mide suyu çıkarması gerekiyordu; her seferinde tuvalete koşmamak için mutfaktan bir tencere alıp yatağının yanına koydu. Adams'm gelip tencereyi görmesinden utanç duyamayacak kadar halsizdi.

Saat ona doğru Adams'ın geldiğini güçlkle fark etti. Daha önce gelemediği, Ingham'ın uyuduğunu tahmin ettiği gibi bir şeyler söyledi Adams. Mokta da kapıyı vurup girmiş, ancak Ingham bir şey istemeyince tekrar gitmişti.

Saat onla iki arasında Ingham tek başına ciddi bir kriz geçirdi. Karın ağrısı geçmemişti. New York'ta olsa çoktan doktor çağırıp ağrı kesici istemiş, ya da bir arkadaşını eczaneye gönderip ilaç aldırılmış olurdu. Burada Adams'ın aklına uymuş (ama Adams onun ne korkunç halde olduğunu farkında mıydı acaba?), doktora gerek olmadığına, çok geçmeden düzeleceğine inanmıştı. Oysa Adams'ı iyi tanımıyor, üstelik ona güvenmiyordu bile. Ingham bu iki saat içinde, arkadaşsız ve İna'sız çok yalnız olduğunu hissetti, (duygusal açıdan da yalnızdı, çünkü İna ona gerçekten bağlı olsa şimdiye kadar birkaç mektup yazıp onu sevdiğini söylerdi), Tunus'ta bulunmasının hiçbir nedeni olmadığına farkına vardı -kitabını nerede olsa yazardı-, ayrıca bu ülkeden de hiç hoşlanmamıştı. Burası ona göre değildi. Bütün bu düşünceler, bedensel açıdan en zayıf olduğu, bütün gücünü, her şeyini kaybettiği anda beynine üşüşmüştü. Hayati organlarına yapılmış, gerçekten acı veren, hatta belki de öldürücü bir ataktı bu. Son derece halsiz olduğu halde uyuyamıyordu. İçtiği çay midesinde durmamıştı. Adams, söz verdiği gibi saat on ikide görünmemişti. Unutmuştu belki. Adams'a göre bir saat öncesi ya da sonrası ne fark ederdi? Zaten gelse de ne yapacaktı?

Ingham uyuyakaldı.

Dikkatle çevrilen kapı tokmağının hafif gıcırtısıyla uyandı, yatağında doğruldu.

Adams, ayaklarının ucuna basarak içeri girdi, elinde bir şey taşıyordu..

"Merhaba, daha iyi misiniz? Güzel bir şey getirdim. On ikiyi biraz geçe uğradım, ama uyuyordunuz, uykunun da iyi geleceğini

düşündüm." Yalınayak; sessiz adımlarla mutfığa girdi.

Ingham ter içindeydi. Pijama ceketinin altında göğsü sırlıklam olmuş, teri yatağa çıkmıştı. Kendini yastığa bıraktı, titriyordu.

Adams az sonra, elinde dumanı tüten bir kâseyle mutfaktan çıktı. "Deneyin bakalım. Bir iki kaşık. İçinde dokunacak bir şey yok."

Sıcak et suyuydu kâsedeki. Ingham bir kaşık aldı, tadı nefisti. Hayat gibiydi, yağsız et gibi. Saatlerdir anlaşılmaz bir nedenle be-denininden ayrılmış olan kendi canını, kendi gücünü yudumluyordu sanki. "Beğendiniz mi?" diye sordu Adams.

"Çok iyi." Ingham çorbanın hemen hepsini içip tekrar yattı. Adams'a, düşüncelerinde bu kadar kötülediği Adams'a, şükran borçluydu. Başka kim bakardı ona? İyileşip ayaklandıktan sonra bu şükran duygusu kaybolacak, diye kendini uyarmaya çalıştı. Ama ne olursa olsun, Adams'ın bu dostluğunu, gayret veren sözlerini hiç unutmuyacaktı.

"Tencerede daha var." Adams gülümseyerek eliyle mutfığı işaret etti. "Uyuyup uyanınca ısıtırsınız. Bütün gece gözünüzü kırpmadığınıza göre, öğleden sonra biraz uyumaksınız. Entero -Vioform yanınızda mı?"

Ingham onayladı. Adams bir bardak su getirdikten sonra ayrıldı, Ingham tekrar uykuya daldı.

Akşamüstü Adams yumurta ve ekmek getirip yağsız omlet, tost ve çay hazırladı. Ingham kendini çok daha iyi hissediyordu. Saat dokuz olmadan Adams, Ingham'm erken yatması gerektiğini söyleyerek kalktı.

"Çok teşekkür ederim, Francis," dedi Ingham. Artık gülebiliyordu. "Gerçekten hayatımı kurtardınız."

"Saçma! Sadece Hristiyanlığın verdiği insan sevgisi biraz. Benim için zevkti. İyi geceler, Howard, oğlum. Yarın görüşürüz!"

VII

Birkaç gün sonra, 4 Temmuz Salı günü, Reine otelinin ana binasındaki resepsiyonist Ingham'a bir uçak zarfı uzattı. Mektup Ina'dan geliyordu, Ingham bir bakışta zarfta en az iki ince mektup kâğıdı sayfası olduğunu anladı. Yalnız kalabilmek için bungalovva doğru yola çıkmışken, o kadar bekleyemeyeceğini fark edip otele döndü, bir yerlerde boş bir koltuk bakındı, sonra tekrar fikir değiştirip bara doğru yürüdü. Barda hiç kimse, hatta garson bile yoktu. Gölge taraftaki pencerelerden birinin yanına oturdu.

28 Haziran 19-

Sevgili Howard,
Sonunda sana mektup yazacak vakit bulabildim. Bugün büroya gitmedim, ama her zamanki gibi eve iş getirmişt看.

Geçen ayın olayları karmakarışık. Nereden ve nasıl anlatmaya başlayacağımı bilemiyorum, iyisi mi, lafı dolaştırmadan konuya gireyim. Birincisi, John senin evinde intihar etti. Posta kutunu boşaltması için (posta kutusunun anahtarının da asılı olduğu) anahtarlığını bir seferinde ona vermişim, fırsattan yararlanarak yedek anahtar yaptırmış olmalı. Neyse, yüksek dozda uyku ilacı almış; dört gün boyunca senin dairende olabileceği kimsenin aklına gelmediği için -ben de gittiğimde John'u orada bulabileceğimi aklımın köşesinden bile geçirmiyordum doğrusu- hepimiz kent dışında olduğumu, belki de Long Island'a gittiğini düşündük. Son günlerde kötü durumdaydı tabii. Sinirlerini bozan Tunus işi değildi -başka bir şeydi. Beni sevdiğini söylemişti. Son derece şaşırdım, hiç tahmin etmiyordum. Yine de anlayışla karşıladım, duygularında samimiydi. Seni düşünüp kendini suçluyordu. Belki de fazla anlayış gösterdim, ama ona seni sevdiğimi söyledim. Bu görüşme Mayıs'ın son günlerinde, senin yola çıkmandan hemen sonra oldu. Uyku ilacını on Haziran akşamı almış olsa gerek, günlerden Cumartesiydi. Tanıdıklarına hafta sonunda bir yere gideceğini söylemiş. Senin yatağının üzerinde (içinde değil ama) canına kıymakla sanki ikimizi birden cezalandırmak istedi. Ona gerçeği söyledim, ama açık söylemek gerekirse biraz fazla yakınlık ve anlayış gösterdim galiba. Herhangi bir söz vermedim..."

Bir garson yaklaşp Ingham'a ne istediğini sordu. "Rien, merci," diye mırıldanarak yerinden kalktı Ingham. Terasa çıktı, güneşte ayakta durup mektubun sonunu okudu.

"... ama olaydan neden böylesine etkilendiğimi anlamışsındır sanırım. Bana olan duygularından başkalarına söz ettiğini sanmıyorum, en azından benim tanıdıklarım bilmiyor. Eminim ki, bir psikiyatra sorsak, intiharının başka nedenleri de olduğunu (bu konuda en ufak bir fikrim bile yok) ve bana duyduğu ani ve garip yakınlığın

terazinin dengesini ters yöne değiştirdiğini anlatır. Kendini suçlu hissettiğini, beni sevdiği için seninle çalışamayacağını söylemişti. Ben de, sana mektup yazıp bunları an-

66

latmasım önermiştim. Açıklama görevi bana düşmez diye düşünüyordum..."

Mektubun geri kalanında kardeşi Joey'den, CBS için yaptığı ve büyük ilgi çekeceği umulan bir televizyon dizisi çalışmalarından, John'un yeni tanıdığı birkaç arkadaşıyla birlikte eşyalarını topladığından söz ediyordu. Tunus işi gömleğe teşekkür ediyor, New York'ta bir eşinin bulunamayacağını yazıyordu.

Acaba neden John'un eşyalarını toplaması gerekti, diye düşündü Ingham. John'un Ina'dan daha yakın bir sürü arkadaşı vardı kuşkusuz. Ona gerçeği söyledim, ama açık söylemek gerekirse biraz fazla yakınlık ve anlayış gösterdim galiba. Ne demek istiyordu?

Ingham, gözlerini kumlardan ayırmadan, sert adımlarla odasına döndü.

"Günaydın!" Adams uzaktan el sallıyordu. Ayağına paletlerini takmış, eline o gülünç Neptün zıpkınını almıştı.

"Günaydın," dedi Ingham, zoraki bir gülümsemeyle.

"Haber var mı?" diye sordu Adams, Ingham'ın elindeki mektuba bakarak.

"Fazla bir şey yok." Ingham, mektubu tutan elini hafifçe salladı; durmadan, hatta adımlarını bile yavaşlatmadan yoluna devam etti.

Küçük evine girip kapıyı ardından kapayınca derin bir soluk alabildi. Bu yakıcı güneş, bu aydınlık! Saat on birdi. Ingham çıkmadan panjurları kapamıştı, ilk anda oda karanlık geldi, yine de panjurları açmadı.

Evinde intihar etmiş; aman Tanrım, ne alçakça, ne iğrenç bir şey, diye düşündü. Ne basit ve ne adi bir dram! Evin anahtarı sadece Ina Pallant'ta olduğuna göre, John cesedini onun bulacağını biliyordu.

Ingham yazı masasının çevresinde tur atmakta olduğunu fark etti birden. Kendini sırtüstü yatağa attı. Komi geç kalmış, yatak henüz yapılmamıştı. Elini kaldırıp mektubu tekrar okumaya başladı, ama sonunu getiremedi. Anlaşılan Ina John'a cesaret vermişti. Vermediyse bunları neden yazıyor, neden vermediğini iddia edi-

67

yordu? Yakınlık. Çoğu kızlar, "Olacak şey değil, dostum, başının çaresine bak," ya da buna benzer bir şey demez miydi? Ina başkalarını teselli etmekten hoşlanan, duygusal tiplerden de değildi. John'u gerçekten sevmiş miydi acaba? Ingham'ın gözünde John son on beş dakikada iğrenç bir pısrık olup çıkmıştı. Ina'nın John'da ne gibi bir çekicilik bulduğunu anlamaya çalışıyor, ama çı-karamıyordu. Safılığı mı? Gençliğinin verdiği ataklık, kendine güven mi? Hoş, intihar etmek de kendine güven belirtisi sayılmazdı ya.

Peki, şimdi ne olacak, diye düşündü. Bir mektup daha beklemesi gerekmiyordu. Tunus'tan ayrılmamak için bahane kalmamıştı artık.

Ina'nın mektubunda onu sevdiğini yazmaması da garibine gitmişti. Bu konuda onu rahatlatacak tek bir söz bile yoktu. Ona seni sevdiğimi söyledim. Pek inandırıcı değildi. Birden, Ina'ya karşı o güne kadar duymadığı çirkin bir nefret duygusuna kapıldı. Mektubuna cevap yazacaktı, ama daha sonra. En azından öğleden sonra, hatta belki de yarın. Bunları konuşabileceği biri olsaydı keşke, ama yoktu. Adams, örneğin, ne diyebilirdi ki?

Ingham denize girip çıktıktan sonra biraz kestirdiği halde, o gün öğleden sonra çalışmadı. Son sayfalar istediği gibi olmuştu, nasıl devam edeceğini de biliyordu, (roman kahramanı Dennison zimmetine 100.000 dolar geçirmiş, muhasebe defterlerinde sahtekârlık yapmak üzereydi), ama istediği sözcükleri bulamıyordu. Beyni, en azından beyninin roman yazmak için gerekli bölümü, durmuştu.

Her ihtimale karşı yanına havlusuyla mayosunu da alarak arabasına binip Sousse'a gitti. Saat beşte oradaydı. Hammamet'le karşılaştırıldığında Sousse büyük şehir sayılırdı. Girişi yasak olan rıhtıma bir Amerikan savaş gemisi demirlemişti; sokaklarda güneş yanığı tenli, Ingham'a göre yüzlerinden taşlaşmış bir tarafsızlık akan beyaz üniformalı denizciler ve subaylar dolaşıyordu. Ingham, içinden geldiği halde bu yüzlere bakmaktan kaçındı. Genç bir Arap yanına yaklaşmış bir karton Camel sigarası satmak istedi; fiyatı fena değildi, ama Ingham ilgilenmedi.

Dükkanların vitrinlerine baktı. Kalitesiz blucinler, yığınla

68

beyaz pantolon. Birden gülmeye başladı. Blucinlerden birinde ustalıkla taklit edilmiş, dikdörtgen, beyaz bir Levi Strauss etiketi dikiliydi. İlk satırına "Gerçek bir Louise Malıdır" yazılmış, etiketin altındaki yer nokta nokta boş bırakılmıştı. Sahtekârlar pes etmişti herhalde.

Romanını düşünmeye başladı. Dennison'un dış görünüşünü, vücut ölçülerini, tepkilerini ayrıntılarıyla gözünün önünde canlan-dırabiliyordu. Raskolnikov'dan, Nietzsche'nin üstüninsanından beri bilinen, eski bir konuyu işlemekteydi: İnsan belli koşullar altında güç kullanma hakkına sahip olmalı mıydı? Ahlaki açıdan ilginç bir soru olmakla birlikte, Ingham daha çok Dennison'un aklından geçenlerle, iki hayat sürdürdüğü

dönemdeki varoluşuyla ilgileniyordu. Dennison, ikili hayatının ağına düştüğü için sonunda neredeyse kusursuz bir sahtekâr olup çıkıyordu. Yaptıklarının ahlak açısından suç olduğunun farkında değildi; ancak, anlamaya gayret bile göstermediği nedenlerden ötürü toplumun ve yasaların bunları kabul etmediğini biliyordu. Sadece bu yüzden dikkatli davranmaktaydı. Ingham, Dennison'un çevresindeki insanların ilişkilerini, yirmi altı yaşındayken ayrıldığı ve şimdi geri dönmek istediği (ama dönemeyeceği) kızın kişiliğini de biliyordu. Ingham'ın gözünde romanı Ina'dan, John'dan, her şeyden daha gerçek ve kesindi. Ama beklenen de buydu zaten. Yoksa değil miydi?

Bastonuna dayanmış, şalvarlı, sarıklı Arabi görünce birden soluğunu tuttu. İlk bakışta Hammamet'teki Abdullah sanmıştı, ama değildi. Araplar birbirlerine şaşılacak kadar benziyorlardı. Onlar da turistler için aynı şeyleri düşünüyordur herhalde, dedi kendi kendine.

Kalabalık, dar bir pasajdan zorla geçip Souk adı verilen çarşılardan birine çıktı. İki adımda bir, birisi ya koluna, ya sırtına çarpıyordu. Pantolonunun sol arka cebinin karıştırıldığını hissetti; olduğu yerde dönerken bir çocuğun, alışverişe çıkmış kadın kalabalığının zembilleriyle iki yana yalpalanan kahverengi çarşafı arasında sol tarafa doğru koşup kaybolduğunu gördü. Oysa cüzdanı sol arka değil, sol ön cebindeydi.

Ana caddede, büyük güneş şemsiyelerinin altında kaldırıma dizilmiş masalardan birine yerleşip yüzünü güneşe vererek soğuk bir

69

limonata içti. Sonra arabasına binip Hammamet yoluna çıktı. Şehirdeki kalabalıktan sonra bu kupkuru ve boş arazi hoşuna gitmişti. Toprak koyu sarı renkliydi. Geniş ırmak yatakları kurumuş, çatlamıştı. İki üç yerde durup, koyun sürülerinin karşıdan karşıya geçmesini bekledi. Kuyrukları çamurlu koyunları, küçücük çocuklar ya da elleri sopalı, yalınayak kadınlar güdüyordu.

Reine de Hammamet'in bungalowları o akşam gözüne pek yapmacık göründü. Kendi odasını bile, temizliğine, rahatlığına, yazı masasının dip köşesinde istif ettiği roman taslağı sayfalarına rağmen artık beğenmiyordu. Buradan gitmeliydi. Oda, John'la birlikte çalışma planlarını, Ina'ya yazdığı mutluluk dolu mektupları hatırlatıyordu. Ingham duş yaptı. Akşam yemeğine Melik'e gidecekti. Öğlen bir şey yememişti.

Mavi ceketini almak üzere dolabı açtı, ama ceketini bulamadı. İskemlelerden birinin arkasına asmış olabileceğini düşünerek odanın her yanına baktı. Üstelik odadan çıkarken kapıyı kilitlemişti de, ama panjurların hepsini içten sürgülememişti; bir bakışta dört panjurdan ikisinin sürgülerinin açık olduğunu gördü. Elbiselerinin üzerindeki rafta duran temiz gömlekleri kontrol etti. Yeni aldığı mavi keten gömleği de yoktu. Ya kol düğmelerini koyduğu kutu? Çekmecelerden birini çekti. Kutu gitmiş, temiz çoraplar arasında bıraktığı yuvarlak iz kalmıştı.

Daktilosuna el sürülmemiş olması garibine gitti. Dolabın üstündeki valizine, alt raftaki ayakkabılarına baktı. Evet, yeni siyah ayakkabılarını da götürmüşlerdi. Arap İngiliz malı ayakkabıyı ne yapacak, diye düşündü. Kol düğmesi kutusuna canı sıkılmıştı. Amerikadan ayrılmadan Ina'nın armağan ettiği bir çift altın kol düğmesiyle dedesinden kalan gümüş kol düğmeleri de gitmişti. Bir de Lotte'nin aldığı platin kravat iğnesi.

"Pis herifler," diye söylendi. "En fazla otuz dolara satabilirler, o da iyi pazarlık ederlerse." Acaba kırmızı şalvarlı moruğun işi miydi bu? Hayır, kesinlikle değildi. Herif, Ingham'ı soymak için Hammamet'ten buraya bir kilometre yol yürümüş olamazdı.

Ya seyahat çekleri? Valizinin kapağındaki cebe koymuştu çeklerini. Dolabın üzerinden valizi indirip baktı, çekler yerindeydi.

Mokta'yı aramak üzere bungalowların bürosuna gitti.

70

Mokta içeride bir yandan havluları ayırıyor, bir yandan da mü-direye Arapça bir şeyler açıklıyordu. Ingham'ı görünce gülümsedi. Ingham, dışarıdaki terasta bekleyeceğini işaret etti.

Mokta, Ingham'ın tahmin ettiğinden çok daha kısa bir süre sonra dışarı çıktı. Atlattığı vartayı anlatmak istercesine derin bir soluk alıp göz ucuyla büroya bakarak eliyle alnını sildi. "Beni mi istediniz, efendim?"

"Evet. Bugün biri odama girmiş. Bazı şeyler çalınmış. Kim olabileceği konusunda fikrin var mı?" Terasta kimse olmadığı halde Ingham alçak sesle konuşuyordu.

Mokta şaşırmıştı. Gri gözlerini iyice açarak, "Hayır efendim," dedi. "Öğleden sonra odanızda olmadığınızı biliyordum, arabanız park yerinde değildi. Ama ben hep buradaydım. Odanızın çevresinde kimseyi fark etmedim."

Ingham çalınanları sıraladı. "Herhangi bir şey duyarsan - ya da aldıklarından birini göreceksin olursan - bana haber ver, olur mu? Bir şeyler kurtarabilirsen sana beş dinar veririm."

"Evet efendim. -Bizim gruptan kimse olamaz. Eminim, efendim. Hepsi namuslu çocuklar."

"Ya bahçıvanlar, onlardan biri olabilir, mi?" Mokta, Ingham'ın uzattığı sigarayı aldı, belirsiz bir şekilde omuz silkti. Zayıf bedeni yay gibi gerilmişti. "Bahçıvanlardan hepsini tanımıyorum. Bazıları yeni. Ben ilgilenirim. Müdire hanıma söyleyecek olursanız -ellerini havaya kaldırdı - hırsını bizden çıkarır, bütün komilerden."

Arabasına binip Melik'in Yeri'ne gitti. Yemek saati geçmiş, menüde pek bir şey kalmamıştı, ama iştahı da kaçmıştı zaten; konuşmalarından tek kelime anlamadığı insanlar arasında olabilmek için bir yere oturdu. Bu akşam İngiliz ya da Fransız müşteri yoktu. Arapça konuşmalar -seslerin hepsi erkek sesiydi- gırtlaktan çıkan, sert, öfkeli, tehdit edici gibi geliyordu kulağına, ama bunun bir anlamı olmadığını öğrenmişti. Araplar hayatlarından memnundu. Restoranın sahibi, tıknaz, güler yüzlü Melik, masasına gelip arkadaşı Bay Ahdam'ın nerede olduğunu sordu. Melik oldukça iyi Fransızca biliyordu.

"Bugün görmedim. Sousse'a gitmiştim de," dedi Ingham. Konu son derece önemsiz olduğu halde, birine anlatabilmek hoştu doğru-

71

su; zaten Arapların durmadan konuştuklarına baktıkça, daha da önemsiz şeyleri daha fazla sözcükle anlattıklarına inanıyordu Ingham. "İşler nasıl?" diye sordu. •

"Eh, fena değil. Müşteriler sıcaktan kaçmaya başladılar. Ama Ağustos'ta - senenin en sıcak ayı olduğu halde-, Fransızlar akın eder."

Biraz sohbet ettiler. Melik'in iki oğlu, Groucho Marx'a benzeyen zayıfıyla yuvarlanırlar gibi yürüyen şişmanı iki üç masaya servis yapıyorlardı. Aşağıdan Ingham'ın burnuna mis gibi taze ekmek kokusu geldi. Restoranın yanında gece çalışan bir fırın vardı. Ingham arka arkaya iki fincan şekerli kahve içti; sade kahve siparişi vermeye üşenmişti. İkinci fincanı bitirmeden yanında tasmalı köpeğiyle Danimarkalı göründü; terasın girişinde durup birini arıyormuş gibi çevresine bakındı. Ingham'ı gördü, ağır adımlarla gülerek yaklaştı.

"İyi akşamlar," dedi Jensen. "Bu akşam yalnız mısınız?"

"İyi akşamlar. Evet. Buyurun." Ingham, masanın çevresindeki üç boş iskemleyi işaret etti.

Jensen karşısına oturdu, köpeğine bir emir verdi, hayvan yere yattı.

"Nasılsınız?" diye sordu Ingham.

"Eh, fena değil, çalışıyorum. Biraz sıkıcı."

Gerçekten de öyle, dedi Ingham kendi kendine. Jensen temiz bir keten gömlek giymişti, güneş yanığı yüzü, saçlarından daha koyu renk görünüyordu. Konuşurken beyaz dişleri parlıyordu. Bir kolunu iskemlenin arkasına yasladı; bezgin bir hali vardı.

"Şarap içer misiniz?" diye sordu Ingham, içeriye doğru "Asma!" diye seslendi. Kimi zaman biri duyuyor, kimi zaman da hiçbir tepki gelmiyordu.

Jensen yanında bir şişe şarap olduğunu söyledi, ama Ingham davet sahibi olmakta ısrar etti. Çocuk bir bardak daha getirdi.

"Çalışıyor musunuz?" diye sordu Jensen.

"Bugün çalışmadım, keyfim yoktu."

"Kötü bir haber mi aldınız?"

"Yo, sadece tatsız bir günümdeyim," dedi Ingham.

"Bu ülkenin en beter yanı, havanın her gün aynı olması. İnsan bir gün öncesinden ertesi gün havanın nasıl olacağını biliyor. Ya

72

alışmak, kabullenmek zorundasınız, ya da sıkıntıdan ölmek." Jen-sen, sözcükleri tıpkı bir İngiliz gibi vurgulayarak konuşuyordu. "Bugün uçan bir kuş resmi yaptım. Aşağıya doğru uçuyor. Yarın aynı tabloya iki kuş resmi yapacağım, biri aşağıya, biri yukarıya doğru uçan. Karşılıklı konmuş, ters duran iki laleye benzeyecekler. - Resimde birkaç temel şekil vardır. Yumurta bir tür dairedir, kuş balığa benzer, ağacın dalları kendi köklerini ya da akciğerlerin bronşlarını andırır. Anahtar, otomobil, daktilo, konserve açacağı gibi daha karmaşık biçimlerin hepsi insan yapısı şeylerdir. Ama onlara güzel diyebilir miyiz? Hayır, asla, onlar insan ruhu gibi çirkindir. Arada bir güzel bir anahtar da görürüz belki, ama pek ender. Bence bir cismin güzel olabilmesi için stilize olması, yani aerodinamik olması gerekir, ancak yüzyıllarca varolabilirse bu biçime ulaşır."

Ingham, Jensen'in monoloğundan hoşlanmıştı. "Kuşlarınız ne renk?" diye sordu.

"Şimdilik pembe. Yarınkiler de pembe olacak sanırım, çünkü hazırladığım pembe boyayı kullanmak niyetindeyim." Jensen belli etmemeye çalışarak esnedi, masanın yanından geçen Araba hırlayan köpeğinin sırtına hafifçe vurdu. Yan gözle Arabın arkasından bakıp, "Kahve içmeye bana gelmek ister misiniz?" diye sordu. Ingham, Sousse yolculuğundan sonra yorgun olduğunu ileri sürerek özür diledi. Aslında, cesedi gördüğü yerden bir daha geçmemek için gitmek istemediğinin farkındaydı. Jensen'e, o gece sokaktan gelen kavga seslerinden sonra bir şey olup olmadığını sormak istedi, ama vazgeçti. Birinin öldürüldüğünü duyup şaşırma numarası yapmak zor gelmişti.

Jensen kahve söyledi.

Kahve gelince Ingham kalkıp iyi geceler dileyerek ayrıldı.

Odasına döndüğünde Ina'ya yazıp henüz göndermediği mektuba bir bölüm eklemeyi düşündü. İlgi gösteren, derdini anladığını belirten, asil birkaç sözcük mü yazmalıydı? Melik'te oturduğu sürece neler

yazacağını tasarlamıştı. Adams'ın Bizim Yaşam Biçimimiz -BYB- ve radyo programları konusunda son yazdıklarını bir kez daha okudu. Kalan bölüme bugünün tarihini de atsa, mektubu bu haliyle gönderemeyecekti. Başta yazdıklarıyla son bölüm birbi-

73

rini tutmuyordu. Kâğıdı buruşturdu. İna herhalde bu haberlere ilgi gösterecek durumda değildi, üstelik Adams'a da kimseye anlatmayacağına söz vermişti. BYB saçmalıklarının, insana yaşam sevgisi ve mutluluk verdiği sürece ne zararı vardı ki zaten? Amerika'nın dış politikasını belirleyenlerin birilerini öldürmek üzere bir yerlere asker göndermelerinin yanında, BYB'nin zararı hiç kalırdı, üstelik anlamsızlığı ve Vietnam savaşını gülünç duruma düşürmesiyle yararlı bile sayılabilirdi. İnsanları mutlu etmek için belki de hayal gücü gerekliydi. Dennison da, zayıflara yardım etmek, dostlarına para yardımı yapmak, birilerini başarıya ve refaha ulaştırmak fikriyle (hayal değildi onunki) mutlu olmuyor muydu? BYB'nin gayesi de aynıydı. Bu benzerlik Ingham'a pek garip geldi birden.

Ya ben, diye düşündü. İki ayağı da yere basıyordu (en azından öyle olduğunu sanmaktaydı), ama eline geçen neydi? Sadece melankoli.

John Castlevvood da hayal âleminde yaşamıştı, 'âşık olma' hali başka ne olabilirdi ki? Sevgiye karşılık görmek mutlulukların en büyüğü, karşılıksız sevmekse trajediydi. Ne olursa olsun, John hayal âlemine dalmış, ama sonra birden hayattan kopup gitmişti. İna bütün anlayışına rağmen hayır demiş olmalıydı.

74

VIII

Ingham ertesi sabah gayrete gelip romanının iki sayfasını daha yazdı. Eskisi gibi çalışabildiğine pek sevinmişti. İşine ara verip İna'ya mektup yazmaya başladı.

5 Temmuz 19-

Sevgili İna,

Mektubun nihayet dün elime geçti, sağol. Burada pek farkına varamadığım 4 Temmuz bayramı için güzel bir sürpriz oldu. Yazdıklarında haklısın, gerçekten de açıklama gerektiren bir sürü nokta var; ancak intiharlarda, hele John'un kinde anlam aramaktan vazgeçtim, onu iyi tanı mıyordum, hele şimdi hiç tanımadığım duygusuna kapıldım. Senden başka ne derdi vardı?

75

Bu işi benim evimde yapmasına sinirlendiğimi kabul ediyorum. Umarım olaydan sonra ortalık fazla karışmamıştır dersem, sakın beni hissiz, kaba biri olarak görme. Ne de olsa evimi -bugüne kadar- seviyordum.

Bana kendi duygularını biraz daha açıklamamı isterdim. Anlayışla karşıladığını, ilgi gösterdiğini yazmışsın. Nasıl ilgi gösterdin? Bence John yanlış seçim yapmış. Sen de ondan hoşlanıyor, hatta onu seviyor muydun? Ya şimdi? Eğer her şeyi yanlış anlamadıysam, söylediğin gibi, ona herhangi bir söz vermediğin açıkça ortada. Yoksa neden canına kıydı? Sevgilim, anlamadığım tek şey, bunca süre bana neden mektup yazmadığın. Halimi bilseydin; iki laf edecek bir dost yok, sabah ve akşam saatleri dışında çalışılmayacak kadar sıcak, bir ay boyunca sevdiğim kadından tek satır bile gelmiyor -hayır, iyi vakit geçirdiğimi söyleyemem doğrusu. Sözü nü etmediğin bir şey daha var: Olaydan neden bu kadar etkilenip de beni yirmi yedi gün boyunca habersiz bıraktığını, derken birkaç satırlık bir not gönderdiğini, sonra da nihayet beklenen mektubu yazdığını açıklamıyorsun. Seni çok seviyorum, öz lüyorum ve arıyorum. Eskisinden daha çok. Burada bir hafta daha kalacağım sanırım. Zamanımı biraz olsun planlamak zorundayım, yoksa kendimi boşlukta hissedeceğim (öyleyim zaten). İşim (romanım) oldukça iyi ilerliyor. Buradayken arabayla Tunus'u biraz daha gezmek istiyorum. Havalar gittikçe ısınıyor, sıcaklar Ağustos'ta dayanılmaz hale gelmiş, öyle diyorlar. Bu mektubu ekspres göndereceğim. Ne olur, bana hemen cevap yaz. Bu arada biraz daha sakinleştiğini umuyorum sevgilim. Keş ke burada, bu sevimli odamda, yanımda olsan da konuşabilsek -baş ka şeyler de yapsak.

Yürek dolusu sevgilerle, Howard

Birkaç gün süreyle Mokka'dan kayıp ceket, ayakkabı ve kol düğmesi kutusu konusunda ses çıkmayınca Ingham da işin ucunu bıraktı. Bu koca ülke birkaç parça şeyi emip sonsuza kadar yok etmişti. Ancak günler geçtikçe Lotte'nin armağanı ve hemen hemen

76

hiç kullanmadığı kravat iğnesiyle dedesinin kol düğmelerinin kaybı içini kemirmeye başladı. Çalınanların hırsıza getireceği parayla kendi gözündeki değerleri arasındaki farkı düşünmek bile istemiyordu. Ingham geç tepki gösterip sonradan çok üzülebilen (ya da çok sevinen) bir tipti, ama bunu bilmek de işine yaramıyordu. Arabasını soyduğu kesin ve hatta belki de odasına bile girmiş olan Arabi her görüşünde, pis şalvarının içindeki her neyse, ona bir tekme atmak geliyordu içinden. Üstelik Arap da, Hammamet'te Ingham'la her

karşılaştığında kaçacak delik arıyor, yaşlı bir yengeç gibi yan yan uzaklaşarak en yakın cadde ya da sokak arasında gözden kayboluyordu. Herifin kışına tekme atsa haklı sayılabileceğini düşündü Ingham, çünkü tam o sırada polise yakalansa bile -Hammamet sokaklarında arada bir kahverengi üniformalı bir polis dolaşıyordu- Abdullah'ı otuz Haziran'ı bir Temmuz'a bağlayan gece arabasını soyarken suçüstü yakaladığını söylerdi. Aynı gece sokaktaki cesedi görüp polise haber verip vermemeyi düşündüğü için tarihi unutmamıştı. Sonunda, sadece başının belaya gireceğinden korktuğundan değil, kimsenin umursamayacağını anladığından, haber vermemişti.

Bir akşam, BYB'yle Melik'in Yeri'nde akşam yemeğindeyken birkaç gün önce odasının soyulduğundan söz etti.

"Kesinlikle komilerden biridir, eminim," dedi BYB. "Üstelik hangisi olduğuna bahse bile girerim."

"Hangisi?"

"Kısa boylu, esmer olanı."

Mokta'yla Hassim dışında komilerin hepsi kısa boylu ve esmerdi.

"Adı Hamed. Ortalıkta ağız açık dolaşıp duruyor." BYB kominin taklidini yaptı, tavşan dudaklı birine benziyordu bu haliyle. "Tabii onun çaldığını kesinlikle söyleyemem, ama tavırlarını beğenmiyorum. Bir iki kez bana havlu getirdi. Bir seferinde odamın çevresinde dolaşırken yakaladım; hiçbir şey yapmadan dolaşıyor, pencerelerden içeri bakıyordu. Bu akşam panjurlarınızı sürgüledi-niz.mi?"

"Evet." Hırsızlıktan beri Ingham odadan her çıkışında panjurları içeriden kilitliyordu.

"Bir dahaki sefere çakmağınızı, ondan sonra da daktilonuzu ça-

77

larlar. Zaten geçen sefer götürmemelerine şaşıtm. Anlaşılan hırsız, gizleyebileceğinden fazlasını alamamış -ayakkabılarla kutuyu cekete sarmış olsa gerek."

"Buranın yerlileri hakkında ne düşünüyorsunuz? Onların yaşam biçimleri nasıl sizce?"

"Ah, nereden başlasam ki!" diye kıkırdadı Adams. "Onların Allah'ı pek hoşgörülü olmalı. Kaderlerine karşı gelmiyorlar. İlkeleri, fazla çaba harcamamak. Okulda her şeyi ezberliyorlar, kafa yormak yok. Böyle bir yaşam nasıl değiştirilebilir? Hayat onlar için küçük düzenbazlıklardan ibaret. Birkaçına namuslu yaşamayı öğretseniz bile, çoğunluktan kazık yiye yiye, yaşamlarını sürdürebilmek için yine eski hallerine dönüyorlar. Bu yüzden onları suçlayabilir miyiz?"

"Hayır," dedi Ingham. Adams'a hak vermişti.

"Biz Amerikalılar şanslı insanlarız. Tom Paine, Jefferson gibi büyük adamlarla başlamışız işe. Ne parlak fikirleri varmış onların! Hepsini bizler için yazmışlar. Benjamin Franklin de öyle. Ara sıra ideallerinden sapmış da olsak, onlar bugün bile mevcut, anayasamızda..."

Adams şimdi her şeyi Sicilyalıların, Porto Rikoluların, Polonyalı Yahudilerin berbat ettiğini mi söyleyecekti acaba? Ingham, Amerikan idealizmini neyin yıktığını sormaya kalkmadı. Adams, "Evet, gelecek programının konusu bu olabilir," diye devam etti. "Amerikan idealizminin çöküşü. İnsanlara yaklaşmanın, dost edinmenin tek yolu, gerçeği söylemektir. Hataları araştırmak. Açık konuşmak gerekirse," yine yanaklarını şişirerek gülümsedi, "dost bildiklerimiz, başarılarımızdan çok başarısızlığımızla ilgileniyorlar. Hatalar insanları birbirlerine yaklaştırır. Bizi kıskanıyorlar, çünkü biz onların gözünde insanüstü yaratıklar, yenilmez emperyalistleriz..." Adams durmak bilmiyordu.

İşin garibi, Adams'ın anlattıkları bu akşam eskisi kadar saçma değil sanki, diye düşündü Ingham. Hem gerçek, hem de neredeyse liberal görüşler. Adamsın tehlikeli sayılabilecek tek hatası, komünizmin ya da ateizmin istisnasız bütün insanlar için kötü olduğunu ileri sürmekti. Eh, -BYB'nin mutlaka çok hoşuna gidecek bir benzetmeyle- bir çürük elma sepetteki bütün elmaları mahveder, diye

78

iç geçirdi Ingham. Konu dönüp dolaşıp, insanların aslında Adams'ın inandığı kadar eşit olmadıklarına, serbest rekabet dünyasında bazılarının yükselip, bazılarının da Adams'ın nefret ettiği yoksulluğa düştüklerine dayanıyordu. Acaba rekabete, kişisel ödüllere yer bırakan sosyalist sistem olamaz mıydı? Olması gerekli, diye düşündü Ingham, Adams konuşmasına devam ederken.

"Doğum kontrolü. İşte gerçekten önemli, programlarımda değinmekten kaçınmadığım bir konu. Hangi ülke bunun Çin'den daha çok bilincinde? Ya hangi ülke Sovyetler Birliği'nden çok Çin'in bilincinde? İnsanlığın yüz karası fesat yuvaları! Amerika da öyle. Poughkeepsie örneğin, Amerika'da en yüksek işsizlik vardı mı orada ödeniyor, duyduğum kadarıyla Porto Rikolularla zenciler yüzündenmiş. En kalabalık aileler onlarda, üstelik babasız..."

Fesat yuvası. Adams soluk almadan konuşuyor, Ingham verecek karşılık bulamıyordu. İnsanın elinde istatistikler olsa, on çocuklu, babaları işsiz, hatta belki de olmayan Anglo-Sakson ailelerinin de bulunduğunu ileri sürebilirdi. Ama Ingham dinlemekle yetindi.

Kapıda Jensen görüldü, köpeği yanında değildi.

"Tanışıyor musunuz?" diye sordu Ingham. "Bay Jensen, bay Adams."

"Bize katılmaz mısınız?" dedi Adams sevimli bir tavırla.

"Yemek yediniz mi?" diye ilgilendi Ingham.

"Canım istemiyor." Jensen oturdu.

"Bugün çok mu çalıştınız?" Ingham, Jensen'de bir tuhafılık olduğunu sezmişti.

"Hayır, öğlenden beri hiçbir şey yapmadım." Jensen zayıf kolunu masaya yasladı. "Galiba köpeğimi çaldılar. Sabah on birden beri ortalarda yok. Çişini yapsın diye dışarıya bırakmıştım."

"Çok üzüldüm," dedi Ingham. "Etrafa baktınız mı?"

"Her tarafta, bütün sokaklarda aradım," dedi Jensen, dilinin ucuna gelen sunturlu bir küfürü yutarak. "Ona seslenmediğim yer kalmadı."

"Aman Tanrım," dedi Adams. "Köpeğinizi hatırlıyorum. Birçok kez görmüştüm onu."

"Belki yaşıyordur," dedi Jensen dalgın bir tavırla.

79

"Tabii, onu demek istemedim," diye atıldı Adams. "Yabancılarla kolay yanaşır mı?"

"Paralayiverir," dedi Jensen. "Buradaki haydut görünüşlü Araplardan nefret eder, kilometrelerce öteden kokularını alır. İşte bu yüzden öldürmüş olmalarından korkuyorum. Bütün sokaklardan geçip çağırdım onu, sonunda komşular 'sus!' diye bağırdı."

"Kim yapmış olabilir acaba?" diye sordu Ingham. Jensen'den uzun süre ses çıkmayınca - sanki kendinden geçmiş gibi görünüyordu- üsteledi: "Para koparmak için kaçırmışlardır belki, ne dersiniz?"

"Keşke öyle olsa, ama kimseden ses çıkmadı."

"Zehirli et yemiş olabilir mi?" diye sordu Adams.

"Sanmam. Kumsaldaki kokmuş balıkları da yemez." Jensen'in İngilizcesi her zamanki gibi akıcı ve düzgündü.

Ingham, Jensen'in haline üzülmüştü. Kim bilir, köpek belki de çoktan ölmüştür, diye düşünüyordu. Göz ucuyla Adams'a baktı. Beriki pratik olmaya, Jensen'e yapabileceği bir şeyler önermeye çalışıyordu.

"Yarın sabah kafasını kapımdan içeri atarlar," dedi Jensen. "Ya da kuyruğunu." Güldü, yüzünü buruşturdu, Ingham alt dişlerini görmüştü. "Bir kahve getir," diye seslendi Jensen masaya yaklaşan tombul oğlana.

"Bekleyelim bakalım. Bu akşamki melankolik halimin kusuruna bakmayın."

Konuşmadan kahvelerini içtiler. Az sonra Adams kalkması gerektiğini söyledi. Ingham, Jensen'e başka bir yerde birer içki ya da kahve içmeyi önerdi. Adams gelmek istemedi.

"Fourati'ye ne dersiniz?" diye sordu Ingham. "Hiç değilse eğlenceli bir yer." Özellikle eğlenceli sayılmazdı, ama aklına öyle gelmişti birden.

Birlikte Ingham'ın arabasına bindiler. Ingham, Adams'ı moteline bırakıp Jensen'le Fourati'ye doğru yola devam etti. Jensen blucin giymişti, ama her zamanki gibi üstü başı tertemizdi, giydikleri yakışmıştı. Fourati'nin barı ışık içindeydi. Barın arkasındaki terasta dans ediliyor, yorulmak bilmeyen üç kişilik orkestranın sesi amplifikatörlerle acımasızca yükseltiliyordu. Ingham'la Jensen barda durup salondaki on, on iki masaya göz attılar. Ingham kendi-

80

ni amaçsız ve boş hissediyordu, ama yalnız değildi. Çevresindeki yabancı çehrelerden gözünü ayıramıyordu, daha önce görmediği, Arap olmayan, Fransız, Amerikalı, İngiliz, birkaçı da Alman tiplerdi bunlar. Yüzlerinden bir şeyler okuyabildiğini sanıyordu. Beyaz, kolsuz beyaz bir elbise giymiş esmer bir kızla göz göze geldi. Bir iki saniye sonra bakışlarını tekrar önündeki buzlu rom bardağına çevirdi.

"Oldukça sıkıcı," dedi Ingham, müziğin sesini bastırmak için bağıarak. "Müşterileri kastediyorum."

"Genellikle Almanlar gelir," dedi Jensen, birasından bir yudum aldı. "Bir seferinde dünya güzeli bir çocuk görmüştüm. Mart'ta. Galiba doğum gününü kutluyordu. On altısında gibi görünüyordu. Fransızdı. Bana baktı. Tek kelime konuşmadık, bir daha da görmedim."

Ingham ses çıkarmadan başını salladı. Bakışları yine beyaz elbiseli kıza kaydı. Güneş yanığı, düzgün kolları vardı. Sarışın, geçkince, beyaz ceketli, İngilizce benzeyen bir adam, kırk yaşlarında tombulca bir kadın ve daha genç, esmer bir erkekle beraberdi. Kocası mıydı acaba? Ingham o masaya bir daha bakmamaya karar verdi. Kızın çekiciliğinden kendini kurtaramıyordu. Sıcaklar insanın başına ne işler açıyor, dedi kendi kendine.

"Bir içki alır mısınız?" diye sordu Jensen'e.

"Kahve içerim."

Tezgâhın arkasında tek başına çalışan barmen siparişlere yetişmekte güçlük çekiyordu, bu yüzden kahvenin gelmesi uzun sürdü. Barın sol arka tarafındaki açık pencereden, loş ışıklı otel bahçesindeki müşterileri eğlendiren Arap çalgıcıların müziği yükseliyordu. Amma gürültülü yermiş, diye düşündü Ingham.

Burada geçirdikleri kısa sürenin Jensen'i biraz neşelendirdiğini, ona köpeğini unutturduğunu umuyordu. Hasso'yu bir daha görmeyecekti zavallı! Jensen'in köpeksiz, tek başına, keder içinde Kopenhag'a dönüşünü canlandırdı gözünde. Ne yapabiliirdi ki?

Jensen'i bungalovvuna davet etti. Tabii beriki hemen kabul etti daveti, ama bu akşam aklının sekste olmadığını, yalnızlıktan ötürü gelmek istediğini anlamıştı Ingham.

"Danimarka'da aileniz geniş mi?" diye sordu Ingham. Jen-

81

sen'in pantolonunun arka cebinden ayırmadığı el fenerinin ışığında kumlu patikadan bungalowa doğru yürüyorlardı.

"Sadece annem, babam ve kız kardeşim," dedi Jensen. "Ağabeyim ben on beş yaşındayken intihar etti. Bilirsiniz ya, karanlık ruhlu Danimarkalılar, derler. Hayır, siz melankolik Danimarkalılar diyorsunuz galiba."

"Onlara sık sık yazar mısınız?" Ingham odasının kapısını açtı. Işığı yakıncaya kadar dikkat kesilmişti, ama odada kimse yoktu.

"Eh, arada bir yazıyorum."

Ailesi hakkındaki soruların Jensen'in moralini hiç düzeltmediğini anlamıştı Ingham.

"Pek güzel bir oda," dedi Jensen. "Basit. Hoşuma gitti."

Ingham viski, bardak ve buz getirdi, yan yana yatağın kenarına oturup sehpayı önlerine çektiler. Ingham, hem Jensen'in hem de kendisinin, farklı nedenlerden ötürü keyifsiz olduklarını fark etmişti. Jensen'e Ina'dan ya da odasındaki sıradan bir olay sayılabilecek hırsızlıktan söz edecek değildi. Belki Jensen'in keyifsizliğinin de köpeği dışında Ingham'a anlatmak istemediği bazı başka nedenleri vardı. Acaba insan bu gibi durumlarda hayatı daha çekilir hale getirmek için ne yapmalı, diye düşündü Ingham. Sadece aynı odada, arada bir metre yer bırakarak oturup susmak, birbirlerinin dilini konuştukları halde bir şey söylememek yeterli miydi?

Aradan bir çeyrek saat geçmeden Ingham büsbütün sıkıldığını fark etti, oysa Jensen, birkaç ay önce bir Amerikalı arkadaşıyla ülke içlerinde çıktıkları bir çöl gezisini anlatmaya başlamıştı. Üzerlerindeki giyecekleri paramparça eden kum fırtınalarına yakalandıklarından, açıkta, buz gibi soğukta gecelediklerinden, köpeği de birlikte götürdüklerinden söz ediyordu. Ingham'ın dikkati dağılmıştı. Birdenbire, Ina'nın John Castlevvood'u sevdiğine ve onunla yattığına inanmaya başladı. Belki de kendi evinde yatmışlardı! Hayır, bu kadarı da fazlaydı artık. John'un da evi vardı, üstelik yalnız oturuyordu. İlişkileri süresince Ina'yı her zaman güvenilir ve sağlam bir insan olarak görmüştü - hem fiziksel açıdan çok sevimli ve çekici, hem de Ingham'a olan sevgisi ve ona karşı davranışlarında sağlam. O güne kadar, Ina'dan gördüğü ilginin, gösterdiğinden daha fazla olduğu inancıyla yaşadığını fark etti. Ah, ne büyük ap-

82

tallık etmişti! O kahrolasica, her anlama gelebilen mektubunu bu gece, Jensen gittikten sonra bir daha okumalıydı. Gerçi epey içmişti, bardağı da yarı dolu duruyordu, ama yine de mektubu okuyup üzerinde düşünenecekti; belki ani bir içgüdüyle daha iyi anlar, gerçekten neler olduğunu kavrayabilirdi. Ina John'la yattıysa neden gerçeği söylemekten çekiniyordu? Cinsel birleşme konusunda rahatça konuşabilen biriymi oysa. "Samanlarda yuvarlanmak," ya da kısaca "sevişmek" derdi. Evliliğinden beri geçirdiği maceraları da açık yüreklilikle anlatmıştı Ingham'a.

»

Jensen saat bire doğru kalktı, evine yalnız dönmeyi önerdiği, hatta kibarca directtiği halde Ingham onu arabayla Melik'in köşesine kadar götürdü. Tekrar arabasına binerken, Jensen'in ara sokakta gittikçe uzaklaşan, "Hasso! Hasso!" çağrılarını duydu. Bir ıslık, arkasından bir küfür, Danimarkaca birkaç söz ve çaresiz bir haykırış geldi kulağına. Cesedi bu sokakta gördüğünü hatırladı. Daracık, ama karmaşık duygular dolu bir sokaktı.

Ina'nın mektubunu bir daha okudu, eskisinden farklı bir sonuç çıkaramadı. Öfkeli, çaresiz ve son derece mutsuz bir halde yatağına uzandı.

83

IX

Ingham birkaç gün sonra bir sabah, Fourati'deki esmer kızı plajda gördü. Yan yana duran iki şezlongdan birine oturmuştu, öteki boş duruyordu. Bir Arap oğlan, kıza elindeki sepetten bir şeyler satmaya çalışıyordu.

"Mais non, merci. Pas d'argent aujourd'hui!" diyordu kız sinirli bir gülümsemeyle.

Ingham denizden yeni çıkmış, üzerinde bornozla kıyı boyunca sigara içerek yürüyordu. Kızın şivesinden İngiliz ya da Amerikalı olduğunu tahmin etti.

"Canınızı mı sıkıyor?" diye sordu.

"Hayır, ama bir türlü başımdan savamıyorum." Amerikalıydı.

"Benim üzerimde de para yok, ama sanırım sigarayla halledebi-

84

liriz." Paketinden iki sigara çıkardı. Çocuk istiridye kabuğu satıyordu; sigaraları kapıp kumlarda yalınayak koşarak uzaklaştı.

"Sigara aklıma gelmedi değil, ama içmediğim için yanımda taşıyorum." Çok koyu kahverengi gözleri vardı. Cildi düzgün ve bronz rengiydi, saçlarını sıkıca arkaya taramıştı. Badem, ona bakarken Ingham'ın aklına gelen ilk sözcük bu olmuştu.

"Fourati'de kaldığınızı sanıyordum," dedi.

"Doğru. Bir tanıdığım buraya öğlen yemeğine davet etti."

Ingham plajdan otele çıkan yola göz attı; bu tanıdık -erkek olsa gerek- her an çıkagelecek gibiydi. Kızın yanındaki boş şezlongda sarılı beyazlı bir havluyla bir güneş gözlüğü duruyordu. Birden, akşam bu kızla yemek yiyecekleri, sonra herhangi bir yerde sevişecekleri içine doğdu, böyle olacağına kuvvetle inanıyordu.

"Çoktan beri mi Hammamet'tesiniz?" Protokol gereği beklenen sorular.

İki haftadır buradaydı, Paris'e gidecekti. Pennsylvanialıydı. Parmağında nişan yüzüğü yoktu. Yirmi beş yaşlarında olmalıydı. Ingham, New Yorklu olduğunu söyledi. Sonunda, -uzaktan mayolu, spor gömlekli bir adamla ardında elinde tepsisiyle bir garson otelden plaja inerlerken- tam zamanında istediğini sormayı başardı:

"Gitmeden benimle bir içki içmek ister miydiniz? Bu akşam vaktiniz var mı?"

"Olur, sadece bir içki."

"Sizi Fourati'den alırım. Yedi buçuk iyi mi?"

"Tamam. Adım Kathryn Darby. D-a-r-b-y."

"Benimki de Howard Ingham. Memnun oldum. Yedi buçukta görüşürüz." El sallayıp moteline doğru uzaklaştı.

Garsonun önündeki mayolu adam daha sekiz-on metre uzaktaydı. Ingham tekrar dikkatle bakmamıştı, adamın otuzunda mı, yoksa altmış yaşında mı olduğunu bilemiyordu.

O gün öğleden sonra istediği gibi çalışabilirdi. Sabah dört sayfa yazmıştı, öğleden sonra neredeyse altı sayfayı buldu.

Saat beş sularında BYB uğrayıp, Ingham'ı odasında içki içmeye davet etti.

"Teşekkür ederim, ama bugün olmaz," dedi Ingham. "Foura-

85

ti'de genç bir hanımla randevum var. Yarın burada buluşmaya ne dersiniz?"

"Genç bir hanımla demek. Pek güzel!" dedi Adams, yine yanaklarını şişiren gülümsemesiyle. "O halde iyi eğlenceler. Yarın da olur tabii, altı buçukta, tamam mı?"

Ingham, o gün öğleden sonra Mokta'ya yıkatıp ütüttüğü beyaz ceketini giydi, yedi buçukta Fourati otelinin resepsiyonuna gelerek Miss Darby'nin odasına telefon etti. Bahçedeki masalardan birine geçip birer Tom Collins sipariş ettiler.

Kız, amcasının avukat yazıhanesinde sekreter olarak çalıştığını, hukuk bilgisinin giderek arttığını, ancak bu bilgileri hiçbir zaman değerlendiremeyeceğini, çünkü yüksek tahsil yapmayı düşünmediğini anlattı.

Ingham'ın çoktandır özlemini çektiği bir sıcaklık, dostluk -belki de sadece açıklık- vardı davranışlarında. Biraz çocuksuydu, ama seviyesiz değildi. Her önüne gelenle düşüp kalkan bir tipe benzemiyordu, ama beğendiği erkek şanslı demekti, çünkü pek güzel bir kızdı.

Fourati'de akşam yemeği yediler.

"Sizinle birlikte olmak çok hoş," dedi Ingham. "Bir aydır burada oldukça yalnızdım. Kimseyle tanışmaya da kalkmadım, çünkü çalışmam gerekiyordu. Ama iş bile insanın zaman zaman kendini yalnız hissetmesine engel olamıyor."

Genç kız işiyle ilgili birkaç soru sordu. Çok geçmeden Ingham birlikte film çevireceği adamın gelmediğini anlatmaya başladı. İntihar ettiğini de söyledi, ancak John'un adını vermekten kaçındı. Tunus'ta birkaç hafta daha kalıp romanını yazmaya devam edeceğini söyledi.

Kathryn (adının doğru yazılışını kodlamıştı) anlatılanlarla ilgileniyor, Ingham bu ilgiyi, Adams'ın samimi olduğundan kuşku duymadığı sempatisine tercih ediyordu. "Onu iyi tanımadığınız halde ölümü sizin için ne büyük bir şok olmuştur kim bilir," dedi Kathryn.

Ingham konuyu değiştirip, Tunus'ta başka yerleri görüp görmediğini sordu. Görmüştü, başından geçenleri büyük bir coşkuyla anlatmaya başladı. Çarşıdan aldıklarını, kimini postayla gönderip kimini bavulunda götüreceği şeyleri sayıp döktü. Tatilini tek başına

86

geçiriyordu, ama Tunus'a, Amerika'da tanıştığı birkaç ingiliz arkadaşıyla gelmiş, onlar bir gün önce Londra'ya dönmüşlerdi.

Ingham bir ara, onunla Paris'e gidip birlikte birkaç gün geçirmeyi düşündü; ama sonra saçmaladığını fark etti. Bungalowunda bir içkiyle kahve ikram etmeyi önerdi, kız daveti kabul etti. İçki istemedi, Ingham iki

fincan koyu kahve pişirdi. Kathryn, gece denize girme önerisini de kabul edip Ingham'ın gömleklerinden birini giydi. Kumsalda kimseler yoktu. Mehtap yarıya inmişti.

Tekrar odaya döndüler. Kathryn büyük, beyaz bir havluya sarınmış otururken Ingham, "Bu gece benimle kalmanı çok istiyorum," dedi. "Kalır mısın?"

"Ben de istiyorum," dedi kız.

İşte, her şey pek kolay olmuştu.

Ingham'ın uzattığı bornozu alıp banyoya gitti. Döndüğünde çıplaktı, yatağa girdi, Ingham da yanına süzüldü. Öpücükleri diş macunu tadındaydı, ama Ingham daha çok göğüsleriyle ilgileniyordu. Dikkatle kızın üzerine uzandı, ancak birkaç dakika sonra sevişecek kadar uyarılamadığını fark etti. Bu düşünceyi unutmaya çalıştı, kızın boynunu öpmeye devam etti, ama çok geçmeden tekrar hatırladı. Düşünmek işi berbat etmişti. Oysa, belki de yanlışlıkla, kızın eli de değmişti. Başkası olsa, bir şeyler yapmasını isteyebilirdim, diye düşündü, ama ona söyleyemezdi. Bir süre sonra birbirlerine sıkıca sarılıp, yan yana yattılar. Hiçbir şey olmamıştı, artık olmayacağını da biliyordu Ingham. Hem can sıkıcı, hem de gülünç bir durumdu. O güne kadar -böyle bilerek ve isteyerek yatağa girdiğinde-hiç başına gelmemişti. İna, onun çok yorucu olduğunu iddia eder, Ingham da bu sözlerden gurur duyardı. Kathryn'le fazla konuşmadı, doğruluğundan emin olduğu bir iki kompliman yaptı. Kendini boşlukta hissediyordu; öylesine kaybolmuştu ki, iktidarsızlığına üzülemiyordu bile. Neden böyle oldu acaba, diye düşündü. Bungalowun etkisi mi? Yok, herhalde değildir.

"Çok sevimlisin," dedi Kathryn.

Ingham neredeyse gülecekti. "Sen de çok güzelsin."

Ensesindeki elin teması rahatlatıcı, teselli ediciydi, ama heyecan vermiyordu. Acaba kızmış mıydı? Hayal kırıklığına uğramış mıydı?

87

Kız birden aksırdı.

"Üşüyorsun!"

"Denize girmekten."

Ingham kalktı, mutfakta bir bardak viski doldurup getirdi, elinde bardakla bornozunu giymeye çalışırken, "Sek mi içersin?" diye sordu.

Evet, öyle istiyordu.

Yirmi dakika sonra kızı arabasıyla Fourati'ye götürdü. Gece kalmak isteyip istemediğini sormuş, beriki istememişti Ingham'a karşı tutumunda hiçbir değişiklik olmamıştı -ne yazık, oysa sevişmiş olsalar şimdi herhalde başka türlü davranırdı.

"Yarın akşam birlikte yemek yiyelim mi?" diye sordu Ingham. "İstersen odamda bir şeyler de pişirebiliriz, değişiklik olur."

"Yarın akşam burada birine sözüm var, öğlen olmaz mı?"

"Çalışırken öğlen yemeğine çıkmıyorum."

İki gün sonra, yine yedi buçukta buluşmaya karar verdiler.

Ingham eve dönüp hemen pijama altını giydi. Yatağın kenarına oturdu. Morali bozulmuştu.

Depresyonunun nedenini bulmak için bunalımının taa dibine inmesi gerekiyordu. Son ayda çok değiştiğinin farkındaydı. Neden değişmişti? Nedenini birkaç gün içinde anlayabileceğini umuyordu. Bu tür sorulara düşünerek karşılık bulunamazdı.

Kathryn Darby, Lotte'den daha akıllı, diye düşündü durup dururken. Bu, Lotte'den daha akıllı olan herkesin entelektüel olduğu anlamına gelmiyordu. Lotte, hayatındaki büyük, etkisi uzun süren hatalarından biriydi. Hovvard'la evliliğinden sıkılıp başkasına kaçmıştı. Adam, New York'ta sık sık evlerine davet ettikleri bir reklamcıydı; esprili, dışa dönük, Ingham'a göre bütün kadınların beğendiği, ama ciddiye almadığı tiplerdendi. Neler olduğunu anlamaya fırsat bulamadan bu Thomas Jeffrey, Lotte'ye evlenme teklif etmiş, dahası Lotte de evet demişti. Ingham'ın yaşamında benzeri ölçüde önemli sayılabilecek hiçbir olay bu kadar çabuk olup bitmemişti. Karşı koyacak zaman bile bulamadığını hissediyordu. "Varlığımı yalnız yatakta fark ediyorsun," derdi Lotte ara sıra. Doğruydı. Ingham'ın yazdıklarıyla da, başkalarının kitaplarıyla da ilgilenmezdi; Ingham'ın ya da herhangi birinin ilginç bir

88

fikrini, sıradan ve konuyla hiç ilgisi olmayan, ama iyi niyetle söylenmiş bir çift sözle yok etmek gibi ilginç bir alışkanlığı vardı. Ing-ham bu gibi durumlara gülüp geçerdi, dostane bir gülümsemeyle hem de. Lotte'ye tapmıştı, o güne kadar hiçbir kadın Ingham'ı fiziksel yönüyle böylesine kendine bağlamamıştı. Anlaşılan, kadınları mutlu etmeye yetmiyordu bu kadarı. Hayır, onu suçlamıyordu. İyi aileden gelme, kötü yetiştirilmiş, şımarık, tenisten başka hiçbir merakı olmayan, onu da -herhalde tembellikten- zamanla tavsatmış bir insandı.

Acaba Lotte bir şans daha tanısa, ilişkileri daha mı iyi olurdu? Ama Lotte evliydi. Ingham bir şans daha istiyor muydu? Tabii ki hayır. Bütün bunlar nereden aklına gelmişti sanki?

Aynı moral bozukluğuyla yattı, ama Kathryn Darby'nin yastığa sinmiş kokusuna aldırmadı, farkına bile varmamıştı.

89

X

"Hasso herhalde bir yerlerde, kumun bir metre altındadır artık," dedi Jensen. "Belki de sadece yarım metre." Perişan bir halde, Cafe de la Plage'ın barına yaslanmış, boukhah içiyordu. Görünüşüne bakılırsa da ilk kadehi değildi.

Öğlen olmak üzereydi. Ingham, sabah daktilo şeridi almak üzere Hammamet'e gitmiş, dışarıdan bakınca sanki her şeyi satı-yormuş gibi görünen üç dükkâna sorup bulamadan gelmişti.

"Acaba köpeği getirene ödül vereceğinizi açıklasanız yararı olur mu?" diye sordu.

"İlk aklıma gelen bu oldu," dedi Jensen. "Çocuklara söyledim, onlar hemen başkalarına anlatır. Ama ne fayda? Mutlaka öldürmüşlerdir, yoksa şimdiye kadar gelirdi." Sesi titredi, başını çıplak

90

kollarına yasladı; Ingham, sıkıntı ve çaresizlik içinde Jensen'in ağlamak üzere olduğunu fark etti. O da çok üzölmüş, gözleri dolmuştu. "Ne diyeceğimi bilemiyorum... pis haydutlar!"

Jensen sinirli bir kahkaha atıp bardağındaki içkiyi başına dikti. "Genellikle kesik başı kapıdan içeri atarlar. Bana hiç değilse bunu yapmadılar şimdiye kadar."

"Size düşman olan biri var mı? Komşularınızdan falan?"

Jensen omuz silkti. "Bildiğim kadarıyla yok. Kimseyle kavga etmiş değilim, gürültü etmiyorum. Kırımı da zamanında ödüyorum; üstelik peşin."

Ingham bir an durakladı, ardından, "Hammamet'ten ayrılmayı düşünüyor musunuz?" diye sordu.

"Birkaç gün daha bekleyeceğim. Sonra... tabii gideceğim. Size bir şey söyleyeyim mi? Hasso'nun kemiklerinin burada, bu kahrolası kumlarda olduğunu düşününce tepem atıyor! Oh, Yahudiler gereken dersi verdi işte hepsine!"

Ingham kuşkuyla çevresine bakındı, ama bar her zamanki gibi gürültülüydü, yakınlarda İngilizce bilen kimse görünmüyordu. Barmenle müşterilerden birkaçı, heyecanını yenemeyen Jensen'e bakıyorlardı, ama gözlerinde en ufak bir düşmanlık belirtisi yoktu. "Evet, bu konuda sizinle aynı fikirdeyim."

"İnsanın benim kadar nefret etmesi iyi bir şey değil," dedi Jensen. Bir elini yumruk yapmış, ötekiyle ufacık, boş kadehi öyle sıkı yakalamıştı ki, Ingham her an fırlatabileceğinden korkuyordu. "Hiç iyi değil."

"Bir şeyler yemelisiniz. Bu akşam birlikte yemeğe gidelim diyecektim, ama bir sözüm var. Yarın akşama ne dersiniz?"

Jensen kabul etti. Cafe de la Plage'da buluşmaya karar verdiler.

Ingham bungalowuna döndü. Jensen'e gerektiği kadar yardım etmediğini düşünerek kendini suçluyordu. Akşam Kathryn Darby'le buluşmayı da hiç canı istemiyordu, keşke onun yerine Jensen olsaydı, daha az can sıkıcı, daha güzel bir akşam geçirirdik, diye düşündü.

Öğleden sonra, Ingham'ın annesinin Florida'dan gönderdiği mektupla (annesiyile babası emekli olduktan sonra Florida'ya yerleşmişlerdi), Ina'dan ekspres bir mektup geldi:

91

10 Temmuz 19-Sevgili Howard,

Gerçekten de sana bazı açıklamalar borçluyum, anlatmaya çalışacağım. Önce olaydan neden bu kadar etkilendiğimden başlayayım. Bir ara, John'u sevdiğime inanmıştım - madem ki gerçeklerden söz ediyoruz, o halde onunla yattığımı da söylemem gerekli-, iki kez yattık. "Neden?" diye soracaksın. Birincisi, senin beni çılgınca - yani derin ve kayıtsız şartsız bir aşkla sevdiğini hiç düşünmedim. İnsan biraz da sevebilir, biliyorsun. Her sevgi ille de grande passion demek değildir, her sevgi evliliğe temel olamaz. John'u çekici buluyordum. Bana delicesine tutkundü; bir seneden fazla bir süredir tanıştığımız halde bu sevgisini birdenbire açığa vurduğunu düşünürsen, biraz garip tabii. Ona herhangi bir söz vermedim. Senin de bildiğin gibi, ilişkimizin farkındaydı, ayrıca senin bana evlenme teklif ettiğini, benim de kabul ettiğimi söyledim. Böyle bir karar vermiş sayılırdık değil mi? John çok duygusaldı; biraz mesafeli davranır-sam birbirimizi gerçekten sevip sevmediğimizi anlayacağımızı sanmıştım. Benim için bambaşka bir dünyaydı o, kafasında geliştirdiği resimleri kelimelere dökmesini çok iyi biliyordu.

Ya ben, diye düşündü Ingham, beceremiyor muyum? Benim yazarlığım Ina'nın gözünde John'un kameramanlığı kadar iyi değil mi?

Bir süre sonra onda bir zayıflık, bir dengesizlik sezmeye başladım -bana olan sevgisiyle ilgisi yoktu bunun, hislerinde sapasağlamdı. Beğenmediğim, hatta biraz da korktuğum zayıflığı, karakterinin bir parçasıydı.

Kendini değiştirmek elinde değildi, onu bu yüzden suçlamam da söz konusu olamazdı, ama bunun farkına

vardıktan sonra ilişkiyi sürdüremeyeceğimizi anladım. Elimden geldiğince dikkat ederek, onu kırmadan ayrılmaya çalıştım - ama işler asla böyle yürümüyor. Daima, o "Korkunç Konuşmanın" yapılması gereken an var, çünkü karşıdaki insanın gerçeği başka türlü kabul etmesi mümkün değil. Ayrılık

92

dedim de -ilişkimiz sadece on gün sürdü. Benim ayrılma isteğim ne yazık ki John'un da sonu oldu. Beş gün süreyle gittikçe kötüleşti, yardım etmeye çalıştım, ama son iki gün benimle görüşmek istemedi. Kendi evinde kaldığını düşünüyordum. Onu bulduğumda ölmüştü. Cesedini gördüğüm anki dehşetimi anlatmaya kalkmayacağım, bunu anlatacak sözcükleri bulamıyorum - zaten o sözcükler de yok. İşte böyle, sevgili Howard. Bakalım bütün bunlara ne diyeceksin? Herhalde benimle ilişkini kesmek isteyeceksindir. Anlayışla karşılarım -hoş, karşılamasam da ne yararı var artık? Bunları sana anlatmayabilirdim, eğer John Peter'e anlatmadıysa, yani ayrıntılarıyla anlatmadıysa, benden başka kimse bilmiyor, ama yine de bunları öğrenmek senin hakkın diye düşündüm. Senden hâlâ hoşlanıyorum - hatta seni seviyorum. İçinden geçenleri bilmek isterdim. Döndüğünde - yakında geleceğini tahmin ediyorum - istersen yine görüşürüz. Karar senin. Her zamanki gibi işime devam ediyorum, ama ölesiye yorgunum. (İşveren kanının son damlasını isterse, cesedini de vermeli insan.) Yine eskisi gibi eve bir sürü iş getiriyorum. Ağustos biraz rahat geçeceğe benziyor, o zaman iki haftalık iznimi kullanırım belki. Mektubun ne kadar öfkeli olursa olsun, lütfen bana hemen cevap yazar mısın?

Sevgiler Ina

Ingham'ın mektuba ilk tepkisi küçümseme oldu. Aman Tanrım, Ina nasıl böyle bir hata yapardı! Oysa akli başında biri olduğuna inanmıştı şimdiye kadar. Bu mektupta resmen özür diliyor, hatta yalvarıyor, ona geri döneceğini umuyordu. Ne kadar saçma bir durumdu!

Bütün bunlar, Jensen'in köpeği yanında hiç kalır, diye düşündü Ingham.

Ina haklıydı. Ona "çılğınca âşık" olmamıştı, ama bağlanmış, derin bir güven duymuştu. Bunun farkına, ancak aldatıldığını öğrendikten sonra varıyordu. "Aldatılmak" sözcüğünü tiksindirici

93

buldu. Onun yokluğunda Ina'nın başkasıyla bir gönül macerası yaşamasına karşı çıkacak kadar geri kafalı değildi, ama Ina bu olaya duygu karıştırmıştı. Dünyadaki her kadın gibi Ina da, "gerçek ve uzun süreli" bir ilişki aramış, bunu John Castlewood gibi zayıf karakterli birinde bulduğunu sanmıştı.

Keşke John'la bir iki kez "samanlarda yuvarlandığını", ama buna fazla önem vermediğini, ne yazık ki John'un işi fazlasıyla ciddiye aldığını yazmış olsaydı, diye düşündü. Hayır, bunun yerine, her kuş beyinlinin yazacağı mektubu yazmıştı.

Bir şeyler içmeli, dedi kendi kendine, bir viski. Şişenin dibinde kalan son yudumu, dolaptan buz çıkarmaya kalkmadan, biraz suyla içti. Portföyünü şortunun cebine yerleştirip bungalovların yolundaki bakkala gitti. Saat altıya çeyrek vardı; Kathryn'le buluşmadan bir iki kadeh daha içebilirdi. Kathryn aptalın biri miydi acaba?

Bakkal dükkânına doğru yürürken, ana yoldan birkaç devenin geçtiğini gördü. Develerden birinin üzerinde yanık yüzlü, entarili bir yerli oturuyordu. Develer birbirlerine bağlanmıştı. Yalınayak bir Arabın sürdüğü, tepesine kadar odun yüklü bir eşek arabası kenarda durdu, biri indi. Kırmızı şalvarlı Abdullah'dı bu. Ingham şaşırmıştı. Burada ne iş olduğunu merak etti. Arabın sağa sola bakıp otel tarafına geçtiğini ve Hammamet yönünde yürüdüğünü gördü. Eşek arabası Hammamet'ten gelip yola devam etmişti. Arap, otel tarafındaki çalılar arasında gözden kayboldu. Ingham bakkaldan yumurta, viski ve bira aldı. Biraz ötedeki hediyelik eşya dükkânının sahibiyle görüşmeye gidiyordu belki, diye düşündü. Otelle Hammamet arasında Arapların işlettiği birkaç manav dükkânı da vardı. Ancak Abdullah'ı otelin bu kadar yakınında görmek canını sıkıyordu. Hayatının en kötü günlerinden birini geçirmekte olduğunun farkındaydı, belki de bu yüzden çabuk sinirleniyordu.

Kathryn'i otelinden alıp, birer aperitif içmek üzere doğru Cafe de la Plage'a götürdü. Kathryn daha önce İngiliz arkadaşlarıyla da gelmişti buraya. "Pek sevdik, ama çok gürültülüydü," dedi. "İngilizler rahatsız oldular." Anlaşılan kendisi gürültü ve kalabalığa aldırıyordu.

Ingham, Jensen'i görebilmek umuduyla etrafına bakındı, ama göremedi.

94

Plage'dan karşıya geçip Melik'in Yeri'ne gittiler. Yandaki fırında işbaşı yapılmıştı. Ayağında şort, başında kâğıttan külahla kapıya dayanmış duran genç bir Arap fırıncı, ilgiyle Kathryn'i süzdü. Çevredeki mis gibi taze ekmek kokusu insanı rahatlatıyordu âdeta. Melik'in Yeri gürültülüydü; iki üç masada flütle yaylı çalgılar çalınmaktaydı. Tavan kirişlerinin birine asılı kafesteki kanarya neşeyle müziğe katılıyordu. Ingham, bir akşam Adams'la buraya gelişini hatırladı; Adams bitip tükenmek bilmeyen monologlarından birini sürdürürken Ingham, başını kanadının altına sokup uyuyan kanaryaya pek gıpta etmişti. Terasta Kathryn'den başka tek bir kadın vardı. Konuşacak konu bulmakta güçlük çekmedikleri halde akşam Ingham'm tahmin ettiği gibi biraz sıkıcı geçiyordu. Kathryn, özellikle sonbaharda, kabaklar olgunlaşıp

yapraklar dökülmeye başladığı zaman Pennsylvania'yı ne kadar sevdiğinden söz etmekteydi. Günün birinde meslek sahibi, sevimli bir Pennsylvanialıyla, belki bir avukatla evlenip bahçeli bir villada oturacaktır mutlaka, diye düşündü Ingham. Oysa Kathryn erkeklerle ilgili herhangi bir şey söylememişti. Bağımsız tavırlarının kendine özgü bir çekiciliği vardı. Üstelik son derece güzeldi. Buna rağmen Ingham o gece Kathryn'le yatmayı ne düşünüyor ne de istiyordu. Son olarak Fourati'de birer içki içip ayrıldılar.

Yemekten sonra, içkinin de etkisiyle, Ingham biraz gevşemiş, öfkesi, can sıkıntısı -hiç değilse yüzeysel olarak- "geçmişti; bunu Pennsylvanialı Bayan Kathryn'e borçluydu. Neydi o sözünü ettiği elmalı böreğin adı?

Odasına dönünce Ina'nın mektubunu sinirlenmeden kırılmadan bir daha okumaya çalıştı, ama başaramadı. Mektubu masaya bırakıp başını havaya kaldırarak:

"Tanrım ne olur, Jensen'in köpeğini geri getir, lütfen" dedi.

Sonra gidip yattı. Henüz geceyarısı olmamıştı.

Neden uyandığını bilmiyordu, ama birdenbire yatakta doğrularak dirseğine yaslandı. Oda karanlıktı. Kapı tokmağı hafifçe gıcırdadı. Ingham yerinden fırlayıp hiç düşünmeden odanın ortasındaki yazı masasının arkasına geçti. Yüzü kapıya dönüktü. Evet, kapı yavaşça açılıyordu. Olduğu yerde büzüldü. Kahrolasica kapıyı kilitlemeyi unuttuğunu fark etmişti. Bungalowların patikasından sokak

95

lambasının açık kapıdan içeri süzülen mat ışığında iki büküm bir gölgenin sessizce içeri girdiğini gördü.

Ingham masanın üzerinden daktiloyu kapıp olanca gücüyle karşıya doğru fırlattı; sağ kolunu, tıpkı bir basketbolcünün topu çembere atarken yaptığı gibi ani bir hareketle ileriye uzatmıştı, ama bu durumda hedefi daha aşağıdaydı. Atışı sarıklı bir başa isabet etmişti. Daktilo büyük bir gürültüyle yere düştü, gölge bir çığlık attı, geriye doğru sendeleyerek terasa düştü. Ingham bir sıçrayışta kapıya ulaştı, ayağıyla daktiloyu kenara itip kapıyı kapadı. Sağdaki pencerenin içine koyduğu anahtarı buldu, el yordamıyla kapıyı kilitledi.

Bir süre ses çıkarmadan durup bekledi, dışarıda birilerinin daha olabileceğinden kuşkulandı.

Karanlıkta mutfığa yöneldi, musluğun yanına bıraktığı viski şişesine çarpıp neredeyse düşürecekken son anda yakalayıp koca bir yudum içti. İçki iyi gelmişti. Bir yudum daha aldı, mantarı avucu-nun içiyle gıcırdatarak bastırıp, şişeyi yine musluğun kenarına koydu, kapıya doğru kulak kabarttı. Daktiloyla vurduğu adamın Abdullah olduğunu biliyordu. En azından yüzde doksan emindi.

Dışarıdan alçak sesle konuşmalar yaklaşıyordu. Heyecanlı birileri Arapça bir şeyler fısıldamaktaydı. Bir ışık huzmesi kapalı panjurları sıyrıp kayboldu. Ingham kaskatı kesildi. Adamın suç ortakları mıydı bunlar, yoksa gürültüyü duyup gelen otel komileri mi?

Terasta çıplak ayak sesleri duydu, ardından bir homurtu yükseldi, ağır bir cisim yerde sürüklendi. Tabii, o kahrolasica Arap'tı bu. Gelenler her kimse, onu çekerek götürüyorlardı.

Ingham, fısıltılar arasında "Mokta" dendiğini duydu.

Ayak sesleri uzaklaştı, kayboldu. Ingham bir süre daha mutfakta bekledi. Mokta'dan mı söz ettiklerini, yoksa ona mı seslendiklerini anlayamamıştı. Bir ara, arkalarından yetişip onlarla konuşmayı düşündü, ama acaba gerçekten motel personeli miydi gelenler?

Titreyerek derin bir iç çekti. Şimdi kumlardan hafif ayak sesleri geliyordu, pamuk gibi, yumuşacık adımlar. Biri bezle terası sildi. Kanlan temizliyorlar, diye düşündü Ingham. Midesi bulanmıştı. Ayak sesleri uzaklaştı. Ingham, içinden yavaş yavaş yirmiyeye kadar sayarak bekledi, sonra panjurlardan dışarıya fazla ışık sızması için masa lambasını yere koyup yaktı. Daktilosunu merak ediyordu.

96

Makinenin ön çerçevesi aşağıya doğru eğilmişti. Ingham - yaşlı Arabın başındaki darbeyi düşündüğünden değil - daktilonun bu garip görünüşüne bakıp yüzünü buruşturdu. Aralık tuşu bükülmüş, bir ucu yukarı kalkmıştı. Bazı harfler eğri duruyordu, demirleri birbirlerine girmişti. Ingham harf uçlarını eliyle bastırmaya çalıştı, ama yerlerine oturtamadı. Çerçeve on santim kadar kaymıştı. Ne yapalım, Tunus'a götürür yaptırırım, dedi kendi kendine.

Işığı söndürüp yatağına girdi, sıcağın üstünü örtmedi. Bir saat kadar uyumadan yattı, artık dışarıdan hiç ses duyulmuyordu. Tekrar kalkıp ışığı yaktı, daktilosunu elbise dolabının alt rafına, ayakkabılarının yanına taşıdı. Sabah Mokta'nın ya da öteki komilerden birinin görmesini istemiyordu.

97

XI

Ingham ertesi sabah Mokta'nın kahvaltısı getirdiğinde ne yapacağını merak ediyordu. Ancak, dokuzu on geç, daha önce birkaç kez gördüğü, ama adını bilmediği, başka bir komi servis yaptı.

"Merci," dedi Ingham.

"A votre service, m'sieur." Genç Arap sakın, ifadesiz bir yüzle dışarı çıktı.

Ingham Tunus'a gitmek üzere hazırlandı. Daktiloyu kutusuna yerleştirebilmişti. Bir ara, arabasını motelin arkasına getirip daktiloyu orada yüklemeyi düşündü. Saçma, dedi kendi kendine; yaşlı adamın neyle yaralandığını nereden bileceklerdi?

Dokuz buçuğu beş gece kapısını kilitleyip yola çıktı. Araba ileride, Adams'ın bungalovunun önündeydi; bir gece önce yemekten döndüğünde Adams'ın odasında ışık görürse kapısını vurmaya dü-

98

sünmüştü, ama oda karanlıktı. Arabası en solda, bir ağacın altında duruyordu, yanına iki araba daha park etmişti. Acaba yaşlı Arap otomobili görmedi de dışarıda olduğumu mu sandı, diye geçirdi aklından. Ama hangi odada kaldığını nereden biliyordu? Komilerden biri söylemiş olabilirdi, ama pek akla yakın değildi bu. Arap belki de karanlık gördüğü bütün odaların kapılarını açmayı denemişti. Mokta ortalarında görünmüyordu.

Ingham irkildi; Adams elinde paletleri ve zıpkınıyla yalınayak, kumsaldan odasına dönüyordu.

"Günaydın!" diye seslendi Adams.

"Günaydın, Francis!" Daktiloyu arabasının arka koltuğunun altına, yere koymuştu, kapıyı kapadı.

"Yolculuk mu var?" Adams yaklaşmıştı.

"Tunus'a gidip birkaç daktilo şeridiyle kâğıt alacağım." Bir yandan, ya o da gelmek isterse, diye düşünüyordu.

"Dün geceki çılgılığı duyduunuz mu?" diye sordu Adams. "Saat ikiye geliyordu. Uykumdan fırladım."

"Evet, bir şey duydum." Ingham birdenbire, Arabi öldürmüş olabileceğini anlamıştı, huzursuzluğunun nedeni buydu.

"Ses sizin taraftan geldi. Komilerden birkaçının kalkıp baktıklarını duydum. Gelmeleri bir saat sürdü. Odam onlara çok yakın olduğu için her şeyi duyuyorum." Eliyle kaldığı bungalowu gösterdi. "Olayda bir gariplik var, komilerden biri buraya döndü" - eli bu sefer bungalow bürosuna doğru uzandı - "bir dakika sonra koş koş dışarı çıktı."

Herhalde bez almaya gelmişti, dedi Ingham kendi kendine. Yoksa kürek mi?

"İşin tuhafı, komilerden hiçbirisi ne olduğunu söylemiyor. Belki kavga çıkmış, biri yaralanmıştır, ama bir saat boyunca nereye girmiş olabilirler?" Adams'ın gözleri merakla parlıyordu.

"Bilmem ki," dedi Ingham, arabasının kapısını açarken. "Mokta'ya sorarım."

"O da söylemez. Bu akşam birlikte bir içki içip yemeğe gidelim mi?"

Ingham, hiç canı istemediği halde "Olur tabii," dedi. "İçkiye bana gelir misiniz?"

99

"Siz bana gelin. Göstermek istediğim bir şey var." Boncuk gözlerini kırıştırdı.

"Peki. Altı buçukta gelirim," dedi Ingham arabasına binerken.

Tunus yoluna çıkmak için Hammamet'ten geçmesi gerekiyordu. Postanenin köşesine, Cafe de la Plage'in açığındaki masalarına baktı, kırmızı şalvarlı Arap ortalarında görünmüyordu.

Tunus'ta istediği gibi bir tamirci bulabilmek için kırk dakika dolaştı. Uğradığı bir iki yerde daktilo tamirinin en az iki hafta süreceğini söylemişler, işten anladıkları ya da vaktinde bitirebilecekleri izlenimini uyandırmamışlardı. Sonunda, kalabalık bir alışveriş caddesinde, güvenilir gibi görünen bir dükkânın sahibi, bir haftada yapılabileceğini söyledi. Ingham süreyi uzun bulduğu halde kabul etti.

"Nasıl bu hale geldi?" diye sordu adam Fransızca.

"Oteldeki oda hizmetçisi pencereden aşağıya düşürmüş," dedi Ingham. Bu yalanı önceden tasarlamıştı.

"Şanssızlık işte, umarım kimsenin başına düşmemiştir!"

"Hayır, sadece taş döşemeye düşmüş," dedi Ingham.

Makinenin makbuzunu alıp dükkândan çıktı. Daktiloyu bıraktıktan sonra elinde bir boşluk hissediyordu.

Burgiba Bulvarı'ndaki kahvelerden birine girdi, bir bira sipariş edip, aldığı Time dergisine göz attı. İsrail kazandığı topraklardan çekilmiyordu. Arapların Yahudilerden eskisinden de çok nefret ettiğini söylemek için kâhin olmak gerekmezdi. Durum bir süre daha gerginliğini koruyacağı benziyordu.

Öğlen yemeğine, Burgiba Bulvarı'nın karşı sırasında, tavandaki büyük vantilatörün serinlettiği restorana gitti; John Castlewood'un salık verdiği iki yerden biriydi burası. Seçtiği Scallopine milanese pek güzel pişirilmişti, günlerdir Hammamet'te yediklerinden sonra beğenmesi gerekirdi, ama iştahı yoktu. Arabın ölüp ölmediğini, komilerin otel idaresine, otelin de polise haber verip vermediklerini düşünüyordu. Verselerdi sabah erkenden otelden biri ya da polis kapısına dayanmaz mıydı? Komiler Arabi ölü bulunca korkup kumlara gömmüş olabilirlerdi. Kıyıda elli metre kadar geride, sık ağaçlı çam koruları vardı. Kimse buradan geçmiyor, herkes korunun çevresini dolaşıyordu. Pekâlâ oraya gömmüş olabilirlerdi.

100

Yoksa Jensen'in köpeğiyle ilgili korkularının etkisinde mi kalmıştı?

Bir gece önceki macerasını Jensen'e anlatmak geçti aklından. Jensen mutlaka anlayış gösterirdi. Dışarıda komilerin konuşmalarını duyduğu zaman, ya da terası sildikleri sırada kapıyı açmadığına pişman olmuştu.

Üçte çeyrek kala Reine'e döndü. İlk anda odası serin gelmişti. Soyunup duşa girdi. Soğuk suyun altında titredi, ama rahatlamıştı, zaten duş yapmak uzun sürmüyor, insan bir iki dakika sonra sıkılıp musluğu kapatarak yine sığa çıkıyordu. Akşam Adams'a klima cihazı alacak bir yer soracaktı. Giyinmeden çarşafın arasına süzölüp bir saat kadar uyudu.

Uyandığı anda aklına ilk olarak romanının yazmakta olduğı bölümü, henüz bitirmediğı bir sahne geldi, yatağına doğrulup yazı masasına baktı. Daktilosu yerinde değildi. Çok derin uyumuştı. Daktilosuz bir hafta; elini kesip atmışlardı sanki. Özel mektuplarını bile kalemle yazmaktan hoşlanmazdı. Terlemişti, tekrar duş yaptı.

Sonra şort, ince bir gömlek ve sandalet giyip Mokta'yı aramaya çıktı. Çocuklardan biri ağır hareketlerle bürosunun önünü süpürüyordu. Mokta'nın bir iş için ana binaya gittiğini söyledi. Ingham bir bira istedi, terasta gölgeye oturup beklemeye başladı. Mokta on dakika sonra, sırtında denk yapılmış bir havlu yığınıyla çıkageldi. Uzaktan Ingham'ı görünce gülümsedi. Koyu renk, uzun pantolon ve gömlek giymişti. Komilere bu sıcakta şort giydirmemeleri ne kötü, diye düşündü Ingham.

"Mokta! -Bonjour! Vaktin varsa biraz konuşabilir miyiz?"

"Bien sûr, m'sieur!" Gülen yüzünde bir anda gelip geçen korku Ingham'in gözünden kaçmamıştı. Mokta havluları büroyu bırakıp geldi.

"Bira içer misin?" diye sordu Ingham.

"Teşekkürler, m'sieur, içerim, ama burada oturmam yasak." Mokta köşeyi dönüp servis kapısından birasını aldı, elinde şişeyle döndü.

"Bir klima cihazı kiralamak istiyorum, acaba nerede bulabilirim?"

"Ah, çok kolay, m'sieur, müdire hanımla konuşurum, o da otel

101

müdürüne söyler. Bir iki günde hallederler," dedi Mokta her zamanki sevimli gülümsemesiyle.

Ingham, genç Arabın gri gözlerini inceledi. Mokta bakışlarını kaçırmıştı, ama bir şeyler gizlediğinden değil, diye düşündü Ingham; Mokta her an tetikteydi, çevresinde olanlara -hatta olmayanlara, örneğin şefinin sesine- dikkat kesiliyordu. "Tamam, o halde müdireyle konuşup isteğimi bildir." Ingham durakladı. Ölü, ya da baygın Arabi ne yaptıklarını doğrudan doğruya sormak istemiyordu. Mokta konuyu neden açmıyordu acaba? Gece, ötekilerle birlikte bungalowa gelmemiş olsa bile çoktan haberini almıştı mutlaka.

Ingham bir sigara uzattı, Mokta aldı.

Belki de böyle ortalık yerde konuşmak istemiyordu, dedi Ingham kendi kendine. Bir an göz göze geldiler, Mokta yine bakışlarını kaçırdı. Ingham, çocuğa gözlerini dikip utandırmak istemiyordu. Anlaşılan, Mokta söze onun başlamasını bekliyordu, ama o da başlayamadı. Neden, "Ah, m'sieur, dün gece ne büyük bir felaket oldu, biliyor musunuz? İhtiyar bir dilenci odanıza girmek istedi!" gibilerinden bir şey söylemiyordu? Ingham, Mokta'nın sözlerini duyar gibiydi, ama çocuk ağzını açmıyordu. Bir süre sonra Ingham durumdan rahatsız olmaya başladı. "Bugün yine çok sıcak. Sabah Tunus'taydım," dedi.

"Ah, oui? Tunus her zaman daha sıcaktır. Mon dieu, iyi ki burada çalışıyorum!"

Mokta, Ingham'in ikram ettiğı ikinci sigarayı cebine koydu, bira şişelerini kapıp izin istedi. Ingham odasına döndü. Yazmakta olduğı bölümün notlarına göz attı, bir sonraki bölüm için notlar aldı. Ina'dan son gelen mektuba cevap yazabilirdi, ama o anda Ina'yı düşünmek istemiyordu. Sonradan pişman olmayacağı bir cevap yazmak istiyorsa iyice düşünmesi gerekiyordu. Notlarını atışla tutturup masanın bir köşesine koydu.

Annesine kısa bir mektup yazdı; daktilosunun Tunus'ta tamirde olduğunu, pek iyi tanımadığı John Castlewood'un New York'ta intihar ettiğini, şu sıralarda bir roman yazmakta olduğunu, suya düşen film işine üzölüğü halde Tunus'taki günlerini elinden geldiğince değerlendirdiğini anlattı. Ingham, ailesinin tek çocuğuydu. Annesi ondan sık sık haber almak isterdi, ama işine karışmaz,

102

kolay kolay sinirlenmezdi. Babası da ona düşküncü, ama annesi gibi mektup yazmazdı. Hemen hemen hiç mektup yazmazdı.

Ingham'ın BYB'le buluşmasına yarım saat kalmıştı. Sahile inip Adams'ın odasının önünden Hammamet'e doğru yürüyerek ağaçların arasındaki kumlara bakmak istiyordu. Yeni kazılmış mezara benzeyen bir yer bulmak, emin olmak istiyordu. Ancak kumlar ayakla, ya da elle birkaç kez sıvanırsa, kazılan çukurun ertesi sabah -belki de hemen- gözle fark edilmeyecek kadar çevreye uyacağını da biliyordu. İzler, hiçbir toprakta, kumda olduğı kadar çabuk kaybolmazdı; hafif bir rüzgâr bile yüzeyi dümdüz eder, kazıyla ortaya çıkan nemli kum güneşte kuruyuverirdi. Üstelik dikkatle kumlara baktığını başkalarının görmesini de istemiyordu. Arabın ne önemi vardı sanki? Hiç. Aklından geçenler ne yazık ki Hristiyan ahlakına pek de uygun düşünceler değildi. Kapısını kilitleyip BYB'nin odasına doğru yürüdü.

Adams, konuğunu her zamanki gibi dostça karşıladı. "Hoş geldiniz, buyurun, şöyle geçin!"

Odanın serinliği Ingham'ın hoşuna gitmişti. Susamış, terli birinin bir bardak soğuk su içmesi gibi, dedi kendi kendine. Serin havayı da cildiyle içiyordu insan. Kimbilir, Ağustos ne sıcak olacaktı. Bir an önce yola çıkması gerektiğini düşündü.

Adams buzlu viskiyle su getirdi.

"Öğleden sonra bir denizanası çarptı," diye anlatmaya başladı Adams. "Burada adına habouki diyorlar. Temmuz'da her tarafı sa-rıyorlarmış. Denizde görünmüyorlar, biliyor musunuz, gördüğünüzde de zaten çok geç oluyor. Ha-ha! Omzumu yaktı. Komilerden biri otelden bir merhem getirdi, ama işe yaramadı. Odama dönünce karbonat sürdüm. Yine en iyisi."

"Belli bir saatte mi çıkıyorlar?" diye sordu Ingham.

"Hayır. Şimdi mevsimiymiş." Adams, tiril tiril ütülenmiş haki rengi bir şort giymişti, kanepeye otururken, "Dün geceki çığlık konusunda yeni haberler var," dedi. "Kapınızın önünden gelmiş. Sizin bungalowun önünde."

"Öyle mi?"

"Evet. Uzun boylu komi, Hassim söyledi. Ne olduğuna bakmaya giderlerken Mokta da yanlarındaymış. Hassim'i tanıyorsunuz, değil mi?"

103

"Evet. İlk günlerde odamı o temizliyordu." Nedense birkaç gündür başka birini gönderiyordu temizliğe.

"Hassim, buralarda dolaşan yaşlı bir Arabın başını bir yere çarpıp düştüğünü anlattı. Sizin terasınızdan kaldırmışlar." Adams yine kıkırdadı, başından hiç olay geçmeyen birinin tipik sevinciyle gülüyor, diye düşündü Ingham. "İşin ilginç yanı, Mokta'nın, bir saat kadar aradıkları halde kimseyi bulamadıklarını iddia etmesi," dedi Adams. "Biri yalan söylüyor. Yaşlı Arap belki gerçekten başını çarpıp düşmüştür; ama komiler onu dövmüş, hatta öldürmüş de olabilirler, gerçeği saklıyorlardır."

"Aman Tanrım," dedi Ingham gerçek bir korkuyla, manzara gözünün önüne gelmişti. "Yanlışlıkla mı demek istiyorsunuz?"

"Olabilir. Çevrede dolaşan şüpheli birini kolundan tutup dışarı atılırsa, bunu neden gizlesinler? Sabah da söyledim ya, olayda bir gariplik var. Siz hiçbir şey duymadınız mı?"

"Çığlığa duydum, ama o kadar yakından geldiğini anlamadım." Ingham da komiler gibi yalan söylediğinin farkındaydı. Ya çocuklardan biri gerçeği söylerse, adamın başını çarpmadığını, kafatasının kırıldığını, bulduklarında zaten ölmüş olduğunu anlatırsa, diye düşündü.

"Bir şey daha var," dedi Adams. "Otel idareleri genellikle hırsızlıkları örtbas etmeye çalışırlar, işlerine gelmez. Personel de bu gibi olayları kimseye duyurmak istemez, çünkü odaların güvenliğini sağlamak, ne idüğü belirsiz kişileri odalara yaklaştırmamak görevlerinin bir bölümüdür. Gece bekçisi de var, ama biliyorsunuz, ortalıkta dolaşıp çevreyi kontrol edeceği yerde her gece uyuyor."

Biliyordu Ingham. Akşam saat on buçuktan sonra bekçiye ne zaman görse, iskemlesinin arkalığını duvara dayamış uyurken buluyordu. "Çok hırsızlık oluyor mu?" diye sordu.

"Eh, bir yıldır buradayım, daha önce bir kez olmuştu. Geçen Kasım ayında çevrede başıboş dolaşan iki genç Arap yakaladılar. O sıralarda bungalowların çoğu boştu, personel de azalmıştı. Araplar eşyalara göz koymuş, birkaç odanın kapı kilidini kırmışlar. Ben görmedim, ama komilerin onları bir temiz dövüp sokağa attıklarını duydum. Araplar dövüşürken kimsenin gözünün yaşına bakmazlar." Ingham henüz içkisini bitirmediği halde Adams bardakları

104

mutfağa götürdü. "Kızınızdan ne haber?" diye seslendi içeriden. "Ina'ydı adı, değil mi?"

Ingham ayağa kalktı. "Mektup geldi," dedi. "John Castlewo-od'un cesedini o bulmuş. John uyku ilacı almış." "Sahi mi? Evinde mi intihar etmiş?"

"Evet." Adams'a olayın kendi evinde olduğunu söylememiştir.

"Ina'nın gelmeye niyeti yok mu?"

"Hayır. Çok uzak, üstelik ben de bir haftaya kadar New York'a döneceğim."

"Aceleniz ne?"

"Sıcağa dayanamıyorum. Bana bir şey göstereceğinizi söylemiştiniz, değil mi?"

"Ah, doğru. Bir bölüm dinleteceğim. Kısa bir bölüm!" dedi Adams parmağını havaya kaldırıp. "Ama ilginç olduğunu sanıyorum. Yatak odasına gelin."

Kahrolasica bantlardan biri, dedi Ingham kendi kendine. Oysa Adams'ın denizin dibinde eski bir amfora bulunduğunu ya da zıpkı-nıyla ender rastlanan bir balık yakaladığını ummuştu. Şansı yoktu.

Valiz yine yatağın üzerine kondu, teyp çıkarıldı. "Son programım," dedi Adams alçak sesle. "Haftaya çarşamba yayınlanacak."

Bant tısladı, Adams'ın sesi yükseldi:

"İyi akşamlar, dünyanın her yerindeki dostlarım. Ben Robin Goodfellow, sizlere Amerika'dan bir mesajım var, bu ülke..." Adams, bunun geleneksel bir giriş bölümü olduğunu söyleyerek bandı ileri sardı. Teyp inledi, gıcırdadı, ardından yavaşlayıp yeniden çalmaya başladı: "...buna demokrasi diyoruz. İsrail'in ezici bir galibiyet aldığı doğrudur. Askeri açıdan, kendilerinden çok daha güçlü bir düşmanı yendikleri için onları kutlamak gerekir. İki milyon yedi yüz bin Yahudiye karşı yüz on milyon Arap. Ama ilk darbeyi kim vurmuştur? Dostlarım, bunu sizlere açıklamayı hükümetlerinize bırakıyorum. Eğer dürüst hükümetlerse, İsrail, diyeceklerdir." (Uzun bir ara oldu, bant aynı hızla makaraya sarılıyordu.) "Bu tarihi bir gerçektir. Ne İsrail'in prestijine dokunur ne de kınanabilir, ülkenin adını da" -konuşmacı burada istediği sözcüğü bulamamış gibi bir süre durakladı, oysa Ingham programın banda alınmadan yazılıp defalarca düzeltildiğini adı gibi biliyordu-"karamaz, en

105

azından israil yanlısı ülkelerin gözünde. Ancak: israil bu zaferle, binlerce Arabın yerinden yurdundan olmasıyla, Arap topraklarının ele geçirilmesiyle yetinmemektedir; İsrailliler, Nazi Almanya'sının en belirgin özelliği olan ve sonunda yıkılışına yol açan kendini beğenmiş nasyonalizmin ilk belirtilerini göstermeye başlamıştır. İsrail'in, ülkesinin, kadın nüfusunun ve sınırlarının tehdit edilmesiyle her ne kadar kıskırtılmak istenmiş olsa da -bu tür utanç verici olayların bazılarının İsrail tarafından da başlatıldığını unutmamak gerekir- bu zaferden sonra ağırbaşlılık göstermesi ve her şeyden önemlisi, tarihle bugüne kadar kendisinden çok daha büyük ulusların sonunu hazırlayan kibir ve şovenizmden uzak durması gerekir..."

"Yoksa kendisinden yerine ondan mı deseydim?" diye fısıldadı Adams.

Ingham, gülmek için kendini zor tutuyordu. "İkisi de olur."

"... unutmamak gerekir ki, İsrail nüfusunun yarısının ana dili Arapçadır. Bu yüzden Arap oldukları ve Arap kalacakları anlamını çıkarmak yanlış olur. İsrail, Ürdün uçaklarıyla tanklarına telsizle Arapça olarak yanlış yön vermekle övünüyor; artık tefecilik dışında başka iş yapmalarını yasaklayan yasalar olmadığı için, birinci sınıf çiftçiler yetiştirmekle övünüyor. Amerika'daki Yahudilerin de tarımla uğraşmaları yasak değildir, buna rağmen Amerika'da Yahudi çiftçi yok denecek kadar azdır. İsrail'deki Yahudiler, Ame-rika'dakiler aynı kökenden gelmezler. Amerikan Yahudileri daha az doğulu, daha az Arap kökenlere dayanmaktadır. İçin için gelişen Arap-İsrail nefreti bugün artık uzun ve acımasız bir Arap-yarı Arap savaşma dönüşmektedir. Akıl üstün gelmek zorundadır. Ağırbaşlılık üstün gelmek zorundadır..." (Adams bir bölümü daha atladı) "... kardeş gibi masa başına oturmalıdır..."

"Bu kadar," diyerek bandı durdurdu Adams. "Gerisi özet, kısa bir tekrar. Nasıl buldunuz?"

Ingham duraladı. "Rusların hoşuna gider herhalde, İsrail'e karşı olduklarına göre," dedi sonunda.

"Rus hükümeti Amerika'ya karşı," diye düzeltti Adams, sanki Ingham'a bilmediği bir şey anlatmış gibi.

"Evet, ama..." Ingham'ın aklı karışmıştı. Ruslar, Vietnam sorunu dışında gerçekten bu kadar Amerikan düşmanı mıydı? "İsrail'in

106

kendini beğenmişliği geçici olabilir diye düşünüyorum," dedi. "Bu başarıdan sonra bırakın biraz da böbürlensinler."

Adams, Ingham'ın o güne kadar alıştığından çok daha hareketli konuşmaya başlamıştı birden. "Geçici olsun olmasın," dedi, "var olduğu sürece tehlike demektir, her zaman tehlikelidir. Tehlike işaretidir."

Ingham bir an sustu, sonra dayanamadı: "Sizce Amerika'nın, kendi yaşam biçimini dünyada tek ve herkes için en iyi yaşam biçimi olarak görmesi kendini beğenmişlik değil mi? Bunu başka toplumlara zorla kabul ettirmek için her gün insan öldürmek... buna kendini beğenmişlik denmez mi?" Yarisına kadar içtiği sigarasını tablaya bastırırken bu konuda artık hiçbir şey söylemeyeceğine yemin etti içinden. Ne gülünç, ne cılgınca ve aptal, diye düşündü.

Adams, "Amerika, diktatörlükleri ortadan kaldırıp insanlara serbest seçim hakkı tanımaya çalışıyor," dedi.

Ingham sesini çıkarmadı. Sigara izmaritini tablada dikkatle eziyordu. Adams'ın sinirlendiği belliydi. Aralarındaki dostluğun, sempatinin sonu olabilirdi bu. Umurunda değildi. Durumu düzeltcek herhangi bir şey söylemeye niyetli değildi. İşin korkunç tarafı, Adams'ın İsrail nasyonalizmi konusundaki sözlerinde bir gerçek payı olmasıydı. İsrail'in bel bağladığı ülkeler bile, işgal ettiği toprakların bir bölümünü geri vermesini önermişler, İsrail kabul etmemişti. İki taraf da rahat durmuyordu, ne İsrail, ne de Araplar. Yahudi ya da Arap olmayan birinin yapabileceği tek şey dilini tutmaktı. Bir tarafın işine gelecek bir şey söyleyen, öteki tarafın düşmanlığını kazanacaktı. Ne gerek var, diye düşündü, onun sorunu değildi; ayrıca değiştiremezdi.

"Bu kahrolası Arapları da ne yapmalı, bilmiyorum," dedi Ingham sonunda. "Sanki neden daha fazla çalışmıyorlar ki bu bok herifler? Afedersiniz. -Ama geri kalmış bir ülke gerçekten ilerlemek istiyorsa- buradaki gibi sabahdan akşama kadar kahvelerde oturup kolunu bile kıpırdatmayan yüzlerce genç insanla nasıl kalkınır?"

"Evet, önemli bir konuya değindiniz," dedi Adams, yine gü-lümsemişti.

"Yani bu iki ülkeyi karşılaştıracak olursak, batının İsrail'i daha çok takdir ettiğini söylemek gerekir, sürekli olarak kışlarının üs-

107

tünde oturmadıkları için. Hatta bildiğim kadarıyla hiç oturmuyorlar."

"Biraz da buradaki iklime ve dinlerine bağlı," dedi Adams, iç çekip gözlerini tavana dikti.

"Din etken olabilir. Norman Douglas'ın Tunus hakkında yazdığı kitabının sonunda çok güzel bir açıklama var. İddiaya göre Arapları bu hale çöl getirmiş diyorlar, oysa Douglas'a göre çölü bu hale getiren Araplar. Toprağı kendi haline bırakmışlar. Tunus, Roma İmparatorluğu'nun bir parçasıyken burada çeşmeler, su kemerleri, ormanlar, tarım girişimleri varmış." Ingham kendini kaptırmıştı. Heyecanına kendisi bile şaşırdı. "Bir şey daha söylemek istiyorum," dedi, Adams teybi toplayıp kaldırırken. "Ah, bandı dinlettiğiniz için teşekkürler. İnsan Arapları ilginç bulabilir, dinlerinin kaderci yönüyle ilgilenebilir, camilerine hayran kalabilir: ancak ka-dercilikleriyle kalkınmalarını engellediklerini düşünecek olursanız, bu saydıklarım turistik saçmalıklar gibi görünebilir. İnsanların birçoğu sokakta dilenir ya da hırsızlık yaparken, üstelik bizim malımızı çalarken, elişi bir terliğe bayılmanın, kendilerini kadere teslim etmelerine hayran olmanın ne yararı var?"

"Çok haklısınız," dedi Adams, dolabı kilitletken. "Ayrıca kaderlerine teslim olmuşlarsa, onlar gibi düşünmeyen, kadere değil, çalışmaya, çabaya inanan batılı turistlerden niye dileniyorlar? Öyle garip dinler var ki..." Adams yüzünü ekşitti, lafın sonunu getirmedi. "Gelin, içkinizi tazeleyeyim. Evet, bir de Fransa'dan, Amerika'dan bu ülkelere oluk gibi para akıyor!"

"Yarım kadeh, lütfen," dedi Ingham. Adams'ın peşi sıra sevimli oturma odasından pırıl pırıl, küçük mutfığa geçti. "Ama garip dinlerden söz ederken, biz batılıların önce kendine bakması gerekmez mi? Katolik kilisesi yeterli doğum kontrolünü kabul etmediği için her yıl dünyaya gelen çocuk sayısını düşünün bir kere. Bence bu çocukların bakımını tümüyle Katolik kilisesi üstlenmeli, ama hayır, devletin işi bu, diyorlar tabii." Ingham güldü. "Hele Papa! Biri kolundan tutup İrlanda'ya götürse de, orada neler olduğunu görse!"

Adams, tam yarısına kadar doldurduğu bardağını uzattı Ingham'a. "Evet, haklısınız," dedi. "Programıma almadığım bir nokta

108

var, Demir Perde gerisindekiler için çok önemli olmadığını düşündüm. Yanılıyor muyum acaba? Bugün Amerika'daki bir Yahudi ahababımdan mektup aldım. Birdenbire koyu Yahudi kesilmiş. Eskiden Rustu, ya da Rus kökenli Amerikalı. İşte şovenizm derken bunu kastediyorum. Gelin, içeriye geçelim."

Oturma odasında her zamanki yerlerini aldılar.

"Demek istediğimi anlatabildim mi?" diye sordu Adams.

Ingham anlamış, doğruluğunu bildiği için de hiç hoşlanmamıştı. Şimdi, Rusların ötedenberi Yahudi aleyhtarı olarak bilindiklerini söyleyebilirdi, ama bu, Adams'ın ilgilendiği Rus halkının ya da herhangi bir komünist rejimin kontrol ettiği insanların düşüncesini değil, olsa olsa Rus hükümetinin tutumunu dile, getirdi.

"Fourati'deki genç hanım ne yapıyor?" diye sordu Adams. "Güzel mi?"

Adams'ın sorusu özellikle kibar, bilinçli olarak araya sıkıştırılmış gibi gelmişti Ingham'a, tıpkı bir casus gibi. Aynı dikkatle karşılık verdi: "Evet, dün akşam yemekteydik. Pennsylvanialıymış. Çarşamba günü gidiyor."

Adams'ın mutfakta hazırladığı salamlı yumurtayla salatayı birlikte yediler. Adams radyoyu açtı. Yemek müziği olarak dinledikleri Marsilya'dan naklen verilen bir konsere, geri plandan, bunga-low bürosunun önünde yüksek sesle tartışan komilerin sesleri de karışıyordu. Adams bunun her zaman olduğunu söyledi. Sakin bir akşamdı, ancak Ingham, Adams'a karşı daha dikkatli davranmaya başlamıştı. Meraklı bakışlarından hoşlanmıyordu. Daktilosunu tamire götürdüğünü de söylemeyecekti; makineyi Araba fırlattığı sonucunu çıkarabilirdi. Nezaket kurallarından uzaklaşmadan Adams'ı bir hafta süreyle odasına çağırmanın yolunu bulmalıydı. Gelse bile işine birkaç gün ara verdiğini söyleyebilirdi Ingham. Çalışmadığı günlerde daktilosunun masada değil, dolapta durması göze batmayacaktı.

109

XII

Ertesi gün pazardı; Ingham sabah erkenden uyanır uyanmaz bütün günü daktilosuz ve mektupsuz geçireceğini hatırladı. Doğru dürüst bir gazete bile bulamayacaktı. Pazar gazetesi olarak (Amerikan değil, İngiliz gazetelerinden) Sunday Telegraph, Observer veya Sunday Times'ın bir iki nüshası otelin ana binasına salı ya da çarşamba günü geliyor, düşüncesiz müşteriler bunları odalarına çıkarıp geri getirtiliyorlardı.

Romanıyla ilgilenebilirdi tabii. Yazı masasında, yüz sayfayı bulan roman taslağına bakmak huzur veriyordu, ama bugün çalışmayacaktı; daktilosu gelir gelmez nereden devam edeceğini tasarlamıştı. Bir de Ina'nın mektubuna cevap yazabilirdi. Sakin, düşünceli

110

bir karşılık vermeyi düşünüyordu (ana teması olumlu, suçlamalardan uzak bir mektup olmalıydı); Ina'ya hak verdiğini, birbirlerine karşı belki biraz belirsiz, biraz sınırlı duygular beslediklerini, bunun herhalde gerçek sevgi (o da her neyse) olmadığını belirtecek, Ina'nın bir süre için John'a bağlanmasının da bunu kanıtladığını yazacaktı. Ayrıca, ona kırılmadığını, Amerika'ya dönünce mutlaka görüşeceklerini de söylemeyi düşünüyordu.

Aklındaki bu mektup taslağının son derece dikkatli ve diplomatik, zevahiri kurtarmaya çalışan bir girişim olduğunun farkındaydı Ingham. Gerçekte Ina'nın John'la ilişkisi onu kahretmişti, ama bunu Ina'ya açıklamayacak kadar gururluydu. Üstelik diplomatik bir mektup yazmakla kaybedeceği bir şey olmadığını, böylece gururunu da ayak altına almayacağını biliyordu.

Günün en serin saatlerini el yazısıyla mektup yazarak geçirmek işine gelmemişti. Mokta'nın getirdiği kahvaltıdan sonra arabayla Hammamet'e gitti.

Melik'in yakınlarında bir yere park ettikten sonra yaşlı Arabi görebilmek için çevresine bakındı; her pazar sabahı oralarda dolaşırdı adam, ama bu sabah yoktu. Cafe de Plage'a girip bir kadeh soğuk roze şarap içti. Gözlerini ona dikmiş biri olup olmadığını araştırdı, kimse dikkatini çekmemişti. Araplar yaşlı adamı ağır bir cisimle yaraladığını, belki de öldürdüğünü duyarlarsa birinin intikam almak isteyebileceği aklına gelmişti. Haber otel komilerinden yayılabilirdi. Ama Ingham çevresinde düşmanlık belirtisi sayılabilecek herhangi bir şey görmüyor, hissetmiyordu. Arabasının lastiğini delmek, ön camını kırmak gibi bir yolla da intikam alabilirlerdi. Kişisel bir saldırı beklemiyordu.

Yandaki şarapçıya girip bir şişe boukhah aldıktan sonra Jen-sen'in evine doğru yola koyuldu. Gırtlığı kesilmiş cesedi gördüğü sokağa baktı. Yol bütünüyle güneş içindeydi, ama ortalıkta kan lekesi görünmüyordu. Başını çevirip yola devam edeceği sırada, sertleşmiş toprakta, uçuşan tozların neredeyse örtmek üzere olduğu koyu renk bir iz gördü. İşte, oradaydı. Ancak bilen biri bunun kan lekesi olduğunu anlar, diye düşündü. Yoksa yanılıyor muydu? Birkaç gün önce bir şişe şarap düşüp kırılmış da olabilirdi. Jen-sen'in evine doğru yürümeye devam etti.

111

Jensen evdeydi, ama kapının vurulduğunu duyup açması uzun sürdü. Uykudan uyandığını söyledi. Sabah erken kalkıp bir süre çalışmış, sonra tekrar yatmıştı. Boukhah'ya sevindi, ancak Hasso'nun yokluğundan dolayı ne kadar acı çektiği yüzünden okunuyordu. Zayıflamıştı. Birkaç gündür tıraş olmamış görünüyordu. Bardaklara boukhah koydular.

Ingham, Jensen'in dağınık yatağına oturdu. Şiltenin üzerinde çarşaf yerine, Jensen'in üzerine örttüğü ince bir battaniye vardı.

"Hasso'dan hâlâ haber yok mu?" diye sordu Ingham.

"Yok." Jensen, yerdeki beyaz emaye tase eğilip yüzünü yıkadı, ardından saçını taradı.

Ingham ortalıkta, Jensen'in ayrılmak üzere eşyalarını topladığını gösteren en ufak bir belirti dahi görmemişti. Bu konuda bir şey sormak istemiyordu. "Bir bardak da su istesem," dedi. "İçki oldukça sert."

Jensen'in yüzünde, her zamanki gibi belli bir neden olmadan kaybolan, o utangaç, çocuksu gülümsemesi görüldü. "Oysa tatlı incirden yapılmıyormuş," dedi. Dışarı çıkıp bir bardak su getirdi. Bardak temiz değildi, ama su zararsız gibi görünüyordu. Ingham aldıracak durumda değildi.

"Daktilom gelecek cumartesiye kadar tamirde," dedi Ingham. -"Birlikte bir yerlere gideriz belki, diye düşündüm. Belki Gabes'e. Tunus'tan üç yüz doksan dört kilometreymiş. Benim arabamla gideriz."

Jensen çok şaşırmıştı.

"İki gece kalabiliriz, hoşumuza giderse uzatırız."

"Evet. Çok güzel bir fikir."

"Bir yerlerde deveye de bineriz. İstersek rehber tutarız - masrafını ben karşılayacağım- çölde geceleriz. Gabes deniz kenarında olduğu halde bir vahaymış, biliyor muydunuz? Birkaç günlüğüne çevrenizden ayrılmak size de iyi gelir. Benim çok ihtiyacım var."

Yarım saat ve birkaç boukhah, sonra Jensen'in keyfi yerine gelmeye başladı. "Benim battaniyelerimle ocağımı da alırız," dedi. "Termos, el feneri. Başka ne gerekli?"

"Yolumuz Sfax'tan geçiyor, haritaya bakılırsa oldukça büyük bir kent. Gerekenleri oradan alırız. Tozour'a da gitmek isterdim,

112

ama epey uzak. Siz gitmiş miydiniz?" (Jensen gitmemişti.) "Ülkenin içlerine doğru, çok ünlü bir vaha. Haritamda Tozour yakınlarında bir de havaalanı işareti var." Ingham, içkinin etkisiyle neredeyse Tozour'a uçakla gitmeyi önerecekken son anda vazgeçti.

Jensen yaptığı son tabloyu gösterdi. Bir metreyi aşkın, herhalde Jensen'in sokakta bulduğu tahta parçalarına çivilenmiş tuvaldeki resim, Ingham'ı dehşete düşürdü. Belki güzelliği de burada, diye düşündü. Barsakları dışarı uğramış, kasap dükkanındaki etler gibi karnı değişilmiş bir Arabın resmiydi bu. Arap ölmemişti, bağıırıyordu; kırmızı ve beyazlı barsakları tablonun alt kenarına kadar uzanmıştı.

"Tanrım!" diye mırıldandı Ingham ister istemez.

"Beğendiniz mi?"

"Evet, beğendim," dedi Ingham.

Ertesi sabah yola çıkmaya karar verdiler. Ingham, Jensen'i saat ona doğru evinden alacaktı. Jensen iyice neşelenmişti.

"Diş macununuz var mı?" diye sordu Ingham. Jensen'in getirdiği macundan bir parça alıp bardağında kalan suyla ağzını çalkaladı, Jensen'in ısrarı üzerine aşağıya, tuvaletin bulunduğu küçük avluya tükürdü. Boukhah insanın ağzında kötü bir tad bırakıyordu, kokusu da birkaç metre öteden duyulur herhalde, diye düşünmüştü Ingham.

Arabayla Fourati oteline gitti. Bayan Kathryn Darby'i akşam yemeğine davet edecek, kızın vakti yoksa da, hiç değilse güzel bir jest yapmış olacaktı. Çarşamba günü gidiyordu, Ingham da çarşamba yolda olacaktı. Bayan Darby odasında değildi. Ingham bir not yazıp, birlikte yemek yemek üzere yedi buçukta telefon edeceğini, mümkün değilse onu saat beşte Reine otelinden aramasını istedi.

Bungalowuna döndü, denize girip çıktıktan sonra buzdolabından hafif bir şeyler çıkarıp yedi ve uykuya yattı.

Uyandığında boukhah'nın etkisi geçmişti. Dolaptan küçük valizini çıkardı; keyifle, acele etmeden, güneye yapacağı gezi için yerleştirmeye başladı. Oralarda hava mutlaka daha da sıcak olacaktı.

113

Beşe çeyrek kala Mokta kapıyı vurdu. Bayan Darby'nin bu akşam vakti yoktu. Ingham Mokta'ya bahşiş verdi.

"Oh, merci, m'sieur!" Mokta'nın ağzı kulaklarına varıyordu. Bu sevimli gülüşüyle onu Araptan çok Avrupalıya benzetiyordu Ingham.

"Üç günlük bir yolculuğa çıkıyorum," dedi Ingham. "Gözün odamda olsun. Her tarafı kilitleyeceğim, dolapları da."

"Oui, m'sieur. Güzel bir gezi mi? Djerba'ya mı gidiyorsunuz yoksa?"

"Belki oraya da uğrarım. Önce Gabes'e gideceğim."

"Ah, Gabes!" dedi Mokta, bilirmiş gibi. "Hiç gitmedim. Büyük bir vahaymış." Mokta, durduğu yerde ayak değiştirdi, kollarını hareket ettirip gülümsedi, ama yapacağı iş yoktu. "Kaçta çıkacaksınız? Gelip valizinizi taşıyayım."

"Teşekkür ederim, ama gerekmez. Zaten bir çantam var. Cuma gecesı buralarda dolaşan adam hakkında bir şeyler öğrenebildin mi?"

Mokta'nın şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı. "Kimse yoktu, m'sieur."

"Ya. M'sieur Adams, Hassim'in anlattığını söyledi bana. Çocuklar alıp götürmüşler - nereye götürdülerse. Benim odamın ya-kınındaymış." Ingham gerçeği söylemediği için utanç duyuyordu, Mokta da olayı gizlediğine utanmıştı.

Mokta sinirli bir el hareketiyle "Çocuklar çok konuşur, m'sieur," dedi. "Biraz da uydururlar."

Ingham, Mokta'nın üstüne gitmemeye karar vermişti. "Ya," dedi. "Eh, ben yokken buralarda kimsenin dolaşmayacağını umalım öyleyse."

"Evet, m'sieur. Merci, au revoir, m'sieur." Yine aynı gülüşle selam verip gitti Mokta.

Ingham, Bayan Darby'i bir daha göremeyeceğini düşündü. İkisi için de pek önemli sayılmazdı bu. Norman Douglas'ın severek okuduğu kitabından bir bölümü hatırladı, kitabı alıp aramaya başladı. Douglas, Tunus'ta rastladığı yaşlı bir İtalyan bahçıvandın söz ediyordu. Ingham'ın işaretlediği bölüm şöyleydi:

"Hem Eski, hem de Yeni Dünya'da uzun yolculuklar yapmış

114

biriydi; yolculuğu sırasında düzgün konuşup düşünmesini öğrenen, Hayat Yolu boyunca omuzlarına yeni yük almayıp, yolculuğun başındaki yüklerinden de büyük bir bilgelikle kurtulabilen bir denizcinin, bir gezginin saf gönlünü onda yemden buldum"

Şimdi bu bölümü eskisinden de çok beğenmişti. Bayan Darby yüklerinden biri değildi kuşkusuz, ama Ina olabilir. Aslında korkunç bir düşünceydi bu, çünkü - en az bir yıl boyunca - onu yaşamının bir parçası olarak görmüştü. Ona güvenmişti. Ingham kendini iyi tanıdığı için, Ina'nın mektubuna henüz tam tepki gösteremediğini de biliyordu, gerisi zamanla ortaya çıkacaktı. İşin tuhaf olduğu kadar rahatlatıcı yönü de, tepkisi kötü olsa bile, Afrika'nın yardımıyla bunu daha iyi atlatacağına inanmasıydı. Onun gibi minicik bir yabancı maddenin (gerçekten de öyle sayılırdı) uçsuz bucaksız Afrika'da sürüklenirken, başına geleceklere dayanacak gücü Afrika'da bulduğuna inanması, açıklaması mümkün olmayan, garip bir duyguydu.

Ina'ya birkaç gün sonra yazmak istediği mektubu düşünmeme-ye karar verdi. O da beş, altı gün - posta süresini de sayarsa belki de on gün- beklese ne çıkardı? Ina onu bir ay bekletmişti.

Gezi planlarını anlatmak üzere BYB'ye uğradı. BYB, mutfaktaki musluğun başında paletlerini yıkamaktaydı. Ev kadınlarının bulaşık bezi yıkadıkları gibi, iyice çalkalayıp damlalığa dikey yerleştirdi. Paletler fok balıklarını andırıyordu, ama görüntüleri nedense, Adams'ın ayakları kadar itici geldi Ingham'a. "Birkaç günlüğüne gidiyorum," dedi Ingham.

"Nereye?"

Ingham, Jensen'den söz etmeden anlattı.

"Bungalowunuzu boşaltıyor musunuz?"

"Hayır; belki döndüğümde aynı odayı bulamam."

"Evet, haklısınız. Bir şey içer misiniz?"

"Evet. Biranız varsa, bir bira içeyim lütfen."

"Buz gibi altı bira var," dedi Adams neşeyle. Dolaptan bir bira çıkardı, kendine viski hazırladı. Salona geçerlerken, "Biliyor musunuz, bugün bir şey keşfettim," dedi. "Sanıyorum -yok, eminim ki..." Başını kaldırıp sanki gizlice dinleyen birini görecekmış gibi

* Fountains in the Sand, Norman Douglas, birinci basım 1912; Penguin, 1944.

115

dikkatle pencerelere baktı, ama klima yüzünden, Ingham'ın koltuğunun arkasında, gölgede kalan cam dışında bütün pencereler sıkıca kapalıydı. "Geçen gece burada dolaşan kim olduğunu biliyorum. Abdullah. Bastonlu, yaşlı Arap. Sizin ceketinizi çaldığını söylediğiniz adam."

"Oo. Komilerden biri mi-söyledi?"

"Hayır, şehirde duydum." Adams, sesindeki sevinci gizleyemi-yordu; düşmanın planını ortaya çıkarmış bir gizli örgüt ajanı havasındaydı.

Ingham'ın kalbi duracak gibi oldu. Yüzünün renginin sandığı kadar kaçmadığını umuyordu.

"Plage'da," diye devam etti Adams, "barda birkaç Arap 'Ab-dull'dan söz ediyorlardı. Burada Abdullah çok tabii, ama barmen beni görünce Araplara seslerini alçaltmalarını işaret etti. Reine'de kaldığımı biliyorlar. Yine de konuşmalarından "gitti" ya da "kayboldu" dediklerini anladım. Aklıma bir şey geldiği için neredeyse Abdullah'ı soracaktım, ama sonra vazgeçtim. En iyisi hiç karışmamak. Cuma akşamı sekize doğru, Hammamet'e yemeğe giderken Abdullah'ı otelin yakınındaki hediyelik eşya dükkânında gördüğümü hatırlamıştım. Onu daha önce buralarda hiç görmemiştım, herhalde o yüzden aklımda yer etmiş olacak. Dün ve bugün şehirde rastlamadığım da dikkatimi çekti. Son günlerde üç kez Hammamet'e gittim, Cuma'dan sonra onunla bir daha karşılaşmadım. Garip doğrusu."

Bir süre karşılıklı sustular.

"Kaybolduysa biri karakola haber vermez mi?" diye sordu Ing-ham. "Polis harekete geçmez mi?"

"Ah, komşuları farkına varmış olabilir," dedi Adams. "Herhalde bir yerlerde gece yattığı bir odası vardır, belki de beş altı kişi birlikte kaldıkları bir oda. Ailesi olduğunu sanmıyorum. Komşuları polise haber verir mi sorusuna gelince..." Adams düşündü. "Bence vermez," dedi. "Bunların hepsi kaderci. Mektoub! Abdullah'ın kaybolması Allan'ın işi! İşte böyle! Evet, Amerikan Yaşam Biçiminden ne kadar uzak, değil mi?"

116

XIII

Jensen ertesi sabah tam vaktinde, sokağın köşesinde, ayaklarının dibinde kahverengi valiziyle bekliyordu. İyi ütülenmiş, açık yeşil keten pantolon giymişti. Ingham, Melik'i biraz geçip caddenin karşı tarafında durdu, Jensen arabaya yaklaştı. Valizini birlikte bagaja yerleştirdiler. Kayışlarına ispiro ocağıyla tencereler bağlanmış sırt çantasını koyduktan sonra bile yeterince yer kalmıştı.

"Anders, şort giyseydiniz keşke," dedi Ingham. "Yolda hava büsbütün ısınacak, bu güzel pantolona yazık." Jensen'i gücendirmekten korkuyor, dikkatli konuşuyordu.

"Peki," dedi Jensen, uslu bir çocuk gibi. "Melik'in tuvaletinde değiştiririm." Valizinden eski blucinden bozma şortunu çıkarıp Melik'in merdivenlerine yöneldi.

117

Ingham arabasının yanında durdu, bir sigara yaktı.

Jensen hemen döndü. Zayıf, güneş yanığı, sarı tüylü bacakları vardı. Pantolonunu özenle katlayıp valizine yerleştirdi.

Ingham, kıyı boyunca güneye inen karayoluna saptı. Sabah serinliği henüz geçmemişti. Bulutsuz, masmavi gökyüzü, ileride karşılarına bir ödül, bir sevinç çıkacağına söz verir gibiydi. On beş dakikada küçük bir köy olan Bou Fich'a'ya, bir o kadar sonra da daha büyük bir kasabaya, Enfidaville'e vardılar. Jensen haritaya baktı. Sousse yolundaydılar. Sousse'ta kahve molası bile vermeden kıydan ayrılıp kestirmeden güneye, Sfax'a inen yola saptılar. Jensen geçecekleri yerlerin adlarını okuyordu:

"Az sonra Msaken gelecek... Bourdjine... Amphitheatre! Yok, burası köy değil, eski bir tiyatro. Herhalde Romalılardan kalmadır."

"Romalılar, Yunanlılar, Türkler ve başkalarından bu kadar az şey kalmış olmasına şaşırıyorum," dedi Ingham. "Kartaca'da hayal kırıklığına uğradım, çok daha büyük olduğunu sanıyordum."

"Bin kere talan edilmiştir mutlaka," dedi Jensen olumsuz bir tavırla.

Sfax'ta, kaldırıma masalar çıkarmış, çok güzel bir restoranda öğlen yemeği yediler. On iki yaşlarında bir çocuğun Jensen'le pek ilgilendiğini fark etti Ingham. Oysa Jensen'in en ufak bir yakınlık belirtisi gösterdiğini görmemişti. Oğlan çevrelerinde dolaşüyor, ağzı kulaklarına vararak gülümsüyor, iki metre ötedeki elektrik direğine yaslanıp iri, kara gözlerini süzüyordu. Sonunda Jensen'le konuştu, beriki baştan savarcasına Arapça bir şeyler mırıldandı. Oğlan kıkırdadı.

"Cebinde beş para olan birine benziyor muyum? Defol, dedim," diye açıkladı Jensen.

Ingham güldü. Oğlan pek güzel, ama oldukça pisti.

"Sizi rahatsız etmiyorlar mı?" diye sordu Jensen.

Gerçi Tunus'ta biri yanına yaklaşmıştı, ama Ingham, "Hayır, henüz etmediler," dedi.

"Kene gibi asılıyor, münasebetsizler." Jensen, bir türlü vazgeçmediği kötü bir alışkanlığından söz eder gibiydi.

Ingham, Jensen'in yol boyunca bir iki oğlan bulacağını düşün-

118

dü. Belki keyfi yerine gelirdi. "Kaç para istiyorlar?" diye sordu.

"Oh!" Jensen güldü. "Bazen bir paket sigaraya gelirler. Yarım pakete bile."

Yolda, Cekhira adlı bir yerde yarım saat yüzme molası verdikleri halde, akşamüstü altıya doğru Gabes'e vardılar. Günün en sıcak saatlerinde, öğleden sonra üçte denize girmişlerdi. Fırın gibi ısınmış arabayı kumsala indirip arabayı siper ederek aceleyle soyunup mayosunu giymişti Ingham. Görünürlerde hiçbir canlı yoktu. Bu sığa kim dayanabilirdi ki? Kıyıya koşup denize atladılar. Ingham serinlemiş, Jensen suyun yeterince soğuk olmadığını söylemişti. Jensen çok iyi yüzüyordu, bir seferinde Ingham'ı korkutacak kadar uzun bir süre su altında kalmıştı. Şortla denize girmişti Jensen. Arabaya döndüklerinde kapı tokmakları el değmeyecek kadar ısınmıştı. Ingham kapıyı açabilmek için mayosunu çıkarıp tokmağı tutmak zorunda kaldı. Jensen koltuğa bir havlu serip ıslak şortla oturmuştu.

Ingham, Gabes'te ömründe ilk defa, batmakta olan güneş altında portakal rengi olmuş, kentin batısına doğru dümdüz uzanan çölü gördü. Kent oldukça büyüktü, ama yapılar Sousse'ta ya da Sfax'ta olduğu gibi iç içe değildi. Evlerin aralarından uzakta, tepeleri rüzgârda dalgalanan palmyeler görünüyordu. Ingham'ın korktuğu kadar sıcak da değildi. Guide bleu'de yer alan, ikinci sınıf bir otel buldular. Jensen, kendi masrafını ödeyeceğini -biraz da övünerek- söylemiş, bu yüzden Ingham pahalı bir yer seçme-mişti. Jensen ya zenginse ve bir süre için basit bir hayat sürmeye karar vermişse, ne komik olur, diye düşündü. Başlangıçta ucuz, kahverengi bir valiz almış, basit yaşam uzadıkça valiz de Jen-sen'in valizinin şimdiki haline gelmiş olabilirdi. Ingham aldırmadı. Jensen iyi bir yol arkadaşıydı; şikâyet etmiyor, her şeye ilgi gösteriyor, Ingham'ın önerilerini hemen kabul ediyordu.

İki odadan yalnız Ingham'ınki duşlu ve tuvaletliydi. Jensen, Ingham'ın odasında duş yaptı, birlikte kenti dolaşmak üzere dışarı çıktılar. Burada da yasemin satıcıları vardı. İç bayıltıcı, tatlı yasemin kokusu, tıpkı belli parfümlerin belli kadınları çağrıştırmaları gibi, Ingham'a göre Tunus'un kokusu'-âdeta parfümü- olmuştu. Lotte, "Le Dandy" kullanırdı. Ina'nın parfümünü, New York'ta

119

birkaç kere aldığı halde, hatırlayamadı. Üstelik kokusunu da unutmuştu. İnsanın koku hafızası, eski ve ilkel olabilirdi, birine söylediği ilk sözden daha da eskiydi belki, ama bildiği bir şiirin bir dizesini hatırlarcasına belli bir kokuyu aklına getiremiyordu.

Bir bara girip tezgâhta ayakta durdular. Yine boukhah içildi. Ingham arkasından bir viski istedi. Barın arkasındaki rafta duran ufak transistör radyo sonuna kadar açılmış, gürültüsü konuşmayı zorlaştırıyordu. Bitmek bilmeyen bir parça çalmaktaydı; ara sıra kadın mı, yoksa erkek mi olduğu anlaşılmayan bir solist de katılıyor, ses kesilir kesilmez kemanlar, "Ya! Ben sana dememiş miydim?" gibi destek olurcasına titrek, tiz sesleriyle türküyeye devam ediyordu. Acaba neden böyle yakınıyorlardı? Ingham gülmek için kendini zor tuttu.

"Aman Tanrım," dedi Jensen'e, başını iki yana sallayarak.

Jensen hafifçe gülümsedi, anlaşılan gürültünün farkında değildi.

Yerler sigara izmariti, talaş tozu ve tükürük içindeydi. "Başka bir yere gidelim," dedi Ingham. Jensen kabul etti.

Akşam yemeği yiyecekleri bir lokanta buldular. Ingham, lisan anlaşmazlığı yüzünden yanlışlıkla sipariş ettiği, mürekkep balığına benzeyen yemeği elini bile sürmeden masanın altında bekleyen aç kediye yedirdi.

Ertesi sabah hesaplarını öderken, otel müdürüne deveye binmek istediklerini söylediler.

"Ah, bien sûr, messieurs!" Müdür fiyatları açıkladı. Tanıdığı bir deveci vardı, nerede bulunacağını da biliyordu.

Bagajlarını alıp deveçileri aramaya çıktılar. Jensen, arkadaşlarının verdiği bilgiye göre saat onla on buçuk arasında dönecek bir deveciyi beklemek istediğinden yola çıkmaları gecikti. Deveçiler, kedi gibi ön ayaklarını altına alarak oturan develerin sağrılarına yaslanmış, sivri burunlu sandaletli ayaklarını kavuşturmuşlardı. Develer deveçilerden daha akıllı görünüyor, diye düşündü Ingham. Yüzlerinde okula gitmekle öğrenilemeyecek, rahatsız edici bir zekâ sezmişti. Hayvanlar yeni gelenlere, "Hah, işte iki enayi

120

daha!" dercesine, neşeyle karışık bir ilgiyle bakıyorlardı. Ingham, hiç de romantik olmayan bu düşüncelerinden biraz utandı.

Beklenen deveci, birine binip üçünü peşi sıra çektiği develerle görüldü. Pazarlığı Jensen üstlendi, adam başına geceleme dahil günlüğü altı dinara anlaştılar.

"Develerin ne masraflı olduğundan dem vururlar her seferinde," dedi Jensen. "Yine de fiyat fena sayılmaz."

Ingham, küçüklüğünde hayvanat bahçesinde yaptığı turdan beri deveye binmemişti. Giderken fazla sallanmaktan korkuyor, üç metre aşağıdaki kumlara düşüşünü gözünün önüne getirip buna kendini hazırlamaya çalışıyordu. Hayvan ayaklandı, harekete geçti. Birkaç yüz metre sonra korktuğu kadar da kötü olmadığını anladı Ingham. Yalnız durmadan yukarı aşağı dalgalanmak komik gelmişti. Arabistanlı Lawrence gibi, öne eğilip dört nala gitmeyi yeğlerdi.

"Hey, Anders!" diye bağırdı. "Nereye gidiyoruz?"

"Chenini'ye, dün akşam haritada bulduğumuz kasabaya." Jensen'in devesi önden gidiyordu.

"On kilometre ötede miydi?"

"Galiba." Jensen, başı çeken deveciyle konuştu, Ingham'a dönerek: "Bütün gün çölde yol alamayız," dedi.

"Saat on birden dörde kadar gölgede dinlenmemiz gerekecek."

Çöl, dört bir yandan göz alabildiğince ufka kadar uzanıyordu. "Hangi gölgede?" diye sordu Ingham sakın bir tavırla.

"Deveci bilir," dedi Jensen. "En yakın gölgeye doğru en kısa yolu seçmiştir herhalde."

Dediği doğru çıktı, ama ancak on bir buçuğa doğru birkaç evden oluşan pek ufak bir köye gelebildiler. Ingham durduklarına sevindi. Başına mendil bağlamıştı. Jensen eski bir keten kasketle güneşten korunuyordu. Geldikleri yerin adı da vardı, ama Ingham duyar duymaz unutmuştu. Bakkalla lokanta arası bir yerde, Pepsi -Cola buzluğunda içecek satılıyordu, ancak kutuda buz yerine ılık su vardı. Dükân sahibi öğlen yemeği olarak içinde berbat sucuk parçaları bulunan bir nohut getirdi. Ingham'la Jensen ufakık yuvarlak masanın başındaki sallantılı iskemlelere oturup yemeğe başladılar. Kumlarda hayalet izine benzeyen, Jeep veya Land

121

Rover'in bile güçlkle geçebileceği bir yol olduğu halde Ingham, insanların böyle bir yerde neden ve nasıl yaşadığını merak etmişti. Yemekten sonra Jensen'in yola çıkmadan aldığı boukhah'dan içtiler. Jensen, bir saat kadar uyumaktan başka yapacak bir şey olmadığını söyledi.

"Eğer okumak istemiyorsanız," diye ekledi. "Ben de bir iki desen çizerim belki." Valizinden resim bloknotunu çıkardı.

Gün boyunca iki yerde daha durdular. Jensen deveciyle bir süre konuştu; Ingham'a, geceyi nerede geçireceklerini kararlaştırdıklarını söyledi. Deveci vahası olmayan bir palmye korusu biliyordu. Saat yediye doğru koruya ulaştıklarında güneş henüz batmıştı. Ufuk portakal rengi, çevre bomboştı, ama ağaçların altındaki boş kutularla tenekelerden, burasının deveçilerin sık sık müşteri getirdikleri yerlerden biri olduğu anlaşıyordu. Ingham çöplere aldırma, her şey pek hoşuna gitmişti. Gökyüzünde Venüs yıldızı parlıyordu.

Jensen sabah deveçilere giderken yolda birkaç kutu fasulye konservesiyle sardalye almıştı. Yemeğin sıcak mı, yoksa soğuk mu yeneceği de Ingham'ın umurunda değildi, oysa Jensen ocağını çıkardı. Deveciyi de davet etti, ama beriki kendi kumanyasını getirdiğini söyleyip kibarca reddetti. Jensen'in boukhah ikramını da kabul etmedi.

Deveci yemekten önce küçük bir kitap çıkarıp alacakaranlıkta bir süre okudu. -

Jensen göz ucuyla deveciye bakarak, "İçkiden zevk almak için hayal gücü gerekli," dedi. "Kuran okuyor galiba. Biliyor musunuz, bunlar ya delicesine içer, ya da ağızlarına bir damla bile sürmezler. Böylelerine ne denir?"

"Yeşilaycı," dedi Ingham. "Pek candan biri değil galiba, ne dersiniz?"

"Belki Arapça bildiğim için bana kazık atamayacağındandır, ama başından üzücü bir olay geçmiş gibi geldi bana."

"Sahi mi?" Ingham, Arapların hiç değişmediklerini, dış etkenlerin onlarda herhangi bir iz bırakmadığını düşünmüştü oysa.

Bir tencereden kaşıkladıkları akşam yemeğinden sonra battaniyelerine uzandılar, güneşin battığı yöne bakarak sigara içmeye
122

başladılar. Palmiyelerden birinin altında yatıyorlardı. Boukhah şişesini düşmemesi için kuma bastırmışlardı. Ingham daha çok Jen-sen'in matarasından su içiyordu. Karanlık çöktükçe yıldızların sayısı da artıyordu. Bir süre sonra öylesine çoğaldılar ki, belirsiz hale geldiler. Aradabir palmiyelerin yapraklarını hisırdatan rüzgârdan başka hiçbir ses duyulmuyordu.

Ingham tam ağızını açıp bir şey söyleyecekken, gökte geniş bir yay çizerek kayan bir yıldız gördü. Gökyüzü belli uzaklıktaki bir tuval olsa, yıldız yirmi santim kaymış olurdu, diye düşündü. "Üç hafta kadar önce, evinize ilk geldiğim geceyi hatırlıyor musunuz?" diye sordu. "Sizden ayrıldıktan sonra sokakta bir ceset gördüm. Köşeyi döner dönmez, yolun ikinci yarısında. Orada yatıyordu."

"Yok canım, sahi mi?" Jensen çok şaşırmış görünmüyordu.

Ingham alçak sesle, "Ayağım takıldı," diye devam etti. "Kibrit yakıp baktım. Gırtlak kesilmişti. Buz gibiydi. Birinin öldürüldüğünü duymadınız mı?"

"Hayır, duymadım."

"Cesedi ne yaptılar dersiniz? Oradan kaldırılması gerekir."

Jensen şişeden bir yudum aldı. "Eh, herhalde önce kimse görmesin diye üzerine bir şey örterler. Sonra saklamaları gerekiyorsa, birkaç Arap bir eşek bulup cesedi yükler, götürüp kumlara gömerler. Birinin öldürülmesi de genellikle cesedinin saklanması gerektirir. Özür dilerim, hemen geliyorum." Jensen ayağa kalktı, palmiyelerin arasında kayboldu.

Ingham başını kollarına dayadı. Deveci örtülere sarınıp develerden birinin yanına yatmıştı. Çoktan uyumuş olmalıydı. Ayrıca hem konuşmaları anlayamayacak kadar uzakta yatıyor, hem de İngilizce bilmiyordu, ama Ingham yine de varlığından rahatsız olmuştu. Jensen dönerken Ingham yerinden kalktı. "Gelin, biraz yürüyelim," dedi.

Jensen el fenerini aldı. Ateşin yanından uzaklaştıklarında iyice karanlık basmıştı. Fenerin ışığı kumlardaki karışık dalgalarda inip çıkıyordu. Ingham bu dalgaların yüzlerce metre yüksekliğinde dağlar olduğunu hayal etti, Jensen'le kendisini ay yüzeyinde yürüyen iki dev olarak gördü; ya da, bu dalgaları yüksek dağlar gibi
123

gören çok küçük yaratıkların yaşadığı bir gezegende dolaştıklarını. Ağır adımlarla ilerliyorlar, arada bir arkalarına dönüp palmiyelerden ne kadar uzaklaştıklarına bakıyorlardı. Ağaçlar görünmüyordu, ama ocak kor gibi parlıyordu.

"Birkaç gece önce odamı soymaya kalktılar," diye söze girdi Ingham.

"Ya?" dedi Jensen, her zamanki İngiliz İngilizcesiyle. Ayağıyla kumlan düzeltti. "Ne oldu?"

"Uyuyordum, kapının açılmasıyla uyandım. Kilitlemeyi unutmuşum. Biri içeri girdi. Daktilomu kaptım, bütün gücümle fırlattım. Adamın alnının ortasına çarptı." Ingham durunca Jensen de durdu. Birbirlerini görmeden bakışıyorlardı. Jensen'in feneri ayaklarını aydınlatmaktaydı. "Evet, -galiba- bana kalırsa adamı öldürmüş olabilirim. Sanırım Abdullah dedikleri tipti. Hani şu sarıklı, kırmızı şalvarlı adam, hatırladınız mı? Arabamı soyan Arap."

"Evet, hatırladım," dedi Jensen dikkatle, hikâyenin gerisini bekler gibi.

"Ne diyordum? Birinin odaya girdiğini fark edince masanın arkasına gizlenmişim. Elime ilk geçen şeyi kaptım, o da yazı makinesi idi. Çılgılık atıp yere düştü, ben de kapıyı kapadım. Bir dakika kadar geçti geçmedi, komilerden bazılarının gelip adamı sürükleyerek götürdüklerini duydum." Uzun bir sessizlik oldu. Jensen bir şey söylemiyordu. "Ertesi sabah Mokta'ya sordum, oradaki komilerden biri. Hiçbir şey bilmediğini söyledi, yalan tabii. Bana kalırsa Arap öldü, çocuklar da cesedi götürüp gömdüler. O günden beri Abdullah'ı görmediğimden eminim."

Jensen omuz silkti.

Ingham görmediği halde omuz silktiğini fark etmişti.

"Bir yerde kendine gelmeye çalışıyordur belki," diyerek hafifçe güldü Jensen. "Ne zaman oldu bu?"

"Temmuz'un on dördünü on beşine bağlayan gece. Cuma gecesi. On bir gün oluyor. Benim derdim, ne olduğunu öğrenmek. Kötü bir darbeydi, tam da alnının ortasına. Daktilomun çerçevesi eğildi, bu yüzden tamire götürmem gerekti."

"Anlıyorum," dedi Jensen gülerek.

124

"Son günlerde Abdullah'ı gördünüz mü?"

"Hiç dikkat etmedim. Benim oturduğum ara sokaktan geçmeye cesaret edemez, mahalledeki herkes ondan nefret eder."

"Sahi mi?" dedi Ingham titrek bir sesle. Bu bilgi işine yaramamıştı. Kendini mecalsiz hissediyordu. "Gelin, dönelim artık. Abdullah olduğunu sanmamın bir nedeni daha var. O akşam saat altı sularında onu otelin yakınlarında gördüm. Adams da yoldaki hediyelik eşya dükkânında görmüş. Aynı akşam." Ingham, bu ayrıntılarla Jensen'in canını sıktığının farkındaydı, ama anlatmaktan kendini alamamıştı.

"Bunları Adams'a da söylediniz mi?" diye sordu Jensen. Ingham onun yine gülümsediğini anlamıştı.

"Hayır, yalan söyledim."

"Yalan mı?"

"Yani - Adams, Arabın Abdullah olduğunu biliyor. Birkaç gün önce Plage'da bir konuşmaya tanık olmuş. Abdullah'ın gittiğini, kaybolduğunu ya da buna benzer bir şeyler anlatıyorlarmış. Adams o gece birinin bağırıldığını duymuş. Bu kadarla da kalmıyor; komilerden biri Adams'a, Arabın o gece benim terasımda olduğunu söylemiş."

"Yalanı nerede söylediniz?"

"Adams'a bir çığlık duyduğumu, ama ne olduğunu anlamadığımı söyledim. Yataktan kalktığımı bile gizledim."

"İyi etmişsiniz," dedi Jensen. Bir sigara yaktı.

Adam öldüyse ne olur dersiniz? diye sormaya can atıyordu Ingham, ama önce Jensen'in konuşmasını bekledi.

Jensen'den uzun süre ses çıkmayınca, Ingham artık bir şey söylemeyeceğini, belki de başka bir şey düşündüğünü -olayı fazlasıyla sıradan bulup pek ilgilenmediğini- sandı.

"Sizin yerinizde olsaydım, unutturdum," dedi Jensen sonunda. "Zaten ne olduğunu bilmiyorsunuz."

Ingham'ın içine su serpilmişti, ama daha güçlü bir desteğe gereksinim duyuyordu.

"Keşke hakkından gelmiş olsanız," dedi Jensen alçak sesle. "O Arap domuzun biriydi. İşini bitirdiyseniz sevinirim doğrusu - köpeğimin acısını biraz olsun çıkarmış olursunuz. Abdullah köpeğim kadar değerli değildi."

125

Ingham birden rahatlayıverdi. "Doğru," dedi. Yüzlerini soğuktan korumak için kollarının arasına gizleyerek yerlerine yattılar. Jensen ateşi söndürmüştü.

126

XIV

Hammamet'e ancak 28 Temmuz Cuma günü dönebildiler. Medi-nine'yi ve Djerba adasını da görmüşlerdi. Otel bulamadıkları ufak bir kasabada, akşam yemeği yedikleri lokantanın üst katındaki basit odayla yetinmişlerdi. Ingham da Jensen gibi iki günde bir tıraş olmuştu. Gabes yakınlarındaki Metouia adlı antik kentte Jensen on dört yaşlarında bir oğlanı gözüne kestirip Ingham'a biraz beklemesini rica ederek gözden kaybolmuştu. On dakika geçmeden, elinde kırmızı siyah desenli bir örtüyle gülerek geldi. Anlattığına göre, oğlan Jensen'i evine götürmüş, her odada aileden birileri olduğundan başbaşa kalacak yer bulamamışlardı. Jensen çocuğun cebine beş yüz milim sıkıştırmış, oğlan da karşılığında Jensen'e bir armağan verebilmek için annesi görmeden örtüyü yü-

127

rütmüştü. Bunu annesinin dokuduğunu ama sattığı adamın beş yüz milimlik borcunu ödemediğini söylemişti. "İyi çocuktu," dedi Jensen. "Parayı annesine verir mutlaka." Olay Ingham'ın pek hoşuna gitmişti. Jensen'le oğlu eve geldiklerinde anne ne düşünmüştü acaba? Yoksa her gün birkaç sefer olan bir şey miydi? Öyle bile olsa ne çıkardı?

Ingham odasına girdi. Bungalowunun mavi beyaz temizliğinin kendine özgü bir kişiliği vardı sanki. Dikkatli davranmayı uyarıyor, karanlık bir şeyler gizliyordu. Saçma, dedi kendi kendine. Tam beş gün boyunca her türlü konfordan uzak kaldığı için böyle düşünüyor olmalıydı. Yine de, odaya duyduğu antipatiyi yenemedi. Yokluğunda gelen mektuplardan ikisi ilgisini çekti: Biri ajanından geliyordu, "Eğer" Oyunu'nun Norveç'te yayımlanması için gereken sözleşmeyi göndermişti; öteki New York'taki dostlarından Reggie Muldaven'dendi. Reggie serbest çalışan bir gazeteciydi, evliydi, küçük bir kızı vardı. Ingham'a Tunus'ta daha ne kadar kalacağını, Castlewood'un intiharından beri orada ne yaptığını soruyordu. Ina nasıl? Onu görmeyeli bir aydan fazla oldu, son olarak bir restoranda karşılaşmıştı kısaca merhabalaşmıştı... Oysa Reggie, Ina'yı iyi tanırdı, en azından telefon edip hatırlarını soracak kadar iyi. Ina konusunda başka bir şey yazmamakla durumu idare etmek istiyordu herhalde. Reggie gibilerin Ina'yla John'un ilişkisini bildiklerinden emindi Ingham. Çoğu kişi, intiharın nedenini merak eder, öğreninceye kadar da soru sorardı.

Ingham valizini boşalttı, duş yapıp tıraş oldu. Akıllı başka yerde olduğundan ağır hareket ediyordu. Akşam sekizde Jensen'le buluşup otel restoranında yemek yiyecekti. Saat altı buçuk olmuştu.

Ina'ya mektup borçlu olduğunu düşündü; giyindikten sonra masanın başına geçip -içinden geldiğinden değil, bir an önce halledip kurtulmak amacıyla- elle yazmaya başladı.

Sevgili Ina,

Evet, mektubun beni gerçekten çok şaşırttı. İşin bu kadar -nasıl söylesem- ilerlediğini bilmiyordum. Yine de sana kızgın değilim. Daktilom tamirde, bu yüzden mektup yazmak pek kolay olmuyor.

128

ikimiz de istersek, tekrar görüşmememiz için herhangi bir neden yok, bunda haklısın. İlişkimize senin gözünle bakmaya çalışınca, hislerimi zayıf bulmanı da anlayışla karşılıyorum. Dikkatliydim, bunda hiç kuşku yok. Seni tanıyıp sevmeye başlayana kadar geçen bir buçuk yılda neler atlattığımı biliyorsun, kolay olmadı. Aşağı yukarı bir yıldır tanışıyoruz. Boşanmamdan beri geçen yirmi ay, bitmek bilmeyen, uyumadığım halde gördüğüm bir korkulu rüya gibi geliyor bana, (sana da anlatmıştım ya, ilk yıl boyunca doğru dürüst uyuyamamıştım, hatta seninle tanıştıktan sonra bile ilk zamanlar uykum düzelmemişti), düşünüyorum da, seninle karşılaşsam acaba ne yapardım? Beni hayata döndürdün, anlatamayacağım kadar cesaret verdin, sevilip sevebileceğimi gösterdin. Bu yüzden sana ömrümün sonuna kadar teşekkür borçluyum. Belki hayatımı bile , kurtardın; işimi aksatmadığım halde gitgide zayıflıyor, ruhen çöküyordum, kimbilir daha ne kadar sürerdi?

Fena olmadı, diye düşündü Ingham, üstelik yazdıklarının hepsi doğruydu.

Arabayla güneye yaptığım beş günlük geziden henüz döndüm. Gabes (vaha), deve turu, Djerba adası ve bol çöl. Çöl insanın düşünme yetisini değiştiriyor bence. Olaylara uzaktan bakıp daha net görmeyi öğretiyor. Daha basit de denebilir. Bütün bunları fazla ciddiye almayalım, olur mu? Kendini suçlama sakın. Kızmazsan sana geçenlerde bir akşam aklıma geleni itiraf edeyim: "John, Ina'ya olan sevgisini Howard'm yatağında kurban etti." Neden bilmem, çok komiğime gitti, epey güldüm.

Kapı vuruldu, BYB gelmişti.

"Merhaba! Hoşgeldiniz. Nasılsınız?" dedi Ingham, Adams'ın her zaman kendisini karşılarken gösterdiği içtenlikle.

"Asıl siz hoşgeldiniz. Ne zaman döndünüz? Arabanızı gördüm."

"Beşe geliyordu. Gelin, bir içki içelim."

"Olmaz, çalışıyorsunuz."

129

"Sadece mektup yazıyordum." Ingham, Adams'ı içeri girmeye razı etti, birden daktilonun olmadığı gelmişti aklına. "Oturun, -nereye isterseniz." Ingham mutfığa gitti, neyse ki komiler buzdolabını prizden çekmemişler, diye düşünerek buz çıkardı.

"Nerelere gittiniz?" diye sordu Adams.

Anlatmaya başladı Ingham. Çöldeki buz gibi geceyi, sabah beşte kalkıp ısınmak için yerinde sıçradığını da anlattı.

"Anders Jensen'le, şu bizim Danimarkalıyla birlikte gittik."

"Ya, öyle mi? Nasıl, uygun biri mi?"

Ingham, Adams'ın "uygun'la neyi kastettiğini anlayamadı. Acaba politik fikirlerini mi sormak istemişti? "İyi bir yol arkadaşı," dedi. "Köpeğini hâlâ bulamamış. Arapların çaldığını düşünüp öfkeleniyor. Hak vermemek elde değil."

Saat yedi buçuk olmuştu. Ingham, önce Adams'ın içkisini, ardından kendininkini tazeledi. "Anders'le sekizde buluşup otelde yemek yiyeceğiz. Bizimle birlikte gelir misiniz, Francis?"

Adams'ın gözleri parladı. "Memnuniyetle, teşekkür ederim."

Ingham'la Jensen, sekizi biraz geçte otelin barında Adams'la buluştular. Önce bara geçip birer viski sipariş ettiler. Ingham, kasada 480.000 yazdığını görünce dehşete kapıldı. Barmen bir tuşa daha basınca sayı 850.000'e yükselmişti. Ingham tezgâhın üzerinden eğilerek baktı; milim hesabı yapan bir yazar kasa olduğunu gördü.

Jensen'le BYB hararetti bir sohbe dalmışlardı. Ingham daha önce Jensen'e, evinde her şeyin yolunda olup olmadığını sormuş, Jensen onaylamıştı. Yalnız köpekten ses seda yoktu. Tanıdığı Arap komşularıyla da konuşmuştu Jensen.

Danimarkalı aç bir kurt gibi yemek yiyordu, ama sofrada kusursuzdu. Tunus kebabı, böbrek şiş söylemişlerdi. Ingham ikinci bir şişe roze şarap sipariş etti. Fransız kadınla küçük oğlu hâlâ oradaydılar, ama restorana son gelişinden beri müşterilerin çoğunun değiştiğini fark etmişti Ingham.

Bir ara Adams, "Evet, Abdullah'tan da hiç haber yok," dedi Ingham'a.

"Tant-mieux," diye atıldı Jensen.

"Aa, Abdullah olayını duydunuz demek?" diye sordu Adams.

130

Ingham'la Jensen karşılıklı oturmuşlar, Adams aralarına, masanın başına yerleşmiş, kısmen garsonların geçişini engelleyecek şekilde oturuyordu.

"Howard anlattı," dedi Jensen.

Ingham sağ ayağını kaldırıp masanın altından Jensen'e bir tekme salladı; aynı anda Adams'la göz göze geldiler, yanlışlıkla Adams'a vurmuş olabileceğini düşündü.

"Evet, tam da Howard'ın odasının önünde olmuş. Adamı öldürmüşler galiba," dedi. "Daha bir sürü var."

"Ama..." dedi Adams neşesini bozmadan gülümsemeye çalışarak, "ne de olsa insandı. Bu durumda..."

"Tartışma götürür," dedi Jensen. "İnsanı insan yapan nedir? Dört ayak yerine iki ayak üzerinde yürümesi mi?"

"Yok canım, hepsi bu değil tabii ki," dedi Adams. "Akıllı olması."

Jensen bir dilim ekmeğe tereyağı sürdü, sakın bir tavırla, "Bana kalırsa Abdullah aklını sadece başkalarının mallarını ele geçirmek için kullanıyordu," dedi.

Adams zorla gülmeye çalıştı. "Bu yüzden daha az insan sayılmaz ki!"

"Daha az mı Neden olmasın? Tabii öyle sayılır," dedi Jensen.

"Böyle düşünersek bizi kızdıran herkesi öldürebileceğimiz sonucunu çıkarırız," dedi Adams. "İngilizlerin dediği gibi, pek doğru olmazdı, değil mi?"

"Neyse ki gerek kalmıyor, zaten birbirlerini temizliyorlar," dedi Jensen aldırmadan. "Biliyor musunuz, Abdullah benim oturduğum sokaktan geçemezdi. Araplar her seferinde taşla kovalarlardı. Ölümüne kayıp mı diyorsunuz? O yürüyen paçavra çuvalı, o..." Jensen istediği sözcüğü bulamadı. "Merde" dedi sonunda.

Ingham, göz ucuyla Jensen'e fazla ileri gitmemesini ikaz etmek istedi; gerçi o da bunun farkındaydı, ama içindeki bütün nefreti kusma fırsatını bulmuştu anlaşılan.

"Yeni bir yaşam biçimi şansı verilirse, herkes doğru yola dön-dürülebilir," dedi BYB.

"Özür dilerim, ama ben o günleri göremeyeceğim herhalde," diye karşılık verdi Jensen. "Yaşadığım sürece gördüklerime ve de-

131

neyimlerime inanmayı yeğlerim. Bir yıl kadar önce buraya gelirken bir sürü eşya getirmiştım. Birkaç valiz, giyecek, kol düğmeleri, iyi bir resim sehpası. O zamanlar Sidi Bou Said'de bir ev kiralamıştım, hani şu mavi beyaz evli, resimlere konu olan, göstermelik küçük köyde -Jensen eliyle belirsiz bir işaret yaptı- bir oyma kuş kafesleri ünlü, bir de ölseniz bile içki bulamayacağınız kahveleri. Dükkânlarından bir şişe şarap bile alamayacağınız bir köy. Orada beni soyup soğana çevirdiler, ev sahibimin eşyalarından birçoğu da gitti. Bütün tablolarımı aldılar. Resimleri ne yaptıklarını hâlâ merak ederim. Bu olaydan sonra, bir daha soyulmamak için Beat-nik'ler gibi yaşamaya karar verdim."

"Şanssızlık doğrusu," dedi Adams ilgilenerek. "Ya köpeğiniz? -Evi beklemiyor muydu?"

"Hasso'yu Tunus'taki veterinere götürmüştüm, sırtına kaynar su döktükleri için. Çok canı acıyordu; ben de yaralanan yerde tüylerin yeniden çıkacağına emin olmak istiyordum. Hayır, Hasso orada olsaydı, o .piçler adımlarını bile atamazlardı, ama birkaç gün evde olmayacağını biliyorlardı."

"Aman Tanrım," dedi Ingham. Jensen'in anlattıkları içini ka-rartmıştı. Hırsızları bulup bulamadığını sormanın anlamı olmasa gerek, diye düşündü. Burada hırsız yakalanmıyordu.

"İnsan, boyunu aşan bir dalgayla başa çıkamaz," dedi Jensen içini çekerek. "Pes edip sonucuna katlanması gerekir. Ama ben yeterince insan olduğum için, -evet, insan- bunlardan biri layık olduğu dersi alınca seviniorum. Abdullah gibi."

BYB hafifçe yüzünü buruşturdu. "Evet, tabii, gerçekten otelin komileri öldürmüş olabilir. Ama..." Adams göz ucuyla Ingham'a baktı. "O gece komiler çıığı duyduktan sonra yataklarından kalkmışlar. Bana kalırsa, başına bir şey çarptığı için ölmüş olsa gerek."

Vurmuş değil de, çarpmış. Ingham, içinde bulunduğu gerilimden olsa gerek, anlamsız bir neşeye kapılmıştı, gülmek için dudaklarını ısırdı.

"Belki de kendi adamlarından biri bıçaklamıştır," dedi Jensen, hafif bir kahkahayla. "Belki ikisi de aynı odayı soymaya kalkmıştır!" Jensen, kolunu iskemlenin arkalığa dayayıp yan oturmuş, Adams'a bakarak gülüyordu.

132

Adams şaşırdı. "Bunu da nereden çıkardınız? Yoksa bir şeyler mi biliyorsunuz?" diye sordu.

"Bilsem bile söylemezdim herhalde," dedi Jensen. "Neden mi? Hiç önemli değil de ondan." Bu sözlerle elindeki sigaranın ucunu masaya vurduktan sonra yaktı sigarasını. "Burada oturmuş, sanki Başkan Kennedy'nin ölümünü konuşur gibi, Abdullah'ın ölümünden söz ediyoruz. O kadar da önemli olduğunu sanmıyorum."

Adams sesini çıkarmadı, ama Ingham bu suskunluğu beğenmemişti. Jensen -de düşünceye daldı, tek heceli karşılıklar vermeye başladı. Ingham, Jensen'in öfkesini Adams'ı cephe alarak dışarı vurmasına üzölmüşü. Ayrıca Adams, Ingham'ın ondan gizleyip Jensen'e açıkladığı bazı şeyler olduğunu anlamış

gibiymi. Üstelik Ingham'ın hayat görüşünün Jensen'inkiyle temelde uyuştüğunu, BYB'den çok farklı olduğunu da biliyordu Adams.

Ingham'ın arabasıyla Plage'a gittiler. Ingham, Reine'in restoranından çıkarken Adams'ın iyi geceler dileyip ayrılacağını düşündü, ama yanılmıştı. Plage'da içkileri Jensen ısmarladı.

"Öfkeli bir genç, başına gelenlere üzüldüm doğrusu," dedi Adams, Jensen bara içki ısmarlamaya gittiğinde.

Bir masaya yerleştiler. Burada da konuşmak oldukça zordu. Bira ve şarapla keyiflenenlerin yüksek sesle konuşmalarına, arada bir bağırmalar da karışıyordu. "Atlatacağından eminim; Dani-marka'ya dönünce."

Ingham, Jensen'in Adams'ı evine davet edip resimlerini göstermek isteyeceğini sanmıştı, ama Jensen böyle bir öneride bulunmadı. Adams çağırılrsa mutlaka giderdi, diye düşündü Ingham. Birinci kadehten sonra kalktılar.

"Görüşürüz," dedi Ingham yolda Jensen'e.

"A bientôt. Yemek için teşekkürler. İyi geceler, Francis."

"İyi geceler, iyi geceler," dedi Adams.

Reine'e dönerken yolda konuşmadılar. Ingham, Adams'ın aklından bir şeyler geçtiğini tahmin ediyordu.

Arabayı onun odasına yakın bir yere park etti. Adams, son bir içki isteyip istemediğini sordu.

"Hayır, teşekkürler. Bu akşam biraz yorgunum."

"Sizinle biraz görüşmek istiyorum da."

133

Ingham kabul etti. Bungalow bürosu karanlık ve sessizdi. Havalandırmak için mutfağın yan kapısını açık bırakmışlardı. On, on iki kominin yattığı oda, mutfağın solundaydı. Ingham içki istemedi, Adams'ın divanına ilişip dirseklerim dizlerine yasladı. Adams bir sigara yaktı, odada dolaşmaya başladı.

"Kusura bakmayın, ama geçen gece olanlar konusunda gerçeği söylemediğinizi sanıyorum, öyle bir his var içimde. Bu soruyu sorduğum için bana kızmakta serbestsiniz." Gülümsedi, bu sefer yanakları eskisi gibi şişmemişti, gerçek bir gülümseme değildi. "Size açıldım; bantlarımı dinlettim. Tunus'ta bunu bilen tek insan sizsiniz. Çünkü yazarsınız, entelektüel ve akıllı birisiniz." Sözlerini vurgulamak için başını yana eğdi.

Ingham entelektüel olarak nitelenmekten hiç hoşlanmazdı. Sustu, aradan uzun bir süre geçti.

"Her şeyden önce," diye sözlerini sürdürdü Adams, "o gece çığlığı duyduktan sonra kapınızı açmamanız, en azından kulak kabartmamanız bana garip geldi. Üstelik sesler sizin terasınızdan gelirken. Ne diyeyim, bilmem ki?"

Ingham arkasına yaslandı. Sirtında yumuşak bir yastık vardı, ama yine de kendini rahat hissetmiyordu. Budalaca bir düelloya girdiğinin farkındaydı. Adams'ın söyledikleri doğruydı. Yalan söylemeye devam ederse açık verecekti. Keşke bir tür diplomatik dokunulmazlığım olsa da, bu sorunun karşılığını yarına erteleyebilsem, diye düşündü. Asıl sorunu, söyleyeceklerinin ne sonuçlar doğuracağını kestirememesiydi. Doğruyu söylerse Adams polise mi haber verecekti. Ya sonra? "Sorunuza kızmadım," der demez, sözlerinin ne kadar yapmacık olduğunu fark etti Ingham. Artık, Eğer uygun görürseniz, haklarımı kullanarak... Ne de olsa siz polis değilsiniz diye devam edebilirdi, ama "Aynen size anlattığım gibiymi," dedi. "Kapıyı açmamakla korkaklık ettiğimi söyleyeceksiniz sanırım."

Adams bu sefer gerçekten güldü, tombul yanakları iyice gerilmisti. "Kusura bakmayın, ama size inanmıyorum," dedi. "Bana güvenebilirsiniz. Sadece ne olduğunu öğrenmek istiyorum."

Ingham, yüzünün kızardığını hissetti. Utançla öfke karışımı bir duyguya kapılmıştı.

134

"Benden bir şeyler gizlediğinizi biliyorum. Anlatırsanız rahatlırsınız," dedi Adams. "Eminim rahatlırsınız."

Ingham, o anda yerinden fırlayıp Adams'a bir tokat atmak için dayanılmaz bir istek duydu. Kimdi bu adam? Günah dinleyen bir rahip mi? Yoksa meraklının biri mi? "Özür dilerim," dedi Ingham, "ama size herhangi bir açıklama borçlu olduğumu sanmıyorum. Neden beni sorguya çekiyorsunuz?"

Adams kıkırdadı. "Hayır, Howard, borçlu değilsiniz, ama Afrika'da birkaç hafta kaldınız diye Amerikan mirasınızı unutmuş olamazsınız."

"Amerikan mirası mı?"

"Alaya da alamazsınız. Siz buradaki Araplar gibi yetiştirilmediniz."

"Aksini iddia etmedim."

Adams mutfağa gitti.

Ingham ayağa kalkıp Adams'ın peşi sıra yürüdü. "Gerçekten içki istemiyorum, teşekkür ederim. İzin verirsiniz tuvalete girebilir miyim?"

"Tabii. Hemen şurada, sağda," dedi Adams. Ingham'ın bir isteğini yerine getirebildiğine sevinmişti. Işığı yaktı.

Ingham daha önce Adams'ın banyosuna girmemişti. Tuvaleti kullanırken aynada kendine bakmamak için ilaç dolabını açıp içine göz attı. Diş macunu, tıraş sabunu, Aspirin, Entero-Vioform, içinde sarımsaklı haplar olan bir sürü ufak şişe titiz bir ev kadını özeniyle dizilmişti. Tüpler Colgate, Squibb gibi Amerikan markalarıydı. Jensen yola çıkarken yanına bu kadar ıvır zıvır almazdı, diye düşündü Ingham. Sifonu çekip, kendine güvenen bir havada tuvaletten çıktı. Amerikan mirası! Acaba Adams ne demek istemişti?

Adams, yazı masasının arkasındaki iskemlede oturuyordu. Divandaki yerini alan Ingham'a doğru döndü. "Neden bu kadar emin olduğumu anlatayım," dedi, hafifçe gülümseyip mavimsi gözleriyle dikkatle Ingham'a bakarak. "Sizin odanızın hemen arkasındaki bungalowda kalan müşterilerle konuştum. Orta yaşlı bir Fransız çift. O gece çılgınlığı duymuşlar, ardından bir gürültü, sanki bir şeyin yere düşerken çıkardığı gürültü duyulmuş ve bir kapı kapan-

135

mış. Sizin kapınız, Howard. Kapayan da siz olmalısınız."

Ingham omuz silkti. "Neden başka bir odanın kapısı olmasın?" "Fransızlar sesin nereden geldiğini biliyorlar." Adams, Ingham'ın bantlarda dinlediği kesin, inatçı ses tonuyla konuşuyordu. "Yere düşüp gürültü çıkaran bir şey mi attınız ona?"

Ingham yüzünde bu sefer eskisinden daha az bir sıcaklık duydu, kendini son derece yorgun hissediyordu. "Sorgunuzun herhangi bir amacı var mı?" dedi. "Bütün bunlar ne demek oluyor?" "Gerçeği öğrenmek istiyorum. Bana kalırsa Abdullah öldü." Ama o, Kennedy değil, diye düşündü Ingham. Yalanını tekrarlayıp Adams tarafından köşeye sıkıştırılmak mı daha iyiydi (kurtuluşu, Hammamet'i terk etmektir), yoksa gerçeği anlatıp yalan söylemiş olmanın utancına katlanmak, Adams'ın bir şeyler yapmasını beklemek ve en azından dürüst davranmanın rahatlığını duymak mı? Ingham ikinci seçeneği uygun buldu. Yoksa yarına kadar beklese miydi? Akşam birkaç kadeh içmişti, bu haliyle doğru karar verebiliyor muydu?

"Size ne olduğunu anlattım, Francis," dedi Adams'a. Hafifçe gülümsedi, ama en azından samimi bir gülümsemeydi bu. Neşelenmişti, üstelik Francis J, Adams'tan nefret etmiyordu. Aklına gelen komik bir düşünceyle gülümsemesi bütün yüzüne yayıldı: BYB'ye haftalık radyo yayınlarının parasını çok zengin bir komünist sırf zevk için veriyordu belki. Rusya'da yaşamayan biri. BYB'nin programları Rusların işine geliyordu kuşkusuz. Adams'ın bu konudaki ciddiyeti Ingham'ın iyice komiğine gitmişti.

"Hoşunuza giden bir şey mi oldu?" diye sordu Adams dostça. "Her şey. Afrika her şeyi tepetaklak ediyor. Bunu kabul etmeniz gerekir. Yoksa sizin bağışıklığınız mı var?" Ingham ayağa kalktı, gitmek istiyordu.

"Hayır, yok," dedi Adams. "Buradaki yaşam bizim -nasıl söylesem- kendi yapımız olan ahlak anlayışımıza ters düşüyor, ancak bu yüzden ahlak değerlerimizi ne değiştirebiliriz, ne de ortadan kaldıracak. Aksine! Şunu bir anlayabilseniz: Bu tezat yüzünden, doğruyu yanlıştan ayıran, doğruluğu kanıtlanmış prensiplerimize daha sıkı bağlanıyoruz. Onlar fırtınadaki çapalar gibi. Bizim belkemiğimiz. İstesek bile kurtulamayız onlardan."

136

Belkemiği çapası! Acaba insanın kıcı mı bu, diye düşündü Ingham. Dostça ayrılıp gidebilmek için ne diyeceği konusunda en ufak bir fikri yoktu. "Evet, haklı olabilirsiniz, Francis, ama artık gitmeliyim. Hoşça kalın, iyi geceler."

"İyi geceler, Howard. İyi uykular." Adams, "İyi uykular" dilerken alay etmemişti.

El sıkıştılar.

137

XV

Ertesi gün, Ingham'ın daktilosunu tamirden alacağı cumartesiydi. Ingham saat ona çeyrek kala Ina'ya yazdığı mektubu postanenin önündeki kutuya attıktan sonra yürüyerek Jensen'e gitti, bu sefer Arabın cesedini gördüğü yere bakmamaya dikkat etmişti.

Jensen henüz kalkmamıştı, biraz sonra pencereden aşağıya seslendi: "Bir dakika! Gelip kapıyı açıyorum!"

Ingham, çimento döşeli küçük avluya çıktı. "Tunus'a gidip daktilomu tamirden alacağım. İstedğin bir şey var mı?"

"Teşekkürler. Aklıma bir şey gelmiyor." Jensen'in resim malzemesini Sousse'tan aldığını hatırladı Ingham. "Hammamet'te se-ninkine benzer kiralık bir yer bulabilir miyim, acaba? Bildiğin bir yer var mı?"

138

Jensen bir süre düşündü. "Herhangi bir yerde iki oda mı, yoksa bir ev mi istiyorsun?" diye sordu.

"İki oda. Arap stili. Seninki gibi."

"Sorarım tabii, Howard. Bu sabah ilgilenirim."

Ingham, Tunus'tan dönüşte tekrar uğrayacağını söyledi. Jen-sen'e Adams'la bir gece önceki konuşmasını anlatmak istiyordu.

Daktilosu hazırıldı. Köşelerinin boyları iyice dökülmüş eski çerçeve değiştirilmemiş, sadece düzeltilmişti. Ingham makinenin istediği gibi olduğuna öyle sevinmişti ki, yedi dinar -yaklaşık on dört dolar- tutarındaki oldukça yüksek tamir ücretine ses çıkarmadı. Bir sayfa kâğıt takıp dükkânda daktiloyu denedi. Yıllardır alışık olduğu eski makinesiydi, her zamanki gibi çalışıyordu. Tamirciye teşekkür etti, daktiloyu arabasına yerleştirdi.

Saat yarım doğru Hammamet'e geldi. Alışveriş etmiş, Time, Playboy, birkaç kutu isli istiridye konservesi, jambon ve hazır çorba almıştı. Jensen evin önünde, herhalde kendisine ait olan çarpık çöp tenekesini ayağıyla düzeltmeye çalışıyordu.

"İçeri gel, soğuk biram var," dedi.

Biraları su dolu bir kovaya koymuştu. Yatak odasında oturdular,

"Aşağı yukarı iki yüz elli metre ötede, şu tarafta bir ev buldum," dedi Jensen, eliyle Tunus yönünü göstererek. "Ama içi boş, ev sahibi ne derse desin, eşya koyacağına inanmıyorum. Evde musluk var, tuvalet yok. İçinden henüz işçi çıkmamış. Sahibi ayda kırk dinar istiyor, otuza indirebilirim herhalde, ama o kadar. Bir de burada, alt katta iki oda boş. Ayda otuz dinar. Benimki gibi küçük bir ocağı ve akar suyu var, bir de yatak. Görmek ister misin? Gamal'dan anahtarı aldım." Gamal, Jensen'in ev sahibiydi.

Ingham, Jensen'le birlikte alt kata indi. Kapı, girişteki alaturka tuvaletin sağındaydı. Odalardan büyüğü sokağa bakıyordu, kemerli, büyük bir penceresi vardı. Arkadaki kapıdan kare biçimli, küçük, avluya açılan iki penceresi olan bir odaya geçiliyordu. Dışarıdan kimse göremez, diye düşündü Ingham. Büyükçe bir muslukla tahta masanın üzerinde duran iki gözlü bir ocak vardı. Yatak, üç meyve kasasına yerleştirilmiş, üstüne ince bir şilte serili eski bir kapıdan bozma gibi görünüyordu. Bir zamanlar beyaza boyanmış olan duvarlar kirden grileşmiş, boyları dökülen yerleri

139

kahverengi olmuştu. Yatağın üzerinde buruşuk, haki rengi bir battaniye vardı. Yerde ağzına kadar izmarit dolu bir sigara tablası duruyordu.

"Burada kimse kalıyor mu?" diye sordu Ingham.

"Gamal'in yeğenlerinden biri galiba. Gerekirse hemen çıkar, çünkü para ödemiyor. Burası yeterli mi, yoksa pek mi döküntü?" diye sordu Jensen sevimli gülümsemesiyle.

"Yeter sanırım," dedi Ingham. "Bir yerlerden bir masa alabilir miyim? Bir de iskemle."

"Ben hallederim. Yandaki komşularla konuşayım."

İşi bağladılar. Ingham pek iyimserdi. Yatak odasının kapısında, bir zincir üzerinde içeriden dışarıya döndürülebilen bir asma kilit vardı. Dış kapının anahtarı Jensen'inakinin aynıydı. Korkunç tuvaleti ortaklaşa kullanacaklardı, ama Jensen hiç değilse bir kapı taktığını söylemişti. Ingham, Jensen'in bu kadar yakınında kendini biraz olsun güvenli hissediyordu. Bir şey olursa, hırsız girerse, yanbaşındaki sesini duyurabileceği biri olacaktı. Pazartesi günü taşınmak istediğini söyledi, Gamal'a verilmek üzere Jensen'e on beş dinar bıraktıktan sonra arabasına atlayıp Reine'e gitti.

Daktiloyu arabadan bungalowa taşıırken BYB'ye rastlamak ne büyük şanssızlık olur, dedi kendi kendine. Arabadan çıkmadan çevresine bakıp, BYB'yi görürse makineyi çıkarmamayı bile düşündü, ama güvensizliğinden utanmıştı. Bungaloların oto parkında durdu, sağa sola bakmadan daktiloyu çıkardı. Arabanın kapısını kilitledikten sonra odasına yöneldi. BYB görünürlerde yoktu.

Pazartesiye kadar otele ayrılacağını haber vermek, bir masayla iskemle bulmak, belki de romanının bir on sayfasını daha yazmak için yeterince vakti olacaktı. Dün gece, işin garibi, Adams'la yaptığı tatsız görüşmeden sonra, romanına verebileceği bir ad gelmişti aklına: El Sürçmesi. Bundan önce bulduğu iki addan çok daha iyiydi. Amerika'dan ayrılmadan, imza sahtekârlığı yapanların ellerinin, imzanın başında ve sonunda hafifçe titrediğini okumuştur bir yerde. Bu titreyiş bazan o kadar hafifti ki, ancak mikroskop altında görülebiliyordu. Titreme, aynı zamanda Dennison'un, ikili hayat yaşayan roman kahramanının yaklaşan sonunu belirtmek-

140

teydi. Tıpkı için için çöken, yerle bir olana kadar yıkılacağı dışarıdan anlaşılmayan bir dağ gibi derinlerden gelen, hissedilmez bir sarsıntı olmalıydı bu, çünkü Dennison ne vicdan azabı olarak tanımlayabildiği duygulara kapılıyor, ne de yolundaki tehlike işaretlerini görebiliyordu.

Ingham, ana binaya gidip otel idaresine Pazartesi günü ayrılacağını bildirerek Pazara kadar hesabını çıkarmalarını istedi. Sonra odasına döndü, Reggie Muldaven'in mektubuna esprili bir cevap yazdı. Ina'nın ne yaptığını bilmediğini, son zamanlarda ondan pek az haber aldığını belirtti. Bir roman yazmaya başladığından söz etti. Tabii John Castlewood'un intiharına ne kadar üzüldüğünü de yazdı. Öğleden sonra üçte çalışmaya başladı, altıya kadar sekiz sayfa yazdıktan sonra denize gitti. Nedenise son derece mutluydu. Her şeyden önce yeterince parası vardı; her ay New York'taki pahalı dairesinin kira çekini rahatça gönderebiliyor, burada güzel bir otelde kalıyor, kaç para harcadığını düşünmesi gerekmiyordu. BYB olsa, para insanı mutlu etmez derdi (der miydi acaba?), oysa Ingham para sıkıntısının ne demek olduğunu biliyordu.

Jensen'le kararlaştırdıkları gibi, saat sekizde Plage'da buluştular, Melik'e gitmeden birer içki söylediler. Jensen, yandaki komşuların ertesi güne kadar bir masa bulacaklarına söz verdiklerini söyledi. İskemle biraz daha zordu, ya çarşıya bakmak, ya da Melik'ten ödünç almak gerekiyordu. Jensen'in sadece bir iskemlesi vardı.

"İngilizlere yakın oturmayalım, sana anlatacaklarım var," dedi Ingham, birlikte Melik'in merdivenlerinden çıkarırken.

Durmadan konuşan iki Arabın masasındaki boş yerlere oturdular.

"Dün akşam Adams yine başladı," dedi Ingham. "Benim odamın arkasında oturanların yalnız çılgılık değil, ardından bir gürültü ve kapanan bir kapı sesi duyduklarını söyledi. Hızla kapanan bir kapı sesi. Düşün bir kere, BYB komşuları sorguya çekiyor. Komiser Maigret gibi."

Jensen gülümsedi. "Ne diyorsun ona?"

"BYB. Bizim Yaşam Biçimimiz. Amerikan yaşam biçimi. Durmadan propagandasını yapıyor, fark etmedin mi? İyilik, Tanrı ve demokrasi. Dünyayı bunlar kurtaracakmış."

141

Kuskus her zamankinden iyi görünüyordu, bol etliydi.

"Dün gece, çılgıktan başka bir ses duymadığımı tekrarladım," dedi Ingham. "Kapımı da açmadığımı söyledim." Jensen'in gözünde, Abdullah'ın ölümü bir pirenin ölümünden farksızdı; Ingham onun yanında olayı hafife alabiliyor, hatta yalanından bile fazla rahatsız olmuyordu.

Jensen yine gülümsedi, birinin bu kadar önemsiz konuya neden bunca zaman harcadığına şaşarcasına başını iki yana salladı,

Ingham onu eğlendirmeye devam etti. "Adams iyi polisi oynuyor biliyor musun?" dedi. "Porfirivich ya da İngiliz sorgucuları gibi. 'Gerçeği söylemediğinizi biliyorum, Howard. Anlatırsanız rahatlırsınız.'"

"Arka odadaki Fransızlar ne diyor?"

"Onlar otelden ayrıldı, yerlerine bir Alman çift geldi, karı koca herhalde. Sana bir şey söyleyeyim mi, Anders? Dün gece BYB'ye neredeyse gerçeği anlatacaktım. Dediğin gibi, ne fark ederdi sanki? Ne yapacaktı? Sırrımı ortaya çıkardığı için sevinecek miydi? Umurumda değil."

"Bir şey yapamaz, hiçbir şey. Adalet mekanizmasını mı düşünüyorsun? Boşver. Bu ülkede turistlerle hırsızların mahkeme önünde karşı karşıya gelmeleri kimsenin işine gelir mi sanıyorsun? Hiç düşünme. - Bu Amerikalılar da garip insanlar doğrusu."

Ertesi gün Ingham valizlerinden birini yeni evine götürdü, Jen-sen'le birlikte souk'a. alışverişe gittiler. Birkaç havlu, bir süpürge, tencere, küçük bir duvar aynası, bardak, fincan ve tabak aldılar. Komşular bir masa getirmişlerdi; fazla büyük olmayan, ancak yüksekliği uygun ve sağlam bir masaydı. İskemle bulmak kolay değildi, ama Jensen Melik'le pazarlık edip iskemlelerinden birini bir dinar beş yüz milime satmaya razı etti.

Ingham pazartesi sabahı taşındı. Mutfaktaki rafı silmişti, ama temizliğe fazla önem vermiyordu. O güne kadar sahip olduğu, titizlik ölçüsünde temizlik ve konfor anlayışını silkeleyip atmıştı sanki. Boş bir meyve sandığını komodin yaptı; tavandaki ampulü gece lambası olarak kullanacaktı, gece yatakta kitap okumak için yatağın başucunu lambanın altına çekmek gerekiyordu. Seyahat

142

battaniyesini yuvarlayıp yastık yaptı. Kirli çamaşırlarını komşunun genç kızına yıkatabileceğim söylemişti Jensen.

Pazartesi ve salı günü romanından on yedi sayfa daha yazdı. Jensen'in resimleri arasından üç tanesini seçip ödünç almıştı. Bar-sakları dışarıda Arabi almadı, Jensen bu tabloyu pek beğeniyor, oysa Ingham rahatsız oluyordu. Resimlerden birinde, öndeki açık renk kumlarla geri plandaki mavi deniz ve gökyüzü arasında birkaç çizgiyle belirtilmiş bir İspanyol kalesi vardı. İkincisi, beyaz merdiven basamaklarında oturmuş, kocaman gözleriyle dalgın dalgın bakan cübbeli bir çocuk resmiydi. Üçüncü resim, Jensen'in portakal rengi, karmakarışık tablolarından biriydi, Ingham ne olduğunu anlamadığı halde kompozisyonu beğenmişti.

Yeni adresim -15 Rue El Hout- Ina'yla ajanına bildirmişti, ama yine de her gün La Reine otelinin resepsiyonuyla bungalow bürosuna uğruyor, mektup gelip gelmediğini soruyordu. Bir seferinde Mokta'ya rastladı, ona bira ısmarladı. Mokta, nereye taşındığını öğrenince şaşırıp gülmeye başladı. Sokağı biliyordu. "Herkes Arap," dedi.

"İğinci yanı da bu zaten," diye karşılık verdi Ingham. "Çok basit."

"Ah, anlıyorum."

Ingham'in odası için sipariş ettiği klima cihazı gelmemişti. Mokta konuyu açmayınca Ingham da üstünde durmadı.

Ingham, çarşamba günü Adams'ı içkiye davet etti. Melik'teki garsonlardan birinin eline birkaç yüz milim sıkıştırmış, bir tepsi buz almıştı. Adams'ı caddede karşılayıp eve getirdi. Dar sokaklarda ilgiyle çevresine

bakmıyordu Adams. Araplar, Ingham geçerken artık başlarını bile çevirip bakmıyorlardı, ama Adams'ı meraklı gözlerle incelediler.

Ingham çalışma masasını boşaltıp kokteyl sehpası haline getirmişti. Daktilosuyla roman taslağını, kâğıtları ve sözlüğü kaldırmış, özenle odanın bir köşesinde yere koymuştu.

"Eh, gerçekten de söylediğiniz kadar basit," dedi Adams gülererek. "Neredeyse boş."

"Evet. Mobilya konusunda kompliman yapmanızı beklemiyorum; gerekmez." Eriyen buz küplerinin suyunu iki bardağa böldü,

143

buzlan daha soğuk tutacağını düşünerek madeni tepside bıraktı.

"Buzdolapsız ne yapacaksınız?" diye sordu Adams.

"Yiyeceğim kadar alıp hemen bitiriyorum. Bir seferde iki yumurta alıyorum."

Adams yatağa baktı.

"Şerefinize!" diyerek bardağını uzattı Ingham.

"Şerefe. Arkadaşınız nerede?"

Ingham, Jensen'in alt katına taşındığını söylemişti. "Birazdan gelecek. Herhalde çalışıyordur. Oturun, isterseniz yatağa oturun."

"Banyonuz var mı?"

"Dışarıdaki avluda ona benzer bir şey var. Tuvalet." Adams'ın görmek istemeyeceğini umuyordu, oysa birkaç dakika öncesine kadar böyle şeyleri hiç önemsemiyordu.

Adams oturdu. "Burada çalışabiliyor musunuz?" diye kuşkuyla sordu.

"Tabii. Neden çalışamayayım? Tıpkı bungalowdaki gibi."

"Yeterince gıda almaya dikkat edin. Temiz gıda. Eh...", tekrar kadehini kaldırdı. "Güle güle oturun."

"Sağ olun, Francis."

Adams, Jensen'in portakal rengi karmaşasına baktı. Üç resim içinde imzalı olan tek tablo buydu. Adams gülümseyip başını yana eğdi. "Bakarken sıcak tepeme çıkıyor," dedi. "Neymiş bu?"

"Bilmiyorum. Anders'e sormanız gerekecek."

Jensen göründü, Ingham ona da viski verdi.

"Köpeğinizden haber var mı?" diye sordu Adams.

"Hayır."

Sohbet dostluk havasında, ancak biraz zoraki geliyordu. Adams, Ingham'a evi hangi süreyle kaçta tuttuğunu sordu. İkinci içki servisi için buz kalmamıştı. Jensen ikinci viskisini bir dikişte bitirip yukarıda çalışması gerektiğini söyleyerek izin istedi.

"Kız arkadaşınızdan haber aldınız mı?" diye sordu Adams.

"Hayır. Mektubumu henüz almış olsa gerek, belki de bugün."

Adams saatine bakınca Ingham birden günlerden çarşamba olduğunu, Adams'ın radyo yayını için akşam evde olması gerektiğini hatırladı. Rahatlamıştı, birlikte akşam yemeğine gitmek istemiyordu.

144

"Dün Tunus'taydım," diye söze başladı Adams. "Bir terzi dükkânının duvarında Arapça bir küfür gördüm. Dükkânın sahibi Yahudiydi galiba."

"Ya?"

Adams kıkırdadı. "Kelimenin anlamını bilmiyordum, bir Araba sordum. Adam güldü. Tekrar edilmeyecek kadar ayıp bir söz!"

"Bu sıralarda Yahudilerin durumu zor," dedi Ingham isteksizce. "Pazar günü Observer'de 'Ayaklanan Arabistan' alt yazılı resim insanın yüreğini ağzına getiriyor: Haykıran ağızlardan, her şeyi yıkıp dökmeye hazır, sıkılmış yumruklardan oluşan bir insan seli."

Adams ayağa kalktı. "Gitmem gerekiyor. Biliyorsunuz ya, çarşamba." Kapıya doğru ilerledi. "Howard, oğlum, buraya ne kadar dayanabileceksiniz bakalım."

Tuvaleti görebilecek kadar yakınında duruyordu açık kapının. Jensen az önce tuvaletten çıkmış, her zamanki gibi kapıyı kapa-mamıştı. "O kadar da kötü değil, hele bu havada," dedi Ingham.

"Ama rahat edemeyeceksiniz. Hele canınız bir bardak buzlu limonata isteyene kadar bekleyin ya da sakın bir gece! Bu ilkelikle kendi kendinizi cezalandırıyorsunuz sanki. Beş parası kalmamış biri gibi yaşıyorsunuz, oysa durumunuz iyi."

Demek derdi buydu. "Arada bir değişiklikten hoşlanırım."

"Aklınızı kurcalayan bir şey var; size yük olan bir şey."

Ingham sesini çıkarmadı. İna biraz yük oluyordu belki. Ama Adams Abdullah'ı kastediyorsa yanıliyordu.

"Uygar bir insan, uygar bir yazar kendini böyle cezalandırma-malı," dedi Adams büyük bir ciddiyetle.

"Ceza mı?" Ingham güldü. "Ne cezası?"

"Bunu sizden iyi bilen olamaz," dedi Adams heyecanla, yine gülümsüyordu. "Bir süre sonra bu ilkelliğe dönme isteğinizin zaman kaybından başka bir şey olmadığını anlayacaksınız."

Zaman kaybı, tam da Adams gibi, enayi bir zıpkınla saatlerce balık kovalayıp hiçbir şey tutamayan birinin söyleyeceği söz, diye düşündü Ingham. "Bence değil," dedi. "Burada çalışabildiğim sürece öyle sayılmaz, şimdilik memnunum." Sözüünü bitirdiği anda

145

söylediğine pişman olmuştu. Adams'a karşı kendini savunmak zorunda mıydı?

"Size göre değil. Aslında hoşunuza gitmiyor."

Ingham omuz silkti. Geldiği günden beri her şeyin yabancı olduğu bu ülkede neden hoşlanıyordu zaten? Yaptığı her şeyin istediği gibi olması mı gerekiyordu? "Size köşeye kadar eşlik edeyim," dedi Ingham dostça. "İnsan buralarda kolayca yolunu kaybedebilir."

146

XVI

Bundan sonraki bir hafta içinde Ingham'ın roman çalışmaları yeni ve daha iyi bir düzeye girdi. Gerçi ev pek konforlu sayılmazdı -en kötüsü, giyeceklerini asacak yer olmamasıydı- ama düşüncelerindeki yeniliğin en önemli nedeninin yer değişikliği olduğundan kuşkusu yoktu. Ruhsal yönden çarpık bir tip sayılan

Dennison'un, sahtekârlığı açığa çıkınca yıkılmamasına karar vermişti. Bir zamanlar ondan yardım görmüş olan ve hemen hepsi sorumlu ve başarılı kişiler olan dostları yardımına koşacak, vaktiyle aldıkları paraları geri vereceklerdi. Dennison, paranın bir bölümüyle yirmi yıl boyunca yüksek gelir getiren yatırımlar yaptığı için serveti üç katına yükselmişti. Bankanın öfkeden kuduran patronları 750.000 doların yirmi yıllık faizini kaybetmişlerdi, ama ana parayı geri

147

alabileceklerdi. Yasal açıdan ne gibi bir sonuç çıkacaktı ortaya? Bu durumda El Sürçmesi de romana tam uyan bir başlık değildi; belki de kalabilirdi, ama Ingham, Dennison'un sahte imza atarken gözle görülür biçimde titremediğini düşünerek kitabın adını değiştirmeye karar verdi. Okuyucunun, Dennison'un suçu konusunda kararsız kalmasını istiyordu. Dennison, ailelerin dağılmasını önlemiş, yeni işlerin kurulmasını ya da ilerlemesini sağlamış gençleri üniversitelere göndermiş, yardım kurumlarına sayısız bağışta bulunmuştu. Kim böyle bir insana suçlu damgası vurabilirdi?

Ingham sadece romanın adını değiştireceğine üzülüyordu.

İki paragraf arasında sık sık yerinden kalkıp odada dolaşıyordu; üzerinde sadece bir don ve soğuk suya batırıp iyice sıktığı mavi bornozu vardı. Nemli bornoz hem bütün giyeceklerden daha serin tutuyor, hem de bu çevrede şortla kısa kollu gömlek kadar komik görünmüyordu. Arapların hiçbir şort giymiyor, bu sıcakta ne giyeceklerini de biliyorlardı herhalde, diye düşünüyordu Ingham. Jensen, "Eh, yakında kendine bir cübbe alırsın herhalde," diye dalga geçmeye başlamıştı.

Jensen genellikle akşam yemeğine Ingham'a geliyor, ya da birlikte yukarıda yiyorlardı. Tabak çanakla yemeği bölüştükleri için kimin evinde yedikleri fark etmiyordu, masaya gelince, birinden biri işini toplayıp masasını boşaltmak zorunda kalıyordu. Ingham akşam yemeklerinde biriyle birlikte olmaktan hoşlanırdı; gündüz iş arasında düşünüp mutlu olabileceği küçük bir sevinçti bu. Jensen gerek yemek hazırlama gerekse sohbet açısından son derece problemsiz biriydi. Bazı akşamlar tek bir kelime bile konuşmadığı oluyordu.

Ingham, ara sıra romanından başını kaldırıp, çirkin olduğu kadar da rahat, düz tabanlı terliklerini ayağına geçirdikten sonra odada dolaşmaya başlayınca garip duygulara kapılıyordu. Bir yerlerden transistorlu radyo sesi geliyor, bir Arap kadını çocuğuna bağırıyor, sokaktan geçen seyyar satıcının sesi kulağına çalınıyordu; bazan mutfak kapısının yanına astığı aynaya gözü takılıyor, sert bir ifade taşıyan yüzünü inceliyordu: Eskisinden daha süzgün, daha yanıktı, değişmişti. Böyle anlarda (tıpkı bungalowda barsak krampları geçirdiği zamanki gibi) yalnızlığının bilincine varıyor-

148

du; ne dostu, ne işi, ne de bu dilini bilmediği ülkede herhangi biriyle ilişkisi vardı. Böyle zamanlarda kendini en az yarı yarıya Dennison gibi görmeye başlıyor, bilinçaltında belirsiz bir soru kırırdıyordu: "Ben kimim ki? Arkadaşsız, ailesiz, kimseyle ilişkisi olmayan, kimsenin en ufak bir değer vermediği bir insan ne ölçüde varolabilir?" Bir tür dinsel deneyim gibiydi bu, bir anda hiç olmak, zaten ötedenberi hiç olduğunu anlamak. Temel bir gerçektir. Doğu Akdeniz'de köyünden uzaklara götürülen bir adam konusunda bir yerde okuduklarını hatırladı. Adam, o güne kadar, ailesinin, dostlarının ve komşularının kendisinde görmek istedikleri kişiliğe sahip olmuş, onların onda gördüklerinin aynası olmuştu. Yakınları olmadan yaşayamazdı, yıkılmıştı. Doğru ve yanlış olan, çevrendeki insanların doğru ve yanlış dedikleri, diye düşündü Ingham. BYB'nin Amerikan mirası konusundaki saçmalıklarından çok daha gerçektir bu.

BYB'ye göre herkes belli ahlak değerleriyle yetiştiriliyor, onlara inanıyor, hayatı boyunca bu değerlerden ayrılmıyordu. Doğrusu bu muydu? Bu değerlere ne ölçüde güvenilebilir, çevredeki insanların ahlak anlayışına uymadıklarında ne yapmak gerekirdi? Düşünceleri Dennison'u da ilgilendirdiği için, Ingham yine daktilosunun başına geçip yazmaya devam ediyordu. İki yüz sayfayı geçmişti. Yeni evindeki ikinci haftasında romanı hızla ilerlemişti.

Cuma günü Ina'dan ekspres bir mektup geldi. Ingham kaç gündür ne Ina'yı, ne de gelebilecek bir mektubu düşünmüştü; şimdi (alışkanlıktan olsa gerek, neredeyse otomatik olarak), yeni adresini bildirdiği mektuba hemen karşılık verse, beş gün önce yazmış olabileceğini düşündü.

8 Ağustos 19-

Sevgilim Howard,

Yeni adresini bildirmene çok şaşırdım. Anlaşılan orada bir süre daha kalacağı benziyorsun, beni asıl şaşırtan da bu oldu. Bir ay daha kalacağını yazıyorsun. Romanının iyi ilerlemesine sevindim.

Ben tedirgin ve huzursuzum, ne yapayım, elimde değil, değiş-tiremiyorum. Neyse, gelip seni görmeyi düşündüm. İki hafta

149

izin kullanacağım, biraz asılırsam üç haftaya çıkarabilirim. Seni görmeyi çok istiyorum. Kedi köpek gibi kavga edecek bile olsak, her şeyin bittiğine de karar versek, oradan Paris'e geçebilirim. Bugünlerde gelmeye niyetin yok, oysa seni çok özledim. 807 uçuş numaralı Pan American seferinde yerimi ayırttım. 13 Ağustos günü sizin saatle 10:30'da Tunus'ta olacağım. Gece uçuşu. Getirmemi istediğin bir şey varsa hemen telgraf çek.

Sana kötü bir sürpriz yapmadığımı umarım. Maine'e ya da Meksika'ya gidip kendimi iyi vakit geçirdiğime inandırmak içimden gelmedi. Eğlenceli bir şeyler söyleyebilmek isterdim, ama aklıma sadece New York'taki son moda bir sözden başkası gelmiyor: "En yakın arkadaşlarımdan bazıları Arap." Tunus havaalanında görüşmek umuduyla. Herhangi bir nedenle gelmesen de ben Hammamet yolunu bulurum.

Candan sevgilerle, Ina

Ingham donakalmıştı. Okuduklarına bir türlü inanamıyordu. Ina buraya mı gelecekti? Bu eve mi? Kesinlikle olamaz, aklını oynatır, ona otelde yer ayırtmalıyım, diye düşündü.

Pazar. Yani öbür gün. Hemen yukarıya koşup Jensen'e anlatmak istedi, ama ona Ina'dan hiç söz etmemişti.

"Başıma gelenler," diye söylenerek elinde mektupla masanın çevresinde dolaşmaya başladı. Hemen otele gidip yer sormalıydı, Ağustos'ta her yer doluydu. Aşağı yukarı haftada iki kere -o da canı istediği saatlerde- temizliğe gelen komşunun kızı Fatma'nın gelebileceğini düşünerek sokak kapısını kilitleyip tualetin yanında bir kova su dökündü. Su kovası, bir damla bile ziyan etmemek için sürekli olarak musluğun altında duruyordu. Ingham musluğu biraz daha açmaya uğraşmış, ama yerinden oynatamayınca vazgeçmişti, kim bilir, belki de zaten sonuna kadar açtı.

"Acelen ne?" diye seslendi Jensen üst katın penceresinden.

"Ah, acele mi ediyordum?" Ingham hareketlerini yavaşlattı. Kovayı musluğun altına koydu, kurulanarak ağır adımlarla odasına yöneldi.

150

Pazar gecesini için Reine de Hammamet'te bir oda buldu. Re-sepsiyonist, elindeki son oda olduğunu söylemişti, ama Ingham inanmadı. İki kişilik, banyolu odanın fiyatı, kahvaltı ve servis dahil iki dinar sekiz yüz milimdi. Otel sorununu halledince rahatlamıştı. Yeni adresine göndermedikleri mektubu olup olmadığını bile sormadan çıkıp arabasına yürüdü.

Bütün gün çalıştı, ama istediği gibi ilerleyememişti.

Akşam programda Melik vardı. Ingham Jensen'i davet etti.

"Yeni bir kontrat mı?" diye sordu Jensen.

"Hayır, ama iki haftaya kadar roman taslağını bitireceğimi sanıyorum."

Jensen'e Ina Pallant adlı, yirmi sekiz yaşında bir tanıdığının pazar günü geleceğini söylemesi zor olmadı.

Jensen, "Kız arkadaşın mı?" gibi sorular soracak tiplerden değildi.

"Ya, nasıl biri?" diye sordu sadece.

"CBS'te çalışıyor. Televizyonda. Hem redaktör, hem de yazar. Çok yetenekli. Oldukça güzel. Sarışın."

"Daha önce buraya gelmiş mi?"

"Sanmıyorum."

Başka konulardan söz ettiler, ama Ingham, Ina gelir gelmez Jensen'den bir şey saklayamayacağını biliyordu. Kendine bu kadar yakın hissettiği -üstelik aynı evde oturduğu- birden önemli konuları gizleyemezdi.

"Burada birlikte çalışacağım adamın New York'ta intihar ettiğini anlatmış mıydım sana?" dedi Ingham. "Amerikalıydı."

"Evet, anlatmıştın."

"Ina'yı da tanıyordu. Onu seviyormuş. Ina ilişkiyi koparınca o da intihar etmiş. Ama Ina'ya bakılırsa, John'la ilişkisi sadece bir iki hafta sürmüş. Daha doğrusu, Ina'nın, John'un intiharından iki hafta önce haberi olmuş bu sevgiden."

"Ne garip!" dedi Jensen. "Seni seviyor mu?"

"Bilmiyorum. Gerçekten." "Ya sen?"

"New York'tan ayrılırken sevdiğimi sanıyordum. Sonra John'dan söz eden mektubu geldi, ondan hoşlandığını yazıyordu -hiç değilse bir süre. Bilmiyorum." Anlatmak ne zor, ne karmaşık,
151

diye düşündü Ingham. "Canını sıkamak istemiyorum. Zaten hepsi bu kadar. Bilgin olsun istedim."

Jensen ön dişlerinin arasından dikkatle bir kılçık çıkardı. "Sıkılmadım," dedi. "Herhalde seni sevdiği için buraya geliyordur."

Ingham gülümsedi. "Herhalde. Kim bilir? Ona Reine'de bir oda ayırttım."

"Ah, sende kalmak istemiyor mu?"

Ingham birden kahkahayla güldü. "Hiç sanmam!"

152

XVII

Tunus havaalanı tam bir keşmekeş içindeydi. Önemli yön tabela-larıyla Aspirin reklamları birbirlerini kapatıyordu; enformasyon masasında kimse yoktu; çevrede dolaşanların ellerindeki transistör radyoların sesi, terastaki restoranın radyosundan yükselen müziğin gürültüsüyle yarışıyor, ara sıra uçak iniş kalkışlarını anons etmeye çalışan kadın sesini duyulmayacak hale getiriyordu. Ingham, spikerin Fransızca mı, Arapça mı, yoksa İngilizce mi konuştuğunu bile anlayamamıştı. New York'tan beklenen 807 sefer sayılı uçağı sorduğu ilk üç üniformalı görevli, ışıklı levhaya bakmasını söylediler, ama uçağın iniş saatinden on dakika önce levhada hâlâ bilgi yoktu. Ina, bu konularda hata yapmaz, diye düşündü Ingham; üçüncü sigarasını yaktığı anda New York'tan gelecek

153

olan 807 sayılı seferin iniş saati 11:10 olarak gösterildi. Biraz rötarlıydı.

Ingham, restoranın barında ayakta durup bir kahveyle konyak içti. İçeride otuza yakın, beyaz örtülü masa vardı, piste bakan camların önünde bir soğuk büfe hazırlanmıştı. Garsonlar, dörtlü iki grup halinde köşelerde sohbet ediyor, sabırsızlanan müşterilerin yerlerinden doğrularak servis yapacak birini çağırımlarına aldırıyorlardı. Ingham kendi kendine güldü. Ina'nın burada çok eğleneceğinden kuşkusu yoktu!

Yolcu bekleyenlerin geçmesi yasak olan yarı camlı bölmeden gördü Ina'yı. Hemen elini kaldırdı. Ina da onu görmüştü. Beyaz, bol bir pardösü, beyaz ayakkabı giymişti, elinde büyük boy, renkli bir kitapla, içinde iki şişe bulunan bir torba vardı. Soldaki pasaport kontrol gişelerine doğru ilerledi. Aralarında sadece iki üç metre kalmıştı.

Çok geçmeden kucaklaştılar, Ingham onu iki yanağından öptü, dudaklarına hafif bir öpücük kondurdu.

Adını unuttuğu parfümün kokusunu almıştı.

"Yolculuğun iyi geçti mi?"

"Evet, rahattı. Güneş burada ne kadar yüksek, değil mi?"

"İnsan güneşin ne olduğunu burada anlıyor!"

"Çok yanmışsın! Biraz da zayıflamışsın."

"Bavulların nerede? Hemen gidip alalım."

On dakikaya varmadan iki valizi Ingham'ın arabasının bagajına yerleştirip yola çıktılar.

"Hazır Tunus'a gelmişken, öğlen yemeğini burada yeriz diye düşündüm," dedi Ingham.

"Erken değil mi? Uçakta durmadan yedik."

"Öyleyse önce bir içki içelim. Klimalı bir yerde. Sıcağa ne diyorsun?"

Klimalı Tunisia Palace otelinin harındaki kırmızı kadife koltuklarda içkilerini söylediler.

Ina iyi görünüyordu, ama Ingham, gözlerinin altında yeni birkaç kırışık fark etmişti. Son zamanlarda yeteri kadar uyumamışa benziyordu. Ofisteki son işleri toparlamak, Brooklyn Heights'taki evde gerekenleri halletmek kolay olmamıştı herhalde. Küçük, güçlü el-

154

teriyle bir paket Pall Mail açışını, yabancı görünüşlü -üzerinde koyu kırmızı üzerine siyah harflerle bir İtalyan restoranı reklamı olan- bir kutu New York kibriyile sigara yakışını izledi.

"Demek burada hayatından memnunsun, öyle mi?" diye sordu Ina.

"Bilmiyorum. Bana ilginç geliyor. Daha önce hiç böyle bir ülke görmemiştim. Bu bara bakıp da karar verme, burası Medison Bulvarı sayılır."

"Merak ediyorum doğrusu."

Oysa gözleri sadece onu merak ediyor, onu görmek istiyor gibiydi. Ingham bakışlarını elindeki kibrit kutusuna indirdi. Sonra yine göz göze geldiler. Griye çalan mavi gözleri vardı, elmacık kemikleri biraz fazla çıkık, çenesi dar, dudakları biçimli, kararlı, esprili ve akıllıydı. "Sana Hammamet'te yer ayırttım," dedi Ingham. "Deniz kenarında bir otelde. Benim ilk kaldığım yer, Reine de Hammamet. Çok güzel bir otel."

"Ya?" Ina gülümsedi. "Evin pek mi küçük? Yalnız oturuyorsun, değil mi?" diye ekledi her zamanki gülüşüyle.

"Tabii yalnız oturuyorum. Ne sanmıştın? Evim hem küçük, hem de sana yazdığım gibi oldukça basit. Bekle, göreceksin."

Joey'den söz ettiler. Joey eskisi gibiydi. Ingham'ın tanımadığı, Louise adlı bir kız sık sık Joey'i ziyarete geliyordu. Birbirlerini seviyorlardı. Ina'nın anlattıklarına göre korkuyla kanşık garip bir sevgiydi bu. Üzücü bir durumdu. Louise istediği halde, Joey bu kızla evlenemeyecekti. Ina daha önce de Louise'den söz etmişti Ingham'a. Kız yirmi dört yaşındaydı, ilişkileri iki yıldır sürüyordu. Neyse ki Ina konuyu fazla derinleştirmede; Ingham, Joey'le Louise'in sorunlarına ilgi gösterecek durumda değildi.

Birlikte Burgiba Bulvarı'nın karşı sırasındaki restorana gittiler. Tavandaki büyük vantilatörlerle yemek salonunun arkasındaki avlu içeriye biraz olsun serinlik veriyordu.

"John'un önerdiği iki restorandan biri bu," dedi Ingham. "Önerilerinin hepsi birbirinden iyiydi."

"Haber alınca çok şaşırmışsındır herhalde," dedi Ina.

"Evet." Ingham karşıdan Ina'nın yüzüne baktı. Otelde saçını taramıştı, şakaklarındaki sarı, nemli saçlarda tıraşın bıraktığı iz

155

görünyordu. "Ama herhalde senin onu bulduğunda şaşırdığın kadar değil. Ulu Tanrım!"

Ina günah çıkarır gibi, ağır ağır konuşuyordu. "Hayatımın en korkunç dakikasıydı. Önce uyuduğumu sandım. Tabii onu orada bulacağımı da hiç tahmin etmiyordum. Sonra..." Sözüünü bitiremedi. Ağlamıyordu, ama boğazına bir yumru tıkanmıştı. Boş gözlerle Ingham'ın omzunun üzerinden uzaklara baktı.

Ina'yı daha önce bu halde görmemişti Ingham. Yolculuğun da etkisi olabileceğini düşündü. "Anlatma," dedi. "Gözümün önüne getirebiliyorum. Gel, şu Tunus mezesini dene bakalım. Her münide bulunur."

Ton balığı, zeytin ve domatesle yapılmış ezmeden söz ediyordu. Ana yemek olarak, nasıl olsa Hammamet'te sık sık kuskus yiyebileceğini düşünerek Scallopine almasını önermişti.

Yemek uzun sürdü, ardından ikişer kahve ve bol sigara içtiler. Ingham Jensen'i, biraz da Adams'ı anlattı. "Başka kimseyle tanışmadın mı?"

"Tanıştım tabii, ama buradakiler çoğunlukla turist, pek ilginç değil. Üstelik çalışıyorum."

"Doğru. Aklıma gelmişken sorayım, Miles Gallust'tan haber aldın mı?"

Gallust, Trio 'nun da yapımını üstlenmek isteyen film prodüktörüydü. Ina'nın adamın adını hatırlaması ne kadar tipik, dedi Ingham kendi kendine. "Temmuz başında bir mektup aldım. Başsağlığı diliyordu. Daha önce bir kere görüşmüştük, biliyorsun, kısa bir görüşmeydi."

"O halde Tunus gezisi sana pahalıya gelecek, araba da kiralamışsın."

Ingham omuz silkti. "Eh, ama çok şey öğreniyorum. Biliyorsun ya, John bin dolar vermişti, bileti de o almıştı."

"Biliyorum," dedi Ina, her şeyden haberi olan bir tavırla.

"Burada hayat pahalı değil. Kısacası henüz iflas etmedim."

Ina gülümsedi. "Bana bir şey hatırlattın. "Hepimiz" adlı kısa bir hikâyen var ya?"

"Evet?"

"Ödül alacak. Yıllık O'Henry öykü yarışmasında birincilik ödülü."

156

"Yok canım! Sahi mi? Benimle dalga geçiyorsun!" "Hepimiz", birçok yayınevi tarafından geri çevrildikten sonra, üç ayda bir çıkan önemsiz bir edebiyat dergisinde yayımlanmıştı.

"Şaka yapmıyorum. Jüride bir arkadaşım var, seni tanıdığımı biliyor. Kimseye -yani senden başka kimseye- söylemeyeceğime söz verdirip anlattı."

"Peki, neymiş bu? Para ödülü mü?"

"Para verip vermeyeceklerini bilmiyorum. Belki de sadece onur ödülüdür. Gerçekten iyi bir hikâyeydi."

Evet, gerçekten de iyi bir hikâyeydi. Ingham'm yaşam hayallerini ya da New York'taki şizofrenik bir arkadaşının düzenli aralıklarla geçirdiği krizleri konu alıyordu. "Teşekkür ederim," dedi Ingham alçak sesle. Gururdan, birdenbire meşhur olmanın verdiği çekingenlikten yüzü kızarmıştı.

"Valizlerim arabada emniyette mi?" diye sordu Ina.

Ingham gülümsedi. "Sanırım, ama yerinde bir soru. Kalkalım mı?"

Ingham yolda bir gün öncesinin gazeteleriyle Paris baskısı Herald Tribune'ün Cumartesi-Pazar sayısını aldı. Hammamet'e doğru yola devam ettiler.

"Yorgun musun?" diye sordu Ingham.

"Bilmiyorum. Aslında yorgun olmam gerekir. Saat kaç? Bana göre sabahın dokuzu, bütün gece de uyumadım sayılır."

"Öğleden sonra biraz uyursun. Bak, şu manzara nasıl?"

Sol tarafta, güneş altında pırıl pırıl parlayan körfez, sanki yeryüzünün yarısını kaplarcasına göz alabildiğine uzanıyordu.

"Harika! Ne kadar sıcak!" Ina pardösüsünü çıkarmıştı. Üzerinde çiçekli, kolsuz bir bluz vardı.

"İşte Hammamet," dedi Ingham yolun sonunda. Sesinin "İşte evimiz!" der gibi sevinçli olduğunu fark etmişti.

Ana yoldan ayrıldılar, -Ina kenarda yürüyen üç deveyi görmemişti- köye giden tozlu asfalta saptılar.

"Burada fazla bir şey yok," dedi Ingham. Sadece Arap evleriyle lüks oteller, ama otellerin hepsi ileride, deniz kenarında."

"Sen nerede oturuyorsun?"

"Sol tarafta, şurada." Sokağının Önünden geçiyorlardı. Ingham,

157

Plage'a doğru yürüyen Jensen'i gördü. Jensen'in arkası dönüktü, başı önünde gidiyordu, onları fark etmedi.

"Evimi görmeden önce odana çıkmak istersin herhalde," dedi Ingham.

"Bilmem ki."

Ama kıyı otellerinin virajına girmişlerdi bile.

"Ne güzel bir şato!" dedi Ina.

"Tarihi bir kale, İspanyollardan kalma."

Otelin geniş ana kapısından geçip, yüksek palmyeler, bügen-villalar ve limon ağaçları arasındaki park yerine çıktılar. Görüntü gerçekten de olağanüstüydü! Ingham, sanki otelin sahibiymiş gibi gururlanmıştı.

"Burası eski bir fidanlığı benziyor!" dedi Ina.

Ingham güldü. "Sahibi Massa Fransız. Dur bakalım, plaja ne diyeceksin." Kapıyı açınca Mokta'yla burun buruna geldi. "Ah, Mokta, bir dakika vaktin var mı?"

Mokta nasıl olduysa bir şey taşııymıyordu. "Mais oui, m'sieur!"

Ingham Mokta'yı Mademoiselle Pallant'a tanıştırdı, Ina'ya da onun bungalowlarda çalıştığını söyledi. Mokta on sekiz numaranın anahtarını getirdi, valizleri yukarıya çıkardı.

Ina'ya ayrılan oda çok güzeldi, penceresi denize bakıyor, bir kapıdan geniş, kireç badanalı, beyaz korkuluklu balkona çıkılıyordu.

"Nefis bir yer!" dedi Ina.

Sağda güneş batmak üzereydi, denize degecek kadar alçalmış, olağanüstü büyük görünüyordu.

"Hemen duş yapmak istiyorum," dedi Ina.

"Yap tabii. Bende..."

"Beni bekler misin?" Bluzunun düğmelerini açtı.

"Beklerim." Ingham yanına aldığı gazetelere göz atmak istiyordu.

"Demek Arapça öğreniyorsun."

Ingham güldü. "Mokta'yla birkaç kelime konuştuğum için mi? 'Teşekkür ederim, görüşmek üzere' dedim.

Bunun dışında bir şey öğrenemedim. İşin kötüsü, kelimeler değişik kitaplarda farklı biçimlerde yazılıyor.

'Asma' bazan 'esma' oluveriyor, 'Fatma' da..." Ingham güldü. "Önceleri bize temizliğe gelen kızın adı sa-

158

niyordum, 'Fatima' gibi. Meğer 'kız' demekmiş. Oda hizmetçisini çağırmak istersen, "fatma" diye bağırsın."

"Aklımda tutmaya çalışırım."

Ina'nın sabunundan yayılan çiçek kokusu banyodan Ingham'a kadar gelmişti, ama buhar çıkmıyordu.

Soğuk duş yapıyordu herhalde. Ingham Herald Tribune'e göz attı.

Ina büyük bir banyo havlusuna sarınıp duştan çıktı. "Canım ne istiyor, biliyor musun?"

"Ne istiyor?"

"Sevişmek."

Ingham yerinden kalktı. "Ne güzel. Ben de aynı şeyi düşünüyordum." Kollarını havlunun üzerinden Ina'ya dolayıp öptü. Ardından kapıyı kilitledi. Teras kapısının panjurlarını kapadı.

Bu defa her şey yolunda gitmişti. Eskiden olduğu gibiydi, Ina'yla her seferinde olduğu gibi. Pennsylvanialı kızla geçirdiği kötü anları unuttu; başarısızlığına Ina'yı sevmesi neden olmuştu herhalde. Ina da ona hayrandı. Yatakta tam istediği gibiydi. Bunca zaman nasıl böyle budalaca fikirlere kapıldığını, neden Ina'nın

onu sevmediğini düşündüğünü sordu kendi kendine. Birer sigara içtiler, yine birbirlerine sarıldılar. Yirmi dakika sonra Ingham her şeye yeniden başlayabilecek durumdaydı.

Ina ona bakıp gülümsedi.

Soluk soluğa, mutlu bir gülücükle karşılık verdi Ingham. "Görüyorsun ya, kendimi sana sakladım."
"İnanmaya başlıyorum."

Ingham telefona uzandı, oda servisine -Fransızca olarak- soğuk şampanya sipariş etti.

"Giyinmeyecek misin?"

"Bir şeyler giymem gerekecek. Hepsinin canı cehenneme." Ingham yerinden kalkıp ayağına pantolonunu, üstüne gömleğini geçirdi, düğmelerini hemen iliklememişti. "John yatakta iyi miydi?" diye sormak için can atıyordu, ama sormadı.

Ina, ellerini başının altına kavuşturmuştu, gözleri yarı açık, yüzündeki mutlu gülümsemeye pek güzeldi. Çarşafın altında bacaklarını açıp tekrar birleştirdi.

Ingham sigarasından keyifli bir nefes çekti. Hayatta önemli

159

olan bu mu, diye düşünüyordu. En önemli şey bu mu? Kitap yazmaktan daha mı önemli?

"Ne düşünüyorsun?"

Ingham kendini yatağa bıraktı, çarşafın üzerinden Ina'yı kucakladı. "Senin dünyadaki en seksi kadın olduğunu."

Kapı vuruldu.

Ingham yerinden kalktı, garsona bahşiş verdikten sonra şampanyayı birkaç dinar ve bir sürü bozuk parayla ödedi.

"Şerefine," dedi kadehini kaldırırken.

"Senin şerefine, sevgilim. Kitabının şerefine. Nasıl, hoşuna gidiyor mu?"

"Gidiyor herhalde, yoksa yazmazdım. Gerçi konu yeni değil, ama..."

"Ama?"

"Değişik, yeni fikirler getirebildiğimi sanıyorum. Aslında beni ilgilendiren konu değil, insanların roman kahramanını, Denni-son'u nasıl değerlendirdikleri. Kitaptaki insanları kastediyorum. Tabii okuyucuların da. Bir de Dennison'un kendisi hakkında düşündükleri." Ingham omuz silkti. Şimdi bu konuda konuşmak istemiyordu. "Garip," dedi. "Bütün kitaplarım içinde en az orijinal olanı bu, ama beni ötekiler kadar ilgilendiriyor."

Ina bir eliyle çarşafı göğsünün üzerinde tutarak uzanıp kadehini komodine bıraktı. "Verdiğin emeğe bağlı," dedi. "Konunun orijinal olup olmamasına değil."

Haklıydı, Ingham sesini çıkarmadı. "Şimdi seni rahat bırakayım da, biraz uyu. Geç yemek yeriz, dokuzda falan. Otelde mi yemek istersin, yoksa kasabadaki döküntü bir Arap lokantasında mı?"

"Arap lokantasında."

"Jensen'le tanışmak ister misin, yoksa yalnız olmayı mı yeğler sin?"

Ina gülümsedi. Dirseğine dayanarak yerinde doğruldu. Çenesinin altındaki gıdı başlangıcı, ya da hafif tombulluk Ingham'ın pek hoşuna gitmişti. "Jensen'le birlikte olalım."

Ingham, mutluluktan gözleri parlayarak, başarının keyfiyle Reine'den ayrıldı. Kısa hikâyesi için alacağı O'Henry ödülünü de unutmamıştı, para olup olmadığı umurunda değildi.

160

XVIII

Ingham saat beş buçukta eve döndüğünde Jensen'i bulamadı. Ya Plage'dadır, ya da kumsalda yürüyüşe çıkmıştır, diye düşündü. Odaları biraz derleyip toparladı, yerleri sildi, sonra hem Jensen'i bulmak hem de çiçek almak üzere sokağa çıktı. Masada bir vazo içinde çiçek bulunması - vazo yerine su bardağı da olsa - göze hoş görünecekti. Ina'yı karşılamaya giderken çiçek götürmediğine pişman olmuştu, ama öğleden sonranın bu kadar iyi geçeceğini nereden bilebilirdi ki?

Ingham, Cafe de la Plage'ın kapısından içeri girmek üzereyken, Jensen'in ağır adımlarla plajın merdivenlerinden çıktığını gördü. Yalnızaydı, iki elinde Ingham'ın ilk bakışta çocuk sandığı, koyu renk, uzun bir cisim taşımaktaydı. Sarışın, zayıf görünüşüyle

161

deniz kazasından kurtulmuş, aç bir Viking'e benziyordu. Ingham, Jensen'in elindekinin büyükçe bir tahta parçası olduğunu fark etti.

"Hey!" diye seslendi yaklaşırken.

Jensen başıyla hafif bir selam verdi. Yorgunluktan ağzı açılmıştı.

"Nedir o?"

"Kütük," dedi Jensen. "Belki bir heykele yarar. Bilmiyorum," Derin bir soluk alıp elindekini yere bıraktı. Kütük sırlıslıkladı.

Ingham'ın ilk düşüncesi Jensen'e yardım etmek oldu, ama üstüne temiz bir gömlek giymişti, ayrıca aklı alacağı çiçeklerdeydi.

"Böylesine güzel bir parça ender bulunur," dedi Jensen. "Sudan çıkardım." Blucininin paçaları ıslanmıştı.

"Arkadaşımı, sekize doğru eve getireceğim. Bizimle yemeğe gelir misin?"

"Gelirim tabii. İyi giyinmek mi gerekli?"

"Hayır. Herhalde Melik'e gideriz. Buralarda çiçek alabileceğim bir yer var mı?"

"Souk'ia. şansını dene. Yasemin satan adam Plage'dadır belki." Jensen gülümsedi.

Ingham vuracakmış gibi yumruğunu sıktı. "Birazdan dönerim," diyerek Hammamet yolunda çiçekçiye rastlamak umuduyla sola doğru ilerledi. On dakika kadar bakındıktan sonra bulamayacağına karar verip aramaktan vazgeçti. Kumsaldaki kesik bir ağaçtan kopardığı ufak çam dallarını evde bir bardak suya koydu. Anlamsız bir kuzey havası gelmişti odaya. Daktilosuyla kâğıtlarını yere indirdi. Gömleğini ve pantolonunu çıkarıp yatağına uzanarak uykuya daldı.

Sıcaktan pestili çıkmış halde uyandı, ama Reine'den ayrıldığından daha da mutluydu. Avluda bir kova su dökündü. Üzerindeki sabunları çalkalamak için kovada ne kadar su bırakması gerektiğini de çok iyi kestirebiliyordu artık. İki kova suyla yıkanmak gibi devrimci bir fikir bile gelmişti aklına, musluğun altındaki kova zaten sık sık taşıyordu. Musluk konusunda haklı çıkmıştı, gerçekten de daha fazla açılmıyordu, ama istese mutfaktan da su alabilirdi.

Ingham Melik'e uğrayıp akşam sekiz kırk beşle dokuz arasında

162

bir masa ayırttıktan sonra Ina'yı almaya gitti. Ina, Reine otelinin lobisindeki büyük kanepelerden birinde oturmuş, sigara içerek bekliyordu. Kolsuz, pembe bir elbise giymişti, bir göğsünün üzerinde serinlik izlenimi uyandıran, büyük, yeşil bir çiçek deseni vardı.

"Gecikmedim, değil mi?" diye sordu Ingham.

"Hayır. Biraz etrafa bakınmak istedim." Ina ayağa kalktı.

"Kestirdin mi?"

"Önce yüzdüm, sonra da kestirdim. Plaj harika doğrusu!"

"Unutmadan söyleyeyim, burada istersen yarım pansiyon hesabı üzerinden kalabilirsin. Öğlen ya da akşam yemeğini otelde yemek ister misin?"

"Şimdiden karar verip bağlanmak istemiyorum."

Ingham arabayı Melik'in yakınlarında her zamanki yerinde durdurup Ina'ya biraz beklemesini söyledi. Koşarak terasın merdivenlerinden çıktı, önceden sipariş ettiği buz tepsisini alıp döndü. Arabayı kilitledi, Ina'yla birlikte dar sokağa saptılar.

Ina hayranlıkla çevresine bakıyordu. Sokaktan geçen, ya da kapı diplerine dayanmış duran birkaç Arap da iri gözlerini açıp gülümseyerek Ina'yı süzdüler.

Ingham kapısının önünde durdu. Komşu evlerinkine benzeyen sıradan bir kapıydı, ötekilerden tek farkı, kapalı olmasıydı.

"Tıpkı filmlerdeki gibi!" dedi Ina.

Ingham, tuvalet kapısının açık olmamasına sevinmişti. "İşte burada çalışıyorum, aynı zamanda yatak odam," diyerek Ina'ya yol gösterdi.

"Sahi mi?" Şaşkınlığı sesinden belliydi.

"Biraz Robinson Crusoe gibi, ama aslında bundan fazlasına gerek duymuyorum." Ina'yı odadaki en rahat yer olan yatağa oturtmanın çaresini düşünüyordu. Sırtını dayayabileceği koyu kırmızı bir yastık da koymuştu, ama yatak fazla geniş olduğundan, insan ancak yarı yatar durumda arkasına yaslanabiliyordu.

Ina mutfağı görmek istedi. "Derli, toplu," dedi hâlâ gülümseyerek. Ingham ortalığı toplamakla isabet ettiğini geçirdi içinden. "Herhalde sudan ucuzdur."

"Günde iki dolar," dedi Ingham, buzlarla uğraşırken.

163

"Ya tuvalet?"

"Şey... tuvaleti dışarıda. Avluda. Burada yıkanıyorum." Buz küpleri musluğa düştü, Ingham metal tepsinin kenarıyla başparmağını hafifçe kesmişti. "Viskine su ister misin? Sodam da var."

"Su koy. Bu resimler kimin?"

"Ah, Anders'in onlar. Beğendin mi?"

"Soyut olanını beğendim. Küçük çocuk hoşuma gitmedi."

"Senin resimle ilgilendiğinden haberi yok." Ingham gülümsedi. Ina'yla Jensen'in konuşacak ortak bir konuları olmasına sevinmişti. "Al, sevgilim."

Ina bardağını alıp kapıdan bozma yatağa oturdu. "Uff!" diyerek yerinde doğrulmaya çalıştı. "Pek yaylı sayılmaz."

"Araplar yatağa fazla önem vermiyor. Yere şilte serip yatıyorlar."

Ina açık yeşil küpe takmıştı. Arkaya taradığı kendinden dalgalı saçları eskisinden daha kısaydı. "Garip insanlar, beni biraz korkutuyorlar. Savaşın sonra burada olay çıktı mı? Ya da savaş sırasında?"

"Evet, birkaç gösteri oldu. Tunus'ta arabaları devirdiler, Amerikan Enformasyon Servisi'nin kentin merkezindeki kitaplığının camlarını kırdılar. Ben..."

Jensen eşikte belirip, kapıyı çaldı. Yeşil pantolonuyla temiz bir beyaz gömlek giymişti.

"Tanıştırıyım, Anders Jensen, Bayan Pailant. Ina."

"Merhaba," dedi Ina. Jensen'i gülerek süzüyordu, elini uzatmamıştı. .

Jensen, çarpık bir reverans yaptı. "Merhaba, Bayan Ina." Beceriksiz, ama iyi niyetli, on altı yaşındaki bir çocuğa benziyordu bazan.

"Dur, sana hemen bir dut hazırlayayım." Jensen, "dut gibi olmak" terimini çok komik bulmuştu, arada bir içki yerine "dut" diyordu. Ingham, Ina'nın:

"Çoktan beri mi buradasınız?" diye sorduğunu duydu.

Büyük bir bardağa doldurduğu içkiyi Jensen'e uzattı.

Konu tablolarıdan açıldı. Jensen, Ina'nın resimlere ilgi göstermesine ve portakal rengi soyut tabloyu beğenmesine memnun ol-

164

muştu. Ina kardeşinden söz etmedi. Jensen, Ingham'la Gabes'e yaptıkları geziden esinlenerek yeni bir kum manzarasına başladığını anlattı.

"Kumlarda geceledik," dedi. "Tablomodaki gibi fırtına yoktu, ama insan yüzünü kumlara yaklaştırdınca her şeyi çok yakın görüyor."

Sohbet kıvamını bulmuştu. Ingham, Ina'nın cin gibi gözlerinden en ufak bir ayrıntının bile kaçmadığını hissediyordu: Jen-sen'in üstü delinmiş beyaz deri ayakkabıları, zayıf elleri (başparmağının birinin tırnağı altındaki sarı boya lekesi), birdenbire üzüntüden sevince, sonra tekrar üzüntüye dönüşebilen derin düşünceli yüz ifadesi. Ina'nın alnında minik ter damlaları belirmişti. Melik'in terasında biraz esinti olacağını umuyordu Ingham. Ina ikinci - buzsuz - içkisinden ufak bir sinek çıkardı.

"Buradaki haşerelerin hepsi alkolik," dedi Jensen, Ina güldü.

Melik'te tabii ki kuskus yendi. Ina burasını pek sevimli bulmuştu. Kanarya da formundaydı. Hafif bir flüt sesi geliyor, arada bir belli belirsiz bir esinti çıkıyordu.

"Buraya kadınların gelmesine izin veriyorlar mı?" diye alçak sesle sordu Ina. Ingham güldü. "Bazı gülünç yasaları varmış. Kadınlar nerede?"

"Evde, yemek pişiriyorlar," dedi Jensen. "Buradaki erkekler, öğleden sonralarını kız arkadaşlarıyla birlikte geçirmişlerdir, yemekten sonra başka kız arkadaşlarına gider, oradan da eve, hamile karılarına dönerler."

Ina şen bir kahkaha attı. "Yani birden fazla dost tutmak pahalı değil mi demek istiyorsunuz? Bunların hiçbirisi hali vakti yerinde gibi görünmüyor."

"Arap kadınları hayır demeye cesaret edemiyorlar herhalde. Bilmiyorum. Bana sormayın." Jensen eliyle belirsiz bir işaret yaptı. Bakışları uzaklara kaydı.

"Kol düğmelerini takmamışsın," dedi Ina Ingham'a.

Ingham, Tunus'tan aldığı, sıradan bir çift kol düğmesi takmıştı. "Sana mektupta yazdığımı sanıyordum," dedi. "Reine'deki odama hırsız girdi. Bütün kol düğmelerimi, kravat iğnemi, birkaç yüzüğümü koyduğum kutuyu götürmüş." Altın alyansının da kutuda olduğunu hatırlamıştı birden.

165

"Hayır, yazmamıştın," dedi Ina.

"Bir çift de ayakkabı," dedi Ingham. "Kol düğmelerine üzüldüm, onları pek sevmiştim."

"Yazık olmuş."

"En iyisi sen de, gerçi otel odaları daha güvenli olabilir, ama değerli bir şeyin varsa valizine koyup kilitleyebilirsin."

Jensen, yüzünde boş bir ifadeyle konuşmayı dinliyordu.

"İyi fikir, sağol," dedi Ina. "Genellikle şanslıyım, bilirsin, ama daha önce Arap ülkelerinde bulunmadım. Şeyleriyle meşhur oldukları söylenemez." Gülümseyerek Jensen'e baktı. "Hırsızlığın tersi neyse onla, yani." Ingham'a döndü. "Keten ceketini de kaybettiğini yazmıştın. Eski giyeceklerle düşkünlüğünü biliyorum, sevgilim ama o ceket, gözümün önüne geldi de."

"Evet, ama o başka, ceket arabamdan çalmışlardı." Ingham, kırmızı şalvarlı Arabi hatırlamıştı, iskemesinde kıpırdandı.

"Abdullah," dedi Jensen.

"Demek hırsızları adlarıyla tanıyorsunuz!" Ina güldü. "Ne garip ülke! Şu Abdullah'ı bana da gösterin; adı Binbir Gece Ma-salları'm hatırlatıyor."

"Artık aramızda olmadığını umuyoruz," dedi Jensen.

"Ya? Biri cezasını verdi mi yoksa?" diye sordu Ina.

"Öyle sanıyoruz," dedi Jensen.

"Bıçakladılar mı?"

Jensen'in hemen karşılık vermemesi Ingham'ı rahatlatmıştı, anlaşılan olanları anlatmaması gerektiğini biliyordu. Az sonra, "Herhalde biri malını korumaya çalışmış, herifin beynine bir şey atmış," dedi Jensen.

"Ah, ne heyecanlı," dedi Ina, bir televizyon oyunundan söz edercesine. "Peki siz nereden duydunuz?"

"Kulaktan kulağa." Jensen de gülmeye başladı.

"Acaba ölmüş mü?"

"Artık ortalıkta görünmüyor."

Ingham, Ina'nın konuyla çok ilgilendiğinin farkındaydı, bir şeyler söyleyecekken terasın girişinde Adams göründü, boş bir masa bulmak için çevresine bakınıyordu. Ingham hemen ayağa fırladı. "Özür dilerim, bir dakika."

166

Adams'ın yanına gidip davet etti, birlikte Ina'yla Jensen'in sohbete devam ettikleri masaya döndüler.

"Ina," dedi Ingham. "Sana arkadaşım Francis Adams'ı tanıştırmak istiyorum. Ina Pallant."

"Hoş geldiniz, Bay Adams." Adams'a gülümseyip elini sıkarken bütün güzelliği üstündeydi Ina'nın.

"Siz de hoş geldiniz, Bayan Pallant! Burada ne kadar kalacaksınız?" diye sordu Adams.

"Henüz bilemiyorum. Bir hafta kadar herhalde," dedi Ina.

Pek dikkatli bir tahmin, diye düşündü Ingham. Melik'in oğullarından birine işaret edip Adams'ın siparişini alması için masaya çağırıldı.

Adams istediklerini Arapça söyledi.

"Howard'ın anlattığına göre epeydir buradaymışsınız," dedi Ina.

"Evet, bir yılı geçti. Havasından memnunum; klima cihazım olduğu sürece tabii. Ha-ha!" BYB neşeyle güldü. "Ama önce siz anlatın, Amerika'dan ne haberler var? Ben ayrılmış bir buçuk yıl oluyor. Yalnız Time'la Reader's Digest, arada bir de Paris ya da Londra baskısı bir gazete bulabiliyorum."

"Neyi bilmek istiyorsunuz?" Genellikle ofisimde dört duvar arasındayım, ya da Brooklyn metrosunda. Doğrusu olanlardan benim de pek haberim yok."

"Şu ırk ayrımı konusu. Bir de Vietnam savaşı. Politik hava, atmosfer falan. Bunlar gazetelerden öğrenilmiyor."

"Him." Ina, Ingham'a gülümseyip Adams'a döndü. "İrkçilik kargaşalarına bakılırsa yine sıcak bir yaz geçireceğe benzeriz," dedi. "Vietnam savaşına gelince; savaşa karşı olanlar giderek daha iyi organize oluyor. Ama bunları gazetelerde de okumuşsunuzdur."

"Peki, siz sıradan bir yurttaş olarak ne düşünüyorsunuz?"

"Sıradan bir yurttaş olarak bunun zaman, para ve can kaybı olduğunu düşünüyorum," dedi Ina. "Tabii herkes para kaybetmiyor, her savaşta olduğu gibi bunda da kazanan birileri var."

Adams bir süre sesini çıkarmadı, söylediği kuzu eti gelmişti. Ingham bardağına şarap koydu.

167

"Siz savaş yanlısı mısınız?" diye sordu Ina Adams'a.

"A, tabii," dedi Adams. "Anti komünistim çünkü."

Ingham, Ina'nın "Ben de" demeye kalkışmadığına sevinmişti. Ina hafif bir merakla, adam sanki Amerikan Lejyonu'ndan geldiğini söylemiş gibi, Adams'ı süzüyordu; kim bilir, belki de doğrudu.

Jensen, zayıf eliyle ağzını kapatıp terasın gerisindeki karanlığa bakarak esnedi.

"Kazanacağız tabii ki; yalnız teknik bir zafer olsa da," diye sürdürdü sözlerini Adams. "Nasıl kaybedebiliriz? Ama gelin, daha güzel konulardan konuşalım. Burada kaldığınız sürede neler yapmayı düşünüyorsunuz?"

"Henüz plan yapmadım," dedi Ina. "Ne önerirsiniz?"

BYB aklına gelenleri saymaya başladı. Sousse, Djerba, kumsalda deve turu, Kartaca harabeleri, Sidi Bou Said'de yemek, Ingham'ın adını bile duymadığı bir yerde pazar kurulduğu gün souk gezintisi.

"Bazı yerlere tek başıma da gidebileceğimi umuyorum" dedi Ina. "Sanırım Howard çalışmak isteyecektir. Benimle ilgilenmesi gerekmez."

"Ya?" Adams, Ingham'a bakıp yanaklarını şişirerek gülümsedi. "Bunca haftayı yalnız geçirdikten sonra genç ve güzel bir hanıma ülkeyi gösterecek vaktiniz yok mu?" diye sordu.

"Çalışmaktan söz etmedim ki!" diye atıldı Ingham.

"Howard'ın vakti olmazsa ben sizi dolaştırırım," dedi Adams.

"Ben de İspanyol kalesini gezdiririm," dedi Jensen. "Ne yazık ki arabam yok."

Ingham, herkesin iyi anlaşmasına memnun olmuştu. "Ama yarın sıra bende," dedi. "Belki Sousse'a gideriz."

Yemekten sonra kahve içmeye Cafe de la Plage'a gittiler. Ina buraya bayılmıştı, çok "gerçek" görüldüğünü söyledi.

Çıkışta Adams, Ingham'la Ina'ya motelinde son bir kadeh ikram etmekte diretti. Jensen eve gitti. BYB, Cadillac'ıyla önden yola çıktı.

"Anders bu günlerde köpeği yüzünden biraz keyifsiz," dedi Ingham. Olanları Ina'ya anlattı.
168

"Aman Tanrım, ne korkunç! İnsanların bu kadar hain olduğunu bilmiyordum."
"Sadece bazıları," dedi Ingham.

Ingham'ın tahmin ettiği gibi, Adams'ın odasını çok beğenmişti Ina. Adams yatak odasını da gösterdi. Dolabın kapısı kapalıydı, üzerinde anahtar olmadığı halde kilitli olduğunu biliyordu Ingham.

"Evimden uzakta bir ev," dedi Adams. "Zaten Amerika'da da, Connecticut'takinden başka evim kalmadı." Oturma odasının duvarında asılı duran resmi işaret etti. "Her şey ambarda, ev bomboş. Belki emekli olduktan sonra gider otururum."

Birer içki içtikten sonra Ina, çok yorgun olduğunu söyleyip izin istedi. Adams hemen anlayış gösterdi, Ina'ya göre saatin kaç olduğunu hesapladı. "Dün sabahki yedi on beş," dedi. Ayrılırken neredeyse Ina'nın elini öpecekti.

"Howard çok çalışıyor. Arada bir onu da evden çıkarın. İyi geceler!"
Ingham arabada "Nasıl buldun?" diye sordu.

Ina güldü. "Klasik bir tip, ama hayatından memnun görünüyor. Böyleleri hep mutludur zaten. Olabilecek dünyaların en iyisi falan, değil mi?"

"Evet, tam dediğin gibi. Ama bana kalırsa biraz yalnız. Karısı beş yıl önce ölmüş. Bir gün, hatta belki yarım gün seninle bir yere gitmeye can atıyor. Birlikte öğlen yemeğine gidin istersen." Ingham sözlerinde samimiydi, ama birden BYB'nin Abdullah'la ilgili bir şeyler söyleyebileceğini düşünerek rahatsız oldu. Ina'nın ayrıntıları öğrenmesini istemiyordu. Adams'ın bildiğini sandığı ayrıntıları bile. Ne gereği vardı? Sinir bozucu, çirkin şeylerdi bunlar. Arabayı otelin girişindeki çakıl kaplı alanda durdurdu.

"Neyin var, sevgilim?"

"Hiç. Neden sordun?" Düşüncelerini bu kadar iyi okuyabiliyor muydu, hem de karanlıkta?
"Sen de benim kadar yorgunsun herhalde."

"O kadar değil." Ina'yı arabada öptü, lobiye kadar götürüp anahtarını almasını bekledi. Ertesi sabah uğrayıp alacağına, ama saat ondan önce gelmeyeceğine söz verdi.
169

Eve döndüğünde Jensen henüz yatmamıştı. "İyi kız," dedi Ina için.

Ingham sevindi. "İyi kız", Jensen'in ağzından çıkabilecek en büyük komplimanlardan biriydi kuşkusuz.
170

XIX

Ertesi gün Ingham'la Ina Sousse'a gittiler, rıhtımdaki Amerikan savaş gemisine bakıp, Ingham'ın ilk geldiğinde oturduğu kahvede soğuk bira içtiler. Hava cehennem gibi sıcaktı. Ina souk'a hayran kalmıştı. Hasır örtülerden almak istedi, ama el bagajı olarak uçağa sokamayacaktı. Ingham postayla göndereceğini söyleyince, çeşitli boy ve desende dört hasır satın aldı.

"Şimdilik evinde yere ser," dedi. "Birini de duvara asarsın. Bak göreceksin, evin nasıl değişiverecek!" Ayrıca Ingham'a büyük boy sırlı bir toprak vazoya birkaç sigara tablası, kendine de beyaz bir fes aldı. Fes pek yakışmıştı.

"Burada kullanmam, New York'a saklarım. Düşün! Bir dolar on sente güzel bir şapka!"
171

Ina'nın hayranlığı, Ingham'ın ülkeye bakış açısını değiştirmişti. Arap ayakkabı boyacılarının dişlerini göstererek sırtmalarını, milim dilenen çocukların gözlerindeki parıltıyı sevimli bulmaya başlamıştı. Birden Ina'yla evli olmayı istedi. Neden olmasın, diye düşündü, teklif etmeyi geçirdi aklından. Ina değişmemişti, John Castlewood diye biri sanki hiç var olmamış gibiydi.

"Yarın da Djerba'ya gideriz," dedi Ingham öğlen yemeğinde. Otel yemeklerinin her yerden iyi olduğunu söylediği halde, Ina otelde yemek istemediği için, bulabildiği en iyi restorana götürmüştü.

"Yarın arkadaşın Adams'la bir yere gidecekmiz. Sabah erken."

"Ya? Dün gece mi kararlaştırdınız?"

"Bu sabah ona doğru telefon etti."

"Peki," dedi Ingham gülümseyerek. "Ben de yarın çalışırım öyleyse."

"Keşke telefonun olsaydı."

"Ben sana Melik'ten ya da Plage'dan her zaman telefon edebilirim."

"Evet, a'ma seninle geceleri konuşmak istiyorum."

Amerika'dayken birkaç kere gece geç saatlerde Brooklyn'deki evinden aramıştı Ina. Telefonu salonda olduğu için araması kolay olmamıştı. "İstersen kendim gelirim. Bu gece geleyim mi?"

"Bütün gece mi kalacaksın? Kahvaltıya kalmak istemezsin herhalde."

Ingham sesini çıkarmadı. Gece Ina'nın odasına gidecek, kahvaltıya da kalmayacaktı.

Rüya gibi bir gün geçirdiler. Aceleleri yoktu, kimseyle bulamayacaklardı. Akşam yemeğine Fourati'ye gidip yemekten sonra biraz dans ettiler. Ina, pek hoşlanmamakla birlikte iyi dans ediyordu. Modern giyimli iki Arabın dans önerilerini kibarca geri çevirdi.

Terastaki masaları oldukça karanlıktı, yalnızca yarıya inmiş mehtabın ışığı geliyordu. Ingham kendini mutlu ve güvenli hissediyordu. Ina'nın, "Gerçekten her şey eskisi gibi mi? Bana kızgın değil misin?" diye sorduğunu duyar gibiydi, ama bu konuda fikir yürütmeyi doğru bulmamaktaydı.

172

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu Ina. "Romanını mı?"

"Seni yatak dışında da yataktaki kadar sevdiğimi."

Ina hafifçe güldü, belki de belli belirsiz bir iç çekiş, sessiz bir soluktu bu. "Eve gidelim, yani otele demek istiyorum."

Ingham garsonla göz göze gelmeye çalışırken, Ina:

"Sana birkaç çift yeni kol düğmesi alayım," dedi. "Burada iyi cins bir şeyler bulabilir miyiz acaba? Joey'e de alırım."

Ingham gece saat bir sularında Ina'nın yanından ayrıldığında aynı odada oturmadıklarına hayıflandı. Gündüz çalışabileceği ikinci bir oda da gerekliydi tabii. Sonra Rue El Hout'ta kendisini bekleyen iki odasını hatırladı, iyi ki tutmuştu o evi. Daha vakit var, diye düşündü. Yorgunluk ve mutluluktan başı dönüyordu.

Ertesi gün sıkı bir çalışma temposuyla sekiz sayfa yazdı. Arada, daktilosunun başından kalktığı anlarda artık romanını düşünmüyordu. "Ina acaba iki ya da üç hafalık iznini burada mı geçirecek, yoksa bir hafta sonra Paris'e mi gitmek isteyecek?" ya da "Eşyalarımı toplayıp onunla birlikte Amerika'ya döneyim mi? Neden dönmeyeyim?" ya da "sözü evliliğe getirecek olursam, ne zaman yapmalıyım bunu?" ve "John Castlevvood'la olanlar hakkında oturup ciddi bir konuşma yapmalı mı (o güne kadar hiç değinmemişlerdi), yoksa en iyisi adını bile anmamak mı?" gibi sorular geliyordu aklına. Yalnız son soruya karşılık bulabilmişti: Castlewood konusunu açmak ona değil, Ina'ya düşerdi; Ina sesini çıkarmazsa o da bir şey söylemeyecekti.

Saat dört buçukta postaneden otele telefon etti, Ina odasında değildi. Ingham, yedi buçukta tekrar arayacağını not ettirdi. O zamana kadar gelir herhalde, diye düşünüyordu.

"Akşam çıkacak mısın?" diye sordu Jensen, Ingham eve döndüğünde. Avluda yıkanıyordu.

"Evet, BYB Ina'yı akşam rahat bırakırsa. Bizimle gelir misin, Anders? Değişiklik olsun diye Tunus'a gitmeyi düşünmüştüm."

Jensen her zamanki çekingenliğiyle, "Hayır, sağol," dedi. "Ben..."

"Haydi canım, ne işin var? Gel, Tunus'ta çılgın bir yer bulalım!"

Jensen kabul etti.

173

Ingham yediyi çeyrek gece Ina'yı almaya gitti. Ona göstermek istediği garip bir okuyucu mektubunu da yanına almıştı. Washing-tonlu bir adam, kitaplıktan ödünç alıp okuduğu "Eğer" Oyunu'nu göklere çıkarıyor, ancak son bölümün düzeltilmesi için birçok öneride bulunuyor, bunlarla konuyu darmadağın ettiğinin farkına bile varmıyordu.

Ina odasında idi, yukarıya gelmesini söyledi.

Giyinmiş, aynanın önünde makyaj yapıyordu. Ingham yanağına bir öpücük kondurdu.

"Jensen'i de çağırdım, umarım kızmazsın," dedi.

"Yok canım. Ne kadar sakın bir çocuk." Sözlerinde eleştiri havası vardı.

"Her zaman öyle değildir. Bu akşam konuşturmaya çalışırım. Bazan çok esprili oluyor. Geçenlerde bir yerde, galiba kendi memleketinde, bir kraliyet düğünü yapılmış. Gazetelerde bundan başka haber olmamasından yakındı, 'Kamuoyu, başkalarının cinsel ilişkilerini her zaman ilginç bulur,' dedi, 'hele çarşafalarda kraliyet mo-nogramı varsa.'" Ingham güldü.

Ina da gülümsedi, gözünü aynadan ayırmamıştı.

"Esprileri öyle doğal ki, ben taklidini yapamıyorum."

"Homoseksüel, değil mi?"

"Evet, söylemiştim ya. O kadar belli oluyor mu? Bilmiyordum."

"Kadınlar hemen anlar."

Herhalde homoseksüellerden ilgi görmedikleri için, diye düşündü Ingham. "Bugün BYB'yle ne yaptın?"

"Kimle?"

"BYB. Bizim Yaşam Biçimimiz Adams."

"Ha, Kartaca'ya gittik. Bir yere daha uğradık, Sidi... neydi adı?"

"Sidi Bou Said."

"Evet." Ina gülümseyerek aynadan uzaklaştı. "Gerçekten çok bilgili biri. Tarih konusunda. Sidi'deki kahvehaneye bayıldım. Hani merdivenlerle çıkılanı."

"Biliyorum, müşterilerin eski Yunanlılar gibi yer minderlerine uzandıkları. BYB bana da gösterecek yer bırakır umarım."

"Saçmalama. Buraya gezmeye değil, seni görmeye geldim."

174

Bakışlarını Ingham'a çevirdi; boynuna sarılmamıştı, ama Ingham bir öpücükten bile bu kadar mutlu olamazdı.

İşte, evleneceğim kadın bu, diye düşündü. Hayatının geri kalan yıllarını onunla geçirecekti. Anlam yüklü bu sessizliği bozup okuyucu mektubunu göstereceği sırada Ina:

"Şu Abdullah konusunda anlatılanlar doğru mu?" diye sordu. "Burada, otel arazisinde öldürüldüğü?"

"Bilmiyorum. Sanırım kimsenin elinde delil yok."

"Ama adamın bağırdığını duymuşsun, Francis söyledi. Senin terasında olduğunu anlattı."

Acaba BYB çarpılan kapıdan da söz etmiş miydi? Herhalde. Belki Fransız çiftin yere düşen ağır bir cismin sesini duyduklarını da anlatmıştı. "Evet, duydum, ama saat gecenin ikisiydi. Karanlıktı."

"Dışarıya bakmadın mı?"

"Hayır."

Ina soran gözlerle Ingham'ı süzdü. "İlginç," dedi. "O geceden sonra Arabi gören olmamış. Acaba öldüren de Arap mıydı dersin?"

"Kim bilir? Öteki Araplar Abdullah'ı sevmezmiş. Aralarında sık sık kavga çıkıyordu herhalde." Bir an, boğazı kesik Arap cesedinden söz etmeyi düşündüyse de vazgeçti, sansasyon haberinden başka bir şey değildi. "Bir akşam Cafe de la Plage'da garip bir olay izledim. Arabın biri hafif sarhoştı. Adamı dışarıya attılar. Uzun bir süre kumlarda durup gözlerini kapıya dikti, öyle kesin kararlı bir bakıştı ki, kim olursan ol, nasıl olsa günün birinde seni elime geçiririm, der gibiydi. O bakışını hiç unutmuyacağım."

Ina'nın susması Ingham'ı rahatsız etmişti. Ya gerçeği Jen-sen'den öğrenirse, diye düşündü. O zaman yalancı ve korkak biri olarak görmeyecek miydi Ingham'ı? Bu sessizlik otuz saniye daha uzamadan Ina'ya gerçeği söylemek istiyordu. O kadar korkunç muydu gerçek?"

"Düşünceli görünüyorsun."

"Değilim," dedi Ingham.

"Romanın nasıl gitti bugün?"

"Fena değildi, sağol. Yeni hasırlar pek güzel oldu."

"Tabii. Keşif gibi yaşamamanın anlamı yok. Bak, eğer Arabi doğ-

175

radılsa, sakın düşüp bayılacağımdan korkma. Bugüne kadar ne canavarlıklar duydum bilsen, kesilen uzuvlar falan. Öyle mi oldu?"

"Adamı o gece hiç görmedim, Ina. Oteldeki komiler de ona ne yaptıklarını söylemiyorlar. Belki Adams, benim bilmediğim bir şeyler biliyordur." Ina'dan sakladığının oldukça iğrenç bir öykü olduğunu düşünerek biraz rahatladı. "Haydi gidelim. Anders'e geçerken alacağımızı söyledim."

Ingham sokağın köşesinde arabadan inip eve koştu. On dakika geç kalmıştı, Jensen'in aldırmayacağını biliyordu, belki farkında bile değildi. Avludan seslendi, Jensen hemen aşağıya indi.

"Ina seni pek suskun bulmuş, bu akşam biraz daha fazla konuşmaya çalış," dedi Ingham.

Plage'a gittiler. Barda viski de bulunuyordu. Jensen her zamanki gibi boukhah istedi, Ina onunkinden bir yudum aldı, ama beğenmedi. Ingham, çevredekilerin meraklı bakışlarından her zamankinden daha fazla rahatsız olmuştu. Acaba yanında güzel bir kadınla geldiği için mi herkesin gözü üzerindeydi? Jensen bir şeyin farkında değilmiş gibi görünüyordu. Ingham'ı tanıyan tombul barmen dostça gülümsedi.

"Kasabamızı beğendiniz mi, madame? Ne kadar kalacaksınız?" diye Fransızca sordu Ina'ya. "Sıcaklarla aranız nasıl?"

Barda ayakta duruyorlardı.

Ina bu dostluk gösterisinden hoşlanmıştı.

Melik'teki yemek sırasında Jensen gayrete gelip Ina'ya New York'ta nasıl yaşadığını sordu. Ina, konuyu ailesine getirdi. Biri dul, öteki evde kalmış, birlikte oturan ve pazar günleri yemeğe gelen iki yaşlı teyzesinden söz etti. Kardeşi Joey'in hastalığını kısaca geçiştirerek yaptığı resimleri anlattı.

"Bu adı aklımda tutacağım," dedi Jensen.

Ina, Jensen'e kardeşinin son sergisinin kataloğunu göndereceğine söz verdi, Jensen de o zamana kadar Hammamet'ten ayrılması olasılığına karşılık, Kopenhag'daki adresini yazdı.

"Burası annemle babamın adresi," dedi, "henüz kendime bir yer bulamadım. Gidecek olursam Howard'la haberleşirim."

"Tabii," dedi Ingham, "ama ben senden önce gideceğim mutlaka."

Jensen'den ayrılmak fikri Ingham'ın hiç hoşuna gitmemişti.

176

Ina'ya baktı, beriki ikisini de dikkatle incelemekteydi. Bu akşam keyfi yok, viski de neşelendirmedi, diye düşündü Ingham.

"Kopenhag'da devamlı bir işiniz var mı?" diye sordu Ina.

"Ara sıra tiyatro dekorları yapıyorum. İdare ediyor. Ayrıca ailem de her ay biraz yardım ettiği için şanslı sayılırım." Kayıtsız bir tavırla omuz silkti. "Aslında hediye etmiyorlar, bir mirastan hakkım olanı veriyorlar. Kimseye zararım dokunmuyor." Ingham'a bakıp gülümsedi. "Yakında gidip, küçük limanımızda ne yenilikler olduğuna bakacağım."

Ingham da güldü. Ina'yla Jensen gittikten sonra, romanın da son düzeltmeleriyle temize çekilmesi işi kaldığında dayanılmaz bir yalnızlık duygusuna kapılacağını anlamıştı birden. Yine de gidiş tarihini belirlemek istemiyordu; Ina'yla anlaşmak, New York'ta birlikte yaşamak gibi bir karar almak durumunda iş değişecekti tabii. Belki evlenirlerdi, o zaman birlikte oturabilecekleri bir ev aramaları gerekecekti, onun katı birlikte oturamayacakları kadar küçüktü. Ina'nın Joey'e bakmak için ebediyen Brooklyn'de kalması da gerekmez, buna nasıl olsa bir çözüm bulunur, diye düşündü Ingham.

"Yarın sabah kaleyi gezmek ister misiniz?" diye sordu Jensen Ina'ya. "Kumsaldan yürüyerek gider, arada bir de yüzme molası veririz. Otelden fazla uzak sayılmaz."

Jensen, ertesi sabah on birde Ina'yı otelden alacağını söyleyip sonra kahveden kalktı.

Ingham, Jensen'in yemek boyunca iyi bir izlenim bıraktığını düşünerek Ina'nın olumlu bir şey söyleyeceğini umuyordu, ama yanılmıştı. "Kumsalda biraz yürüyelim mi?" diye sordu Ina'ya. "Ayağına ne giydin?" Masanın altından ayakkabılarına baktı.

"Yalınayak yürürüm. Haydi, gidelim."

Ingham hesabı ödedi. Jensen sekiz yüz milim bırakmıştı.

Kumlar ılıktı. Ingham Ina'nın ayakkabılarıyla kendininkileri eline aldı. Mehtap görünmüyordu. El ele tutuştular, hem birbirimizi kaybetmeyiz, hem de hoş bir duygu, diye düşünüyordu Ingham.

"Bu akşam biraz keyifsizsin," dedi. "Anders canını mı sıktı?"

"Pek neşeli biri olduğu söylenemez, değil mi?" dedi Ina. "Ama onunla ilgisi yok, Joey'i düşünüyordum."

177

"Gerçekten nasıl Joey?" Sorarken yüreği cız etmiş, ama sesi soğuk çıkmıştı.

"Bazan kendini pek kötü hissediyor, uykuları kaçıyor, ama bence eskisinden farklı değil." Ina çabuk konuşmuştu, kısa bir sessizlik oldu. "Bence evlenmesi gerekir, ama istemiyor."

"Anlıyorum. Louise'i düşündüğü için. Akıllı bir kız galiba."

"Evet. Joey'in hastalığını bütün ayrıntılarıyla biliyor." Ina adımlarını yavaşlattı, sonra durdu, bir ayağının parmaklarını kumlara batırdı. "İşin komiği - daha doğrusu için korkunç yanı - bana âşık olduğunu sanması."

Eli hâlâ Ingham'ın avucunda, hareketsiz duruyordu. Ingham parmaklarını sıkıca tuttu. "Ne demek istiyorsun?" diye sordu. Alçak sesle, neredeyse fısıldayarak konuşuyorlardı.

"Söyledim ya, beni sevdiğini sanıyor. Cinsel bir sevgi değil herhalde, yoksa pek garip olurdu, ama bu sevgi yüzünden hayatına, his dünyasına başka kadın giremiyor. Louise'yle evlense keşke, belki çocukları bile olur."

"Tabii," dedi Ingham, hiç de emin olmadığı halde.

Ina ayaklarına baktı. "Benim açımdan korkutucu değilse bile çok üzücü bir durum."

"Ah, sevgilim!" Ingham kolunu Ina'nın omzuna doladı. "Nasıl, - ne diyor sana?"

"Bana karşı duyduğu hisleri başka hiç kimseye duyamayacağını söylüyor. Buna benzer şeyler. Bunları söylerken hiç duygusal değil, tam tersine, şaka yapar gibi, ama ben gerçeği söylediğini biliyorum işin kötüsü."

"O evden ayrılmalısın, sevgilim. Bak, Joey'e gerekliyse birini bulur oturtursun, yeterince yer var."

"Annem bakar nasıl olsa," dedi Ina sözünü keserek. "Her işini görür. Zaten yalnız yatağını yapmak gerekiyor, onu bile arada bir kendisi yapabiliyor. Tek başına banyo küvetine bile girip çıkabiliyor." Sinirli bir kahkaha attı.

Doğru. Joey'in giriş katında kendine ait bir dairede oturduğunu hatırlamıştı Ingham. "Yine de oradan çıkmalısın, Ina. Sevgilim, bu akşam neyin olduğunu anlayamamıştım, ama bir sıkıntın olduğu belliydi."

178

Ina, yüzünü Ingham'a çevirdi. "Howard, sana gülünç bir şey anlatmak istiyorum. Kiliseye gitmeye başladım, iki üç ay kadar oluyor."

"Ya? Ama pek komik sayılmaz," dedi Ingham, duyduklarına çok şaşırdığı halde.

"Komik, çünkü bütün bunlara inanmıyorum, ama vaaz dinleyip ilahi söyleyerek teselli bulan o yaşlıları görmek beni de rahatlatıyor. Ne demek istediğimi anlıyor musun? Zaten topu topu her pazar bir saat." Sesi titriyordu.

"Ah, canım sevgilim!" Ingham, Ina'yı kollarına aldı. Tanımla-yamadığı, çok güçlü bir duygu sarmıştı yüreğini, gözlerini sıkıca kapadı. Yumuşak bir sesle, "Seni sevdiğim gibi hiç kimseyi sevmedim bugüne kadar, hele şu anda," dedi.

Ina başını Ingham'in omzuna yaslayıp hıçkırdı, ama hemen kendini topladı, arkaya doğru bir adım atıp alnına düşen saçları geriye itti. "Dönelim artık."

Kasabaya doğru yürümeye başladılar. Yarı aydınlatılmış kale, bir zamanlar kaybedilmiş bir savaşın kanıtıydı, yoksa İspanyollar hâlâ burada olurlardı.

"Keşke daha fazla konuşabilsek bunları," dedi Ingham. "Her şeyi. Ne zaman istersen söyle. İster şimdi, ister daha sonra."

Ina sesini çıkarmadı.

Mutlaka o evden ayrılması gerekli, diye düşünüyordu Ingham. Gerçi dış görünüşü sevimli olan, kasvetli eski yapılara benzemeyen bir evdi, ama Ingham'a göre son derece sağlıklı bir yerdi. Ona şimdi güzel bir şeyler söylemeliyim, dedi kendi kendine, ama "evlenme teklif etmenin sırası değildi. İnatçı bir tavırla, "Keşke ikimiz New York'ta birlikte otursaydık," dedi.

Ina karşılık vermeyince çok şaşırdı, düş kırıklığına uğramıştı.

Arabanın yanına geldiklerinde Ina, "Bu akşam bende iş yok," dedi "Beni otele götürür müsün, sevgilim?" "Tabii."

Otelde Ina'yı öpüp iyi geceler diledi, Jensen'le yapacağı kale gezintisinden sonra onu bir yerlerde bulacağını söyledi. Eve döndüğünde Jensen'in katında ışık görmedi, bir süre avluda bekledi, onu uyandırıp biraz konuşmaya can atıyordu. Yukarıdaki pencereye bakarken birden Jensen'in ışığı yandı.

179

"Benim," dedi Ingham.

Jensen kollarını camın içine dayayıp esnedi. "Uyumuyordum. Saat kaç?"

"Geceyarısına geliyor. Biraz konuşabilir miyiz? Yukarı geliyorum."

Jensen sesini çıkarmadı, uykulu bir tavırla yerinden doğruldu. Ingham koşarak merdivenlerden çıktı.

Jensen zayıf bedenine bol gelen eski blucin şortunu giymişti. "Bir şey mi oldu?" diye sordu.

"Hayır. Sadece yarın Ina'ya Abdullah konusunda bir şey anlatmamamı rica edecektim. Ona da, Adams'a anlattıklarımı tekrarladım, kapıyı açmadığımı söyledim."

"Olur."

"Duyarsa şok geçirir herhalde. Şu sıralarda zaten başında yeterince dert var kardeşiyle ilgili, akşam anlattı ya. Çocuk sakat, Ina onun haline çok üzülüyor."

Jensen bir sigara yaktı. "Tamam, anladım."

"Henüz söylemedin, değil mi?"

"Neyi?"

Konu Jensen için ne kadar anlaşılmazsa, Ingham'a göre de o kadar kesindi. "Arabın başına daktilomu atıp öldürdüğümü."

"Ha, hayır, tek kelime bile söylemedim."

"Yine de söyleme."

"Olur, merak etme."

Jensen'in aldırılmaz davranışına rağmen Ingham ona güvenebileceğini biliyordu, çünkü Jensen, "Hiç önemli değil de ondan," derken gerçek inancını dile getirmişti. "Aslında - itiraf etmeliyim -yaptığımdan utanıyorum."

"Utanmak mı? Saçma. Katolik saçması. Yok, daha doğrusu Protestan." Jensen yatağında arkasına yaslanıp güneş yanığı bacaklarını battaniyeye uzattı.

"Ama ben gerçek bir Protestan sayılmam ki, aslında hiçbir şey değilim."

"Kendinden mi utanıyorsun, yoksa başkalarının düşünebileceklerinden mi?"

"Başkaları" sözünde hafif bir aşağılama sezdi Ingham. "Başkalarının düşüncelerinden," dedi. Bunlar ancak Adams'la Ina olabi-

180

lirdi. Jensen'in de aynı şeyi söyleyeceğini umuyordu, ama beriki oralı olmadı.

"Bana güvenebilirsin, bir şey söylemem. Bu kadar ciddiye alma." Jensen, tablaya uzanabilmek için bacaklarını yene indirdi.

Ingham, aşağıya inerken zayıflığı ve korkaklığı yüzünden Jensen'in gözünen düştüğü duygusuna kapılmıştı. Ona baştan beri, çöldeki konuşmalarından beri dürüst davranmıştı. Jensen içkiliyken bile açık vermeyecekti, bunu bildiği halde nedense kendini suçlu ve güvensiz hissediyordu. Oysa Jensen zayıf değildi. Ara sıra evin yakınlarında göz süzerek dolaşan, Jensen'i görünce Arapça bir şeyler söyleyen ürkek bakışlı Arap çocuğu hatırladı birden. Jensen'in iki kere elinin tersiyle oğlanı başından savdığını görmüştü. Onunla arada bir yattığını söylemişti Jensen. Çocuk yılışık, güvenilmez, hastalıklı tipin biriydi. Ama bütün bunlara rağmen Jensen yine de zayıf değildi.

181

XX

Boğucu sıcak ve sessizlik Ingham'ın uykusunu kaçırmıştı. Kalkıp bir kova su dökündü, ama çok geçmeden yine sırlısıklam terlemiş-ti. Artık alışmaya başladığı için fazla rahatsız olmadı. Düşüncelere dalmıştı. Ina'yı düşününce yüreği sevgi doluyordu. Çok geniş, her şeyi kaplayan, bütün dünyayı içine alan, kendine, tanıdıklarına, herkese yayılan bir duyguydu bu. Odak noktasında bu gücün kaynağı olan Ina vardı. Onu yalnız çekici bir kadın olarak değil, çevresinin ve yetiştirilme tarzının ürünü olarak görüyordu. Ina, çocukluğunda kendini yalnız hissettiğini, kardeşi Joey'in hastalığı yüzünden anne ve babasının bütün sevgi ve ilgilerini ona yönelttiklerini anlatmıştı. Dikkati üzerine çekebilmek için (ailesinin o zamanlar oturduğu Manhattan'daki) okulunda çok çalışkan bir öğren-

182

ci olmuş, yükseköğrenimini Hunter College'de -ana dalı İngilizce kompozisyon olarak - parlak bir dereceyle tamamlamıştı. Yirmi yaşındayken, ailesinin de iyi kötü kabul ettiği Yahudi bir çocuğa âşık olmuştu (Columbia Üniversitesi'nde fizik okuyan biri olduğunu hatırladı Ingham); ama bu ilişkiye hem karşı çıkan, hem de oğullarının kendi hayatını yaşamakta serbest olduğunu söyleyen ailesine bir türlü ısınamamıştı. Bu olayın birkaç aylık üzüntüye ve mezuniyet notlarında hafif bir düşüşe mal olduğunu anlatmıştı Ingham'a. Bundan önce, on beş yaşındayken, kendisinden biraz büyük, lezbiyenliğini açığa vurmayan bir kıza tutulmuştu. Ingham, gençlik yıllarının acılarını, yalnızlığını, kimseyle konuşamamanın sıkıntısını düşünüp gülümsedi. Herkesin başına gelen şeylerdi bunlar; yirmi beşinde, otuzunda unutulup gidiyorlardı - tıpkı aşılması gereken bir ırmağın taşları gibi can acıtıyor, küçük yaralar açıyorlar, ama insan bilinçaltında başına gelecekleri bildiğinden, doğum sancısını unuttuğu gibi bunları da unutuyordu. Ina'nın başından bir buçuk yıl süren bir evlilik geçmişti, kocası başarılı oyun yazarı Edgar bilmem ne (soyadını hatırlamadığına pek seVindi Ingham) despot, alkolik bir adamdı, Ina'yı arada bir döverdi. Boşanmalarından birkaç yıl sonra bir trafik kazasında ölmüştü.

Ina artık Ingham'ı ve kardeşini seviyor, kilisede biraz manevi destek, yardım arıyordu. (Acaba bu arayış nereye kadar gidiyor, diye düşündü Ingham.) Kilise başa geleni çekmekten başka ne gibi bir öğüt verebilirdi ki? Günah işlememek; ama insanın kocasıyla, ailesiyle ya da başkalarıyla büyük sorunları varsa - örneğin yoksulluk çekiyorsa - kilise yine de kadere razı olmasını öneriyordu. Arapların dini inancına benziyor, dedi Ingham kendi kendine, canı sıkılmıştı.

Düşünceleri yine Ina'ya döndü. İkisinin de sevginin önemini bilecek yaşta olduklarını, gençliğin bencilliğinden, benmerkezciliğinden bir ölçüde kurtulduklarını umuyordu. İki ayrı dünya, benzerliklerine rağmen birbirlerinden farklı, karmaşık ama kendilerini karşılarındakine açıklamaya çalışan, birbirlerine verebilecek bir şeyleri olan iki ayrı dünya oluşturuyorlardı. Romanın hazırlıkları sırasında defterine yazdığı, bireyin kimlik bilinciyle ilgili notları hatırladı. (Her zaman olduğu gibi şimdi de bu notların hiçbirini ro-

183

manda kullanmamıştı.) Bazılarını Ina'ya okumak, fikrini sormak için can atıyordu. Notlardan birini, o günlerde okuduğu bir kitaptan kopya etmişti. Amerikan ilkokullarından birindeki alt sınıf ailelerin çocuklarıyla ilgiliydi. Bu çocuklar yaşamlarından da, okuldan da zevk almıyorlardı. Her biri kalabalık ailelerden geliyordu. Günün birinde okul idaresi bu çocuklara birer küçük ayna armağan etmişti. Artık sık sık aynada kendilerine bakıp herkesten farklı, kendine has bir yüzü, bir kimliği olan bireyler olduklarını anlamaya başlamışlar, dünyaları değişivermişti.

Ingham, Joey'in hastalığının Ina'da yarattığı baskıyı, ona her bakışında, onu her düşündüğünde, en güzel anlarda bile duyduğu acıyı ağır bir yük gibi üzerinde hissediverdi birden. Bunlara şimdi bir de Joey'in duygularından kaynaklanan, garip ve çözülmesi son derece zor sorun ekleniyordu. Sırtından yukarı tırmanıp omuzlarına çökerek tırnaklarını batırıyordu bu yük. Yataktan fırladı.

İlk düşüncesi, hemen Ina'ya gitmek, onu sakinleştirmek, evleneceklerini söylemek - belki de teklif etmek, ama bu teknik bir ayrıntıydı - Tunus üzerine güneş doğana kadar geceyi onunla birlikte plan yaparak geçirmek oldu. Kol saatine baktı. Üçü on sekiz geçiyordu. Bu saatte otele girebilir miydi? Tabii, birine duyurana kadar kapıyı vurursa girerdi. Ina kızarmıydı acaba? Yoksa duygulanır mıydı? Ama söyleyecekleri,

gecenin bu vaktinde rahatsız edecek kadar önemli miydi? Duraksadı. Gidip gitmemeye karar verememesi de zayıflık belirtisi, hatta kaderin bir oyunu değil miydi?

Sonunda bu saatte gitmemeye karar verdi. Ina evinde yalnız olsa başka türlü düşünürdü. Otel işi bozmuştu.

Ertesi günü düşünerek sıkıntısını dağıtmaya çalıştı. Öğlen yemeğinde buluşacaklardı. Jensen'e yemekte Ina'yla yalnız olmak istediğini söylemiş, Jensen de anlayışla karşılaşmıştı. Aklından geçenleri anlatacak, evlilikten söz edecekti. Ina'yla New York'a dönmeyi düşünüyordu, en azından Ina gittikten hemen sonra yola çıkacaktı; birlikte ev bulurlar, bir aya kalmadan Ina Brooklyn'den ayrılıp Manhattan'da onunla birlikte oturmaya başlardı. Bu plandan çok hoşlanmıştı. Tekrar yatağına girdi, ama yarım saat kadar uyuyamadı. Ertesi sabah dokuz buçukta uyandığında Jensen'in evde olma-

184

diğini fark etti. Oysa, kabul edeceğinden emin olmamakla birlikte, Jensen'i arabayla Reine'e götürmeyi önerecekti. Yemekten önce onları bir yerlerde bulabilmesi gerekiyordu şimdi. Öğlene kadar romanın bazı bölümlerini düzelterip yeniden daktilo etti, saat yarımına doğru iki sayfa daha yazdı. Sonra beyaz pantolonla temiz bir gömlek giyip Cafe de la Plage'a indi.

Ina'yla Jensen'i bir masada oturmuş, roze şarap içerken gördüğüne sevinmişti. "Tak tak," dedi yaklaşırken. "Gelebilir miyim? Nasıl geçirdiniz sabahı?"

Ciddi bir konuşmayı yarıda kesmiş gibi görünüyordular. Jensen yan masadan bir iskemle çekti. Ina, dalgın bir gülümsemeyle Ing-ham'ı. tepeden tırnağa süzdü; Ingham yüzüne, ellerine, bedenine bakışından hoşlanmıştı.

"Kaleyi beğendin mi?" diye sordu Ingham. "Ben içine girmedim."

"Çok güzel, kimse de yoktu, istediğimiz gibi her tarafını gezdik," dedi Ina.

"Hayalet bile yoktu," diye ekledi Jensen.

Birazdan Jensen'in kalkmaya niyetli olmadığı anlaşıldı. Birlikte Melik'e gidip yoğurt, meyve, peynir ve şarap getirttiler, başka bir şey yenmeyecek kadar sıcaktı. Belki Ina yemekten sonra biraz dinlenmek ister, diye düşündü Ingham. Birlikte otele gider, orada konuşurlardı. Jensen hesabı isteyip, zaten Ina'yı yemeğe davet etmeyi düşündüğünü söyleyerek ödemekte direttikten sonra izin istedi.

"Biraz çalışacağım, yani öğlen uykusundan sonra." dedi. "Fatma geldi mi?"

"Bu sabah gelmedi."

"Tüh! Öğleden sonra gelirse geri yollarım. Sence uygun mu?"

"Tabii," dedi Ingham.

Jensen gitti.

"Nasıl biri bu Fatma?" diye sordu Ina.

"On altı yaşlarında, yalınayak, devamlı gülümseyen, Fransızca bilmeyen bir kız. En sevdiği iş, terastaki musluğu açıp suyun akışına bakmak. Arada bir para verip yiyecek ve şarap aldırıyoruz, hiç paranın üstünü getirdiğini görmedim. Her seferinde "tam geldi" diyor." Ingham güldü.

185

Ina anlatılanları dinlemiyor, ya da ilgilenmiyor gibi görünüyordu.

"Yorgun musun, sevgilim? Gel, seni otele götürüyüm. Bugün yine çok sıcak, belki biraz uzanmak istersin. Benimle."

"Yatalım mı demek istiyorsun, yani?"

Ingham gülümsedi. "Aslında seninle konuşmak istiyordum." Not defterini yanına getirmediğine pişman oldu, ama tekrar eve gidip almayacaktı. "Neredeyse dün gece üç buçukta sana gelecektim. Yataktan fırlamıştım."

"Kötü bir düş mü gördün? Neden gelmedin?"

"Hayır, uyumamıştım ki düş göreyim. Seni düşünüyordum. Bak, aklıma ne geldi sevgilim, birlikte bana gidelim, orada da uzanabiliriz."

"Hayır, sağol. Otele gitmek istiyorum."

Otelde daha rahat ettiğini biliyordu Ingham, ama evini beğenmediğinin de farkındaydı. Belki de pek harap buluyordu. Ina bir şey söylemediği halde, iki odasını savunması gerektiği duygusuna kapılmıştı. Ne de olsa şu sıralarda çalıştığı yerd, ona göre âdeta kutsal bir yer. "Tamam, sevgilim, haydi gidelim."

Ina'yı Reine de Hammamet'e götürdü. Resepsiyon memuru Ina'ya bir telgraf uzattı.

"Yıldırım haber," dedi Ingham, kimden geldiğini merak ediyordu.

"Büroya telgraf çekmiştim," dedi Ina. "Onlardandır."

Ina'nın telgrafı okumasını bekledi. Yavaş yavaş alnını kırıştırdığını, dudaklarını büzdüğünü gördü.

"Cevap çekmem gerekiyor," dedi Ina. "Uzun sürmez."

Ingham başını salladı, bir gazete bulmak için çevresine bakındı.

"Ne oldu?" diye sordu Ina dönünce.

"Bir yayın hakkı konusu. Gelmeden halletmiştim, ama biraz karışık bir iş olduğu için tekrar araştırmak istemişler, ne yapacaklarını soruyorlar. Can sıkıcı."

Ina soğuk bir duş yaptı, arkasından Ingham da izin isteyip duşa girdi. Buz gibi olmayan, serin su iyi gelmişti. Sabunluktan Ina'nın kokulu sabununu almak, sonra yine parmaklarının arasında kaydırarak yerine bırakmak da öyle. Büyük, beyaz banyo havlularından birine el koydu.

186

"Ah, harika!" dedi, havluya sarınıp yalınayak dışarı çıktığında.

"Howard..." Ina yatağa oturup yastıklara dayanmış, sigara içiyordu. "Keşke sen de bungalowlarda otursaydın. Bir ya da iki oda tutalım mı, ne dersin?"

Ingham bungalowlara taşınmayı hiç istemiyordu. "Ama istersen sen geçebilirsin," dedi. "Tabii boş oda varsa. Sordun mu?"

"Hayır, henüz sormadım. Evin son derece konforsuz, sevgilim. Hele o tuvalet! Üstelik yeterince paran da var. Neden orada oturuyorsun, anlamıyorum."

"Değişiklik olsun diye. Bungalowdan bıkmıştım."

"Bıkılacak nesi var ki? Mutfak, banyosu yerinde, basit ve temiz. Francis klima cihazı da bulunabileceğini söyledi."

"Arapların nasıl yaşadığını görmek istedim. Pazardan alışveriş etmek falan."

"Orada oturmadan da nasıl yaşadıklarını görebilirsin. Son derece ilkel yaşıyorlar. Bu sabah Anders'le kaleden dönerken gördüm."

"Ne kadar ilginç bir mahalle, değil mi?" Ingham gülümsedi. "Biliyor musun, şu sıra düzenimi kurdum, iyi çalışıyorum. Bana göre sadece bir büro orası. Zaten bir aydan fazla kalmayı da düşünmüyorum."

"Francis, kendi kendini cezalandırdığını sanıyor."

"Ya? Galiba bana da aynı şeyi söylemişti. BYB'ye göre biraz fazla Freud'cu bir söz. Her neyse, yanılıyor. Ne zaman konuştunuz bunları?"

"Bu sabah plajda karşılaştık. Uzaktan bana el salladı. Denizdeydi. Ben de sabah erken yüzmeye inmiştim. Kumlara oturup biraz konuştuk." Ina güldü. "Paletleri, zıpkını ve su geçirmez, gözlüklü başlığıyla pek komik bir görünüşü vardı. O başlıkla daldığını biliyor muydun?"

"Evet, biliyorum."

Ina bir süre sustu, sonra, "Abdullah'ın öldürüldüğü gece hakkında gerçeği söylemediğine inanıyor," dedi. "Senin terasında olduğunu söylüyor."

"Him," dedi Ingham içini çekerek. "Madde bir: Kimse adamın öldürülüp öldürülmediğini bilmiyor. Cesedi gören yok. Adams me-

187

raklı ihtiyar kadınlar gibi davranıyor. O kadar ilgileniyorsa neden polise haber vermemiş?"

"Dur, sinirlenme o kadar."

"Özür dilerim." Ingham bir sigara yaktı.

"Bu yüzden mi taşındın?"

"Tabii ki hayır. BYB'yle dostça ilişkiyi sürdürüyorum. Taşınmamın nedeni; bak, seninle bunu konuşmak istiyorum zaten. Daha doğrusu sana anlatmak. Yazdığım romanla da ilgisi var biraz. Konu şu: İnsan, kişiliğini ve standartlarını kendi mi yaratıyor, yoksa bunlar toplumun ürünü mü? Romanımda işlediğim konuyla da uzaktan ilgili, ama Tunus'a geldim geleli bunlara sık sık kafa yoruyorum. Demek istediğim - otoriteriyanizmin tersi. Bence en önemlisi ahlak standartları galiba. Romanımın kahramanı Denni-son, kendi yasalarını kendisi yapıyor, ama bu da doğru değil."

Ina, Ingham'a bakıyor, konuşmadan dinliyordu.

"Hammamet'te senden de, başkalarından da mektup alamadan geçirdiğim haftalar boyunca neredeyse kendimi tanımaz hale geldim, başkalaştım. Bunun bir nedeni de - en azından ahlak değerleri açısından - çevremdeki Arapların bambaşka standartlara göre yaşamalarıydı. Üstelik onlar çoğunlukta, burası onların dünyası, benim değil. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Peki, sonra ne yaptın?"

Ingham güldü. "Yapacak bir şey yok, insanın içinde bulunduğu bir durum bu, oldukça can sıkıcı bir durum. Neyse, romanım açısından iyi oldu, çünkü aynı konuyu orada da işliyorum."

"Burada yaşasaydım ahlak değerlerimin değişeceğini sanmıyorum," dedi Ina. "Bir bardak buzlu su istiyorum."

Ingham telefona seğırtip oda servisine sipariş verdi. "Hayır, değişmezler belki," dedi, "ama çevrende hiç kimse onlara uymuyorsa, senin de uygulaman zor olur."

"Bir örnek ver."

Ingham durakladı, oysa verebileceği birçok örnek vardı. Küçük düzenbazlıklar. Evli erkeklerin başkalarına özenip karılarının yanı sıra birçok metres tutmaları, karılarının duygularını hiçe saymaları. "Yani... insan beş altı kere soyulursa günün birinde soyguna kalkışabilir, değil mi?" dedi. "Herkes üçkâğıtçıysa, iş hayatında namuslu olan kazık yer."

188

"Hım-m," dedi Ina kuşkuyla. Kapı vurulunca Ingham'a eliyle banyoya girmesini işaret etti.

Ingham, küvetin yanındaki boy aynasında dalgın dalgın kendini süzdü. Romalılara benziyordu. Banyo havlusunu aşağıdan tutan elleri görünmüyordu. Ayakları pek komikti. BYB de pis dedikoducunun biriydi. Ina'yı kendisinden uzaklaştırdığı için ondan nefret ediyordu Ingham. Ina, BYB'nin deli saçması radyo programlarını duysa, onun ne budala biri olduğunu anlardı.

"Tehlike geçti," diye seslendi Ina.

"Batı âdetleri bunlar," diye söylenerek banyodan çıktı Ingham. "Senin gibi güzel bir kadının odasında her gün öğleden sonra beş erkek bulunması gerekir."

Ina gülümsedi. "Peki, ama BYB o gece olanlar konusunda gerçeği söylemediğini nereden çıkarıyor?" Bardağına su koydu.

Ingham banyodan ikinci bir bardak alırken, "Ona sor," dedi.

"Sordum zaten."

"Ya?"

"Araba bir şey attığını ya da vurduğunu sanıyor. Attın mı?"

"Hayır," dedi Ingham kesin bir tavırla. Şaşkınlıktan olsa gerek, bir saniye kadar duraksamıştı. "Biliyorum, çarpılan bir kapıdan, koşuşan komilerden bir sürü başka ayrıntıdan söz ediyor, oysa odası benimkinden ne kadar uzakta."

"Ama olay senin terasında geçmiş."

"Duyduğum çılgılık yakından geliyordu." Ingham bu konuşmadan gittikçe nefret etmeye başlamıştı, ama ne olursa olsun belli etmemeye çalışması gerekiyordu.

"Arkadaki odada oturan Fransızların bir kapı sesi duyduklarını, senin kapın olduğundan emin olduklarını söyledi."

"Fransızlar bana bu konuda hiçbir şey söylemediler. Kimse kimseye Abdullah'ın ortadan kaybolması konusunda bir şey söylemedi zaten. Yalnız BYB konuşup duruyor."

Ina'nın dikkatli bakışlarından rahatsız oluyordu. BYB'nin iğrenç merakı bulaşıcı bir hastalık, bir ateş gibi ona da geçmişti.

"Adam başka bir Arapla dalaşmış da olabilir," dedi Ingham koltuğa otururken. "BYB, komilerin onu sürükleyerek götürüp bir yer-

189

lere gömdüklerini sanıyor. Komiler hiçbir şey söylemiyorlar, olayı örtbas ediyorlar."

"Yok, Francis'in anlattığına göre komilerden biri Arabın başını bir yere çarptığını söylemiş. Bu kadarını itiraf etmişler."

Ingham iç çekti. "Doğru, bunu unutmuştum."

"Bana her şeyi anlattın, değil mi, Howard?"

"Evet."

"Sanki Anders'e, bana söylemediğin bir şey söylemişsin gibi bir his var içimde. BYB'ye de söylemediğin." Ingham güldü. "Neden?"

"Eh, Anders'le pek içli dışlısın. Birlikte oturuyor sayılırsınız. Homolarla bu kadar iyi anlaştığını bilmiyordum."

"Ne iyi anlaşıyorum, ne de kötü," dedi Ingham. Ina'nın sözlerini pek aptalca bulmuştu. "Artık onun homoseksüelliğini düşünmüyorum bile. Üstelik taşındığımdan beri evine bir oğlan bile aldığını görmedim." Bunları söyler söylemez pişman olmuştu. Cinsellikten uzak yaşamak erdem mi sayılırdı?

Ina güldü. "Belki de sana âşıktır."

"Aman Ina, saçmalama. Hiç de komik değil." Ingham bir şeyleri, belki de öğleden sonrayı kurtarabilmek için gülümsemeye çalıştı, ama beceremedi.

"Sana çok yakın, senden hoşlanıyor. Bunları biliyorsun, değil mi?"

"Hayal görmeye başladın galiba, Ina." Birkaç dakikalık bir sohbetle konuyu nasıl olup da buralara getirmişlerdi? Artık o öğleden sonra Ina'ya evlenme teklif etmesi söz konusu değildi. Bütün bunlar o sersem BYB'nin yüzünden, diye düşündü. "Bence BYB başkalarının işine karışmamalı. Yoksa Anders'in de mi dedikodusunu yaptı?"

"Hayır, hiçbir şey söylemedi. Sakin ol, sevgilim. Bunlar kendi gözlerimle gördüklerim."

"Ama doğru değil. Viskin var mı?" Gelirken Ingham'a bir şişe getirmişti.

"Evet, dolapta. Sağ arkada."

Ingham viskiyi çıkardı. Şişe açılmış, üzerinden sadece bir parmak içilmişti. "İster misin?" Önce Ina'nın uzattığı bardağa, sonra
190

da kendininkine içki koydu. "Anders'le iyi anlaşıyoruz, ama ilişkimizin cinsel yönü yok."
"Belki sen farkında değilsin."

Bu sözlerle Ingham'ı da işin içine katıyor muydu? Kadınların şu ya da bu türden, seksten başka bir şey düşündükleri yok muydu? "Değilsem mesele yok zaten," dedi.

"Ondan ayrılmak istemiyorsun galiba. Bungalowlara da taşınmıyorsun."

"Aman Tanrım, Ina." Her kadın homoseksüelleri bu kadar ciddiye alır mı acaba, diye düşündü. O güne kadar hiç ilgilerini çekmediğini sanmıştı. Sıfır. "Anlattım ya," dedi. "Çalıştığım için taşınmak istemiyorum."
"Bence bungalowlar sende kötü bir çağrışım yapıyor, değil mi?" diye sordu Ina. Sesi yumuşacaktı.

"Tatlım - sevgilim - Seni hiç böyle görmemişim. BYB'den de betersin. Beni tanıyorsun ama artık hiç anlamıyor gibisin. Bu ülkede, bu yeni kıtada kendimi nasıl hissettiğimi anlatmaya çalıştığımda tek kelime bile söylemedin. Tamam, belki bütün bunlar sana göre dünyayı yerinden oynatacak kadar önemli olmayabilir." Ingham yüreğinin hızla çarptığını hissediyordu. Elinde içkisiyle ayağa kalkmıştı.

"Arap ahlak yasalarını mı -neyse o dediğin- benimsedin yoksa?"

"Neden sordun?"

"BYB'ye o Arabın canının hiç önemli olmadığını söylemişsin, çünkü sence o bir P.M.'miş."

Pis Moruk demekti bu. "Sadece pis bir hırsız olduğunu, belki birçok kişinin onun ortadan kalkmasını istediğini söylemiştim." Neredeyse, Anders'e sor, bak neler anlatacak, diyecekti Ingham.

"Arabadan ceketini çalanın da Abdullah olduğunu anlatmıştın, değil mi?"

"Evet, doğru. Gözümle gördüm, ama uzaktaydım, yakalayamadım."

"O gece adama ağır bir cisim fırlatmış olmayasın, iskemleni ya da daktilonu?" diye sordu Ina, hafifçe gülerek.

Gülüşü neşeliydi, rahatlatıcıydı, ama Ingham dikkatli olması gerektiğini düşünüyordu. "Hayır," diyerek iç çekti. Korkunç bir
191

gerginlik atlattmış gibiydi. Gitmek istiyordu. Göz göze geldiler. Ingham aralarındaki uzaklığı, ayrılığı gördü birden. Yüreği cız etti, gözlerini kaçırdı.

"Kol düğmelerini çalan da Abdullah mıydı?"

Ingham başını iki yana salladı. "Hayır, o başka bir geceydi. Odamda değildim, kimin çaldığını bilmiyorum. Artık gideyim, sen de biraz dinlen." Giyinmek üzere banyoya girdi. Ina gitmesine engel olmamıştı.

Giyinip yatağa, Ina'nın yanına oturdu, dudaklarına bir öpücük kondurdu. "Akşamüstü denize girelim mi? Saat altı sularında, ne dersin?"

"Bilmem, canım istemedi şimdi."

"Seni sekizde alayım mı? Balıkçı kasabası La Goulette'e gideriz istersen."

Bu fikir hoşuna gitmişti. Ingham, yolun uzakça olduğunu düşünerek yedide geleceğini söyledi.
192

XXI

Ingham, Adams'la görüşmek istiyordu. Saat beşe çeyrek var, herhalde plajdadır, diye düşündü. Arabayla motellere inen kumlu yoldan indi. Bungalowlar güneşte sessiz ve hareketsizdi, sanki herkes uzunca bir öğlen uykusuna yatmış gibiydi. Adams'ın siyah Cadil-lac'ı her zamanki yerinde duruyordu. Ingham arabasını onun yanına park etti.

Adams'ın kapısını vurdu, cevap alamadı. Bungalow bürosunun terasına çıkıp kumsala baktı. Aşağıda üç-dört kişi görünüyor, hiçbirisi de Adams'a benzemiyordu. Ingham tekrar Adams'ın odasına döndü, arka taraftaki gölgeye çıkıp mutfak kapısının eşiğine oturdu. Birkaç adım ötesinde Adams'ın gri çöp tenekesi duruyordu, teneke boştu. İyi ki kapıyı vurduğumda odasında yoktu, diye düşün-
193

dü Ingham, çünkü oldukça sinirli gelmişti, bu halde konuşmamalıydı. Aksine, dostça bir tavırla, bu kadar meraklı olmamasını, Ina'nın aklına onu rahatsız edecek fikirler sokmamasını üstü kapalı olarak anlatmalıydı. Ingham, bu yolu seçmekle yine dürüst davranmadığının farkındaydı, ama bunun kendi sorunu olduğunu, kimsenin karışmaması gerektiğini düşünüyordu. Yalnız polis karışabilirdi tabii, ama polisle Adams arasında fark vardı.

Ingham, sırtını mutfak kapısına dayayıp eşikte on beş dakika kadar oturduktan sonra ön kapıdaki tıkırtıdan Adams'ın geldiğini anladı. Hemen yerinden kalktı, ağır adımlarla odanın ön kapısına yürüdü. Adams mutlaka arabasını fark etmişti. Ön kapı kapalıydı, Ingham hafifçe tıklattı.

Kapı açıldı. "Oo, merhaba! İçeri buyurun! Arabanızı gördüm. Hoş geldiniz!" Adams'ın elinde bir alışveriş filesi vardı, mutfakta aldıklarını yerleştiriyordu. Ingham'a içki ya da buzlu kahve ikram edebileceğini söyledi, Ingham Coca-Colası olup olmadığını sordu. Adams onayladı.

"İna nasıl?" diye sordu Adams, kendine bir bira açarken.

"Herhalde iyidir," dedi Ingham. Gerçi konuya damdan düşer gibi girmek istemiyordu, ama neden olmasın, dedi kendi kendine. "Şu bizim ünlü Abdullah gecesiyle ilgili neler anlatmışsınız ona?" diye sordu.

"Neden? Sadece bildiklerimi anlattım, o kadar. Çok merak ediyor, durmadan bir şeyler soruyordu."

"Benim gerçeği söylediğimden kuşku duyduğunuzu anlatırsanız sorar tabii. Sanırım onu epey üzdünüz, Francis." Tamam, top artık onun yarı alanında, diye düşündü Ingham.

Adams bir an durup, "Ona düşündüklerimi söyledim, Hovvard," dedi. "Yanlış da olsa, bu benim hakkım." Her zaman sonuna kadar sadık olduğu bir İncil sözünü tekrarlar gibiydi.

Ingham, "Buna bir itirazım yok," diyerek gıcırdayan deri koltuğa bıraktı kendini. "Ama gereksiz yere sinirleniyor."

"Neden sinirleniyor?"

"Bana sorular sormaya başladı. O geceki Arabın kim olduğunu bilmiyorum. Yüzünü hiç görmedim. Abdullah olduğu tahmini de adamın ortadan yok olmasından çıktı zaten. Mantıklı düşünmek

194

gerekirse, akla gelebilecek başka olasılıkları da saymak doğru olur; adam belki kaybolmuştur, ya da kent dışındadır, o gece yaralanıp bağırان kişi başka biri de olabilir, belki de o gece kimse öldüröl-memiştir. Demek istediğimi anlatabildim mi?"

BYB düşünceli görünüyordu, ama yüzündeki anlam değişmemiştir. "Evet, ama böyle olmadığını siz gayet iyi biliyorsunuz."

"Nereden bileyim? Bunları son derece zayıf birkaç ifadeye dayanarak söylüyorsunuz?"

"Howard, en azından kapıyı açmış ya da panjurdan dışarıya bakmış olmalısınız. Çıığı duyup uyanmışsınız. Sizin yerinizde kim olursa olsun, gecenin ikisinde sesin nereden geldiğini merak eder. Hem Fransızlar da kapanan kapının kesinlikle sizinki olduğunu söylediler."

Odalari benimkine çok yakındı, diye düşündü Ingham. Onların-kinin arka cephesi, Ingham'ın odasının ön kapısından sekiz-on metre ötedeydi. Birkaç dakika daha uyanık kalsalardı, komilerin geldiğini de duymuş olurlardı.

"Kız arkadaşınız bunları öğrenince meraklandı tabii, Howard ." BYB ne diyeceğini bilemiyordu, Ingham bocalamasına engel olmadı. "İna iyi bir kız, hem de çok iyi. Sıradan biri değil. Ona karşı dürüst davranmak zorundasınız."

Ingham'ın midesi bulanmaya başlamıştı. Son kez yeni yetme bir gençken, kütüphanede bulduğu, büyükannesinin anne ve babasından kalma eski, tozlu din kitaplarını karıştırırken duyduğu bir bulantıydı bu. "Günahlarını itiraf et... Ruhunu Tanrı'na aç..." Kitaptaki soru ve cevaplardan, insanın doğduğu günden beri günah işlediğini anlaşıyordu, ama neydi bu günahlar? Ingham'ın aklına gelen en kötü günah mastürbasyondur, oysa o sıralarda okuduğu psikolojiyle ilgili kitaplarda bunun normal ve doğal olduğu açıklanmaktaydı. Öyleyse geriye ne kalıyordu? O gece yaptığı ne günah ne de suç sayılırdı, üstelik biri cesedini bulana kadar Arabın ölöl-ölmediğini de bilinmeyecekti.

"O gece konusunda bildiklerimi siz anlattım," dedi. "İna'nın aklına onu rahatsız eden fikirler sokmanız hoşuma gitmiyor, Fran-cis. Tatilini bu şekilde berbat etmeniz ne gereği var?"

"O benim demek istediklerimi anlıyor," dedi BYB sakın bir ta-

195

vırla. Oturmamıştı. "Ahlaki inançları olan bir insan. Dindar sözcüğünü kullanmak istemiyorum, ama Tanrı, dürüstlük, vicdan konusunda sağlam fikirleri var."

BYB'yi bu çıplak bacaklı, yalınayak haliyle kürsüde vaaz verirken düşünmek pek gülünçtü, elindeki bakır rengi bira kutusunu sallayan Aziz John gibiydi. "Evet, ne demek istediğinizi anlıyorum. İna son zamanlarda kiliseye gittiğinden söz etti." Aslında bu konuda ne kadar az bilgi verdiğinden söz etmeyecekti, ayrıca İna'nın -herhalde BYB gayrete getirdiği için- ona kendisinden daha çok şey anlatmasına sinirlenmişti. "Sakat kardeşi yüzünden deretli zavallı," dedi. "Onu çok sever."

"Rahat bir vicdanın değerini biliyor."

Ben de biliyorum, diyecekti Ingham neredeyse. Şaşırmıştı, canı sıkılıyordu.

"İna'yla evlenmelisiniz," dedi BYB. "Sizi seviyor, biliyorum, ama önce kendinizle hesaplasın, Howard, sonra İna'yla. Bunları hasır altı edip unutacağınızı sanıyorsunuz -belki de Tunus'ta olduğunuz için. Oysa siz böyle bir insan değilsiniz, Howard."

BYB şimdi bantlardaki gibi konuşmaya başlamıştı. "Bakın," dedi Ingham ayağa kalkıp. "Anladığım kadarıyla beni o gece herifin başına bir şey atmak ve belki de öldürmekle suçluyorsunuz. Öyle değil mi? Neden açıkça söylemiyor sunuz?"

BYB gülümsedi. Değişik bir gülümsemeydi bu, yumuşak, düşünceli, dikkatliydi. "Peki, söyleyeyim," dedi. "Bence siz adamın başına bir şeyle vurdunuz ya da bir cisim attınız - belki iskemle falan, ama Fransızlar madeni bir ses olduğunu söylediler, örneğin yazı makineniz - adam bu yüzden ya orada, ya da daha sonra öldü. Bunu itiraf etmeye utanıyorsunuz. Ancak bilmediğiniz bir şey var."

Adams sustu, Ingham bu dramatik sessizliği istediği kadar uzatmasına izin verdi.

"Bunu açıkça söyleyene kadar mutlu olamayacaksınız. Ina da olamayacak. Canının sıkılmasına hiç şaşmadım! O da sizin gibi uyanık bir New Yorklu olabilir, ama Tanrı'nın yasalarından kaçılmaz, yaşamımızı belirleyen O'dur. Bunun bilmek için devamlı olarak kiliseye gitmek de gerekmez!"

196

Ingham sesini çıkarmadı, Adams'ın sözleriyle uyumuş gibiydi.

"Bir şey daha var," dedi BYB, kapalı kapıya doğru yürüyüp geri gelirken. "Bu sizin sorunuz, kendi içinde. Polisi işin içine karıştırmak gerekli değil. Zaten bu olayı bu tür diğer kazalardan ayırıp güçleştiren özellik de burada. Sadece sizin sorunuz, bir de Ina'nın."

Ama sizin değil, diye düşündü Ingham. "Evet, haklısınız, benim sorunum olurdu, eğer..."

"Ah, itiraf ediyorsunuz demek..."

"... eğer ortada bir sorun olsaydı. Bu yüzden, Francis, hem Ina hem de kendi adıma beni rahat bırakmanızı rica ediyorum." Dikkatle ve yumuşak bir ses tonuyla konuşuyordu. "Dostluğunuzu kaybetmek istemiyorum, ama böyle devam ederseniz, mümkün olmayacak."

"Demek öyle." BYB, ellerini masum bir tavırla yana açtı. "Bunu nereden çıkardığınızı anlayamadım, sadece sizi daha mutlu etmek istiyorum, hem sizi hem de sizi seven kızı. Ha-ha!"

Ingham öfkesini bastırdı. BYB'nin sözlerine sinirlenmek, bantlarına kızmak kadar saçma değil miydi? Üstüne alınmaması gerektiğini hatırlattı kendi kendine. Ama BYB karşısında duruyordu, sözlerini de ona yöneltmişti. "Bu konuda daha fazla konuşmak istemiyorum," dedi Ingham. Onun yerinde kim olsa, şimdiye kadar çoktan sabrı taşardı.

"Tamam. Sizin bileceğiniz şey," dedi Adams bilgece.

Ingham dayanamadı. Açıkça sergilenen bu ukalalık sinirini tepesine sıçratmıştı. İçinde bir parmak Coca-Cola kalan bardağını sert bir hareketle masaya bıraktı. "Evet, gidiyorum, Francis. Coca-Cola'ya teşekkürler," dedi.

Adams'ın onu yolcu edişi de iğrençti. Kapıyı tutup hafifçe eğildi; Ingham'a bakışından onu propagandayla beyni yıkanmış, eve gidip dinlediklerini hazmetmeye çalışacak ve bir daha sefere daha imanlı olarak gelecek, din değiştirmeye hazır biri gibi gördüğü anlaşılıyordu. Ingham, arabasına girmeden arkasını dönüp kapıda bekleyen Adams'a el sallamayı başardı.

Jensen'le konuşmaya can atıyordu. Aslında birinden ötekine koşmak da anlamsız, dedi kendi kendine. Eve geldiğinde, üst katta

197

Jensen'in ayak sesini duyduğu halde yukarıya çıkmadı. Pantolonunu çıkarıp kendini yatağa attı, bakışlarını tavana dikti. Adams rahat vermeyecekti, ama Ingham ömrünün sonuna kadar Tunus'ta kalacak değildi. Canı isterse ertesi gün, Ina'yla birlikte gidebilirdi. Bu sefer de sanki kaçmış gibi olacaktı, Adams'a bu sevinci tattırmak istemiyordu. Alnında biriken terleri sildi. Ina'yı almaya gitmeden önce bir kova suyla duş yapacaktı. Birkaç yüz metre ötedeki plaja gidip denize de girebilirdi, ama canı çekmedi.

Birdenbire aklına gelen bir fikirle yerinde doğruldu. Ina bu sabah Jensen'e Abdullah hakkında ne sormuştu? BYB'yle plajdaki konuşmasından sonra Jensen'le buluşmamış mıydı?

"Hey, Anders!" diye seslendi.

"Efendim?"

"Gel de birer dut içelim."

"İki dakika." Çalışıyor olmalıydı.

Ingham içkileri hazırladı, büyük odaya döndüğünde Jensen masanın yanında duruyordu. Keyfi yerindeydi.

"Nasıl geçti günün?"

"Oldukça iyi. Bu akşam devam edeceğim."

Jensen'e bardağını uzattı. "Ben de BYB'yle sıkı bir seans yaptım," dedi. "Sanki kiliseye gitmiş gibi hissediyorum kendimi."

"Neden?"

Jensen'e BYB'nin Tanrı ve Amerika konulu haftalık propagandasından söz edemeyeceğini hatırladı, oysa anlatacaklarına hem renk, hem de espri katmış olurdu. "Abdullah'ın kafasına bir şey attığımı itiraf ettirebilmek için manevi baskı yapıyor. Yalnız bu kadarla kalsa iyi, Ina'nın aklına da bir sürü saçmalık

sokuyor. Ancak benim yapmış olabileceğimi, olayın benim terasımda geçtiğini" -Jensen'in can sıkıntısıyla başını salladığını gördü- "suçumu Ina'ya itiraf edip vicdanımı rahatlatmam gerektiğini söylüyor."

"Merde, ne büyük saçmalık!" dedi Jensen. "Başka işi yok muymuş? Demek sana vaaz verdi." Jensen masaya dayanıp bir ayağının parmak ucuna basarak güldü.

"Verdi ya, Tanrı'dan söz açtı, onunla barışmamı önerdi, buna benzer daha bir sürü zırva. Bu sabah Ina sana bir şeyler sordu mu?"

"Aha." Jensen, hatırlamak istercesine gözlerini uzaklara çevirmişti. "Demek benden önce BYB'yle konuşmuştu."

198

"Evet, biliyorum."

"Ah, evet, 'Howard yaşlı moruğun kafasına bir şey atmış olabilir mi sence?' diye sordu." Jensen'e birden ağırlık çökmüştü. "İşe devam etmeden önce biraz kestireyim," dedi. "Dut iyi geldi."

Ingham bir şey daha sormak istiyordu, ama utanmıştı. Tıpkı BYB gibi dar kafalı olmaya başlıyorum, diye düşündü. "Biliyor musun, hem BYB, hem de Ina, Abdullah'a daktilomu fırlatmış olabileceğimi söylediler."

Jensen gülümsedi. "Sahi mi? BYB'yi nerede gördün bugün?"

"Ina'yı Reine'e bıraktıktan sonra bungalowuna gittim. Bu saçmalarla kızı rahatsız etmemesini söyleyecektim."

"Ne yapman gerekli, biliyor musun?" dedi Jensen. "Ina'yı alıp götür buradan. Senin yerinde olsam Adams'a cehennem dibine kadar yolu olduğunu söyledim, ama sen yapamazsın, fazla kibarsın."

"Buna bir son vermesini söyledim. Gerçekten Ina'yı bana düşman ediyor. Belki asıl gayesi bu değil, ama ikide bir beni vicdan azabı çektiğime inandırmaya çalışıyor. Oysa doğru değil."

Jensen sakın bir tavırla, "Ina'yı alıp bir haftalığına başka bir yere götür," dedi. "Çok basit. Ha, bak, bugün bizimkilerden bir paket aldım, sana göstereyim." Yukarıya çıktı, çok geçmeden elinde bir kutuyla döndü. "Bir sürü bisküvi. Bir de bu." Alüminyum kâğıda sarılı, ballı çörekten yapılmış, şapkası, ceket, sarı şekerden düğmeleri olan bir bebek gösterdi.

Ingham bebeğe hayranlıkla bakakalmıştı. Amerika'da tarçınlı çörek hamurundan yapılanlardan çok farklıydı. Bu bebek, buz gibi İskandinav Noellerini, çam ağacı kokusunu, şarkı söyleyen sapsarı saçlı çocukları hatırlatıyordu. "Bu bir sanat eseri, Anders," dedi. "Niçin göndermişler?"

"Geçen hafta doğumgünümdü."

"Neden söylemedin?" Ingham, üzeri süslü bisküvilerden birini aldı. Jensen, bunları annesiyle ablasının yaptığını söylemişti.

"Bak, bir de şu," dedi Jensen, elini kutunun dibine daldırıp dışı mavi ve kırmızı el işli, deniz ayısı kürkünden bir çift terlik çıkardı. "Tunus'a pek uygun sayılmaz, değil mi?"

Ingham birdenbire, Jensen'in yurdunu tanımak için öylesine da-

199

yanılmaz bir istek duydu ki, bir an karşılık veremedi. Terlikleri eline alıp kokladı - taze hayvan postu, yeni deri ve aynı paketteki bisküvilerden sinmiş baharat kokusunu içine çekti.

La Goulette'ki akşam yemeği ne çok başarılı sayılırdı, ne de başarısız. Ingham, Ina'ya BYB'yi görmeye gittiğini anlattı. BYB'den atık davranmak istemişti, ama yine de Ina'nın bunları BYB'den duyup duymadığından emin değildi. Duymamıştı Ina.

"Herhalde benimle Abdullah konusunu konuşmamasını rica et-mişsindir."

"Şey -evet, öyle oldu. BYB'nin bu olayda herkes gibi pek az bilgisi var.. Herkes demek belki doğru olmadı, komiler hariç."

"Onlarla konuştun mu?"

"Biliyorsun ya, Mokta'nın ağzını aradım. Hiçbir şey bilmediğini söyledi, çılgılık falan duymamış." Jensen'in, Mokta ve arkadaşlarıyla Arapça konuşursa belki bir şeyler öğrenebileceği gelmişti aklına. Cesedi bulup bulamadıklarını merak ediyordu.

Ina sesini çıkarmadı.

"Bir yerlere gitmek ister misin, örneğin Djerba'ya? Orada bir otel bulur, iki-üç gün kalırız. İkimiz."

"Ama çalıştığını söylüyorsun..."

"Romanın acelesi yok. Zaten burada kaç günün kaldı?" Konu yine, Ina'yla birlikte buradan ayrılıp ayrılmayacağına gelmişti. Artık hiçbir şey eskisi gibi değildi, işler yolunda gitmiyordu. Ina'ya çoktan evlenme teklif etmiş olması gerekirdi. Bu sorunu halletmiş olsa, Ina'yla birlikte Paris'e gitmesi de kararlarının doğal sonucu sayılabilirdi. Acaba bu gece evlenmekten söz etmeli miydi? Yoksa Ina zaten biliyor muydu? Ingham çevresine baktı: İlk gelişinde yumurtalı balıktan zehirlendiği lokantanın dışardaki masalarından birinde oturuyorlardı. Garsonlar ellerindeki ağır tepsilerle seyyar satıcılara, dilenci çocuklara yoldan çekilmelerini sesleniyorlardı. Işık, mönüyü okuyamayacak kadar sönüktü.

Ingham o gece evlilikten söz etmedi. Ina'yı oteline götürdü, odaya çıkıp içki içtiler, birkaç saat kadar güzel vakit geçirmişlerdi. Ingham düşünceliydi. Acaba böyle olması iyi mi, diye düşünüyordu. Ayrılırken üzgün ve keyifsiz olduğunun farkına vardı.

Yatakta Ina'yı öptü. "Yarın sabah dokuz buçukta," dedi. "Arabayla gezmeye gideriz."

200

XXII

Ingham, ertesi akşam saat sekizde, Ina konusunda bir adım bile ilerleyemediğini fark etti. Gerçi Ina Sfax'ı çok beğenmiş, Guide Bleu rehberinde on birinci yüzyıldan kalan cami ve Roma mozaik-leriyle ilgili bütün bilgileri okumuştur, ama Ingham yine de onda bir tutukluk hissediyor, eskisi gibi inisiyatifi ele almadığını, coşkulu olmadığını görüyordu. Joey'in hoşuna gidecek, mavi deriden bir kalem kutusu bulmuştu. Oldukça hantal bir kayak kiralayıp kürek çekerek Ina'yı bir süre gezdirdi. Denize girdiler, güneşlendiler.

Brooklyn'de hangi kiliseye gittiğini sormak istiyordu Ina'ya. Katolik kilisesi değildi herhalde, çünkü ailesi Protestandı. Bir türlü soramadı. Sfax'tan fume balık, siyah zeytin ve iyi cins Fransız şarabı alıp Ina'yı akşam yemeğine evine davet etti.

201

Jensen onlarla bir aperitif içmiş, yemeğe kalamayacağını söylemişti. Ingham bu arada birkaç yemek tabağı sahibi olmuştu, üç çatal ve bıçağı vardı. Bir gün aceleyle aldığı kalın sofra tuzu fincan tabağında durmaktan nemlenmişti. Boş şarap şişelerine diktığı iki mumu masaya yerleştirdi.

"Mum ışığında romantik yemek. Oysa öyle sıcak ki mumları masanın ta ucuna koymak gerekiyor!" diyerek güldü. Birini parmağıyla söndürüp nefis kırmızı şarabından bir yudum aldı. "Ina, birlikte Paris'e gidelim mi?" diye sordu.

"Ne zaman?" Ina şaşırmıştı.

"Yarın. Ya da öbür gün. Tatilinin gerisini orada geçiririz. Sevgilim, seninle evlenmek istiyorum. Yanında olmak istiyorum. Bir hafta bile benden ayrılmaya razı değilim."

Ina gülümsedi. Sevinmişti, mutlu olduğundan emindi Ingham.

"Paris'te evlenir, New York'a dönünce herkesi şaşırtırız."

"Kitabını burada bitirmek istemiyor muydun?"

"Yok canım, zaten bitti sayılır. Biliyorum, hep aynı şeyi söylüyorum, ama her seferinde böyledir, sonuna yaklaşınca ağır ilerler. Sanki bitirmek istemiyordum gibi. Ama sonunu biliyorum: Den-nison bir süre hapse girecek, psikiyatrik tedaviden sonra çıkıp yine aynı şeyleri yapacak. Dolayısıyla kitabı bitirmek sorun değil." Yerinden kalkıp kolunu Ina'nın omuzuna doladı. "Benimle evlenir misin, sevgilim? Paris'te?"

"Biraz düşünebilir miyim?"

Ingham kolunu geri çekti. "Tabii." Şaşırmış, biraz da hayal kırıklığına uğramıştı. Sessizliği bozacak bir şey söylemek gereğini duydu. "Ina, bugüne kadar John konusunu açmamaya dikkat ettim. Umarım fazla gevezelik etmemişimdir. Konuşmak istemediğimi sanıyordum. Haklı mıyım?"

"Haklısın herhalde. Hata olduğumu söylemişim, öyleydi de."

Ingham'ın aklı karışmıştı, kafasındakileri, gerçekleri altüst ediyor, bir türlü birini seçemiyordu. Şimdi söyleyeceklerinin çok önemli olduğunun farkındaydı, yanlış bir şey söylememeliydi. "Onu hâlâ seviyor musun, yoksa?"

"Tabii ki hayır."

Ingham sıkıntıyla omuz silkti, Ina masaya bakıyordu, bu hareketini belki de görmemişti.

202

"Peki, öyleyse başka ne var? İstersen yarın konuşalım."

"Hayır, yarına kadar beklemek gerekmez."

Ingham yerine oturdu.

"Değiştiğini hissediyorum," dedi Ina.

"Nasıl?"

"Katılmışsın. Tıpkı..." Başını kaldırıp Jensen'in odasına baktı. "Seni çok etkiliyor galiba, oysa beatnik gibi biri," dedi. Jensen'in evde olmadığını bildikleri için Ina sesini alçaltmamıştı.

Ingham, Ina'nın asıl söylemek istediği şeyin çevresinde dönüp dolaştığını anlamıştı. "Hayır, değil," dedi.

"Öyle bir ortamdan gelmiyor."

"Fark eder mi?"

"Ina, sevgilim, Anders'i tanıyalı çok olmadı, bir süre sonra da artık hiç görmeyeceğim."

"Howard, bana o gece Araba ne olduğunu ayrıntılarıyla anlatır mısın? Ne yaptı? Odana mı girmek istedi? Bungalowuna?"

Ingham gözlerini Ina'dan ayırdı, peçete olarak kullandığı kurulama beziyle ağzını sildi. "Francis Adams'ı bir tekmeyle buradan ta Connecticut'a göndermek istiyorum," dedi. "İşgüzar sersem. Bütün gün gevezelik ediyor."

Ina sesini çıkarmadan yüzüne bakıyordu.

Ingham da derin bir öfkeye kapılıp sustu. Birlikte bunca varta atlatmışlardı; John Castlewood olayı, Ina'yla tanıştıktan sonra bile neredeyse aklını oynatmasına neden olan Lotte sorunu gibi engelleri aşmışlardı, şimdi böylesine saçma bir nedenle birbirlerine gireceklerdi neredeyse! Ingham durmadan bir şeyler açıklamaktan bıkmıştı. Sustu, ama Ina'nın sözlerinin bir ultimatoma olduğunu da anlamıştı. Sanki, "Ne olduğunu söylemezsen, eğer öldürdünse bunu itiraf etmezsen, seninle evlenmem," der gibiydi. Ingham durumun saçmalığına güldü. Arabın ne önemi vardı?

O gece Ina'yı otele götürdüğünde birlikte odaya çıkmadı. Eve dönüp yattı. Uykusu kaçmıştı, ama aldırmadı. Yataktan kalkıp kalan kahveyi ısıttı. Jensen saat on sıralarında eve gelmiş, kapıdan

203

iyi geceler diledikten sonra yukarıya çıkmıştı. Odasında ışık yanmıyordu. Saat biri geçmişti.

Ingham yatağına uzandı. Ina'ya gerçeği söylese ne olacaktı? BYB'ye yetiştirmez herhalde, diye düşündü, yoksa çok kızacaktı. Ama birkaç gün önce söylememeye kesin karar vermemiş miydi? Söylemezse - anlaşılan Ina adamı öldürdüğünden kuşkulananmaya başlamıştı- onu kaybedeceğinden korkuyordu. Ina'sız bir hayatı düşününce yaşama sevincini, emellerini, hatta kendine olan saygısını kaybediyordu.

Yerinden doğruldu. Gerçeği itiraf ederse, günlerdir gözünün içine bakarak yalan söylediğinin ortaya çıkacağını düşünerek rahatsız olmuştu. Zaten Ina'yı inandıramamıştı, yoksa hâlâ ısrarla soru sorar mıydı? Sadece kendini korkak bir yalancı rolüne düşürmüştü, o kadar. Asıl sorun buydu. Jensen istediği kadar "O heriften kime ne?" derse desin, olay artık önem kazanmaya başlamıştı.

Yoksa vakit geç olduğu için mi her şey bu kadar çetrefil görünüyordu? Yorulmuştu.

Konuyu tarafsız düşünmeye çalıştı, o gece olanları yeniden gözünün önünde canlandırdı: Her taraf karanlıktı, biri kapıyı kurcalayınca, daha önceki hırsızlığı da düşünerek hem kızmış, hem de korkmuştu (başkasının, herhangi birinin kendisi gibi korktuğunu hayal ediyordu). Onun yerinde kim olursa olsun, eline geçirdiği bir şeyi gelene fırlatmaz mıydı? Sonra hırsız etten kemikten bir insan olarak görmeye gayret etti, hem ahlak hem de yasa açısından önemli biri -Başkan Kennedy gibi. Arabi öldürdüğünden yüzde doksan emindi. Bugüne kadar, Arabın bunu zaten hak ettiğini, değeri olmadığını ileri sürerek gerçeği hasır altı etmeye kalkmış, önemsememişti; ama aynı koşullar altında Amerika'da bir zenciye ya da bir beyazı, örneğin hırsızlıktan sabıkalı birini öldürse başına ne gelirdi? Bir şeyler olurdu mutlaka. Soruşturma açılır, kısa bir duruşma yapılır, belki sonunda adam öldürmekten beraat ederdi, ama mutlaka bir şeyler olurdu. Amerika'da birilerinin cesedi ortadan kaldırıp kimseye bir şey söylememesi de söz konusu değildi.

Ne kadar utanacak olursa olsun, Ina'ya gerçeği söylemekten başka çaresi yoktu. O geceki korkusunu, nefretini anlatmaya çalışacaktı. Yalan söylediği için özür dilemeyecekti. Ina önce çok sar-

204

sılacak, ama sonunda neden böyle olduğunu anlayıp -eğer şimdiye kadar onu suçladıysa- affedecekti. Belki de suçlamamış, sadece gerçeği öğrenmek istemişti.

Ingham ışığı açıp bir sigara yaktı. Radyonun düğmesine bastı, müzik ya da insan sesi duyabileceği bir istasyon aramaya başladı. Bariton sesli bir Amerikalı, "Bütün insanlar barış içinde yaşasın," diyordu. Rahatlatıcı bir sesi vardı. "Amerika her zaman iyi niyet ve dostluk elini uzatır, -renkleri ve dinleri ne olursa olsun- yardım eli kimin ihtiyacı varsa ona uzanır, baskıdan kurtulmalarına, kendi kendilerine yoksulluğa karşı savaşmalarına yardım eder..." Öyleyse kızılderililerden aldıkları topraklarını geri versinler, diye düşündü Ingham tiksiniyor. Kendi ülkelerinde iyi bir başlangıç yapmış olurlar! Ama kimsenin istemediği bir çöl şeridi değil, doğru dürüst, değerli bir toprak. Örneğin Texas. (Hoppala! Amerika, Texas'ı Meksikalılardan almamış mıydı?) Öyleyse Ohio. Zaten oradaki ırmağa bu adı kızılderililer vermişti. "... Amerikan kara, deniz ve hava kuvvetlerinin üniformasını giyen herkes bunu bilir: Amerika için savaşmak şerefi, aynı zamanda dünyanın en uzak köşesinde bile insan haklarının kutsallığını korumak demektir..." Ingham radyoyu öyle bir öfkeyle kapattı ki, düğme elinde kalverdi; fırlatıp attığı parça yerde sıçradı, bir yerlerde kayboldu. BYB değildi bu şımarık ses; Amerika'nın Sesi ya da Amerikan Ordu Radyosu'nun spikerlerinden biriydi, ama programı BYB hazırlamış olabilirdi. Acaba bu zırvalara inanan var mıdır, diye düşündü Ingham. Hayır, olamaz, dedi kendi kendine. Bunlar insanın bir kulağından girip ötekinden çıkan boş laflardı. Belki Avrupa'daki Amerikalılardan birkaçı gülüp geçiyor, müzik dinlemek isteyenler de bir sonraki parçayı bekledikleri için radyoyu kapamıyorlardı. Yine de birileri etkileniyor olmalıydı, yoksa yayın bunca yıl sürer miydi? Demek bunları yutan da bulunuyordu. Üçe çeyrek kala bu düşünceden son derece rahatsız oldu Ingham. İki kilometre öteki BYB'yi düşündü, onun da aynı saçma hayallere inandığını, bunları yayınladığını, üstelik karşılığında para bile aldığını, jBYB bu konuda yalan söylemiş olamazdı- Ruslardan para aldığını düşündü. Belki ayda on dolar

bile değildi. Ingham yatağında iki büklüm oldu, bütün dünyayı bir akıl hastanesi olarak görüyordu, onun sağlam olup olmadığını bilen var mıydı?

205

Tunus'a ayak bastığı ilk dakikayı hatırladı. Havaalanı. Ani ve bunaltıcı sıcak. Yarım düzine teknisyenin bakışı; düşmanca ve aşağılarcasına kaşlarını çatmış, yolcuları, onu süzüyordu. Gerçi Ing-ham daha sonra çatık kaşlılığın birçok Arabin normal hali olduğunu anlamıştı. "Bu koyu tenliler bizden nefret ediyor olmalı, burası onların kıtası, bizim ne işimiz var?" diye düşünmüş, onların gözündeki tiksindirici beyazlığını, göze batan farklılığını hissetmişti. "Bizi kötü yönlerimizle tanıyorlar, ne de olsa beyaz adam daha önce de Afrika'ya gelmiş." Bir an için dehşet denebilecek gerçek bir korkuya kapılmıştı. Burası Tunus'tu; haritada Marsilya'nın hemen güneyinde görünen (oysa ne kadar farklı!), Burgiba'nın "Koca Afrika paketinin üzerindeki posta pulu" olarak tanımladığı Tunus.

Ingham, içinde garip bir duyarlılık hissediyordu.

Birden, Ina'yla konuşmadan önce Mokta'yı görmesi gerektiğini düşündü. Bunu Jensen'e bırakmamalıydı. Belki herhangi bir sonuç elde edemeyecekti, ama belki de Mokta -Abdullah'ın o gece öldürüldüğü gerçekse- bu sefer gerçeği söylerdi. Eğer ölmediyse Ina'ya neden öldürdüğümü itiraf edeyim, dedi kendi kendine.

206

XXIII

Günlerden Cumartesiydi, Ingham'ın Ina'yla randevusu yoktu. Öğlene doğru otele telefon edip Ina'yı görmek, yoksa da akşam yemeğinde buluşmak için haber bırakmak niyetindeydi. Bir gün de yalnız kalmak isteyeceğini tahmin etmişti, ama doğru olup olmadığını bilemiyordu. Artık hiçbir şeyden emin değildi. Geçirdiği uykusuz geceden, gördüğü kötü rüyalarından olabileceğini düşündü. Bunların birinde, toprak altından yeni çıkarılmış, dev boyutlu bir Yunan tapınağının cephesini temizlemeye yardım etmişti. Korint başlıklı sütunlardaki çamur kalıntıları temizleyecek bir gruptaydı. Sütunlardan birine bacaklarını dolayıp tepetaklak asılmış, dizlerinin gittikçe yorulduğunu, çok geçmeden yükseklerden aşağıya taş düşmeye düşeceğini hissediyordu. Bir yandan da elindeki midye kabuğuna

207

benzeyen aletle ıslak çamuru kazıyordu. Sütunun tepesinden düşmeden uyanmış, ama gerçek bir olay yaşadığı duygusundan uzun süre kurtulamamıştı.

Dar sokaklardan geçip arabasına doğru yürürken bile, ayaklarının altındaki toprağın birden açılacağından, sonsuz bir uçuruma düşeceğinden korkuyordu.

Saat onu birkaç dakika geçmekteydi, Mokta kahvaltı servisini tamamlamış olsa gerek, diye düşündü. Ina'yla karşılaşmamayı umuyordu, ama odası yakın olduğu için BYB'yi görecekti herhalde.

Bungalöw bürosunun terasındaki masalardan sadece birinde müşteri vardı, şortlu bir çift kahvaltılarını bitirmek üzereydiler. Ingham, her zaman açık duran yan kapıya yöneldi. Komilerden biri musluk başında bulaşık yıkıyor, bir başkası ocakta kaynayan kazanı karıştırıyordu. Ingham kapıda görününce ikisi birden çekilecek-miş gibi hareketsiz kaldılar.

"Sabahküm bilhayır," dedi Ingham. "Günaydın" öğrenebildiği birkaç Arapça sözden biriydi. "Mokta burada mı?"

"Ahh." Komiler birbirlerine baktılar. Biri, "Tamirci çağırmaya gitti," dedi. "Tuvaletlerden biri tıkanmış. Su taşmış."

"Hangi odada olduğunu biliyor musun?"

"Şu tarafta." Çocuk eliyle oteli gösterdi.

Ingham, Mokta'nın zayıf, çevik bedenini görebilmek için limon ağaçlarının arasına bakarak BYB'nin Cadillac'ıyla kendi arabasının yanından geçti. Soldaki bungalowlardan birinde Mokta'nın sesini duydu.

Mokta motelin arka kapısında belirdi, mutfaktaki biriyle Arapça konuşuyordu. Ingham el salladı.

"Ah, M'sieur Eengham!" diyerek sırtı Mokta. "Comment allez-vous?"

Ingham teşekkür etti, çocuğun sorusu üzerine evinden hâlâ memnun olduğunu söyledi. "Bir dakika vaktin var mı?"

"Tabii, m'sieur!"

Nereye gideceklerine karar veremedi Ingham. Mokta'yı arabayla bir yere götürse, konuşmaya gereğinden fazla önem vermiş olacaktı. Burada sözlerini başkaları duyabilirdi. İki bungalowun ara-

208

sından plaja inen yolu göstererek, "Şuradan biraz yürüyelim," dedi. Üzerindeki beyaz pantolonla terlemeye başlamıştı, beyaz keten ayakkabılarına dolan kumlardan rahatsız oluyordu.

"Bir şey sormak istiyorum," diye söze başladı.

"Oui, m'sieur," dedi Mokta saygılı bir tavırla. Yüzünde belirsiz bir ifade vardı, ama dikkat kesilmişti.

"O gece, Arabın başına sert bir cisimle vurulduğu geceyle ilgili. Abdullah olduğu sanılan Arap yani. Abdullah mıydı?"

"Monsieur, gerçekten bu konuda hiçbir bilgin yok." Mokta zayıf ellerini göğsünde kavuşturdu.

"Mokta! Çocuklardan biri -Hassim- M'sieur Adams'a o gece bir adam gördüklerini, terastan götürdüklerini anlatmış, sen de biliyorsun. Öğrenmek istediğim şu: Adam ölmüş müydü?"

Mokta gözlerini açtı, biraz korkmuş gibi görünüyordu. "M'sieur, kim olduğunu bile bilmiyorum dedim ya. Cesedi görmedim, m'sieur."

"Demek ceset vardı?"

"Ah, hayır, m'sieur! Ceset olup olmadığını bilmiyorum. Bana kimse bir şey söylemedi. Çocuklar benimle konuşmadı. Hiç konuşmadı."

Yalan söylüyor, diye düşündü Ingham. Gözlerini kumlardan ayırıp sabırsızlıkla bungalow bürosunun tentesine baktı. "Kimsenin başını derde sokmak istemiyorum, Mokta," dedi. Burası Tunus, ben de turist olmasam, böyle saçma bir şey söylemezdim, diye düşünüyordu. "Abdullah'ı tanıyor musun?"

"Hayır, m'sieur. Ben Tunus'tan geldim, burada fazla tanıdığım yok."

Daha önce de söylemişti bunu Mokta; ama Ingham komilerin aralarında adamdan söz ettiklerini, Abdullah olup olmadığını, değilse de kim olduğunu öğrendiklerini biliyordu. "Mokta, bu benim için çok önemli," dedi. "Sadece benim için. Başkasıyla ilgisi yok. Gerçeği söylersen sana on dinar veririm. O gece biri öldü mü?" On dinarın Mokta için çok para olduğunu düşünüyordu, aylığının yarısıydı.

Mokta'nın gözleri iyice açıldı, karar vermeye çalıştığını tahmin ediyordu Ingham. Mokta başını iki yana salladı. "M'sieur, paranızı

209

almak için laf olsun diye bir şey söyleyebilirdim, ama gerçekten bilmiyorum."

Namuslu çocuk, dedi kendi kendine Ingham. Biliyor, ama arkadaşlarına verdiği sözü tutmak istiyor. "Peki, Mokta. Öyleyse bu konuyu kapatalım." Güneş, başına altın bir ağırlık gibi çökmüştü.

Birlikte bungalow bürosuna döndüler. Terastaki masayı toplayan komi işine ara verip dikkatle yüzlerine baktı.

Mokta, konuya ne kadar önem verdiğini on dinar teklif etmesinden anlamış olacaktı. Belki arkadaşlarıyla konuşacak, yirmi dinar isteyecekti. Ingham'a şantaj yapacaklardı, yoksa durup dururken neden on dinar teklif etmişti? Ingham, yakında buradan ayrılacağından, ya da komilerden hiçbirinin şantaj yapacak kadar uyanık olmadığını düşündüğünden, hiç oralı olmadı. Üzerinde durmaya değmezdi.

"Yine çok çalışıyor musunuz, m'sieur?" diye sordu Mokta, terasın yanındaki düzlüğe vardıklarında.

Ingham cevap vermedi, çünkü aynı anda Ina'nın BYB'nin odası yönünden gelmekte olduğunu gördü; üzerine kemerli, kısa bir elbise giymişti Ina, ayaklarında sandalet vardı. Ingham'ın arabasına bakıp döndü, göz göze geldiler. Ingham el salladı.

"Amerikalı arkadaşınız!" dedi Mokta. "Au revoir, m'sieur!" Mutfak kapısına koştu.

Ingham Ina'ya yaklaştı. "Francis'te miydin?"

"Kahvaltıya davet etmişti," dedi Ina gülümseyerek. "Yürüyüşe mi çıktın?"

"Hayır. Adresime göndermedikleri mektup var mı diye bakmaya geldim. Sonra seni arayacaktım, yoksan not bırakacaktım." Ina'nın yanaklarında son günlerde beliren çilleri görecektik kadar ya-kınındaydı, ama birbirlerinden bir gece önceki kadar uzak olduklarını hissediyordu. Yabancı biriyle konuşur gibi nazik.

"Deminki Arap arkadaşın, komi değil miydi?" diye sordu Ina. "Geldiğim gün valizlerimi taşıyan?"

"Evet, Mokta. En iyi tanıdığım komi. Seninle biraz konuşmak istiyorum. Odana çıkabilir miyiz?"

"Nen var, sevgilim? Gözlerin kızarmış." Ina arabaya doğru ilerledi.

"Geç vakte kadar kitap okudum."

Arabada ikisi de konuşmadılar. Birkaç dakika sonra bungalow-lardan otelin ana binasına varmışlardı.

"Francis nasıl?" diye sordu Ingham motoru durdururken. "Her zamanki gibi neşeli mi?" Birdenbire BYB'nin bant dolu valizini Ina'ya göstermiş, kimseye söylememesi için söz verdimiş olabileceğini düşündü. Bu fikir pek komiğine gitmişti.

"Yaşama sevincinden geçilmiyor," dedi Ina gülümseyerek. "Bunu nasıl başardığını öğrenmek isterdim doğrusu."

Hayal gücü, diye düşündü Ingham. Ina'nın peşi sıra otele girdi. Resepsiyonda Ina'ya bir mektup uzattılar. "Joey'den," dedi.

Ina odasında, dolaptan bir şortla bluz aldı. "Bir dakika, üstüme daha rahat bir şey giyeyim," diyerek banyoya girdi.

Ingham, balkonun kapalı panjuru önünde durmuş, söze nasıl başlayacağını düşünüyordu. Bu konuda oldum olası sıkıntı çekmişti.

Ina çok geçmeden odaya döndü. Şortunun üzerine açık mavi bluzunu giymişti. Bir sigara aldı. "Benimle konuşmak istiyordun."

"O gece hakkında. Sana söylemediğim bazı şeyler var. Birinin içeri girdiğini gördüm, daktilomu başına fırlattım. Çok karanlıktı. Abdullah olduğundan emin değilim, ama öyle sanıyorum."

"Ya! Sonra ne oldu?"

"Sonra... kapıyı kapayıp kilitledim. Gece yatmadan kapımı kilitlemeyi unutmuştum. Yanında başkası da var mı diye kulak kabarttım, ama sadece komilerin sesini duydum, terastan bir şeyi sürükleyerek götürdüler."

Ingham banyoya girdi, soğuk su musluğunu açıp biraz su içti. Ağzı kurumuştur.

"Adam öldü mü yani?" diye sordu Ina.

"İşte bunu bilemiyorum. İster inan, ister inanma, komiler hiçbir şey söylemiyorlar. Az önce Mokta'yla konuştum, adamın ölüp ölmediğini söylemek için on dinar teklif ettim. Bir şey görmediğini, arkadaşlarının da bir şey anlatmadığını söyledi."

"Pek garip doğrusu."

"Bence değil. O gece herhangi birinin buralarda dolaştığını inkâr ediyor." Ingham çaresizlik ve bıkkınlıkla iç çekti. "Hırsızlıkla ilgili olabilecek her olay gizleniyor. Yani Tunus'ta demek istiyo-

211

rum. Birbirimizi kandırmayalım: Yaşlı Arabi kimse sormayacak -eğer öldüyse tabii. Bilemiyorum, Ina. Bildiğim tek şey çok güçlü bir darbe olduğu. Daktilomon kenarı eğildi."

Ina susuyordu, yüzünün rengi kaçmıştı.

"Polise haber veren olmadı. Şimdi senden bir tek ricam var, sevgilim." Ina'ya yaklaştı. "BYB'ye söyleme, olur mu? Onu ilgilendirmez, üstelik tahminleri doğru çıktığı için bayram eder. Vicdan azabı çektiğimi, ille de polise haber vermem gerektiğini söyleyip başımın etini yer. Oysa vicdanım hiç de rahatsız değil."

"Emin misin? Konuyu oldukça ciddiye almışa benziyorsun."

Ingham ellerini pantolonunun ceplerine soktu. "Evet, -eğer öl-dürdümse ciddiye alıyorum. Vicdanımla ilgisi yok. Adam odama girdi, belki daha önce de girmişti. Geceyarısı kötü niyetle, hırsızlık yapmak üzere odama giren birine bir şey atmak hakkım değil mi? Odasını şaşırp yanlışlıkla içeri giren bir otel müşterisi değildi ki!"

"Arap olduğunu gördün mü?"

"Başında sarık vardı galiba. Kapıda, hafifçe eğilmiş, siyah bir gölgeye benziyordu. Öff, bıktım artık!" dedi Ingham.

"Sana bir viski vereyim." Ina dolaptan şişeyi aldı, banyoda Ingham'a az sulu bir viski hazırladı.

"Joey'in mektubunu okumak istemiyor musun?"

"Yazısından iyi olduğu anlaşılıyor. Bunları Anders'e anlattın mı?"

"Evet. Tunus konusunda benden daha çok bilgisi olduğu için anlattım. Ne yapacağımı, başıma neler gelebileceğini sordum. Hiçbir şey yapmamamı söyledi."

"Arapların canının değersiz olduğunu da söylemiştir. -Garip bir ülke burası."

"Garip değil, olaylara farklı bir bakış açılan var."

"Adamın başına bir şey atan başka bir Arap olsa anlardım, ama senin atman zorbalık. Daktilo hem de!"

Viski iyi gelmişti. "Olabilir. Korkmuştum. Biliyor musun, birkaç ay önce bir gece Anders'ten dönerken yolda yatan birine ayağım takıldı. Kibrit yakıp baktım; boğazı kesilmiş bir cesetti. Bir Arap."

"Ne korkunç!" Ina yatağın kenarına oturdu.

212

"Korkunç olduğu için sana anlatmamaya kararlıyım. Bu tür olaylar burada Amerika'dakinden daha sık oluyor galiba. Belki de değildir, bilmiyorum." Ingham güldü.

"Sen ne yaptın?"

"O gece mi? Hiç. Zifiri karanlıktı, etrafta kimse yoktu. Yolda bir polis görsem söyleyecektim, ama görmedim. Sonra... evet, aynı gece Abdullah'ın arabamın yanında dolaştığını gördüm. Aralık camdan ceketimi çalmıştı. Arkasından seslendim, hemen kaçtı. -Yengeç gibi gidiyordu."

"Demek öldüğünü varsayıyorsun."

"Evet, herhalde. Ama polise bildirmemeye söz verdiğim halde Mokta'yı bile parayla konuşturamazsam, polisin kimseden bir şey öğrenebileceğini mi sanıyorsun?"

"Senden örneğin."

"Polis bana bir şey sormadı."

Ina duraksadı. "Biliyor musun, sevgilim, Amerika'da olsan, malını korumak gayesiyle bile polise başvururdun. Burada ise, adamı öldürdüğüne inandığın için gitmiyorsun. İnsanın polisle başının derde girmesi burada herhalde çok tatsız."

"Bizdeki kadar değildir," dedi Ingham.

"Birini öldürdüğüne inansan, Amerika'da polise haber vermez-miydin?"

"Evet. Verirdim sanıyorum. Ama düşün ki, adamın arkadaşları -ya da benim tanıdıklarım gelip cesedi götürüyorlar. Belki bu da Amerika'da olabilir, ama cesedi ortadan yok etmek daha zordur. Asıl önemli olan soru şu: Doğru olup olmadığını bilmeden neden gidip birini öldürdüğümü anlatayım? Asıl..."

"Ama öldürdüğünü sanıyorsun."

"Asıl konu odama hırsız girmiş olması, zor kullanarak, ya da kapıyı açıp içeri girmesi. Amerika'da bunu polise bildirirsin, oysa burada kimin umurunda? Her gün oluyor." Ingham, bu sözlerle Ina'nın aklını karıştırdığının farkındaydı. "Cesetler de kumda bir yerlere gömülüyor."

"Önemli olan," dedi Ina, toplumun bir bireyi olarak, bunu haber vermen gerektiği, nerede olursan ol. Vermezsen rahatsız olursun."

"Olmuyorum. Sen de BYB gibi konuşmaya başladın."

213

"Keşke bunları bana hemen anlatsaydın!"

Ingham iç çekerek boş bardağını masaya bıraktı. "Pek tatsız bir hikâyeydi," dedi. "Üstelik çok da belirsiz." "Belirsiz mi? Komilerin terastan birini sürüklemeleri de mi?"

"Ya Abdullah düşüp bayıldıysa? Sonra da, burada çok düşmanı olduğu için başka bir yere gittiye?"

"Galiba ben de bir viski içeceğim." Ina bardağını doldurduktan sonra, "Peki, oteldeki?" diye sordu.

"Müdür falan? Onların haberi yok mu?"

Ingham yatağın ayak ucuna ilişti, Ina arkasındaki yastığa dayandı.

"Hayır, sanmıyorum. Komiler seslerini çıkarmıyorlar, yabancıları otel arazisine sokmamak onların görevi çünkü." Ingham omuz silkti. "Müdüriyetin haberi olsa bile, polis çağırmaz herhalde. Otelde hırsızlık olduğunun duyulmasını istemezler."

"Hımm," dedi Ina, inandırıcı bulmamıştı. "Garip bir gerekçe. Ne olursa olsun, sen Amerikalısın, bizde böyle şeyler polise bildirilir. Yani hırsızlığa teşebbüs falan. Adamın cesedi bulunduysa belki polis sana bir şey yapmaz. Odana girmeye çalışmış, iyi. Ama burada da herkesin kayıtlı olduğu bir muhtarlık falan vardır herhalde, kayıp kişilerin izi bulunur."

Ingham neşeli bir gülümsemeye, "Hiç sanıyorum," dedi.

"Polise haber vermeyi aklından geçirmedin mi?"

"Geçirdim, ama sonunda bildirmemeye karar verdim." An-ders'le konuştuktan sonra, dedi içinden, ama yine Anders'ten söz etmek istemiyordu.

Ina'ya olanları anlatmak işe yaramamıştı. Bu konuda hiçbir zaman aynı fikirde olmayacaklardı. Ingham, polise gitmemeye kesin kararlıydı - hele bunca zaman sonra haber vermek çok gülünç olacaktı- acaba Ina'nın yeni ültimotomu, gönlünü almak için aşması gereken bir sonraki engel bu mu olacak, diye düşündü.

"Afrika'nın bazı yerlerinde akıl almaz bir vahşet sürüp gidiyor," dedi. "Kahire'nin güneyinde Araplar yerlileri kesiyor, sinek öldürür gibi adam öldürüyorlar; biz de kalkmış bu olayı gözümüzde büyütüyoruz. Ben adamı öldürmedim ki!" Ina'nın elini tuttu. "Sevgilim, ne olur, ilişkimize gölge düşürmesine izin vermeyelim, lütfen kendine dert etme artık, Ina."

214

"Benim değil, senin dert etmen gerekir." Ina omuz silkip camdan dışarıya baktı.

Ingham bu hareketten incinmişti. "Sevgilim, seninle evlenmek istiyorum. Birbirimizden, gizlimiz olmamalı. Gerçeği öğrenmek istedin, ben de anlattım."

"Afrikalıların birbirlerini öldürmelerini örnek gösteriyorsun, ama sen Afrikalı değilsin. Bence son derece acımasız ve katı davranıyorsun. Birinin başına bir şey atarsan, adam da yere düşerse, hiç değilse ışığı açıp ne olduğuna bakmaz mısın?"

"Bakayım da, terasta bekleyen arkadaşı varsa o da benim kafama bir şey mi indirsin? Gözünün önüne getir bir kere. Sen de olsan, eline geçen ilk ağır cismi adamın başına atıp kapıyı kapardın!"

"Evet, kadınlar yapabilir."

"Öyleyse asil biri değilim, ya da erkek sayılmam." Ingham ayağa kalktı. "Akşama kadar biraz düşün istersen," dedi. "Bugünü yalnız geçirmek istersen belki."

"İyi olur. Birkaç mektup yazmam gerekli. Güneşte oturup tembellik etmek istiyorum."

Ingham odadan çıktı, halı kaplı koridoru geçerek geniş merdivenlere yöneldi. Kendini her zamankinden çok daha kötü, Ina'ya yalan söylediği günlerden beter hissediyordu. Merdivenin ortasında durup arkasına baktı, acaba hemen dönüp onunla konuşmalı mıydı? Aklına söyleyecek yeni bir şey gelmedi.

Bir an önce eve dönüp Jensepie konuşmak istiyordu.

Jensen evdeydi. Sıcak havası buram buram terebentin kokan odasında kahve pişirmişti. Ingham, Ina'yla konuşmasını anlattı.

"Neden söylediğini anlamadım," dedi Jensen. "Ina'dan anlayış bekleyemezsin. Bu dünyayı tanımıyor. Zaten kadınlar başka türlü düşünüyorlar." Kahveyi süzgeçten geçirip iki fincana koydu. "Erkek de kimsenin ölümüne neden olmak istemez, ama olur bazan. Dağcılık örneğin. Ufacık bir hata, yanlış bir hareket derken hoop, yol arkadaşın, belki de can dostun uçurumu boylar. Kaza. Sen de yaptığının kaza olduğunu söyleyebilirsin."

Ingham, daktilosunu tutan elini kaldırıp nasıl nişan aldığını hatırladı. Ama Jensen'in "Kaza"yla ne demek istediğini anlamıştı.

215

"Ona neden anlattığımı söyledim ya sana," dedi. "Dün gece evlenme teklif ettim. Sözlerinden, o geceyle ilgili gerçeği öğrenene kadar benimle evlenmeyeceği anlaşıyordu. Bir şeyler gizlediği-, min farkındaydı."

"Hımm. Şimdi Adams da öğrenecek. Polise haber verirse hiç şaşımam. Yine de kaygılanman gerekmez."

"Adams'a anlatmamasını rica ettim." Ingham, Ina'nın anlatmayacağına söz verip vermediğini hatırlayamıyordu. "İşte böyle." Jensen'in dağınık yatağına uzanıp tenis ayakkabılarını çıkardı. "Bu adamın sosyal sorumluluk duygusu mu, yoksa pis bir merak mı?" diye sordu.

"Pis merak," dedi Jensen, gözlerini iyice kısıp yapmakta olduğu son tabloya bakarak. Üstlerinden kahverengi ayak parmakları görünen, dev boyutlu bir çift sandalet tabam çizmişti. Sandaletlerin arasında, arkaya yaslanmış bir Arabın ufacık yüzü görünüyordu.

"Kahven çok güzeldi ama artık aşağıya inip biraz yatayım," dedi Ingham. "Dün gece iyi uyuyamadım."

"Üzülme Howard, seni kaygılandırmasına izin verme sakın. Of, Tanrım! Üzölmeye başlamışsın bile!"

Jensen'in öfkeden dili dolaşmıştı.

Ingham güldü. "Ina'yı istiyorum," dedi. "Onu seviyorum."

"Hımm," diye karşılık verdi Jensen.

Ingham musluk başında yüzünü yıkayıp pijama altını giydi. Saat on ikiye geliyordu. Yatağına uzanıp çarşafı üzerine çekti, çok geçmeden her zamanki gibi kenara itti. Son bir sigara. Kitabını düşünmeye zorladı kendini. Dennison, tam da farkında olmadığı bir kriz geçirmekteydi. Sahtekârlığı açığa çıkmıştı. Kamuoyunun davranışına çok şaşırmamıştı gerçi, ama bazı dostlarının bu "hırsız"ın yaptıklarından dehşete düşüp bütün ilişkilerini kesmelerine üzölmüşüdü. Gerçi bu dostlar da aldıkları paraları sonradan geri vereceklerdi. Ina'nın aklına güzel bir fikir gelmişti geçen akşam: Paralar -uzun sürede de olsa - faizleriyle geri ödenecek, böylece Denni-son'un bankası, ana paranın geliri kadar zarara uğradığını iddia edemeyecekti. Ortaya akıllara durgunluk verecek sayılar çıkıyordu. Ingham sigarasını söndürdü.

Yana dönüp gözlerini kapadı. Birde'n aklına Lotte gelmişti. Her

216

zamanki gibi yarı tatlı, yarı acı bir duyguya kapıldı. Geceleri birlikte yatağına girdiklerini düşündü; her gece, sevişmedikleri geceler bile büyük bir zevkti bu. Birlikte oldukları iki yılda Lotte'den bedensel olarak bıkmamıştı, o zamanlar bıkacak bir neden de görmediğini hatırlıyordu şimdi, oysa eşi dostu günün birinde her ilişkinin tavsadığını söylemişlerdi. Lotte'yle hiç kavga etmemişti. Ne garip! Kim bilir, belki de az önce Ina'yla olduğu gibi karmaşık konulara girmedikimiz için, diye düşündü. Lotte'nin istediğini yapmasına izin vermişti. Acaba şimdi evlendiği o dışa dönük budalayla daha mı mutluydu? Belki çocuk bile istiyordu.

Sokak kapısı açıldı, gıcırdayarak eşiğe sürttü. Eyvah, Fatma geldi, dedi Ingham kendi kendine.

Kapı vuruldu. "Howard? Kimse yok mu?" BYB gelmişti.

"Bir dakika." Ingham pijama üstünü giydi. Pijamayla insan içine çıkmaktan nefret ederdi. Keten pabuçlarını ayağına geçirmeye çalıştı, beceremeyince yalınayak gidip kapıyı açtı.

"Ah, uyuyor muydunuz? Rahatsız ettimse özür dilerim."

"Hayır, gece az uyudum da, biraz uzanmıştım."

Adams temiz bir bermuda şortuyla çizgili bir gömlek giymiş, başına da keten şapkalarından birini oturtmuştu. "Neden?" diye sordu.

"Sıcaktan herhalde. Gittikçe beter oluyor."

"Evet, Ağustos böyledir. Biraz vaktiniz var mı, Howard? Oldukça önemli sanıyorum," dedi Adams neşeli bir havada.

"Tabii, oturun. Bir içki ister misiniz? Bira falan?"

BYB bira istedi. Ingham yerde duran su dolu kovadan iki bira kutusu çıkarıp köpüğünü taşıarak açtı. Biralara fazla soğuk sayılmazdı, ama Ingham özür dilemedi.

"Bu sabah kız arkadaşınızla kahvaltı ettim." Adams kıkırdadı. "Komik geliyor, ama plajda karşılaştık, sahanda yumurta yemeğe çağırdım."

"Öyle mi?" Demek BYB arabamı görmemiş, diye düşündü Ingham. Yatağına oturdu.

BYB, masanın yanındaki iskemleye yerleşmişti. "Olağanüstü bir kadın, gerçekten bambaşka biri. Kiliseye gittiğini anlattı."

"Evet, söylemişim ya. Son zamanlarda başlamış."

217

"Doğru. Protestan kilisesiymiş, adı St. Ann. Kardeşinden de söz etti."

Lafı nereye getirecekti acaba?

"Size üzölüyor. Buradan çıkıp bungalowa taşınmanızı teklif etmiş." Rahatınızı düşündüğü için."

"Kadınların burasını beğenmemelerini anlıyorum, ama ben evimde rahatım."

"Manhattan'da çok güzel bir dairede oturduğunuzu söyledi."

Ingham, BYB'nin özel hayatına burnunu sokmasına sinirlenmeye başlamıştı. Bir de John Castlewood'un o dairede intihar ettiğini bilse, hele nedenini de öğrense acaba ne diyecekti?

"İna bir hafta sonra dönecekmiş. Siz daha kalacak mısınız, Howard?"

"Emin değilim. Kitabımı, en azından ilk taslağını bitirebilirim ben de New York'a döneceğim."

"Belki onunla birlikte gidersiniz diye düşünmüştüm." Adams sevimli bir gülüşle ellerini çıplak dizlerine dayadı. "Sizin yerinizde olsam onu bırakmazdım."

Ingham birasından bir yudum aldı. "O da aynı fikirde mi acaba?"

"Herhalde," dedi BYB hafifçe göz kırparak. "Size önem vermese kalkıp da Tunus'a gelir miydi? Umarım ona dürüst davranmışsınızdır, Howard. Her konuda dürüst."

Ingham birdenbire, dürüstlüğü bu kadar değer veren İna'nın, John Castlewood konusundaki duygularından pek söz etmediğini hatırladı. Biraz daha açık sözlü olabilirdi. "Biliyor musunuz, yetişkin insanların, yani bizim yaşımızdakilerin hep birkaç gizlisi saklısı vardır. Ben de onun geçmişini bütün ayrıntılarıyla öğrenmek istemiyorum. Neden bazı konuları kendimize saklamayalım?"

"Olabilir, ama sevdiğimiz ve sevdiğimiz kişiye karşı yüreğimiz açık olmalı. Açık ve çıplak."

Ingham, her zaman olduğu gibi şimdi de BYB'yi dinlerken sözlerini gözünün önüne getirdi; ortadan ikiye ayrılmış, pörsük damarlarla, kan pıhtılarıyla dolu, kasap dükkanındaki hayvan yüreklerine benzeyen bir yürek görür gibi oldu. "Aynı fikirde olduğumu söyleyemem," dedi. "Bugünkü davranışlarımız geçmiştekilerden daha önemli, hele kişiler aynı geçmiş paylaşıyorlarsa."

218

"O kadar gerilere gitmeyin canım. Yaklaşım dürüst olmalı, bunu demek istiyorum."

Ingham için için köpürüyordu. Birasının son yudumunu içip kutuyu sert bir hareketle komodin olarak kullandığı sandığa koydu. Elinin tersiyle ağzını sildi. "İna'ya göre yeterince dürüst olduğumu umarım."

"Göreceğiz," dedi BYB, yanaklarını şişiren mutlu gülümseme-' siyle. "İna sizden önce giderse, ya da ikiniz birden buradan ayrılır-sanız büyük bir veda partisi düzenleyelim. İkinizi de çok arayacağım. Melik'te öğlen yemeğine ne dersiniz, Hovvard?"

"Teşekkürler, Francis. Biraz daha uyumak istiyorum."

BYB gittikten sonra Ingham koca bir bardak su içip tekrar yatağa girdi. İçinde derin, hiçbir uyku ilacının ulaşamayacağı kadar derin bir ateş yanıyordu. Bastırılmış öfke gibi bir duyguydu bu, hiç hoşuna gitmemişti. Merdivende ayak sesleri duydu, Jensen kapıya vurunca sevinçle doğruldu.

"Ortak dostumuz BYB mi geldi?" diye sordu Jensen.

"Evet. Gel, bir dut iç, Anders."

"Ne düşündüğümü nereden biliyorsun?" Jensen mutfaka yöneldi. "Sen de ister misin?"

"Eh, iyi olur."

Jensen oturdu, içkilerini yudumladılar.

"BYB günah çıkarmam için baskı yapıyor, oysa çoktan çıkardığımdan haberi yok," dedi Ingham. "İnsan, belki de yapmamış olduğu bir şeyi nasıl itiraf eder?"

"Bence BYB New England mı, nereden geldiyse oraya dönsün."

"Ayrıca İna'nın peşini bırakmamam için diretiyor." Ingham kendini yatağa attı. "Sanki onun fikrine göre hareket edecektim gibi!"

"Garip bir adam. 'Ne garip bir ufaklıksınız' demiş Bosie Marki'ye." Jensen bir kahkaha attı.

Ingham da gülümsedi. "Akşam yediye doğru Reine'e uğrayıp İna'ya bakacağım."

"Hayatımda hiç bu kadar meraklı insanlar görmedim. İna değil belki, ama sen onun düşüncelerine bağımlısın. Hasso'yu çalanı"

219

bulsam, ne yapardım, biliyor musun? Söylemeyeyim, daha iyi, ama ağır ağır yapar, başkalarının ne düşündüğüne metelik bile vermezdim."

Jensen'in sözleri Ingham'ı rahatlatmıştı. "Yalnız İna'yla BYB değil, romanımda da benzer bir kriz geçiriyorum. Olur böyle şeyler." Jensen'e daha önce Dennison'dan söz etmişti.

"Olur tabii. Bir dut daha alabilir miyim?"

220

XXIV

Ingham akşam yedide İna'yı almaya gitti. Birkaç saat uyumuş, denize girmiş, romanından üç sayfa daha yazmış, sıradan bir gün geçirmeye çalışmıştı. Oysa kendini bir tuhaf hissediyor, İna'ya nasıl davranacağını bilemiyordu. Kiliseye gitmesinden tanımlayamadığı bir rahatsızlık duyuyordu. Acaba kendini iyice kaptırmış

miydi? Asıl sorun şimdiki durum değil, ileride olabilecekler, diye düşündü. Ina ya onun istemediği yönde gelişirse, ya ona çok ters düşen görüşlere sahip olursa, kendini başka dünyadan gelmiş biri gibi görmeyecek miydi? Haksız sayılmazdı.

Yukarıya telefon etti, Ina keyifli bir sesle on dakikaya kadar geleceğini söyledi. Ingham lobideki kanepelerden birine oturup gazetelere baktı.

221

Ina açık pembe bir elbise giymiş, eline beyaz şifon eşarbını almıştı.

"Bir içim su gibisin," dedi.

"Eşarblı belki yürüyüşe çıkarız diye aldım. Rüzgâr çıkarsa."

"Nerede o günler?" Tanıdığı parfüm kokusu geldi burnuna. Yaseminden çok daha güzel kokuyordu.

"Gitmek istediğin özel bir yer var mı, yoksa seçimi bana mı bırakıyorsun?"

"Francis telefon edip yemekten önce içkiye davet etti. Sence sakıncası var mı?"

"Hayır," dedi Ingham. Arabaya bindiler. "Joey'den ne haber var?"

"Yeni bir şey yok. Resim yapıyor. Louise her gün geliyormuş."

"Yakında mı oturuyordu? Unuttum."

Arabayla kumlu yolda neredeyse hiç ses çıkarmadan Adams'ın moteline yaklaştılar. Terasta ışık yanıyordu, kapıyı vurmalarına gerek kalmadan Adams dışarıya çıkıp konuklarını selamladı.

"Hoşgeldiniz! Terasta oturalım diyecektim, ama içerisi daha serin. Ha-ha! Buyurun!"

Adams'ın terası plaja bakıyordu, bir balkon salıncağıyla bir masa ve birkaç iskemlesi vardı. Oturma odasındaki mozaik masaya peynirli kanepelerle siyah zeytin konmuştu.

Ingham, Adams'ın onlarla birlikte akşam yemeğine gelmeyeceğini umuyordu. Gelse daha mı iyi olur acaba, diye düşündü bir ara. Ina neden bu kadar neşeliydi? İlişkilerini gözden çıkarmış mıydı? Her şeyi "anladığını" mı göstermek istiyordu? Bu akşam ne derse desin, ona bir soru daha sormam gerekiyor, diye düşündü Ingham, John Castlewood'dan sırf John onu sevdiği için mi hoşlanmıştı? John'un birdenbire sevgisini açıklamasına çok şaşırdığını yazmıştı. Kadınlar kendilerine âşık olan erkekleri seviyorlar, dedi kendi kendine, âşık olmasalar yüzlerine bile bakmayacakları erkekleri.

Adams, Ina'yı pek iyi bildiği Arap efsaneleriyle eğlendirmekteydi. Müslümanların inancına göre Mesih'lerinin bir erkek tarafından yeniden dünyaya getirileceğini, erkeklerin bol şalvar giyme geleneğinin buradan geldiğini anlatıyordu. Batı Ürdün'deki Arap mültecilerinden de söz ettiler. Sadece altı gün süren bir savaşın bunca yıkıma neden olması inanılır gibi değildi.

222

"Ofise haber verip tatilinizi ,uzatmışsınızdır umarım, Ina," dedi Adams, gümüş kokteyl kabından Ina'nın kadehini doldururken. Konukları gelmeden hazırlayıp buzdolabında beklettiği Daiquiri (Jack Kennedy'nin en çok sevdiği kokteyl) ikram etmişti.

"Evet, bugün telgraf çektim. Bir hafta uzatabilirim herhalde, önemli bir iş çıkarsa hemen döneceğime söz verdim."

BYB Ingham'a bakıp gülümsedi. Yüzünden iyi niyet akıyordu. "Paris'e gitmekten söz ediyordunuz, değil mi, Howard?"

Söz etmiş miydi? "Eğer romanımı bitirebilirim," dedi Ingham.

"Ben de düşünürüm demiştim," diye atıldı Ina.

"Howard'la birlikte mi? Güzel. Sanırım artık burada sıkılmaya başladı," dedi BYB.

Bunu da nereden çıkarmıştı? Konuşma ilerledikçe BYB bir Ina'ya, bir Ingham'a bakıyor, neye "karar" verdiklerini, birbirlerini ne kadar sevdiklerini, mutlu olup olmadıklarını anlamaya çalışıyordu. Ingham, Ina'dan giderek uzaklaştığını fark ediyordu. Burada, Adams'la sık sık oturup dostça konuştuğu bu odada, Ina'dan duygusal olarak ayrılmaya kendim alıştırmaya çalışıyordu, çünkü Ina'nın böyle bir şey önereceğini hissetmişti. Ne kadar üzülecekti? Benliği mi, yoksa yüreği mi duyacaktı bu acıyı? Ina, Ingham'a bakıp gülümsedi. O da benim kadar sıkılıyor, diye düşündü Ingham.

"İki gün içinde bitireceğimi tahmin ediyorum," diye karşılık verdi Adams'ın roman konusundaki sorusuna.

"Öyleyse gerçek bir tatili hak ettiniz. Tabii, Paris. Neden olmasın?" BYB, Paris'te klasik bir balayı hayal eder gibi gözlerini kapayıp topuklarının üzerinde yaylandı.

İkişer içkiden sonra izin istediler. BYB, onlarla yemeğe gitmeye davranmadı.

"Melek gibi bir adam, değil mi?" dedi Ina. "Seni çok seviyor. Bu akşam pek sessizdin."

"Özür dilerim. Sıcaktan olsa gerek. Hotel du Golfe'a gidelim mi?"

Bir zamanlar Ina'nın ve John'un bir türlü gelmeyen mektuplarını sormak için sık sık uğradığı Hotel du Golfe'un restoranı kalabalıktı, ama yine de iki kişilik güzel bir masa buldular.

223

"Sevgilim, bugün konuştuklarımızı tekrar düşündün mü?" diye sordu Ingham.

"Evet, tabii düşündüm. Burada her şeyin başka türlü olduğunu anlıyorum. Galiba biraz fazla üstüne vardım. Sana akıl öğretmek değildi niyetim."

Aslında Ingham'ın istediği buydu.

"Seni rahatsız etmiyorsa, etmiyor demektir," diye ekledi Ina.

Acaba rahatsız etmeli mi demek istemişti? Ingham güldü. "Öyleyse bu konuyu kapatalım artık."

"Gelecek hafta Paris'e gitmek istiyor musun?"

Bunun ne demek olduğunu anlamıştı Ingham. Ina onu geri istiyor, olduğu gibi kabul ediyordu. Önce Paris'e gidip, tekrar Ham-mamet'e dönmeyi düşündü, ama Ina öyle demek istememişti. "Oradan da New York'a mı devam ederiz?" diye sordu.

"Evet," dedi Ina. Sakin, rahat ve kendinden emindi, birden güldü. "Pek hoşlanmışa benzemiyorsun."

"Buradan ayrılmadan önce kitabımı bitirmeyi düşünüyordum."

"Aşağı yukarı bitmiş sayılmaz mı?"

Doğruydu, kendisi de aynı şeyi söylemişti; ama yine de romanı burada, Jensen'in resimlerinin asılı olduğu, üst katta Jensen'in oturduğu o çılgın odasında bitirmek için dayanılmaz bir istek duyuyordu. Paris'e gitmemek, Ina'yı kaybetmek anlamına gelmezdi. "Burada biraz daha kalabilseydin, yani sığa dayanabilirsen, bir haftaya kalmadan bitiririm."

Ina yine güldü. Sevgi dolu gözlerle Ingham'a bakarak, "Bir haftada bitireceğini sanmıyorum. Belki de Paris'e gitmek istemiyorsun," dedi.

"Sen de Paris'i buraya tercih ediyorsun, anlıyorum."

"Sevgilim, burada daha ne kadar kalacaksın?"

Garson masaya yaklaşıp, içinde iki çiğ balık bulunan bir tava gösterdi. Ingham, balıklar konusunda en ufak bir bilgisi olmadığı halde başıyla onayladı. Ina bakmıyordu bile, gözlerini Ingham'dan ayırmamıştı.

"Romanı bitirene kadar kalmak istiyorum, gerçekten."

"Tamam, kal öyleyse."

Can sıkıcı bir sessizlik oldu.

224

"O halde New York'ta görüşürüz," dedi Ingham. "Uzun sürmeyecek."

"Hayır."

Anlaşılan Ina ondan birkaç tatlı söz beklemişti, söyleyebilirdi de, ama birdenbire duygularından emin olmadığını farkına varmış, üstelik bunu belli etmişti. Daha sonra düzeltmeye çalışırmı, dedi kendi kendine, şu an işin içinden çıkamayacaktı. Güvensizliği suçluluk duygusuyla karışık hafif bir utanca dönüşüyordu. Reine'deki motel odasında geçirdiği bir günü hatırladı: Bir an önce Henry James'ten birkaç sayfa okumazsa günün geri kalanını geçiremeye-ceği duygusuna kapılmış, hemen Tunus'a gidip bulabildiği iki kitabı, The Turn of the Screw ile The Lesson of the Master'i almıştı. Bunu Ina'ya anlatmayı düşündü, ama bu geceyle, bu anla ne ilgisi vardı?

Yemekten sonra birer konyak içtiler. Akşamın geri kalanı - hiç değilse dış görünüşte - daha iyi geçti, can sıkacak zor anlar yaşanmadı. Ingham yine de üzerindeki baskıdan bir türlü kurtulamıyor-du. Aklından BYB'nin bant kayıtları geçiyor, arada Ina'yla evlenip New York'ta konforlu bir apartman dairesinde oturduklarını, hizmetçi tutarak günlük hayatı kolaylaştırdıklarını, evlerine ilginç konuklar çağırdıklarını (ikisi de aynı kişilerden hoşlanıyordu), hatta bir ya da iki çocuk sahibi olduklarını düşündü. Ina mutlaka çocuk isteyecekti. Böyle bir çevrede mesleğini ilerletip geliştirebilirdi. Öyleyse neden bu fırsatın üzerine atlamıyordu?

Hiçbir şeyin üzerine atlayacak hali kalmamıştı.

Yine de, Ina'nın isteği üzerine, otele döndüklerinde onunla birlikte yukarıya çıktı.

Eve döndüğünde sabahın üçüydü. Biraz düşünmek istiyordu, ama yatar yatmaz uyudu. Her zamanki gibi sevişmişlerdi, mutlu olduğu kadar yorucu saatler geçirmişti.

Uyandığında henüz gün ağarmamıştı. Sokak kapısında bir ses duyduğunu sanıp kulak kabarttı, her taraf sessizdi. Bir kibrit çakıp saate baktı: Dördü on yedi geçiyordu. Uykusu açılmıştı, gergin bir halde yatağa uzandı. Ina onu ne kadar seviyordu? Ingham şimdi kendini geri çekerse dürüst davranmış sayılabilir miydi? Öte yandan, John Castlewood'un varlığı da inkâr edilemezdi; John, Ina'nın

225

hayatına Ingham'dan sonra girmişti, Ina evleneceklerini tahmin etmiş olmalıydı. Birkaç saat önce, Ina'nın odasında John'dan söz açıp onu ne kadar sevdiğini söylemişti. Bütün bunlar doğru olabilirdi, ama yine de düşününce Ina'nın sözlerini fazlasıyla esnek buluyor, kesin bir şey söylemekten kaçındığını anlıyordu. Bu sorunu aklından çıkarmaya çalıştı, içinde bulunduğu bu anlamsız duruma nasıl düştüğünü hatırlamaya uğraştı. Tabii, önce Castlewood'un film projesi. Sonra BYB'nin, karşılığında para bile aldığı, inanılmaz saçmalıkta radyo yayınları. Ingham bir seferinde BYB'nin odasında çöp sepetinde, üzerinde İsviçre pulu

olan bir zarf görmüş, BYB parasını İsviçre kanalıyla aldığını söylemişti. Zarftaki gönderici adresi bir bankaya aitti, paranın kimden geldiği konusunda herhangi bir ipucu vermiyordu. Acaba BYB, bütün bunları, radyo yayınlarına para veren Rus'la tanışmasını falan uydurmuş olabilir miydi? İsviçre'deki bankadan gelen aylık gelirinin Rusların programlarına ödediği para olduğuna kendini bile inandırmış mıydı? Doğruyla yanlışın farkı neredeydi? Ingham'ın Tunus'ta geçirdiği süre bu sınırı silmişti. Olayların belirsizliğinin, bazan da tersine dönmesinin ucu Ina'ya da dokunuyordu. Artık Ina'yla evlenmenin doğru olmayacağına inanıyordu, Ina'yı yeterince sevmediğini söylemek demekti bu; belki Ina da onu yeterince sevmiyordu; belki de ona "uygun" değildi. Belki de ona uygun biri yoktu. Acaba bu duygu, Tunus'un içbükey bir ayna ya da mercek gibi her şeyi değişik göstermesinden mi kaynaklanıyordu, yoksa gerçek ve her yerde geçerli bir duygu muydu? Ingham bir sigara yaktı.

Jensen'i düşündü. Jensen'in karakteri, geçmişi konusunda en ufak bir bilgisi yoktu, istese de sadece bir bölümünü öğrenebilirdi. Onu ancak iyi bir dost sayacak kadar tanıyordu. (Les Arcades adlı kahveye tek başına gittiği bir akşamı hatırladı; masasında oturan, birkaç bira ısmarladığı genç Arabi alıp eve götürcekti neredeyse. O gece hem kendini yalnız hissetmiş, hem de cinsel açlık duymuştu. Çocuğu eve çağırmasının tek nedeni, yatakta ne yapacağını bilememesi idi, aptal yerine konmak istememişti. Harama uğkur çözmemek için garip bir nedendi doğrusu.) Mokka'yla belki bir de Melik dışında - sevimli bir tip olan, kimseye kazık atmayan biriydi

226

Melik -yabancı ve anlaşılmaz Araplardan bir deniz sarmıştı çevresini .

Ingham, Ina konusunda bir karar verip, Ina en geç beş güne kadar Paris'e gitmeden ona bildirmesi gerektiğinin farkındaydı. Şimdi Ina'dan ayrılmakla-hata mı ediyordu acaba? Ina çok geçmeden birini bulup evlenirdi herhalde. O zaman üzülecek miydi? Yoksa böyle düşünmekle alçaklık mı ediyordu? Burada geçirdiği aylar boyunca kendi kişiliğinin ve prensiplerinin yıkıldığı, kaybolduğu korkusuna kapılmıştı. Kimdi o? Davranışlarını benimsediği prensiplere.göre ayarlayan, bazı temel kavramlara dayandıran biri olması gerekiyordu. İnsanın karakterini belirleyen özellik buydu. Bütün çabasına rağmen davranışlarını belirleyen tek bir prensip bile aklına gelmiyordu. Ina'yla yatmak aldatmaca değil miydi? Üstelik bundan utanç da duymuyordu. Acaba bütün geçmişi böyle göstermelik gerçeklerden mi oluşuyordu? Yoksa buradaki yaşamı mı yanlış temellere dayanmaktaydı? Ter içinde kalmıştı, yine de avluya çıkıp bir kova su dökmek için yerinden kalkamadı.

Sokak kapısında bir tıkırtı, ardından hafif bir inilti duydu. Jen-.sen'in aşağıya bıraktığı çöpe kediler gelmiş olacaktı. Kulak kabarttı, ses kesilmemişti. Öfkeyle yerinden kalktı, ışığı açıp el fenerini aldı, dört basamak merdivenden indi, kapının altından olsa olsa boş bir sardalya kutusunu çekmeye çalışan kediyi kovacaktı. Köpek Ingham'a hafifçe hırladı.

"Hasso? Hasso, hayır olamaz!"

Hasso'ydu gelen. Korkunç bir haldeydi, ama Ingham'ı - hiç değilse saldırmayacak kadar - tanıdı.

"Anders! diye tiz bir çığlık attı Ingham. "Anders, Hasso geldi!"

Köpek sürünerek Jensen'in merdivenini çıkmaya çalışıyordu.

"Ne var?" diyerek pencereden başını uzattı Jensen.

Ingham sinirli bir kahkaha koyuverdi. Jensen üst basamakta diz çöküp, köpeğine sarıldı. Ingham, nedenini bilmeden evin bütün ışıklarını ve terasın lambasını yaktı. Bir kâseye kutu sütü koyup ağır gelmemesi için biraz sulandırdı, kâseyi Jensen'in katına çıkardı.

Jensen oturduğu yerde köpeği muayene ediyordu. "Vand!" dedi.

227

"Ne?"

"Su!"

Ingham, Jensen'in musluğundan su getirdi. "Aşağıda sardalya var, bir kutu da sosis."

"Haline bak zavallının! Ama yaşayacak, kırığı çıkığı yok!" Ingham'ın anlayabildiği son söz bu oldu, Jensen birkaç dakika süreyle köpeğiyle sadece Danimarkaca konuştu.

Köpek su içti, birkaç sardalyayı bir hamlede yuttuktan sonra kenara çekildi. Hepsini birden yiyemeyecek kadar uzun süre aç kalmıştı. Boynunda ucu zincirli, kahverengi, eski bir tasma vardı. Zinciri nasıl kopardığını düşündü Ingham, uç halkalar iyice yassılıp incelmışti. Köpek çok uzaklardan geliyordu besbelli.

"Hiç yara bere görünmüyor," dedi Ingham. "Mucize, değil mi?"

"Evet, bu hariç." Hasso'nun kulağının kenarında tüyleri dökülmüş, ufak bir yara izi görünüyordu. Jensen hayvanı yakalamak ya da boynuna tasma geçirmek için sopayla dövmüş olabileceklerini söyledi. Hasso'nun dişlerini, çizik ve kan içindeki patilerini inceledi. Tüylerindeki yaraya benzeyen izler sadece kurumuş çamur ve pislik lekeliydi.

Ingham viski şişesini almak üzere aşağıya inip kutuda kalan sütü de getirdi. Jensen su ısıtmış, köpeğin ayaklarını yıkıyordu.

Oturup uzun süre sohbet ettiler. Gün doğmuştu. Köpek, Jensen'in yere serdiği battaniyede uyuyordu. "Öyle yorgundu ki, gülümseyecek hali bile yoktu, gördün mü?" dedi Ingham.

Böyle sıradan, önemsiz sözlerle zamanın nasıl geçtiğini anlamadılar, ama ikisi de son derece mutluydular. Jensen ne olduğunu açıklamaya çalışıyordu. Biri köpeği çalıp uzaklara götürmüş, zincire vurmuştu. Hasso yanına kimseyi yanaştırmadığı için yemeğini uzaktan atmışlardı. Nasıl yakalamış olabilirlerdi? Döverek bayılmışlar mıydı? Kloroform mu koklatmışlardı? Pek akla yakın değildi. Ingham, Hasso'nun dönüşü dışında her şeyin ne kadar anlamsız olduğunu düşünüyordu. Gerçekleşeceğine kesinlikle inanmadığı bir şey olmuştu işte. Yarın, daha doğrusu bugün, Ina'yla konuşa-cak, onunla evlenmeyeceğini söyleyecekti. Doğrusu buydu. Üç
228

güne kadar romanını bitireceğinden de emindi. Bunu Jensen'e de söyledi, ama beriki anlayacak duruda değildi.

Viskinin etkisiyle ikisi de rahat, keyifli bir havaya girmişlerdi. Jensen iyice sarhoş olmuştu. Sabah yediye doğru ayrılıp yataklarına gittiler.
229

XXV

Ingham aynı gün on ikiye yirmi kala keten ayakkabılarını eline almış, kumsaldan Reine de Hammamet'e doğru yürüyordu. Parlak güneş ışığında kumlar bembeyaz görünüyordu. Kumların sıcaklığına dayanabilmek için hızlı adımlarla yürüyordu. Bulutsuz gökyüzü, Tunus'taki kapı ve pencerelerin koyu, parlak mavi rengindeydi. Ingham sabah çıkıp Hasso'ya bir tavukla bir sığır kemiği almıştı. Jensen bir gece önceki sarhoşluğunu atlatmış, Hasso'nun derdine düşmüştü. Köpeğin keyfi yerine geliyordu. Ingham'a bile gülümse-mişti.

Ingham, Ina'ya ne söyleyeceğini düşünüyor, her zamanki gibi bir türlü sonuca varamıyordu. Saatin önemi kalmamıştı, sabahın dördü de olabilirdi. Evet, kader işte, dedi kendi kendine. Ina'dan
230

ayrılma kararı kendisi için, Ina için olduğundan biraz daha önemliydi. Ina birkaç hafta içinde bir başka John Castlewood, ya da onun yerini tutabilecek birini bulacaktı. Onun sevebileceği bir erkek bulması, Ingham'ın sevebileceği bir kadın bulmasından daha kolay olacaktı, dolayısıyla Ingham'ın ayrılma kararı Ina'yı fazla üzme-yecekti.

Ina'yı otelde bulamayacaktı belki de. Resepsiyon memuru, Bayan Pallant'm tam günlük bir otobüs gezisine çıktığını da söyleyebilirdi.

Bayan Pallant odasında değildi gerçi, ama plajdaydı.

Ingham plaja dönüp yoluna devam etti, gelirken Ina'nın yanından geçmediğinden emindi.

Biraz ileride Ina'nın bornozuyla mavi dosyasını bıraktığı şezlongu gördü. Güneşten gözlerini iyice kısarak denize doğru baktı.

İnanılacak gibi değildi, ama gerçektir: Yüz metre kadar ileride, sol tarafta, BYB'nin zıpkınının kara ucu sudan çıkıverdi; yanında Ina'nın beyaz boneli başı göründü, soluk soluğa kahkahayla gülüyordu, derken zıpkının ardından BYB'nin kırmızı suratı belirdi. Tabii zıpkının ucunda yine bir şey yoktu. BYB o güne kadar hiç balık yakalamış mıydı?

Ingham'ı görüp el salladılar. Ingham, denizden çıkmalarını beklerken yüzüyle kollarının güneşten kavrulduğunu hissediyordu.

BYB, Ingham'ı laf kalabalığıyla selamlayıp neden mayosunu getirmedeğini sordu.

"Neden çalışmıyorsun?" dedi Ina, yüzünü havlusuna kurularken.

"Dün gece Hasso eve döndü. Anders'in köpeği," dedi Ingham.

"Aman Tanrım! Kaybolan mı?" BYB'nin gözleri şaşkınlıktan iyice açılmıştı. "Ina, Anders'in köpeğinin kaybolduğunu anlatmış mıydım size, ne kadar oldu?"

"Altı hafta kadar," dedi Ingham.

Ina da bu şaşırtıcı habere sevinmişti.

Adams, serinlemek üzere odasında birer bira içmeyi önerdi, ama Ingham, "Sağolun, Francis, başka sefere," dedi. Adams, Ingham'ın Ina'yla yalnız kalmak istediğini anlamıştı.

Ingham'la Ina otele doğru yürüdüler. Ina merdivenin başında,
231

Ingham'ın Alman sandığı Amerikalıları gördüğü duşa girdi. Konuşmadan doğrucu odaya çıktılar. Ina yine mayosunu banyoda çıkardı, Ingham'inkinin benzeri, beyaz bornuzunu giyip çıktı.

"Ne diyeceğini biliyorum, söyleme istersen," dedi Ina.

Ingham koltuğa oturdu, Ina bir eliyle koltuğun kenarına dayanarak Ingham'ı önce yanağından, sonra hafifçe dudaklarından öptü.

Evlenemem, diye düşünüyordu Ingham. Acaba ne demesi gerekiyordu? Teşekkür mü etmeliydi? "Bir viski ister misin, sevgilim?"

"Hayır, sağol. Dün gece... çok garipti," dedi biraz kekeleyerek. "Uyanmıştım, Anders'in köpeğinin kapıyı tırmaladığını duydum. Ama köpek olduğunu anlamadım. Dışarıya çıktım, bunca zaman sonra köpeği karşımda görünce gözlerime inanmadım. Çok zayıflamış tabii, korkunç bir halde, ama yaşıyor. Mucize değil mi bu?"

"Evet. Altı hafta mı demiştin?" Ina yatağa oturmuş, yapmacık bir sevimlilikle Ingham'a bakıyordu. "Altı hafta olmuştur herhalde, saymadım."

Göz göze geldiler.

Ingham'ın aklından, Ina'yı yatağa itip sevişmek gibi çılgınca bir fikir geçti. Acaba yapsa, becerebilir miydi? "Kusura bakma, seni odaya sürükledim."

"Sürüklemedin."

Konuşmanın nasıl ilerleyeceğini biliyordu. Çok can sıkıcı bir durumdaydı. Sonunda hiç de söylemek istemediklerini sıralamaya başladı. "Neden sana numara yapayım? Galiba kimseyi sevmiyorum. Sevmiyorum."

Ina yardımına koşarcasına, "İşine dalmışsın," dedi. "Yazarların beyninde binlerce fikir dolaşır, hangisini seçeceklerini bilemezler. Seni kınamıyorum, anlıyorum."

Ingham, Lotte'yi tanımadan önce bu sözleri kaç kere duymuştu. Kadınlar dünyadan habersizdi, ama doğru olan bir şey vardı, hepsi mesleğini kıskanıyorlardı.

"Sorun o değil," dedi Ingham sıkıntıyla.

"Ya ne?"

Cin gibi zekâsıyla bu kördüğümü çözebilmeliydi Ina.

Ingham ne diyeceğini bilemiyordu. Ina onu suçluyordu tabii, keşke sinirlense, daha iyi olurdu, diye düşündü. "Evlenmeye yetmeyecek," dedi.

"Evet, anlamıştım zaten," dedi Ina, elini halsiz, umutsuz bir hareketle oynattı.

Ingham gözlerini Ina'nın elinden ayırdı. "Nasıl olsa kolaylıkla başkasını bulursun," dedi. "Belki gitmeden burada bile bulursun."

Ina güldü. "BYB?" Yerinden kalkıp viskileri hazırladı. "Bu uykusuzlukla kitabını nasıl bitireceksin?" "Bitiririm."

Ina ertesi gün, en geç iki gün sonra Paris'e gidecekti, Ingham onun bir gün daha beklemeden ertesi gün yola çıkacağını tahmin ediyordu. Ina'nın bürosu tatilini bir hafta daha uzatmasına izin vermişti, ama sıcak gerçekten de dayanılır gibi değildi. Ingham'ın bir kadeh viskiyle başı dönmeye başlamıştı, ama bu durumdan rahatsız olmuyordu, aksine, çok memnundu.

"Akşam birlikte yemeğe gidelim mi?" diye sordu. "Sen, ben, Anders? Belki BYB de gelir."

"Ben gelemem, kusura bakma." Ina'nın gözleri dolmuştu.

Ingham yanlış bir şey söylediğini anlamıştı, ama artık başbaşa yemek yiyeceklerini söylese de hatasını düzeltmeyecekti. Ayağa kalktı. Ina için yapabileceği en büyük iyilik, gitmek olacaktı. "Sevgilim, yarın telefon edip kaçta yola çıkacağını öğrenirim."

"Yarın gideceğimi söylemedim."

Ina üzerinde bornozla yalınayak duruyordu. Ingham onu kollarına almak istedi, ama iteceğini düşünüp vazgeçti. "Olsun, yine de telefon ederim." Kapıya doğru ilerledi. "Hoşça kal, sevgilim."

Koridora çıktı, arkasından kapıyı kapadı, plaja inip keten ayakkabılarını eline alana kadar hiçbir şey düşünmemeye çalıştı. Kumlar çok ısınmıştı. Deniz kenarına kadar koşup ayaklarını suya daldırdı. Keten pantolonunun ıslanan paçalarını kıvırdı, bileklerine kadar suya batarak Hammamet'e doğru yürümeye başladı. Ina'nın bu akşam BYB'yle buluşacağından hiç kuşkusu yoktu. BYB üzüntüsünü belirtecek, aynı fikirde olmadığını söyleyecekti.

Ingham odasına girince sakinleşti. Bir fincan kahve yaptı, etrafı toplarken kahvesini yudumladı. Yukarıdan Jensen'in sesi gelmi-

233

yordu. Belki köpek de, Jensen de uyuyorlardı, ikinci kahvesini alıp yazı masasının başına geçti, ama yazmakta olduğu bölüme devam etmeden Lotte'yi düşünmeye başladı. Ayrılık acısını -yoksa doyumunu, sevgiyi kaybetmenin acısı mıydı?- şimdi daha çok duyuyordu. Hemen Lotte'ye mektup yazmayı düşündü (eski, ortak adreslerini biliyordu, ama nasıl olsa mektubu eline geçerdii), nasıl olduğunu soracak, New York'a döndüğünde birlikte içki içmelerini ya da yemeğe gitmelerini önerecekti. Lotte'nin yolu New York'a düşünüyor muydu acaba? Mutlu muydu, yoksa mutsuz mu? Onunla görüşmek isteyecek miydi? Ortak arkadaşları yok denecek kadar azdı, New York'ta Lotte'den haber alabileceği kimse gelmedi aklına. Lotte California'ya gideli

bir yıldan fazla oluyordu. Onu her zamanki haliyle, olduğu gibi geri istediğini fark etti. Lotte'nin - Ingham'ın gözünde - hiç yanlış yapmamak gibi inanılmaz bir özelliği vardı. Erdem, ya da başarı değil, sadece bir özellikti bu. Gerçi hatalı davranışları olmuş, bazan bencilce davranmış, ama Ingham onu hiç suçlamamış, ona kırılmamış, kin tutmamıştı. Bu sevgi miydi, yoksa çılgınlık mı? Lotte'ye mektup yazmaktan vazgeçti, ama kararı kesin değildi.

Odada beş dakika dolaşıp bir sigara daha içtikten sonra çalışmaya başladı. Dennison hapisten çıkmıştı, yedi yıllık hapsi beş sayfalık yoğun metne sığdırdığına sevinmişti Ingham. Denni-son'un karısı her zamanki gibi ona sadık kalmıştı. Artık kırk beşine gelmişti Dennison. Hapiste geçirdiği süre onu değiştirmemişti, başı yukarıdaydı. Utanacak bir neden de göremiyordu, ancak kendi dünyasının dışındaki çevrede olanlara şaşıyordu. Başka bir yerde, bir sigorta şirketinde işe başlayacaktı. Başkalarının sadece para yüzünden sıkıntıya girmelerine dayanamıyordu. Ingham dört buçuğa kadar -ter içinde, üstü çıplak, ayağında yapış yapış beyaz pantolonla- beş sayfa daha yazdıktan sonra iskemlesinden kalkıp kendini yatağa attı. Her taraf açık olduğu halde içeride en ufak bir esinti yoktu, oda iyice ısınmıştı. Ingham yatar yatmaz uyudu.

Uyandığında artık alıştığı, atlatması birkaç saniye süren bir uyuşukluk içindeydi. Neredeydi? Altında, üstünde ne vardı? Günlerden neydi, saat kaçtı? Yapması gereken bir şey var mıydı? Hasso geri gelmişti. Ina'yla konuştuğunu hatırladı. O can sıkıcı gö-

234

rüşmeyi atlatmış, daha doğrusu onun adına Ina halletmişti. En çok bir, bir buçuk günlük bir çalışmadan sonra Dennison'un ışığı'nı bitirmiş olacaktı.

Soyunup avluda bir kova su dökündü. Şortunu giydi, kovaya tekrar su doldurup terden ıslanmış beyaz pantolonunu bastırdıktan sonra Jensen'le görüşmek üzere yukarıya çıktı.

Jensen resim yapıyordu. Sarı saçları terden sırlıslıkla olmuştu. Üzerinde yalnız pamuklu bir don vardı. Köpek yerde uyuyordu. "Seni akşam yemeğine davet edebilir miyim? Chez moi?" diye sordu Ingham.

"Avec plaisir, m'sieur! J'accepte!" Jensen'in uykusuzluktan gözleri şişmişti; yorgundu, ama mutluydu. Ön planda bir çift koca sandaleti görünen Arap tablosunu bitirmeye çalışıyordu. Yerde, Hasso'nun yanında bir vazelin şişesi duruyordu.

Ingham, Hasso'yu işaret ederek, "Ailene yazdın mı?" diye sordu.

"Telgraf çektim, haftaya döneceğimi bildirdim."

"Sahi mi? Bundan haberim yoktu." Köpek soluk aldıkça, siyah-kahverengi tüyleri arasından kaburgaları belli oluyordu.

"Başına başka bir şey daha gelmesinden korkuyorum. Chou-di'ler bu sabah pek neşeliydiler. Hasso'nun dönüşüne benim kadar sevindiler sanıyorum."

Choudi'ler komşu evde oturan Arap aileydi.

Jensen'in sınırsız sevinci yüzünden okunuyordu.

"Bu sıcakta düşüp bayılacakсын neredeyse," dedi Ingham. "Biraz dinlensen iyi olmaz mı?"

Bütün mahalle öğlen uykusuna yatmış gibiydi. Pencereilerin ardından hiç ses gelmiyor, sadece güneşin ağır, durgun sıcaklığı hissediliyordu.

"Dinlenirim," dedi Jensen. "Gelirken şarapla buz getireyim mi?"

"Bir şey getirme." Ingham dışarı çıktı.

Alışveriş yapması gerekiyordu, belki kasap henüz açılmamış olabilirdi, ama almak istediği çok şey vardı, zaten iki kere gitmesi gerekecekti. Choudi'lerin on yaşındaki kızı kapının önüne oturmuş, eşikte yuvarlak taşlarla oynuyordu. Gözlerini açarak gülüm-

235

sedi, Ingham'ın anlamadığı bir şeyler söyledi.

Ingham da gülümseyip Fransızca karşılık verdi. "Hasso" dediğini anlar gibi olmuştu, ama kızın konuşmasından bunu bile çıkarmak zordu. Sıcak ve dost bir yüzü vardı çocuğun. Ingham yoluna devam etti. Birden komşu aileye başka gözle bakmaya başladığını fark etti. Orada oturan herhangi birileri değil, onun ve Jensen'in dostuydu Choudi'ler. O güne kadar Hasso'nun kaybolmasında parmakları olduğundan kuşkulandıysa.

Akşam yemeği için Hotel La Raine'in yanındaki küçük dükkânda bulabildiklerinin en iyisini aldı. Masaya salam, haşlanıp dilimlenmiş yumurta, kuzu dili, soğuk jambon, rozbif, patates salatası, peynir ve taze incir koydu. Jensen bir şişe boukhah getirmişti, ayrıca viski ve beyaz şarap vardı. Hasso yanlarındaydı, sofradan uzattıkları küçük et parçalarını yiyordu.

"Genellikle yemek yerken onu beslemem, ama bu gece özel bir gece," dedi Jensen.

"Yediklerini çıkarmıyor, değil mi?"

Jensen çıkarmadığını söyledi. Çok mutlu görünüyordu, herhalde uyuyamayacak kadar mutluydu. "Ya Ina? O nasıl?" diye sordu.

"İyi. Bu akşam BYB'yle birlikte sanırım."

"Bir hafta daha kalacağını söylemiştin."

"Hayır, Paris'e gidecek. Galiba öbür gün."

"Ya sen? Birlikte gidecek misin?"

"Hayır," dedi Ingham hafifçe sıkılarak. "Evlenmemizin doğru olmayacağını söyledim ona. Nasıl olsa üstesinden gelir, eminim."

Jensen şaşırılmış görünüyordu, belki de söyleyecek söz bulamamıştı. "Umarım ölen Arapla ilgisi yoktur," dedi sonunda.

"Hayır." Ingham güldü. Lotte'den söz etmek, onu hâlâ sevdiğini söylemek istiyordu, ama hem bunun doğruluğundan hem de Ina'yla evlenmemesine Lotte'nin neden olduğundan emin değildi. Castlewood olayı, Ingham'ı başlangıçta tahmin ettiğinden çok daha fazla sarsmıştı. "Başından hiç büyük bir aşk geçti mi?" diye sordu Jensen'e. "Ondan sonra gelenlerin tırnağı bile olamayacakları kadar büyük bir aşk?"

"Evet, geçti," dedi Jensen, arkasına yaslanıp gözlerini tavana dikerek.

236

Erkekti herhalde, diye düşündü Ingham, ama Jensen'in ne dediğini bildiğinden emindi. "Ne garip, değil mi? O insan ne yaparsa yapsın, doğru yapacağını düşünmek. Onda şikâyet edecek bir şey bulamamak."

Jensen güldü. "Birlikte yaşamıyorsan çok kolay," dedi. "Biz birlikte oturmadık. Yatmadık bile. Onu iki yıl boyunca sevdim. Aslında ölünceye kadar seveceğim, ama o iki yıl boyunca kimseyle yatmadım."

Oysa Ingham, Lotte'yle kendisi gibi, bir arada yaşayan iki kişiden söz etmişti. Üzerinde durmadı. Jensen gittikten sonra onu çok arayacağını şimdiden biliyordu.

XXVI

Ertesi gün Ingham Ina'yı havaalanına götürdü. Ina 14.30'da kalkacak Paris uçağında yer ayırtmıştı. BYB de Ingham'ın arabasında onlarla birlikte geldi. Ingham o sabah on bire doğru Melik'ten telefon etmiş, Ina'dan programı öğrenmişti.

"Neredeyse sana haber gönderecektim," dedi Ina neşeli bir sesle.

Ingham inanıp inanmamak konusunda kararsızdı, ama Ina adresini biliyordu kuşkusuz. "Seni arabayla götürürüm. Alanda birlikte öğlen yemeği yeriz," dedi.

"Francis götürmek istiyordu."

"Öyleyse bizimle birlikte gelmesini söyle," dedi Ingham, BYB'nin yakalarını bırakmamasına biraz sinirlenerek. "Yarım saate kadar otele olurum."

238

Eve gidip üstünü değiştirdikten sonra hemen yola çıktı. Ina bir gün daha kalmak istememişti. 14.30 uçağını biliyordu Ingham, her gün olan bir seferdi.

Ina lobide otel hesabını ödemekteydi. Ingham camlı kapının önünde Adams'ın Cadillac'ının durduğunu gördü. Adams ufak bir buket çiçek getirmişti.

"Demek böyle nefis birinin eşliğinde Paris'te birkaç gün tatil yapmaktan vazgeçtiniz," dedi Adams, yanaklarını şişiren gülümse-mesiyle. Ina'nın evlenmeyeceklerini söylediği anlaşılıyordu.

BYB'nin itirazına rağmen Ingham kendi arabasıyla alana gitmekte diretti, Ina öne geçti, Adams arkaya oturdu. Yol boyunca BYB manzara hakkında beylik sözler etti.

"Eve gider gitmez dairene bakarım," dedi Ina.

"Acelesi yok. Zaten bir hafta, on güne kadar ben de dönmüş olacağım."

Ina sessizce güldü. "Bunu ne zamandır söylüyorsun?"

Alanın restoranında öğlen yemeği yediler. Servis son derece yavaştı, ama acele etmeleri gerekmiyordu. Radyo yine sonuna kadar açılmış, bütün iniş kalkış anonslarını bastırıyordu. Ina da tıpkı Ingham gibi kendini tutuyordu, ama yüzünden okunan üzüntü, hayal kırıklığı Ingham'ı rahatsız etmişti. Gerçekten çok iyi insandı! Uçağa biner binmez ağlamaya başlamasa bari, diye düşündü.

"Paris'te bu günlerde tanıdıklarınızdan kimse var mı?" diye sordu BYB.

"Hayır, ama nasıl olsa birilerine rastlarım. Üstelik olmasa da fark etmez. Şehirde dolaşmak istiyorum."

İkiyi on geçte Ingham hesabı ödedi. Çıkış kapısında hafifçe öpüştüler, Ina BYB'nin yanağına da bir öpücük kondurduktan sonra Ingham'ı tekrar öptü, acele, duygusuz bir öpüştü bu. Arkasını dönüp ilerledi.

Ingham'la Adams konuşmadan arabaya döndüler. Ingham üzgün ve sabırsızdı, ne olduğunu bilemediği bir hata yaptığını hissediyordu.

"Anlaşılan işler istediğiniz gibi gitmedi," dedi BYB.

Ingham'ın dişleri kenetlendi. "Evlenmemeye karar verdik," diyebilirdi sonunda. "Kavga ettiğimiz anlamına gelmez."

239

"Evet, biliyorum."

Bir süre için de olsa Adams'ın çenesi durmuştu.

"İna sizinle tanıştığına çok memnun oldu, Francis. Ona gerçekten içten bir yakınlık gösterdiniz."

BYB ön.camdan bakıyordu, başını salladı. "Garip bir insansınız, Howard," dedi. "Böyle eşsiz bir insanı nasıl bıraktınız?"

"Evet, olabilir."

"Hayatınızda başka biri yok, değil mi? Gerçi üstüme vazife değil ama."

"Hayır, başka kimse yok."

Ingham saat dörtte eve döndü. Hemen oturup çalışmak istiyordu, ama bir saat kadar kendini toplayamadı. İna'yı düşünüyordu.

Gün boyunca ancak iki sayfa yazabildi. Bir gün daha çalışırsa romanı bitirebilecekti. Genellikle, kitabın sonuna geldiğinde yorulur, morali bozulurdu. Acaba doğum sonrası depresyonu gibi bir şey miydi bu, yoksa kitabın tahmin ettiği kadar iyi olmadığı kuşkusuna mı bağlıydı? Herhalde birincisi, dedi kendi kendine; çünkü iyi olduğunu bildiği kitaplarından, örneğin "Eğer" Oyunu'ndan sonra da aynı duyguya kapılmıştı.

Ertesi gün, bitmek bilmeyen bir üç saatte romanın son dört sayfasını yazdı. Birkaç dakika sonra, bitirdiğini haber vermek üzere Jensen'in katına çıktı.

"Bravo!" dedi Jensen gülerek. "Oysa hiç de sevinçli görünmü-yorsun." Pis bir bez parçasıyla fırçalarını temizlemekteydi.

"Hep böyle olurum," dedi Ingham. "Önemli değil. Gel, Melik'e gidelim."

Yemekten önce Jensen'le birlikte içtiği aperitiflerle Ingham'ın keyfi yerine geldi. Jensen öğleden sonra otellerden birinden cuma günü Kopenhag uçağında yer ayırtmıştı. Dört gün sonra gidiyordu. Ingham bu haberi duyunca kendini orta yerde kalmış gibi hissetti.

"Öyleyse, bütün tuvallerini kurutmaya bakmalısın, değil mi?" diye sordu.

"Evet, başka resim yapmıyorum. Biraz karakalem çizerim." Jensen'in güleç yüzü, Ingham'ın asık suratına ters düşüyordu.

Ingham, Jensen'in viskisini tazeledi.

240

"Benimle gelsene, Howard!" dedi Jensen birdenbire. "Neden olmasın? Aileme, bir arkadaşımı getireceğimi haber veririm. Zaten senden söz etmiştim. Bir hafta kalırsın, istersen daha da fazla. Koca bir evimiz var." Jensen, Ingham'a doğru eğildi. "Neden olmasın, Howard?"

Aynı şeyler Ingham'm da aklından geçiyordu: Jensen'le birlikte buradan ayrılmak, Kuzey ülkelerini gezmek, kendi dünyasından bambaşka, yepyeni bir dünya tanımak. "Ciddi misin?" Jensen'in ciddi olduğundan hiç kuşkusu yoktu.

"Sana Kopenhag'ı gezdiririm! Bizimkiler Hallerup'ta, Ryvangs Caddesi'nin yan sokaklarından birinde oturuyorlar. Hellerup kentin merkezi değil, bir tür banliyö sayılır. Kız kardeşim Ingrid'le tanışırsın, belki Mathilde teyzemle bile." Jensen güldü. "Birlikte kentin altını üstüne getiririz. İyi yemek yenecek bir sürü yer biliyorum, arkadaşlarıma gideriz, üstelik bu mevsimde bile hava serin olur."

Ingham, Jensen'le birlikte gitmeye can atıyordu, ama giderse yapması gereken en önemli işi, New York'a dönüp kendine yeni bir hayat kurmayı ertelemiş olacaktı. Kopenhag'da geçireceği süre, beş günlük Noel tatiline benzeyecekti. Böyle olmasını istemiyordu.

"Nen var?" diye sordu Jensen.

"Çok isterdim, ama gelemem. Gelmemeliyim. Şu sırada olmaz. Sağol, Anders."

"Bu akşam iyice melankoliksin de ondan. Gelmemen için bir tek dişe dokunur neden söyle bakayım!"

"Gerçekten de aklım başımda değil. Bu gezi iyice kendimi bırakmam demek olur. Anlatması çok zor. Yeniden rayıma oturmam gerekiyor. Ama belki günün birinde ziyaretine gelirim, eğer hâlâ orada olursan."

Jensen hayal kırıklığına uğramıştı, ama anlayışla karşılayacağını sanıyordu Ingham. "Olur. Bir an önce gel. Ocak'ta yine bir yerlere giderim belki."

"Gelirim."

XXVII

Dört gün sonra Ingham, Jensen'i havaalanına götürdü. Ayrılmadan önce barda birkaç boukhah içtiler. Hasso, kutusuna yerleştirilip bagaja verilmişti. Ingham umursamaz, hattâ neşeli görünmek için elinden geleni yapıyordu, başarabildiği kanısındaydı. Jensen eve döndüğü için öyle sevinçliydi ki, Ingham kendi depresyonundan utandı. Çıkış kapısında Fransızlar gibi birbirlerine sarıldılar. Ingham durduğu yerden, Jensen'in el çantalarını yüklenip koridora doğru ilerlemesini izledi. Jensen köşede durup arkasına baktı, el salladı.

Ingham hemen bilet satış ofisine gitti, ertesi salı günü - dört gün sonraki - New York uçağına bilet aldı.

Jensen'in boş odası nedense soyulmuş bir mezarı hatırlatıyordu Ingham'a. Yukarıdaki daireyi düşünmemeye, üstünde bir kat daha olduğunu unutmaya çalıştı. Jensen bir şeyler unutmuş da olsa,

yukarıya çıkıp bakmayacaktı. Onun canlı ve neşeli halini, bir gün -isterse birkaç aya kadar- bir yerlerde yine görüşeceklerini düşününce biraz olsun rahatlıyordu.

Romanını bitirmiş olduğuna da seviniyordu. Kalan birkaç gün içinde son düzeltmeleri yapacaktı. Bu iş için kendini fazlasıyla zora sokması gerekmezdi. Yazdıklarını beğenmişti, yayınevinin de bu romanı "Eğer" Oyunu'na oranla sıkıcı bulmayacağını umuyordu. Dennison'un para kavramı, çoğu kişinininki kadar ilkel değildi, bunu yeterince vurgulayabildiğini sanıyordu Ingham. Son zamanlarda kendi para kavramı da değişmişti; aslında gereksiz bir nesne olarak görüyordu parayı, tıpkı bazı istasyonlarda ödünç alınıp kullanılan, sonra da geri verilen şemsiyeler gibi. Bankalar da aynı şeyi yapıyor muydu? Üstelik buna faiz bile alıyorlardı.

Yapacak fazla işi olmadığı halde yavaş yavaş yolculuk hazırlıklarına başladı. Ödenecek faturası yoktu. Ajanına mektup yazdı, Ina'nın hasırlarını postaladı, postanedeki memura hangi tarihten sonra eve gelecek mektupları New York adresine göndereceklerini bildirdi. Adama bahşış verdi. BYB'ye gidip yolculuk planlarını anlattı, son akşam birlikte yemek yemeyi kararlaştırdılar. Ingham, BYB'nin onu yolcu etmek için havaalanına gelmesinin anlamsız olacağını söyledi, zaten kiralık arabasını Tunus'taki acenteye teslim etmesi gerekiyordu.

"Oradan alana nasıl gideceksiniz?" diye sordu BYB. "Ben kendi arabamla acenteye gelirim."

BYB'yi caydırmak mümkün olmadı.

Romanını bitirdiği için artık herhangi bir günlük programa uyması gerekmiyordu, ama Ingham belli bir planı titizlikle uygulamaya başladı: Sabah deniz banyosu, biraz çalışma, yüzme, öğlen yemeğinden önce kısa bir gezinti, tekrar çalışma. Yola çıkmadan önce son bir kez kasabayı dolaştı, şarapçıların masasında oturan üç yaşındaki çocuğa varıncaya kadar bütün müşterileri erkek olan Cafe de la Plage'a gitti. Aklından garip şeyler geçiyor, bazılarını için için gülüyordu. Örneğin, Ina'yı Abdullah'ın ölmediğine inandırmak için birkaç günlüğüne Abdullah rolü yapacak birini bulmak hiç de zor olmazdı herhalde. Ne var ki Ina'yla ilişkisinde değişen bir şey de olmazdı, bunun farkındaydı.

Yola çıkmadan önceki sabah postadan iki şey geldi. Birincisi Jensen'in yolladığı bir karttı:

Sevgili Howard,

Yakında mektup da yazacağım, ama şimdilik bu kartla seni kışkandırayım: Burada battaniyeyle yatılıyor.

Lütfen bir an önce gel. Bana cevap yaz.

Sevgiler, Anders.

Resimde yeşilimsi çatılı, hendek ya da kanalla çevrili bir yapı görünüyordu.

İkincisi bir mektuptu. Birçok kere adresten adrese gönderilmiş mektubun üzerindeki el yazısını görünce soluğunu tuttu Ingham. Lotte'den geliyordu. California'dan postaya verilmişti. Ingham zarfı açtı.

20 Temmuz 19-

Sevgili Howard,

Elimde yalnız eski adresin olduğu için bu mektubun sana ulaşip ulaşmayacağını bilemiyorum. Nasılsın? Umarım keyfin yerinde, işlerin yolundadır. Belki bu arada evlenmişsindir (kulağıma öyle bir dedikodu geldi), evlenmesen bile, seni tanıdığım kadarıyla, mutlaka sürekli bir ilişkin vardır.

Gelecek ay New York'ta olacağım. Birlikte bir içki içer, eski günleri anarız diye düşündüm. Geçen yılı oldukça sıkıntılı geçirdim, bu yüzden eskisi kadar şen şakrak olmadığımı görünce şaşırma sakın. Kocam benden başkalarının da gönlünü kazanmaya kalktı, sonunda ayrılmaya karar verdik. Neyse ki çocuğumuz yok, oysa ben çok istiyordum. (İnanmayacaksın belki, ama değiştim.) New York'ta bir süre kalmayı düşünüyorum. Sürekli güzel hava bile insanın canını sıkabiliyor, üstelik California'da o kadar çok yarı deli tanıdım ki, onların yanında ben enikonu normal sayılırım. Buralarda senin, galiba senaryo yazmak üzere Orta Doğu'ya gittiğin haberi dolaşıyor. Bana lütfen c/o Ditson, 121 Bleecker Street, New York City adresine cevap yaz. Gerçi orada kalmayacağım, ama mektuplarımı bana ulaştıracaklar. 12 Ağustos'ta New York'ta olacağımı sanıyorum.

Sevgiler, Lotte

Ingham mektubu okuduktan sonra derin bir soluk aldı. Kader değilse neydi bu? Lotte, sanki düşüncelerini okumuştı. Bu kadarla da kalmıyordu. Lotte'nin başından Ingham'inkinden çok daha fazla olay geçtiği için bu mektubu yazabilmişti. Artık bağımsızdı demek. Ingham şaşkınlıkla gülümsemeye başladı. Hemen oturup cevap yazmaya, görüşeceklerine ne kadar sevindiğini bildirmeye kalktı, ama ertesi gün New York'ta olacağını hatırlayınca vazgeçti. Evden telefon eder, daha doğrusu Ditson'ları arar, Lotte'nin nerede olduğunu öğrenirdi. Ditson'ları tanı mıyordu.

Melik'teki akşam yemeğinde Ingham'ın neşesi BYB'nin de dikkatini çekti. Ingham pek keyifliydi, durmadan konuşuyordu. BYB'nin bu değişikliği yolculuk heyecanı sandığının farkındaydı. Lotte'den söz edebilirdi, ama bir şey söylemedi. Bütün coşkusuna rağmen Adams'ın haline acıyor, üzülüyordu. Adams'ın gülücükleri, teybe aldığı basma kalıp sözler kadar sahteydi. Bu sahtekârlığa ne kadar dayanabilecekti? Ingham, BYB'nin günün birinde bir balon gibi patlayacağını, üzüntüden düşüp öleceğini düşünüp dehşete kapıldı. Gelecek aylarda ona kim arkadaşlık edecekti? Tunus'a geldiğinden beri üç dört kişiyle tanıştığını, onların da tatilleri bitince ülkelerine döndüklerini anlatmamış mıydı? BYB, Bizim Yaşam Biçimimiz'in sınır bekçisi olarak görüyordu kendini, tek çabası fenerin ışığını devamlı yanık tutmaktı.

Ertesi sabah havaalanında BYB Ingham'ın elini sıkıca kavradı. "Bana mektup yazın. Adresimi biliyorsunuz. Ha-ha!"

"Hoşça kalın, Francis. Biliyorsunuz -burada hayatımı kurtardınız." Biraz abartılı gibi gelmişti, ama Ingham çok ciddi idi.

"Saçma, saçma." BYB'nin akli başka yerlerdeydi. Parmağını Ingham'a doğru salladı. "Arapların yolları da kokuları kadar gariptir, bu kesin," dedi. "Ama siz Batılısınız, unutmayın, vicdanınızı uyutmayın! Ha-ha! İstemedim kafiye yaptım. Güle güle, Howard, Tanrı sizi korusun!"

Ingham, Jensen'in birkaç gün önce geçtiği koridora saptı. Ayaklarının yerden kesildiğini, yavaş yavaş havalandığını hissediyordu. Elindeki daktilo bile tüy gibi hafifti. Dünyadaki en büyük mutluluk, insanın kendini -belki hiç uygun olmayan bir kadının kollarına bırakmasıdır, diye düşündü. Kendi kendine güldü. Kim söylemişti bunu? Proust mu? Acaba kimse söylemiş miydi?

Koridorun ucunda arkasına baktı. BYB hâlâ orada durmuş, el sallıyordu. Ingham'ın elleri doluydu, karşılık veremedi, ama "Hoşça kalın, Francis!" diye bağırdı. Sesi, sandaletlerin gıcirtısı, transistorlu radyo gürültüsü ve anlaşılmaz uçak anonsları arasında kaybolup gitti.

SON